

SPAREBANK 1 NORD-NORGE

ÅRSRAPPORT 2019

Innhold

006 Fra konsernsjefen

SpareBank 1 Nord-Norge

010 Strategisk kompass

012 Vår historie

014 Viktige hendelser

016 Våre kontorer

017 Organisasjonskart og selskapsstruktur

018 Årsregnskap

022 Styrets årsberetning

Årsregnskap 2019

046 Årsregnskap – Resultatregnskap

047 Årsregnskap – Balanse

048 Årsregnskap – Endringer i egenkapitalen

050 Årsregnskap – Kontantstrømoppstilling

051 Årsregnskap – Noter

138 Erklæring fra styret og konsernsjef

142 Revisjonsberetning

Virksomheten

150 Konsernledelsen

154 Styret

156 Styrende organer

158 Eierstyring og selskapsledelse

171 Risikostyring og internkontroll

176 Eierforhold

184 Virksomhetsredegjørelse

190 Markets

192 SpareBank 1-alliansen

196 Stiftelsene

198 Organisasjon og HR

Samfunnsansvar

206 Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge

219 Samfunnsløftet

220 Index Global Reporting Initiative

Stabil usikkerhet

Dersom det globale makrobildet for 2019 skal beskrives med ett enkelt ord, kommer usikkerhet langt opp på lista. Handelskriger, eskalerende konfliktnivå i både Midtøsten og andre steder, Brexit og klimaendringer som bringer med seg flere flommer og flere skogbranner, har preget året som har gått. Men fortsatt er det slik at Nord-Norge, og dermed også SpareBank 1 Nord-Norge, faktisk tjener på denne usikkerheten. Mest av alt fordi den medfører lav kronekurs og lave renter.

Som en landsdel med betydelig eksport, er inntektene preget av en lav kronekurs. Eksporten av sjømat fra Norge passerte 107 milliarder kroner i 2019, svært mye av dette kommer fra nord. Samtidig fortsetter tilstrømmingen av turister til landsdelen vår. Kronekursen spiller en vesentlig rolle også her, men det er heller ikke til å stikke under en stol at Nord-Norge har noe helt spesielt å by på: ren mat, eksotisk natur, ro og harmoni. En selvfølge for oss, men ikke for mennesker fra andre deler av verden.

I bygg- og anleggsbransjen er det også fortsatt vekst. Selv om boliginvesteringene avtar noe etter år med sterk vekst, er det fremdeles høy aktivitet knyttet til utbygging av infrastruktur i Nord-Norge. Både sjømatnæringen, reiseliv og bygg- og anleggsbransjen skaper positive ringvirkninger for landsdelen.

Det økonomiske resultatet til SpareBank 1 Nord-Norge preges selvsagt av medvinden landsdelen opplever. Det preges også av engangseffekter, for eksempel fusjonen mellom skadeselskapene til SpareBank 1 og DNB. Samtidig er den underliggende driften fortsatt god. Korrigert for engangseffekter er egenkapitalavkastningen 12,8 %, noe som plasserer SpareBank 1

Nord-Norge i toppsjiktet av sammenlignbare virksomheter. Dette medfører også et utbytte per egenkapitalbevis på 4,00 kroner, og et samfunnsutbytte på 464 mill kroner, noe som vil bidra til ytterligere utvikling av landsdelen. Samtidig som økonomisk vekst og lav arbeidsledighet har blitt en selvfølge i Nord-Norge, vet vi at vi preges av det som skjer ellers i verden. Den norske og nordnorske økonomien er liten og åpen. Utviklingen i global vekst og handel vil ha innvirkning på nordnorske bedrifter. I tillegg til det globale bildet, er det særlig tre problemstillinger som vil påvirke nordnorsk verdiskaping fremover: Tilgang på arbeidskraft, utviklingen av nødvendig infrastruktur samt spørsmålene knyttet til bærekraftig utvikling i Arktis. Dette er spørsmål og problemstillinger som engasjerer SpareBank 1 Nord-Norge. Både gjennom vårt daglige arbeid med våre kunder, men også som en aktiv pådriver for utviklingen av nødvendig kunnskap om og for Nord-Norge.

Et sterkt 2019 og fortsatt gode utsikter for Nord-Norge, gir et godt grunnlag for å utvikle konsernets virksomhet videre. Det skal skje gjennom et tydelig fokus på å bygge relasjon til og verdi for våre kunder, basert på de unike fortrinnene som SpareBank 1 Nord-Norge har: Vi er del av Norges beste digitale utviklingsmiljø innen finans gjennom SpareBank 1 Utvikling. Vi har en sterk tilstedeværelse i og kunnskap om Nord-Norge og en eiermodell som skaper synlig verdi for landsdelen. Summen av dette gir sterk tro på at vi skal fortsette å skape verdi for våre eiere og oppfylle vår visjon – for Nord-Norge.

17

bærekraftsmål

FNs 17 bærekraftsmål er en felles arbeidsplan for hele verden. Målet er å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringer.

Du vil gjennomgående i denne rapporten finne mange av disse bærekraftsmålene i margin som vist på motstående side. Dette forteller at teksten på den respektive siden inneholder informasjon om hvordan SpareBank 1 Nord-Norge jobber for å nå målene som er visualisert.

Fra konsernsjefen

2019 har styrket SpareBank 1 Nord-Norges posisjon som landsdelsbanken. Veksten har fortsatt på alle virksomhetsområder og konsernet har trolig aldri vært sterkere. 2019 var også et år der verdien av eierskapet i og deltakelsen i alliansesamarbeidet ble tydelig. Ikke bare gjennom synliggjøring av verdier gjennom Fremtind-fusjonen, men også at SpareBank 1 Utvikling har etablert seg om et ledende digitalt utviklingsmiljø innenfor finans. Vår eiermodell, der Samfunnsløftet understreker forskjellen på sparebanker og forretningsbanker, har blitt et sentralt element for både konsernet og landsdelen. Det skal det også være framover.

Et Nord-Norge i sterk medvind og som spiller en stadig mer sentral rolle i den nasjonale verdiskapingen, har et økende behov for både finansiering og også andre finansielle tjenester. Der spiller SpareBank 1 Nord-Norge en betydelig rolle. Samtidig er konkurransen hardere enn noensinne. Marginene skvises, noe som særlig merkes i personmarkedet. Parallelt med dette ser vi framvekst av ny konkurranse. På betalingsområdet gjorde både Apple Pay, Google Pay og Coop Pay sine inntog i løpet av 2019.

Å skape gode finansielle resultater framover forutsetter at konsernet er tydelig på hvilken verdi som skal tilføres kundene, og at kundene opplever konsernet både relevant og verdiskapende. Dette stiller sterke krav til både innovasjon, effektivisering og forenkling. SpareBank 1 Nord-Norge har fortsatt arbeidet med å bygge stein på stein i henhold til forretningsstrategien. Arbeidet med å forenkle og automatisere har pågått med uforminsket styrke. Det samme gjelder investeringer innenfor teknologi og digitalisering.

Vår tilstedeværelse i landsdelen, med 38 kontorer i 36 kommuner, gir oss fortsatt et betydelig lokalt fotavtrykk. Lokal tilstedeværelse og kunnskap, kombinert med topp digitale tjenester og digital betjening bidrar også til å forsvare nummer 1-posisjonen.

I mars 2019 ble Kunnskapsbanken lansert (kbnn.no). Ambisjonene er ubeskjedne: *Å etablere et felles nord-norsk kunnskapsgrunnlag for å definere felles problemstillinger og finne felles løsninger.* På nettstedet finnes rapporter, statistikker, forventningsbarometre og podkaster. Konjunkturbarometer for Nord-Norge er selvsagt også der.

Også internt bragte 2019 med seg endringer i konsernet. På våren fikk konsernet både ny konsernsjef og ny finansdirektør. Byttene har dog ikke rokket ved stø kurs og stein på stein-prinsippet man over tid har arbeidet etter. Konsernet nærmer seg nå slutten av en strategiperiode, driften har vært basert på kjernevirksomhet og langsiktighet, og resultatene har vært gode. Dermed har det også vært liten grunn til å gjøre omfattende endringer.

Likevel er det ett tema som har blitt viet særlig stor oppmerksomhet i 2019, nemlig bærekraft. Som finansinstitusjon i et av verdens aller mest sårbare områder har SpareBank 1 Nord-Norge et stort ansvar. Gjennom å gjøre grundige ESG-vurderinger både ved finansiering og investering, kan vi påvirke. I en ny policy for

I en ny policy for bærekraft, lansert i november 2019, ble det derfor besluttet at fokuset på bærekraft skal gjennomsyre all vår virksomhet.

bærekraft, lansert i november 2019, ble det derfor besluttet at fokuset på bærekraft skal gjennomsyre all vår virksomhet. Konsernet vil heretter rapportere på samtlige av FNs bærekraftsmål. Samtidig har konsernet valgt å signere på UNEPFI, "The Principles of Responsible Banking". På denne måten er SpareBank 1 Nord-Norge forpliktet til å delta i banknæringens globale bærekraftsdugnad for å bidra til å oppfylle målene i Parisavtalen.

Det aller største fokuset i 2019 må kanskje likevel sies å ha vært arbeidet med AML, Anti Money Laundering. Kravene hvitvaskingsloven stiller når det gjelder å kjenne ens kunder har over tid ikke vært håndtert godt nok i SpareBank 1 Nord-Norge. Konsernet har derfor lagt ned en betydelig innsats i 2019 for å innhente korrekt legitimasjon og samtidig få oversikt over hvordan konsernets kunder benytter banktjenestene. Ved utgangen av året var mer enn 200 000 kunder relegitimert. Jobben som er gjort er formidabel, og gir et utmerket grunnlag for å kunne bidra i kampen mot hvitvasking og terrorfinansiering framover.

Våren 2019 ble konsernets avdelinger i Bodø samlokalisert i nye lokaler. Samboerskapet gir kraft og et betydelig konkurransefortrinn. Arbeidet med å ferdigstille konsernets nye hovedkvarter, Rødbanken i Tromsø, ble også avsluttet mot slutten av 2019. I skrivende stund er drøye 400 ansatte på plass i Rødbanken, og forventningene er store til ytterligere samhandling både internt og mot samfunnet. Noe av det første som ble startet opp etter flyttingen var arbeidet med ny forretningsstrategi. Gjennom å møte kundenes stadig høyere forventninger, vil SpareBank 1 Nord-Norge legge grunnlaget for fortsatt vekst og verdiskaping i nord. Vi har en viktig rolle å spille i utviklingen av en landsdel med et stort potensial. Det er en rolle vi tar på alvor – for Nord-Norge.

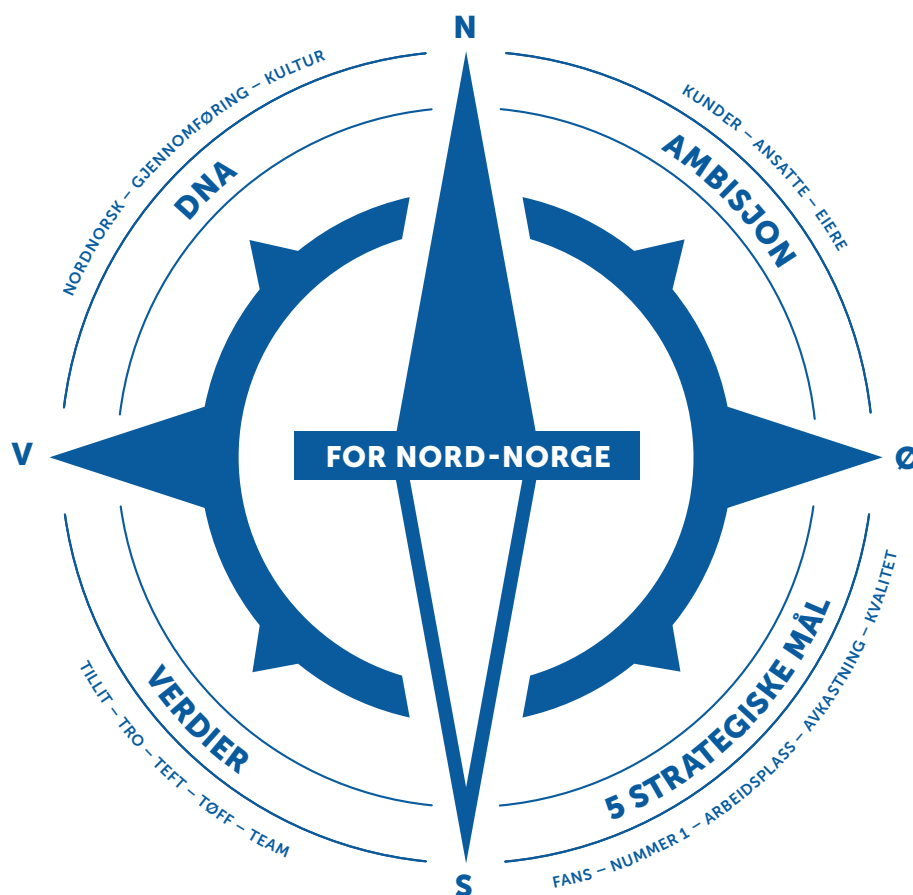
Liv Bortne Ulriksen, konst. konsernsjef

SPAREBANK 1 NORD-NORGE

Strategisk kompass

NUMMER 1 – FOR KUNDER, ANSATTE OG EIERE

Sentralt i rammestyringen står konsernets strategiske kompass, som gjør det mulig å treffe gode beslutninger, også i en tid hvor omgivelsene og markedsforholdene endrer seg raskt. I 2019 har det strategiske kompasset etablert seg som en tydelig veiviser for konsernet. Det gir grunnlag for effektivitet i drift og utviklingsarbeid, som igjen skal sikre god og langsiktig verdiskaping.

Kompasset har tre deler: en høyreside, en venstreside og en kompassrose. På høyresiden er konsernets strategiske mål og ambisjon. Dersom konsernet løpende når de 5 strategiske målene, vil også posisjonen som nummer 1 oppnås og beholdes – for kunder, ansatte og eiere.

Det er også viktig hvordan konsernets resultater oppnås. Dette beskrives på venstre side i det strategiske kompasset. Konsernet skal være et gjenkjennbart nordnorsk alternativ, med sterk gjennomføringskraft og en stolt kultur. Dette er vårt unike DNA. Og i møte med kunder og samfunnet, skal hver og en av de ansatte i sin opptreden være bærere av konsernets verdier – de 5 T-ene. Dersom både høyre- og venstresiden i kompasset etterleves, oppfylles også visjonen – For Nord-Norge. Visjonen er kompassets tredje element, den er plassert i kompassrosen og peker mot nord.

Se for øvrig Styrets årsberetning.

DNA og verdier

SpareBank 1 Nord-Norges særpreg er kombinasjonen av en unik nordnorsk forretningsmodell, med en organisasjon som er rå på gjennomføring og har en stolt og kunderettet kultur.

Ambisjon

SpareBank 1 Nord-Norge skal være nummer 1 for kunder, ansatte og eiere.

Vår historie

Over halvparten av SpareBank 1 Nord-Norge er eid av alle som bor i Nord-Norge. Og som eier mottar landsdelen den største andelen av overskuddet. Forklaringen på hvorfor det er sånn ligger i bankens historie.

Tromsø Sparebank ble etablert i 1836 og var den første nordnorske banken som ble opprettet. Bildet er av direktør Just Quigstad i bankens ekspedisjonslokale. Han står blant annet sammen med bokholder Einar Olsen.

SpareBank 1 Nord-Norges historie starter helt tilbake i 1836. Tromsø Sparebank skulle være en bank for folk flest og hadde et tydelig samfunnsansvar. Med tiden dukket det opp sparebanker i alle kommuner i Norge, og i de største byene var det gjerne flere. I 1930 var det hele 627 sparebanker i landet. De ble alle opprettet fordi noen mente at en lokal bank måtte til for å løfte lokalsamfunnet videre

LOKALSAMFUNNETS VERDISKAPING

De som etablerte sparebankene, gjorde dette med å skyte inn grunnkapitalen som var nødvendig for å få tillatelse til å drive en bank – det vil si å ta imot innskudd og låne ut penger til folk og bedrifter i lokalsamfunnet. Men de gjorde det ikke for egen personlig vinning. De gjorde det til lokalsamfunnets beste. Sparebankene var nemlig "selveiende", akkurat som en stiftelse. Og et overskudd i sparebanken kunne bare deles ut til "allmennyttige formål" der hvor kundene bodde.

Den grunnleggende ideen for sparebankvesenet i alle land var at de skulle være til hjelp til selvhjelp. Det kommer tydelig fram i de første planene for sparebankene. De begynte ofte slik:

*Fra byggingen av
Rødbanken i Tromsø.
Denne sto ferdig i 1912.*

"Denne innretnings formål er å motta penger av personer av begge kjønn, i særdeleshett av arbeids- og tjenestefolk, og gjøre de mottagne summer fruktbringende for eieren ved beregning av renter og ved å legge rentene til kapitalen."

FUSJONSBØLGEN

Fusjonsbølgen startet for alvor i 1960-årene. For sparebankene i Nord-Norge var det de største som ledet an. Tromsø Sparebank fusjonerte i perioden 1963-1984 med ti sparebanker i Troms og Finnmark. Tromsø Sundets Sparebank slo seg først sammen med fire sparebanker i Tromsø og etablerte i 1980 Sparebanken Nord sammen med ni andre sparebanker i Troms og Finnmark. I Nordland hadde Alstadhaug Sparebank, Bodø Sparebank og Vaagan Sparebank vært gjennom fusjoner i samme periode. I 1985 ble Sparebanken Nordland etablert ved en sammenslutning mellom de tre nevnte bankene og elleve andre sparebanker i fylket.

Bankene i Nord-Norge møtte bankkrisen på slutten av 1980-tallet. Dette førte i 1989 til etableringen av Sparebanken Nord-Norge. Banken er en sammenslutning av Tromsø Sparebank og Sparebanken Nord.

I 1991 ble Nordkapp Sparebank en del av konsernet, og i 1992 Sparebanken Nordland.

TRENGTE AKSJEKAPITAL

Mot slutten av 1980-tallet førte både stor vekst og senere bankkrise til at sparebankene hadde behov for mer egenkapital enn driften kunne finansiere. Dermed ble deler av kapitalen i bankene gjort om til aksjekapital, som gjorde det mulig at private kunne investere i sparebanken gjennom Oslo Børs. Det skjedde også med SpareBank 1 Nord-Norge i 1994. I dag er det derfor slik at 46 % av bankens egenkapital er eid av private gjennom Oslo Børs. De resterende er fremdeles eid av det nordnorske samfunnet.

ALLIANSE

I 1996 var Sparebanken Nord-Norge med på etableringen av SpareBank 1-alliansen, en sammenslutning av banker som samarbeider om forsikringsprodukter: fondsforvaltning, finanstjenester, teknologi og merkevarebygging. Fra begynnelsen besto alliansen av fire regionbanker og 16 mindre sparebanker. I dag består SpareBank 1-alliansen av 14 selvstendige sparebanker over hele landet.

Viktige hendelser

Q1

I begynnelsen av januar 2019 fusjonerte forsikrings-selskapene til SpareBank 1 og DNB, og dermed så Fremtind Forsikring AS dagens lys.

Lena Slåtto ble presentert som ny markedssjef. Hun kom fra stillingen som salgsdirektør i Nordlys og Amedia.

SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS kjøpte opp Regnskapssentralen AS. Seks medarbeidere fikk da ny arbeidsgiver, og 180 bedriftskunder ny leverandør av regnskapstjenester.

SpareBank 1-bankene inngikk en avtale om endret eiermodell i BN Bank ASA, herunder også fordeling av B-aksjene i SpareBank 1 Næringskreditt AS.

15. mars tiltrådte Petter Høiseth som ny konsernsjef. 45-åringen er utdannet jurist og har vært i SpareBank 1 Nord-Norge siden 2009.

Som følge av etableringen av Fremtind Forsikring AS, og DNBs oppkjøp i selskapet, fikk SpareBank 1 Gruppen AS som morselskap en skattefri gevinst på rundt 1,7 milliarder kroner.

Q2

Boliglånsrentene ble økt med inntil 0,25 prosentpoeng. Etter endringen var bankens beste veiledende boliglånsrente 2,34 %. Banken lanserte også et helt nytt produkt for unge som skal kjøpe sin første bolig.

Hurtigrutemuseet på Stokmarknes ble tildelt 10 millioner kroner fra Samfunnsløftet. Støtten var øremerket to delprosjekt i det nye museet. Riddu Riddu ble tildelt 750 000 kroner. Pengene skulle blant annet gå til festivalens arbeid blant barn for at de samiske språkene kan være i levende og naturlig bruk i samfunnet.

Turid Aspenes (51) ble presentert som ny direktør for Konsernutvikling. Hun kom fra stillingen som HR-sjef i samme konsern. Etter ansettelsen består toppledelsen av seks kvinner og åtte menn.

Forventningsbarometeret for Nord-Norge ble presentert i Bodø. Det viste blant annet at nordnorske ledere var optimistisk på landsdelens vegne, men ikke like positive til egne bransjer.

De nordnorske sparebankene gikk sammen om å finansiere arbeidet med å få alpin-VM til Narvik i 2027. Det ble et historisk spleiselag.

Utlånsrenten ble satt opp igjen. Det medførte en generell økning i utlånsrentene med 0,25 prosentpoeng.

Ny konsernsjef, ekstraordinære inntekter, første policy på bærekraft og støtte til alt fra strandrydding til Bodø som Europeisk kulturhovedstad.

Q3

I et ekstraordinært styremøte besluttet SpareBank 1 Nord-Norge å bruke 50 millioner kroner av Samfunnsløftet på Bodø som europeisk kulturhovedstad. Bodø-ordfører Ida Pinnerød sa at hun tror det er en investering som både konsernet og landsdelen får mange ganger tilbake.

SpareBank 1-alliansen og Spond inngikk et samarbeid om en ny og forenklet organiseringstjeneste for lag, foreninger og klubber i Idretts-Norge.

Petter Gjerpe ble presentert som ny HR-sjef i konsernet. 44-åringen overtok stillingen etter Turid Aspenes.

Ved hjelp av midler fra Samfunnsløftet ryddet den ideelle organisasjonen "In the Same Boat" 200 tonn søppel fra nordnorske strender.

Q4

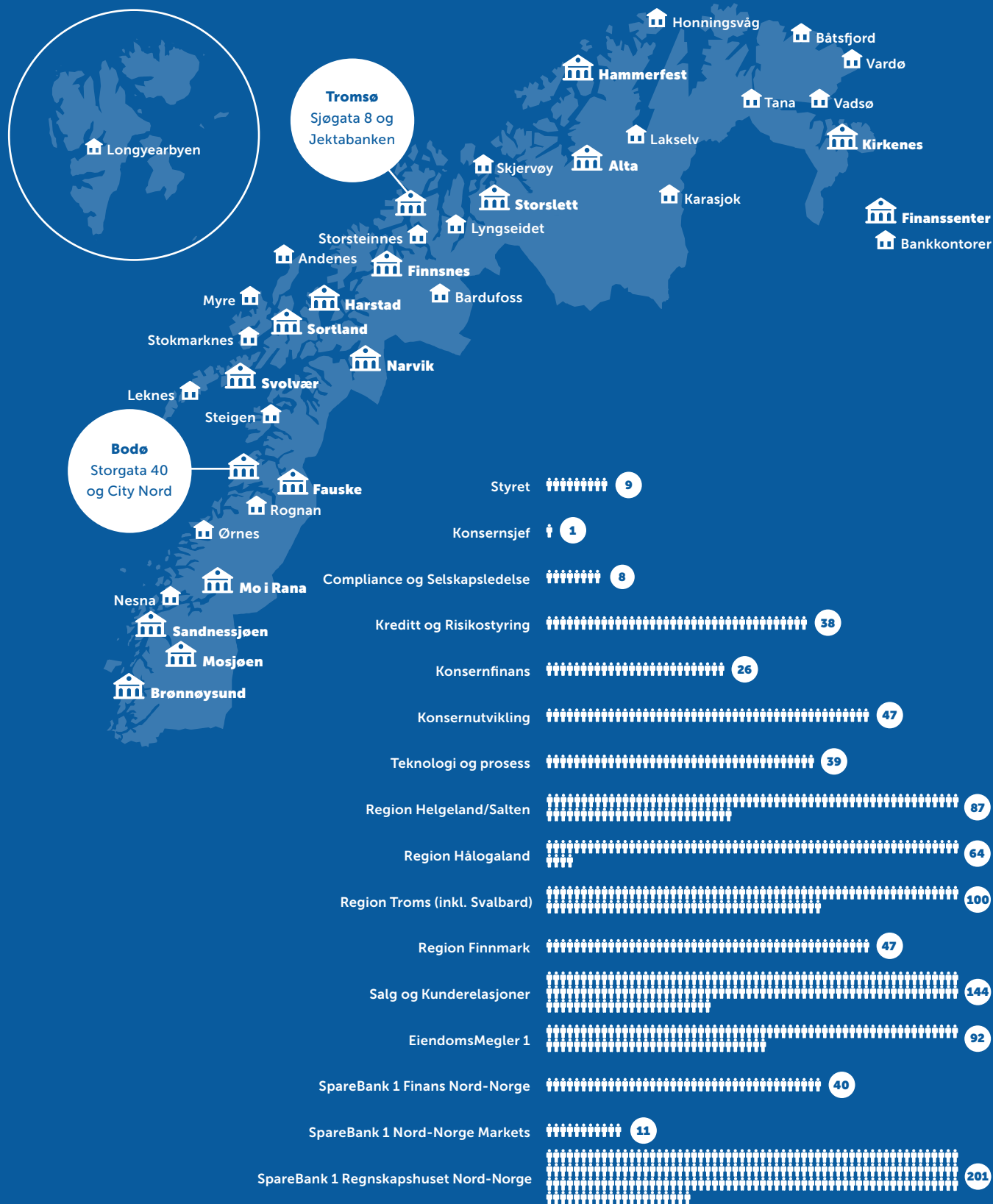
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS inngikk for første gang en tariffavtale når de signerte en direkteavtale med Finansforbundet.

Styret og konsernledelsen vedtok en viktig policy på bærekraft og samfunnsansvar. Ambisjonen er å ha en bærekraftig forretningsadferd som skal bidra til å nå FNs bærekraftsmål.

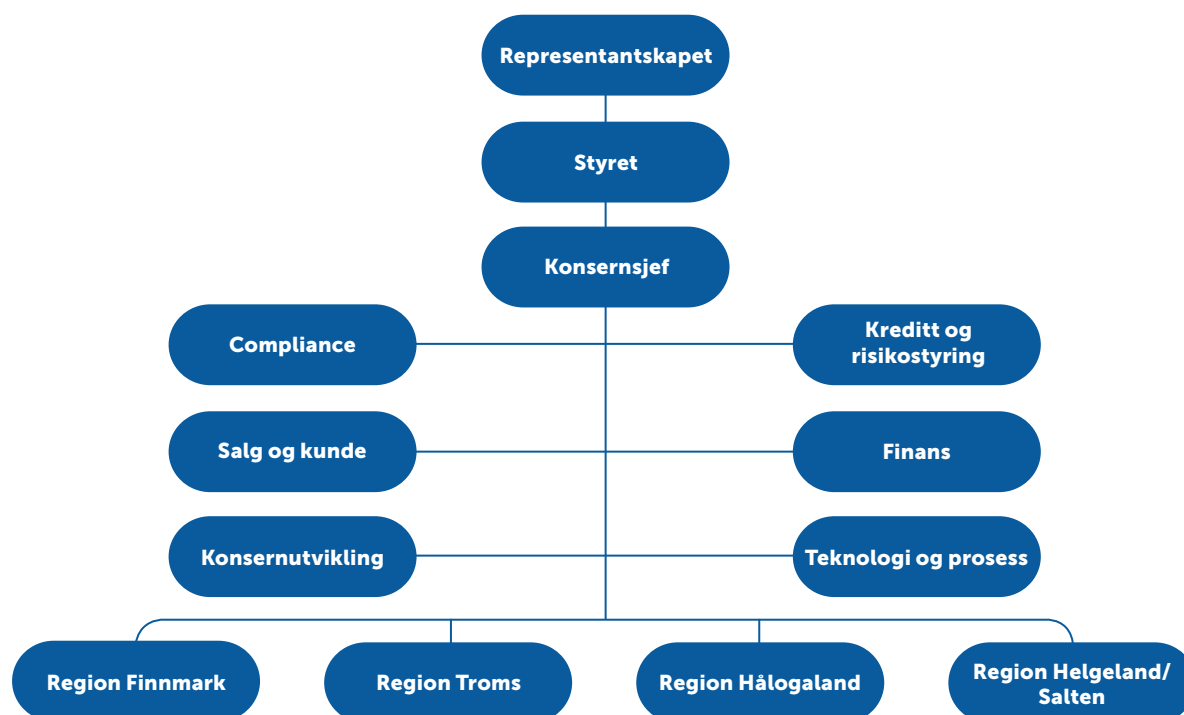
SpareBank 1 Nord-Norge signerte på UNEP FI, "The Principles of Responsible Banking" i regi av FNs klimainitiativ innen finans. Konsernet forpliktet seg gjennom dette til å bidra i banknæringens globale bærekraftsdugnad for å oppfylle forpliktelsene i Parisavtalen.

Konjunkturbarometeret for Nord-Norge ble lagt fram på Agenda Nord-Norge i Narvik 11. november. Den viste hvordan landsdelen er avhengig av eksport og påvirkes av de makroøkonomiske trendene i verden.

Våre kontorer

ORGANISASJONSKART

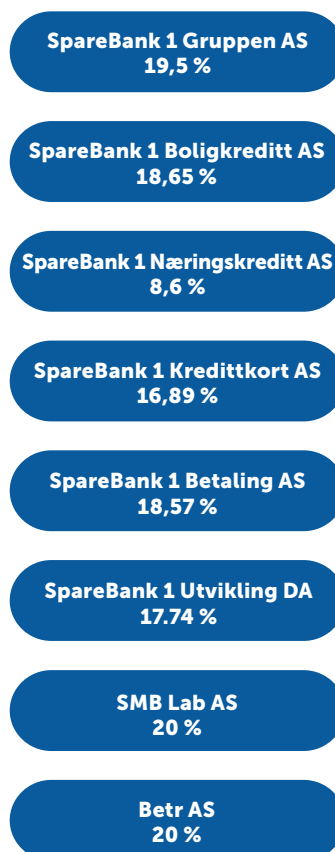

SELSKAPSSTRUKTUR

Heleide datterselskaper

Deleide selskaper

Årsregnskap

Fra resultatregnskapet

Beløp i mill. kroner	Note	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Netto renteinntekter	19	2 097	1 896	1 770	1 644	1 512	1 426	1 285	1 166	1 129	1 129
Netto provisjons- og andre inntekter	20	1 116	1 057	992	924	933	966	931	656	506	513
Netto inntekter på finansielle investeringer	21	911	463	552	509	249	602	346	260	184	404
Sum netto inntekter		4 124	3 416	3 314	3 077	2 694	2 994	2 562	2 082	1 819	2 046
Personalkostnader	22	834	748	708	689	850	704	638	581	514	477
Andre driftskostnader	23	806	726	658	631	611	624	571	539	522	480
Sum kostnader		1 640	1 474	1 366	1 320	1 461	1 328	1 209	1 120	1 036	957
Resultat før tap		2 484	1 942	1 948	1 757	1 233	1 666	1 353	962	783	1 089
Tap	13	11	22	184	213	200	321	172	195	101	87
Resultat før skatt		2 473	1 920	1 764	1 544	1 033	1 345	1 181	767	682	1 002
Skatt	25	409	374	324	291	163	223	214	172	157	186
Resultat fra virksomhet holdt for salg		-2	-4			-5	-27				
Minoritetsinteresser						-7	-1	1			
Resultat for regnskapsåret		2 062	1 542	1 440	1 253	872	1 096	966	595	525	816

Fra balansen

Beløp i mill. kroner	Note	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Konter, utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	10	1 471	3 786	3 431	2 721	2 398	4 405	2 047	2 142	2 866	3 294
Aksjer, obligasjoner og andre rentebærende instrumenter	28 29	17 738	14 565	11 811	10 470	11 747	10 193	11 919	12 997	11 841	12 178
Brutto utlån til og fordringer på kunder	11	86 771	82 145	75 003	70 763	64 053	61 249	57 282	54 551	51 642	49 046
Individuelle nedskrivninger	13			-216	-154	-169	-171	-244	-303	-206	-271
Gruppenedskrivninger	13			-300	-373	-247	-236	-209	-198	-226	-200
Tapsavsetninger utlån trinn 3	13	-151	-162								
Tapsavsetninger utlån trinn 2	13	-142	-157								
Tapsavsetninger utlån trinn 1	13	-189	-192								
Andre eiendeler	34	6 026	6 171	7 457	7 074	7 621	7 748	6 725	6 072	5 122	4 733
Sum eiendeler		111 524	106 156	97 186	90 501	85 403	83 188	77 520	75 261	71 039	68 780
Gjeld til kredittinstitusjoner	10	563	187	434	818	1 816	2 758	4 284	6 663	6 446	6 123
Innskudd fra og gjeld til kunder	35	68 030	63 985	57 849	53 870	48 087	45 761	44 940	41 220	41 765	39 389
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	36	24 786	25 135	23 552	21 165	21 470	21 116	16 336	16 534	13 342	14 477
Andre forpliktelser	37	2 923	2 591	2 202	2 287	2 719	2 861	2 008	1 917	1 709	1 774
Ansvarlig lånekapital	38	1 050	1 200	850	1 350	1 350	1 350	1 450	2 095	1 356	1 347
Fondsobligasjon klassifisert som egenkapital	38	780	780	530							
Sum egenkapital eksklusive fondsobligasjon	41	13 392	12 278	11 769	11 011	9 961	9 342	8 502	6 832	6 421	5 670
Sum gjeld og egenkapital		111 524	106 156	97 186	90 501	85 403	83 188	77 520	75 261	71 039	68 780

Nøkkeltall

Beløp i mill kroner	Note	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Egenkapitalavkastning ¹⁾	41	15,9 %	12,9 %	12,9 %	12,0 %	9,1 %	12,2 %	13,0 %	9,0 %	8,5 %	15,3 %
Kostnadsprosent konsern ²⁾	23	39,8 %	43,1 %	41,2 %	42,9 %	54,2 %	44,4 %	47,2 %	53,8 %	57,0 %	46,8 %
Kostnadsprosent morbank ²⁾	23	28,8 %	38,8 %	36,9 %	35,4 %	52,4 %	46,4 %	44,0 %	51,8 %	57,6 %	50,1 %
Utlån til kunder inkl formidlingslån ⁴⁾	11	121 734	114 117	105 485	96 287	88 403	84 980	80 581	75 914	68 034	63 334
Utlånsvekst inkl. formidlingslån siste 12 mnd ⁴⁾	11	6,7 %	8,2 %	9,6 %	8,9 %	4,0 %	5,5 %	6,1 %	11,6 %	7,4 %	7,2 %
Utlånsvekst siste 12 mnd	11	6,0 %	7,8 %	6,0 %	10,5 %	4,6 %	6,9 %	5,0 %	5,6 %	5,3 %	1,8 %
Innskudd fra kunder	35	68 030	63 985	57 849	53 870	48 087	45 761	44 940	43 588	41 765	39 389
Innskuddsvekst siste 12 mnd	35	6,3 %	10,6 %	7,4 %	12,0 %	5,1 %	1,8 %	3,1 %	-1,3 %	6,0 %	12,9 %
Andel utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt av totale lån i personmarked	12	41,3 %	39,8 %	40,0 %	36,7 %	38,2 %	39,7 %	40,8 %	41,1 %	35,0 %	32,3 %
Andel utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt av totale utlån	12	29,6 %	29,1 %	28,9 %	26,5 %	27,5 %	27,9 %	28,5 %	28,1 %	24,1 %	22,6 %
Innskuddsdekning inkl. formidlingslån ⁶⁾	35	55,9 %	56,1 %	54,8 %	55,9 %	54,4 %	53,8 %	55,8 %	54,3 %	61,4 %	62,2 %
Innskuddsdekning ⁵⁾	35	79,4 %	79,1 %	77,1 %	76,1 %	75,1 %	74,7 %	78,5 %	75,6 %	80,9 %	80,3 %
Sum eiendeler		111 524	106 156	97 186	90 501	85 403	83 188	77 520	75 329	71 032	68 780
Gjennomsnittlig forvaltningskapital ³⁾		108 989	101 855	93 905	89 168	84 039	80 191	75 952	72 921	70 291	66 245
Antall kontorer		38	38	38	38	62	74	74	74	75	75
Antall årsverk konsern	22	904	841	784	774	830	927	922	881	794	788
Antall årsverk morbank	22	584	559	538	510	618	639	647	672	670	675
Antall årsverk datterselskap	22	320	282	246	264	212	288	275	209	124	113
Netto andre inntekter i % av sum netto inntekter	21	27,1 %	30,9 %	29,9 %	30,0 %	34,6 %	32,3 %	36,3 %	31,5 %	27,8 %	25,1 %
Ren kjernekapital	5	11 472	10 334	9 992	9 155	8 367	7 752				
Ren kjernekapitaldekning i %	5	17,2 %	14,5 %	14,9 %	15,0 %	13,9 %	12,5 %				
Kjernekapital	5	12 496	11 396	10 857	9 951	9 110	8 439	7 783	6 672	6 002	5 334
Kjernekapitaldekning i %	5	18,8 %	16,0 %	16,2 %	16,3 %	15,1 %	13,6 %	13,4 %	12,1 %	11,6 %	10,9 %
Ansvarlig kapital	5	13 726	12 904	12 141	11 229	10 358	9 680	8 069	7 270	6 465	5 849
Kapitaldekning i %	5	20,6 %	18,1 %	18,1 %	18,4 %	17,2 %	15,6 %	13,9 %	13,2 %	12,5 %	11,9 %
Beregningsgrunnlag	5	66 609	71 167	67 223	61 120	60 328	61 925	57 989	55 098	51 704	48 966
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	5	7,7 %	7,2 %	7,2 %	7,0 %	6,1 %	5,9 %				
Tap på utlån i % av brutto utlån inkl formidlingslån ⁴⁾	13	0,01 %	0,02 %	0,17 %	0,22 %	0,22 %	0,19 %	0,21 %	0,26 %	0,15 %	0,14 %
Misligholde og tapsutsatte engasjementer i % av brutto utlån inkl. formidlingslån ⁴⁾	13	0,29 %	0,37 %	0,84 %	0,31 %	0,30 %	0,33 %	0,59 %	0,51 %	0,68 %	0,77 %
Netto misligholde og tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl. formidlingslån	13	0,16 %	0,23 %	0,65 %	0,37 %	0,39 %	0,41 %	0,75 %	0,89 %	0,87 %	0,93 %
Tapsavsetningsgrad ⁷⁾	13	43,20 %	38,40 %	23,76 %	30,08 %	32,82 %	32,82 %	28,41 %	30,64 %	25,46 %	34,15 %

¹⁾ Resultat etter skatt i forhold til gjennomsnittlig egenkapital, beregnet som et snitt av kvartalsvis egenkapital, IB 01.01 og UB 31.12. Bankens utstedte fondsobligasjoner i 2019 er regnskapsmessig klassifisert som egenkapital. I beregningen av egenkapitalavkastning er imidlertid fondsobligasjoner 780 mill kroner holdt utenfor, og tilhørende rentekostnader på 28 mill kroner er fratrasket i resultatet.

²⁾ Sum kostnader i forhold til sum netto inntekter.

³⁾ Gjennomsnittlig forvaltningskapital er beregnet som et snitt av IB 01.01, og forvaltningskapital UB hvert kvartal.

⁴⁾ I formidlingslån inngår lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS med 36 042 mill kroner per 31.12.19, som er fraregnet i balansen.

⁵⁾ Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån.

⁶⁾ Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån inklusive formidlingslån

⁷⁾ Trinn 3 tapsavsetninger i forhold til sum misligholde- og tapsutsatte engasjementer

Nøkkeltall egenkapitalbevis (EK-bevis) NONG

Utstedte fondsobligasjoner i SpareBank 1 Nord-Norge, 780 mill kroner, omfattes ikke av definisjonen på gjeld i IFRS-regelverket og er derfor klassifisert som egenkapital. Påløpte renter på fondsobligasjonene, 28 mill kroner, er på denne bakgrunn ikke kostnadsført i resultatregnskapet, men er bokført direkte mot egenkapitalen.

Ved beregning av nøkkeltall tilknyttet egenkapitalen og egenkapitalbevisene, er derfor det regnskapsmessige resultatet fratrasket påløpte renter på fondsobligasjoner.

I balansen er samtidig egenkapitalen fratrasket fondsobligasjoner. Dette sikrer at relevante nøkkeltall for bankens eiere beregnes på grunnlag av det resultat og den egenkapital som reelt sett tilhører eierne.

Se for øvrig note 41.

Beløp i mill kroner	Note	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Børskurs NONG ¹⁾		78,50	62,80	62,25	52,25	36,70	39,90	35,50	24,70	28,90	37,76
Antall utstedte EK-bevis ²⁾	41	100 398	100 398	100 398	100 398	100 398	100 398	100 398	74 398	73 996	56 919
Avsatt utbytte per EK-bevis ³⁾	42	4,00	4,00	4,00	3,45	2,00	1,90	1,10	1,02	1,25	1,81
Bokført egenkapital per EK-bevis konsern ⁴⁾		61,84	56,70	54,34	50,84	46,00	44,05	40,08	38,19	36,43	34,41
Resultat per EKB konsern, justert for renter fondsobligasjon ⁵⁾	42	9,39	7,03	6,61	5,54	5,10	4,64	4,14	4,01	2,72	5,26
P/E - Pris/inntjening konsern ⁶⁾		8,4	8,9	9,4	9,0	8,9	7,7	8,6	7,3	10,5	7,6
P/B - Pris/Bok konsern ⁷⁾		1,3	1,1	1,1	1,0	0,8	0,9	0,9	0,6	0,8	1,1
Utdelingsforhold EK-bevis ⁸⁾	42	58,60 %	56,90 %	60,50 %	59,63 %	48,65 %	36,77 %	26,62 %	11,80 %	19,74 %	33,14 %
Eierandelsbrøk 01.01. benyttet ved resultatfordeling	41	46,36 %	46,36 %	46,36 %	46,36 %	46,36 %	47,33 %	47,33 %	42,07 %	38,74 %	34,54 %

¹⁾ Børskurs (justert for emisjoner, fondsemisjoner, utbytteemisjoner og splitter)

²⁾ Antall utstedte EK-bevis i 1000

³⁾ Avsatt utbytte

⁴⁾ Egenkapital ekskl. fondsobl. x eierandelsbrøk x 1 000/(antall EK-bevis/1 000)

⁵⁾ Resultat etter skatt konsern x eierandelsbrøk/antall EK-bevis

⁶⁾ Børskurs/resultat per EK-bevis konsern, justert for renter fondsobligasjoner

⁷⁾ Børskurs/bokført verdi per EK-bevis konsern

⁸⁾ Utbytte per EK-bevis/resultat per EK-bevis konsern

Resultatanalyse

Fra resultatregnskapet

Beløp i mill. kroner	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Renteinntekter	3 320	2 795	2 611	2 548	2 702	2 998	2 990	2 845	2 823	2 549
Rentekostnader	1 223	899	841	904	1 190	1 572	1 705	1 679	1 694	1 420
Netto renteinntekter	2 097	1 896	1 770	1 644	1 512	1 426	1 285	1 166	1 129	1 129
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer	827	380	438	440	407	469	330	227	209	294
Provisjonsinntekter	1 035	978	931	871	908	940	892	686	567	590
Provisjonskostnader	107	95	85	85	75	74	75	74	80	85
Netto gevinst/ tap på verdipapirer og valuta	84	83	114	69	-158	133	16	33	-25	110
Andre driftsinntekter	188	174	146	138	100	100	114	44	19	8
Dekningsbidrag	4 124	3 416	3 314	3 077	2 694	2 994	2 562	2 082	1 819	2 046
Lønn og generelle administrasjonskostnader	1 358	1 202	1 101	1 066	1 218	1 053	975	900	827	758
Avskrivninger av varige drifts- midler og immaterielle eiendeler	120	61	65	60	56	97	53	54	47	45
Andre driftskostnader	162	211	200	194	187	178	181	166	162	154
Resultat før tap	2 484	1 942	1 948	1 757	1 233	1 666	1 353	962	783	1 089
Tap på utlån og garantier	11	22	184	213	200	321	172	195	101	87
Resultat før skatt	2 473	1 920	1 764	1 544	1 033	1 345	1 181	767	682	1 002
Skatt på ordinært resultat	409	374	324	291	163	223	214	172	157	186
Resultat fra virksomhet holdt for salg	-2	-4			-5	-27				
Resultat for regnskapsåret	2 062	1 542	1 440	1 253	865	1 095	967	595	525	816
Minoritetsinteresser					-7	-1	1			
Majoritetsinteresser	2 062	1 542	1 440	1 253	872	1 096	966	595	525	816

Fra resultatregnskapet

I % av gj.sn. forvaltningskapital	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Renteinntekter	3,05 %	2,74 %	2,78 %	2,86 %	3,22 %	3,74 %	3,94 %	3,90 %	4,02 %	3,85 %
Rentekostnader	1,12 %	0,88 %	0,90 %	1,01 %	1,42 %	1,96 %	2,24 %	2,30 %	2,41 %	2,14 %
Netto renteinntekter	1,92 %	1,86 %	1,88 %	1,84 %	1,80 %	1,78 %	1,69 %	1,60 %	1,61 %	1,70 %
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer	0,76 %	0,37 %	0,47 %	0,49 %	0,48 %	0,58 %	0,43 %	0,31 %	0,30 %	0,44 %
Provisjonsinntekter	0,95 %	0,96 %	0,99 %	0,98 %	1,08 %	1,17 %	1,17 %	0,94 %	0,81 %	0,89 %
Provisjonskostnader	0,10 %	0,09 %	0,09 %	0,10 %	0,09 %	0,09 %	0,10 %	0,10 %	0,11 %	0,13 %
Netto gevinst/ tap på verdipapirer og valuta	0,08 %	0,08 %	0,12 %	0,08 %	-0,19 %	0,17 %	0,02 %	0,05 %	-0,04 %	0,17 %
Andre driftsinntekter	0,17 %	0,17 %	0,16 %	0,15 %	0,12 %	0,12 %	0,15 %	0,06 %	0,03 %	0,01 %
Dekningsbidrag	3,78 %	3,35 %	3,53 %	3,45 %	3,21 %	3,73 %	3,37 %	2,86 %	2,59 %	3,09 %
Lønn og generelle administrasjonskostnader	1,25 %	1,18 %	1,17 %	1,20 %	1,45 %	1,31 %	1,28 %	1,23 %	1,18 %	1,14 %
Avskrivninger av varige drifts- midler og immaterielle eiendeler	0,11 %	0,06 %	0,07 %	0,07 %	0,07 %	0,12 %	0,07 %	0,07 %	0,07 %	0,07 %
Andre driftskostnader	0,15 %	0,21 %	0,21 %	0,22 %	0,22 %	0,22 %	0,24 %	0,23 %	0,23 %	0,23 %
Resultat før tap	2,28 %	1,91 %	2,07 %	1,97 %	1,47 %	2,08 %	1,78 %	1,32 %	1,11 %	1,64 %
Tap på utlån og garantier	0,01 %	0,02 %	0,20 %	0,24 %	0,24 %	0,40 %	0,23 %	0,27 %	0,14 %	0,13 %
Resultat før skatt	2,27 %	1,89 %	1,88 %	1,73 %	1,23 %	1,68 %	1,55 %	1,05 %	0,97 %	1,51 %
Skatt på ordinært resultat	0,38 %	0,37 %	0,35 %	0,33 %	0,19 %	0,28 %	0,28 %	0,24 %	0,22 %	0,28 %
Resultat fra virksomhet holdt for salg	0,00 %	0,00 %			-0,01 %	-0,03 %				
Resultat for regnskapsåret	1,89 %	1,51 %	1,53 %	1,41 %	1,03 %	1,37 %	1,27 %	0,82 %	0,75 %	1,23 %
Minoritetsinteresser					-0,01 %	0,00 %	0,00 %			
Majoritetsinteresser	1,89 %	1,51 %	1,53 %	1,41 %	1,04 %	1,37 %	1,27 %	0,82 %	0,75 %	1,23 %

Gjennomsnittlig forvaltningskapital er beregnet som et snitt av kvartalsvis forvaltningskapital (sum eiendeler) og per 01.01. og 31.12. Beregnet gjennomsnittlig forvaltningskapital for 2019 er beregnet til kr 108 989 mill. Forvaltningskapital tilsvarer sum balanseførte eiendeler for konsernet.

Styrets årsberetning

Hovedtrekk 2019 (Samme periode 2018)

- Årsresultat: 2 062 mill. kroner (1 542 mill. kroner).
- Egenkapitalavkastning (konsern): 15,9 % (13,0 %)¹.
- Resultat per egenkapitalbevis (konsern): 9,39 kroner (7,03 kroner).
- Netto inntekter på finansielle eiendeler: 911 mill. kroner (462 mill. kroner).
- Utlånsvekst siste 12 måneder: 6,7 % (8,2 %) inkludert formidlingslån.
- Innskuddsvekst siste måneder: 6,3 % (10,6 %).
- Innskuddsdekning: 79 % (79 %).
- Ren kjernekapitaldekning konsern: 17,2 % (14,5 %).
- Avsatt utbytte: 4,00 kroner (4,00 kroner).

2019 var et begivenhetsrikt og svært godt år for SpareBank 1 Nord-Norge. Petter Bjørkly Høiseeth tiltrådte som ny konsernsjef 15. mars 2019. Den underliggende driften i banken har over år vært god, med høy vekst, lave tap og god lønnsomhet. Dette er videreført i 2019, samtidig som året er preget av store engangs-

inntekter og transaksjoner rundt forsikringsselskapet Fremtind, som er et resultat av fusjonen mellom DNB forsikring og SpareBank1 Skadeforsikring. Disse transaksjonene synliggjør verdier som er bygget opp over lang tid og preger resultatet fra 2019, som er et historisk godt resultat. Overstående nøkkeltall synliggjør dette.

¹ Bankens utstedte fondsobligasjoner er regnskapsmessig klassifisert som egenkapital. I beregningen av EK-avkastning er imidlertid fondsobligasjoner holdt utenfor.

STRATEGISKE MÅL OG MÅLOPPNÅELSE

Strategiske mål	Måltall	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Lønnsomhet							
Egenkapitalavkastning	Bankdrift på topp blant sammenlignbare finanskonsern, for tiden 12 % eller høyere	15,9 % 12,3 %¹ 12,8 %²)	12,9 %	12,9 %	12,0 %	9,1 %	12,2 %
	Snitt norske banker		11,5 %	11,4 %			
Effektivitet							
Kostnader	Fra 2017: Langsiktig mål: Kostnadsprosent K/I 40 % eller lavere	39,8 % 44,8 %¹ 42,9 %²)	43,1 %	41,2 %	42,9 %	54,2 %	44,4 %
Faktisk	Før 2017: Mål for maksimal kostnadsvekst¹			0 %	0 %	1 %	2 %
	2017: Faktisk kostnadsvekst			4,5 %	-2,5 %	1,4 %	9,8 %
Soliditet							
Ren kjernekapitaldekning	Ubestridd solid. Ren kjernekapitaldekning ett prosentpoeng over regulatorisk minimumskrav. Pt 15 % eller høyere.	17,22 %	14,5 %	14,9 %	15,0 %	13,9 %	12,6 %
Utbytte							
Utbyttegrad, konsern	50 % eller høyere. Før 2017: Inntil 50 %	42,6 %	56,9 %	60,5 %	60 %	49 %	37 %

¹) Eksklusiv gevinst fusjon.

²) Eksklusiv gevinst fusjon og omstillingskostnader.

26. februar 2020 fratrådte konsernsjef Petter Høiseth, og Liv B Ulriksen tiltrådte som ny konstituert konsernsjef. Den 27. februar ble årsregnskapet godkjent av styret. Etter dette har vi fått en verdensomspennende pandemi med utbrudd av koronaviruset Covid-19. Virkningene av denne pandemien har forårsaket stor økonomisk usikkerhet, børsfall og utfordringer for mange land. Grunnet den pågående pandemien har styret besluttet å avlegge nytt årsregnskap med ny beretning og redusert utbytteutbetaling.

Konsernets lønnsomhetsmål har blitt oppfylt de siste syv årene, bortsett fra i 2015. Dette året ble det gjort betydelige avsetninger tilknyttet lønnsomhetsforbedrende tiltak, herunder bemanningsreduksjoner. Gjeldende lønnsomhetsmål er å ha en bankdrift på topp blant sammenlignbare finanskonsern. Ved vurdering av det konkrete løpende mål til EK-avkastning, gjøres det en sammenligning mot andre bankers lønnsomhetsmål, og faktisk lønnsomhet. I tillegg gjøres en vurdering av kapitalmarkedets lønnsomhetsforventninger gjennom prognoser fra bankanalytikere. Ovennevnte tilsier at avkastningsmålet for 2019 fortsatt har vært 12 %, og det samme gjelder for 2020.

Målet om en langsiktig kostnadsprosent på maksimalt 40 % er underordnet konsernets strategiske lønnsomhetsmål. Etter styrets vurdering tilsier utviklingen i finanssektoren at det er nødvendig med stram kostnadsstyring og en kontinuerlig søken etter effektivisering gjennom digitalisering og forenkling av prosesser. Kostnads målet vurderes å være ambisiøst, men oppnåelig. K/I for 2019 og 2018 var henholdsvis 39,8 % og Fremtind 43,1 %. Dersom man ser bort fra effekten av Fremtind-transaksjonene (460 mill kroner), samt avsetningen til lønnsomhetsprosjektet i 2019 (70 mill kroner), blir kostnadsprosenten for 2019 42,9 %.

Lønnsomhetsprosjektet som ble initiert i 2019 skal sikre at konsernet på lang sikt har en kostnadsprosent på maksimalt 40 %. I tillegg har lønnsomhetsprosjektet satt et kortsiktig mål om en effekt på bunnlinjen på 200 mill kroner ved utgangen av 2021 sammenlignet med 2019 (eks. avsetning til lønnsomhetstiltak).

Bakgrunnen for å opprettholde en langsiktig kostnadsprosent på 40 % er et ønske om å ha et effektivitetsmål som er egnet for sammenligning med andre aktører. I tillegg tar et relativt mål også hensyn til inntektssiden, noe som er spesielt viktig i en tid med betydelig omstilling i virksomheten.

Konsernet har et overordnet strategisk mål om å være ubestridt solid, og med en ren kjernekapitaldekning ett prosentpoeng over regulatorisk minimumskrav. Per 31.12.19 medfører dette et mål om en ren kjernekapitaldekning på 15,0 %, mens beregnet ren kjernekapitaldekning er 17,2 %.

Resultatet for 2019 karakteriseres som svært godt, og soliditeten i konsernet er svært god.

FRAMTIDSFOKUS

Fokus på kjernevirksomhet står svært sentralt i konsernets strategi. Samtidig er endrede regulatoriske krav, og endrede forventninger fra både kunder og samfunnet, drivere for en kontinuerlig videreutvikling av konsernet SpareBank 1 Nord-Norge. Dette stiller store krav til endringstakten i konsernet, og både forretningsmodeller og interne prosesser er langt mindre statiske enn tidligere.

2019 har vært preget av flere regulatoriske endringer. De har stor innvirkning på konsernets kapitalsituasjon og har krevd både kompetanse- og prosessendringer. Strengere krav og tettere oppfølging rundt anti-hvitvasking og etterlevelse krever økt fokus og mer ressursbruk. Dette er viktige områder i forhold til den tilliten et finanskonsern er avhengig av. Sammen med kontinuerlig kunde- og forretningsfokus vil arbeidet rundt etterlevelse bli en viktig del av forretningsstrategien i de kommende årene.

Konsernet investerer fortsatt betydelig innenfor IT-området. Det gjelder både rundt prosessforbedringer, for å utvikle nye salgskanaler og optimalisere de eksisterende. Alt som kan automatiseres skal automatiseres. For 2020 vil man fortsette disse investeringene samtidig som man i enda større grad vektlegger å ta ut effekter av endret kundedadferd og økt digitalisering. Parallelt med digitaliseringen investeres det også i konsernets fysiske tilstedeværelse. I 2019 har banken fornyet og/eller flyttet til nye lokaler på Ørnes og i Bodø. I desember 2019 startet innflyttingen i vårt nyrenoverte og oppgraderte hovedkontor, Rødbanken i Tromsø. Offisiell åpning var i januar 2020. Ved innflytting i nye lokaler legger vi vekt på samlokalisering med våre døtre, og bygger komplette finanshus med bank, eiendomsmegler, objektsfinansiering og regnskapshus. Samlokalisering av selskapene i konsernet skal skape økt konsernkraft, som igjen skal tas ut i bedre kundeopplevelser og økt lønnsomhet og effektivitet.

Med våre fysiske kontorer i landsdelen – kombinert med gode digitale løsninger – har SpareBank 1 Nord-Norge en dominerende tilstedeværelse i landsdelen. Selv om vi i løpet av 2020 skal gjennom en strategiprosess, vil SpareBank 1 Nord-Norge i framtiden være sterkt til stede i landsdelen fysisk og digitalt.

Etter en svært vellykket lansering av Samfunnsløftet i september 2018 har SpareBank 1 Nord-Norge videreført suksessen i 2019. I 2018 og 2019 ble det satt av et samfunnsutbytte på hele 465 mill kroner. Disse midlene har kommet det nordnorske samfunnet til gode gjennom de fem løftene som ble etablert i 2018 og videreført i 2019: ungdomsløftet, kunnskapsløftet, innovasjonsløftet, arenaløftet og lokalsamfunnsløftet. Det ble i 2018 besluttet at løftene skal gjelde i hele konsernets strategiperiode, fram til 2021. I tillegg ble det definert et temaløfte som årlig vil kunne endres i strategiperioden. For 2018 og 2019 ble dette plastløftet. Her er arbeidet startet med å forhindre at gummigranulat fra kunstgressbaner havner som mikroplast i havet. Samfunnsløftet hadde ved etableringen blant annet mål om å gjøre eiermodellen mer kjent, og skape positivt engasjement internt og eksternt. Det må kunne sies at målene ble oppnådd på en svært god måte. Samfunnsløftet har gjennom 2019 bidratt sterkt til å gjøre eiermodellen kjent og skape engasjement i og rundt SpareBank 1 Nord-Norge.

Konsernets eiermodell med et delvis samfunnsmessig eierskap, er til glede både for samfunnet som eier og for bankens egenkapitalbevisiere.

I sum er SpareBank 1 Nord-Norge godt rustet til å forsterke sin posisjon som nummer 1 for kunder, eiere og ansatte i Nord-Norge – for Nord-Norge.

STRATEGISK KOMPASS:

SpareBank 1 Nord-Norge

– nummer 1 for kunder, ansatte og eiere.

SpareBank 1 Nord-Norge har en unik posisjon i landsdelen, med et sterkt kontornett og nesten halvparten av den nordnorske befolkningen som kunde. Høy endringstakt stiller likevel betydelige krav til både organisasjon og styringsform. Konsernet legger derfor vekt på rammestyring, kortreiste beslutninger og lokal gjennomføringskraft. Sentralt i rammestyringen står konsernets strategiske kompass. Det beskriver hva konsernet skal oppnå; strategiske mål og ambisjon, og på hvilken måte dette skal oppnås; gjennom konsernets DNA og verdier. Å styre etter et strategisk kompass gjør det mulig å treffe gode beslutninger, også i en tid

hvor omgivelsene og markedsforholdene endrer seg raskt. I løpet av 2019 har det strategiske kompasset vært en tydelig veiviser for konsernet, som gir grunnlag for effektivitet i drift og utviklingsarbeid. Det igjen sikrer god og langsiktig verdiskaping.

STRATEGISKE VALG

SpareBank 1 Nord-Norge er en sterk totalleverandør av finansielle tjenester. Det står sentralt i strategien at kunden skal ha den samme gode kundeopplevelsen uavhengig av hvilken kanal som benyttes – fysisk møte, direktebank eller digitalt. Det er også uavhengig av hvilken del av konsernet kunden møter. I dette arbeidet tar konsernet i bruk tilgjengelig teknologi, utnytter lokal tilstedeværelse og søker samtidig å styrke konsernets egenart. Den inneværende strategiperioden er 2018 – 2020. En ny strategi vedtas i løpet av 2020.

I både gjeldende og kommende strategi vil det bli lagt vekt på å ta konsekvensene av de strategiske valgene og forsterke etterlevelsen. Dette innebærer blant annet: Dyrke særpreg i merkevare og kultur. Videreutvikle og utnytte den nordnorske merkevaren. Fokus på kjernevirksomhet: Defineres geografisk som Nord-Norge og personer/virksomheter med tilknytning til Nord-Norge. Inkluderer bank, regnskap, objektsfinansiering og eiendomsmedling. Utnytte konsernkraft og synergier: Anvende og utnytte konsernets finansielle, markeds- og kompetansemessige kraft i alle deler av konsernet. Effektivisere og fornye bemanning: Kontinuerlig effektivisere drift, samtidig som konsernet tiltrekker seg og utvikler relevant kompetanse. Ta en frontposisjon i å utvikle SpareBank 1-alliansen: Utvikle fortrinnet å være del av Norges sterkeste finansallianse.

Strategien legger vekt på videreføring og forsterkning av de elementene konsernet har hatt suksess med. Følgende prioriteringer videreføres:

- *Redesigne distribusjon og betjeningsstrategi:* Designe og implementere vår betjeningsstrategi, der vi når kunden både gjennom sterke finanssentre og digitalt. Vi skal også vektlegge direkte salg og investering i nye kunderelasjonssystemer (CRM). Det sentrale prinsippet er at kunden velger kanal, og skal kunne nå hele konsernets kompetanse i alle treffpunkt.
- *Etablere og tilpasse konsernet til nye økosystemer:* Utvikle tredjepartssamarbeid for styrking av forretningsmodell og kundeopplevelse. Viktige milepæler i 2019 inkluderer etablering

av Fremtind forsikring, som er en fusjon mellom SpareBank 1 Skadeforsikring AS og DNB Forsikring AS. SpareBank 1 Nord-Norge ønsker å ta en aktiv rolle i utviklingen av ytterligere tredjepartssamarbeid.

- *Automatisere alle prosesser som kan automatiseres.* Effektivisering gjennom prosessoptimalisering med aktiv bruk av digitale assistenter (roboter) og kunstig intelligens.
- *Bygge organisasjon og nettverk for innovasjon:* Styrke innovasjonskompetansen og kapasiteten for utvikling av produkter, prosesser og kanaler.
- *Aktivt invitere til konsolidering innenfor nordnorsk finansnæring.*
- *Oppruste arbeid med etterlevelse (compliance), bærekraft og etikk, noe som i 2019 blant annet er synliggjort gjennom den betydelige relegiteringsjobben som er gjennomført som et ledd i bankens anti-hvitvaskingsarbeid.*
- *Styrke forvaltning og anvendelse av samfunnets eierskap:* Utvikle modeller og prosesser som øker verdien av, anvender og synliggjør den unike Eiermodellen. Videreføring av arbeidet med et nordnorsk "samfunnsløft" som også understøtter konsernets virksomhet.

Det er videre fastsatt strategier for de ulike hovedsegmentene for konsernet. Det vises for øvrig til kapitlet virksomhetsredegjørelse i årsrapporten.

DATTERSELSKAPENE

SpareBank 1 Nord-Norges kunder tilbys en komplett tjenesteportefølje fra morbanken og alle de øvrige selskapene som inngår i konsernet. De største datterselskapene omtales kort i det følgende:

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS

Selskapet eies 100 % av SpareBank 1 Nord-Norge og har forretningsansvar for produktområdene leasing og salgspantfinansiering, med Nord-Norge som det primære markedsområdet. I tillegg tilbyr selskapet forbrukerfinansiering. Morbanken og eksterne forhandlere er viktige distribusjonskanaler for selskapet.

Selskapet har en god inntjeningsbase og forvaltet ved årsskiftet forbrukslån, leasing- og salgspantavtaler for til sammen 6 611 mill kroner (6 257 mill kroner). Den

bokførte egenkapitalen var 1 103 mill kroner (1 114 mill kroner) per 31.12.19. EK-avkastningen for 2019 er beregnet til 13,4 % (15,8 %). Utsiktene for økt framtidig aktivitet og tilfredsstillende avkastning i selskapet er god, men dersom koronakrisen blir langvarig og slår tungt ut i realøkonomien vil det kunne ha en negativ effekt for selskapet, først og fremst mht. tapsutviklingen, men også på øvrig vekst og inntjening. Selskapet er samlokalisert med banken i Bodø og Tromsø, og hadde 40 (37) fast ansatte per 31.12.19.

EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS

EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS er medlem i en landsdekkende allianse med andre selskap innen eiendomsmegling eid av SpareBank 1-banker. Selskapet eies 100 % av SpareBank 1 Nord-Norge og driver eiendomsmevlervirksomhet på 17 ulike steder i Nord-Norge.

De fleste kontorene er samlokalisert med banken. Ved årsskiftet var det 91 (85) ansatte i selskapet.

Selskapet er markedsleder i Nord-Norge og i de fleste byene i nord. De siste årene har selskapet befestet sin posisjon, og hadde i 2019 en markedsandel på 36,5 %. Markedsandelen er økt over flere år, fra 22 % i 2011. I 2019 ble det formidlet 3 360 eiendommer gjennom EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS, mot 3 389 året før. Selskapet hadde en omsetning på 151 mill kroner, som tilsvarer en økning på 2 % sammenlignet med 2018. Tilgangen på nye oppdrag i 2019 har vært god og var 7 % høyere enn året før. Dette er et godt utgangspunkt for videre vekst i det nordnorske boligmarkedet.

Provisjonsinntektene pr. omsatt boenhet har vært stabile siden 2011. I samme periode har snittprisen på omsatte boliger steget med 1 mill, opp til 2,8 mill per omsatte boenhet i 2019. Dersom koronakrisen blir langvarig og slår tungt ut i realøkonomien vil det kunne få en negativ effekt for boligpriser, omsetning og resultatutviklingen i selskapet.

SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS

SpareBank 1 Regnskapshuset ble etablert i 2012 og har gjennomført en rekke oppkjøp og fusjoner etter dette. Per 31.12.19 hadde selskapet 189 (159) årssverk og avdelinger i Kirkenes, Hammerfest, Alta, Tromsø, Balsfjord, Finnsnes, Harstad, Narvik, Bodø, Mo i Rana, Sandnessjøen, Mosjøen/Trofors, Brønnøysund, Svolvær og Sortland. Satsingen på bransjen skjer i samarbeid med flere av alliansebankene med tilsvarende virksomhet. Samarbeidet foregår på områder som merkevare, IT, kompetanse, arbeidsprosesser og kvalitet.

Bakgrunnen for satsingen på selskapet SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS er et ønske om å utnytte synergieffekter med konsernets øvrige virksomhet. Dette gjelder blant annet gjennom mersalg på tvers av konsernet, økt kundetilfredshet og mer effektive betalingstjenester. Eksempler er økt automatisering og integrering av kundenes fakturerings-systemer, betalingsløsninger og bokføring.

SpareBank 1 Regnskapshuset overtok 01.01.19 eier-skapet i LofotRegnskap AS i Svolvær, Regnskapsbyrået Pluss AS i Kirkenes, samt Regnskapssentralen AS på Sortland. I 2020 forventes det nær 220 ansatte og en samlet omsetning på rundt 210 mill kroner. Selskapet er i endring og utvikling, der rask digitalisering krever ytterligere tiltak i tiden framover.

Dersom koronakrisen blir langvarig og slår tungt ut i realøkonomien vil det kunne få en negativ effekt for omsetning og resultatutviklingen i selskapet.

SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje

Som et ledd i konsernets økte fokus på kjernevirksomhet, er dette selskapets tidligere virksomhet under omstrukturering/avvikling. Av juridiske og praktiske grunner er SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje likevel videreført som juridisk enhet. Formålet til selskapet er å drive med "forvaltning av eierposter eid av SpareBank 1 Nord-Norge-konsernet og virksomhet som naturlig hører dertil". Deler av virksomheten omfatter forvaltning av eierposter som skriver seg fra noen av bankens tidligere kundeengasjement. Markedsverdien av selskapets investeringer var per 31.12.19 19 mill kroner, fordelt på 9 mill kroner i aksjeinvesteringer og 10 mill

kroner i ansvarlige lån, mens selskapets egenkapital utgjorde 11 mill kroner. EK-avkastningen for året er negativ og må ses i samm-enheng med selskapets virksomhetsområde. SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS administreres av banken og har ingen ansatte.

SPAREBANK 1-ALLIANSEN

Bankens deltakelse i SpareBank 1-alliansen og eierskapet i SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA (tidligere Banksamarbeidet DA) er en viktig del av konsernets strategi. Deltakelsen har betydd mye for SpareBank 1 Nord-Norges positive utvikling, og har vært en viktig bidragsyter til at banken har blitt en solid og sterk bank – for Nord-Norge.

SpareBank 1-bankene driver alliansesamarbeidet og utviklingen av produktselskapene gjennom felleseide SpareBank 1 Utvikling DA, samt holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen. SpareBank 1-alliansens formål er å anskaffe og levere konkurransedyktige finansielle tjenester og produkter, og oppnå stordriftsfordeler i form av lavere kostnader og/eller høyere kvalitet. Slik bidrar alliansen til at privatpersoner og bedrifter kan tilbys både dyktighet, lokal forankring, i tillegg til en enklere bankhverdag. Alliansen skal også bidra til å sikre bankenes verdiskaping, til fordel for egen region og bankenes eiere.

Alliansebankene har valgt å samle sine eierskap i norsk finanssektors infrastruktur i SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling DA. Det samlede eierskapet gjør at alliansebankene fremstår som en betydelig aktør både innenfor det norske banksamarbeidet og overfor utenlandske aktører SpareBank 1 Nord-Norge eier 19,5 %

Beløp i mill kroner	Eierandel	Egen-kapital	Resultat 2019	Resultat 2018	Utbytte 2019	Utbytte 2018	Allokert kapital iht. interne modeller 2019	Avkastning allokert kapital 2019	Allokert kapital iht. interne modeller 2018	Avkastning allokert kapital 2018
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	100 %	1 103	124	131	137	5	939	13,3 %	1 203	10,9 %
SpareBank 1 Regnskaps-huset Nord-Norge AS	100 %	80	17	17			54	31,9 %	44	39,5 %
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	100 %	49	13	11	14	10	30	43,7 %	30	35,6 %
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS	100 %	11	-3	1			10	-26,3 %	7	-10,6 %
Nord-Norge IV AS (solgt medio 2018)	100 %			0			NA	NA	NA	NA
Alsgården AS (solgt medio 2018)	100 %			0			NA	NA	NA	NA
Fredrik Langesg 20 AS	100 %	347	-1	0			NA	NA	NA	NA
Rødbanken Holding AS (ideelt AS, ikke konsolidert)	100 %						NA	NA	NA	NA
Sum		1 590	150	158	151	15	1 033	14,5 %	1 284	12,3 %

i SpareBank 1 Gruppen AS og 17,74 % i SpareBank 1 Utvikling DA. På grunn av bankens størrelse utgjør dette en forholdsmessig høyere eierandel enn for de øvrige eierbankene. Dette gjør SpareBank 1-alliansen spesielt viktig for konsernet SpareBank 1 Nord-Norge,

også fordi de underliggende verdier i allianseselskapene vurderes å være betydelig. Sistnevnte er i 2019 synliggjort gjennom fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring AS og DNB Forsikring AS. Se egen omtale av SpareBank 1-alliansen senere i årsrapporten.

Beløp i mill kroner	Eierandel	Andel egenkapital 31.12.19	Andel resultat 2019	Andel resultat 2018	Utbytte 2019	Utbytte 2018
SpareBank 1 Gruppen AS	19,50 %	1 649	712	289	663	286
SpareBank 1 Boligkreditt AS	17,82 %	2 066	22	-6		11
SpareBank 1 Næringskreditt AS	8,60 %	176	7	7	9	10
SpareBank 1 Kredittkort AS	16,89 %	182	13	22	24	37
SpareBank 1 Betaling AS	18,57 %	145	3	-7		
SpareBank 1 Utvikling DA	17,74 %	21	-2	1		
Betr AS	20,00 %	6	-1	-1		
SMB LAB AS	20,00 %	13	-4	-2		
BN Bank ASA	9,99 %		28	65		
Sum		4 258	778	368	696	344

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

SpareBank 1 Nord-Norge konsernregnskap er avlagt i samsvar med IFRS International Financial Report Standards (godkjent av EU), og regnskapslovens paragraf 3-9. I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning, regnskapslovens paragraf 4-5, er årsregnskapet for 2019 utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Konsernet og morbanken har god inntjening, god soliditet, samt tilfredsstillende likviditet og innskuddsdekning.

Resultatutvikling

Beløp i mill kroner	Konsern 2019	Konsern 2018	Morbank 2019	Morbank 2018
Netto renteinntekter	2 097	1 896	1 813	1 650
Netto provisjons- og andre inntekter	1 116	1 057	775	722
Netto inntekter finansielle investeringer	911	463	1 683	449
Driftskostander	1 640	1 474	1 231	1 095
Tap	11	22	-2	31
Resultat før skatt	2 473	1 920	3 042	1 695
Skatt	409	374	355	321
Resultat vireksomhet holdt for salg	2	4		
Årsresultat	2 062	1 542	2 687	1 374

Netto renteinntekter

Den sterke konkurransen om utlånskundene, med press på rentevilkårene, har fortsatt i 2019. I tillegg påvirkes netto renteinntekter av bankens innlånskostnad (finansieringskostnad i pengemarkedet), og vekst i utlåns- og innskuddsvolum. Konsernets samlede netto renteinntekter økte med 201 mill kroner fra 2018 til 2019.

Bankens innlånskostnad har vært stigende gjennom hele året, først og fremst som følge av økte pengemarkedsrenter. Norges Bank har hevet styringsrenten tre ganger gjennom året. På grunn av seksukersfristen med hensyn til varsling av kundene, har imidlertid

pengemarkedsrenten kommet opp raskere enn vi har kunnet justere kunderenten. Morbankens utlånsmargin målt mot pengemarkedsrenten (NIBOR) har som følge av dette svingt en del gjennom året, men er per årsslutt 0,04 prosentpoeng lavere enn den var per 31.12.18. Innskuddsmarginen har økt gjennom året, og er per årsslutt 0,25 prosentpoeng høyere enn på samme tidspunkt i fjor. Med tanke på 2020 er usikkerheten økt grunnet koronakrisen. Hvis dette vedvarer over tid er det en risiko for at dette vil ha negative effekter på bankens fremtidige innlånskostnad.

Utlånsveksten var på henholdsvis 4,7 % og 11,7 % i person- og bedriftsmarkedet i 2019. Dette vurderes å være høyere enn den generelle utlånsveksten i markedet. I beregningen av vekst er nye lån gitt av banken, som i ettertid er solgt til alliansens kredittforetak, også tatt med. Bakgrunnen for den relativt sterke veksten i bedriftsmarkedet er dels en strategisk prioritering av dette segmentet, og dels gode markedsmuligheter og positiv økonomisk utvikling i landsdelen. Utlånsveksten i 2019 vurderes som god, og samlet sett er dette en viktig årsak til veksten i netto renteinntekter.

Utviklingen i netto renteinntekter påvirkes også av overførte lån til alliansens kredittforetak SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Inntektene på 264 mill kroner fra den overførte porteføljen er ført under provisjonsinntekter. Tilsvarende tall for 2018 var 260 mill kroner.

Netto provisjons- og andre inntekter

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om å øke inntektene gjennom et bredt produktspekter også fra områder uten kredittrisiko, herunder forsikring, plassering og sparing. I tillegg skal datterselskapene bidra til økte inntekter innenfor objektsfinansiering, eiendomsmegling og regnskapstjenester. I 2019 utgjorde netto provisjons- og andre inntekter 35 % av de totale inntektene fra konsernets kjernevirksomhet. Tilsvarende tall for 2018 var 36 %. Provisjonsinntektene fra SpareBank 1 Boligkreditt og Næringskreditt økte med 4 mill kroner i 2019 mens netto renteinntekter, inklusive

provisjonsinntekter fra overført utlånsportefølje, økte med 205 mill kroner. Konsernet har over tid arbeidet aktivt med ulike tiltak for å bedre inntjeningen innenfor dette området. De økte inntektene fra regnskapsvirksomheten er påvirket av flere oppkjøp av ny virksomhet i 2019. I 2018 inngår gevinster fra salg av bankbygg i Alta og Bodø som netto andre inntekter.

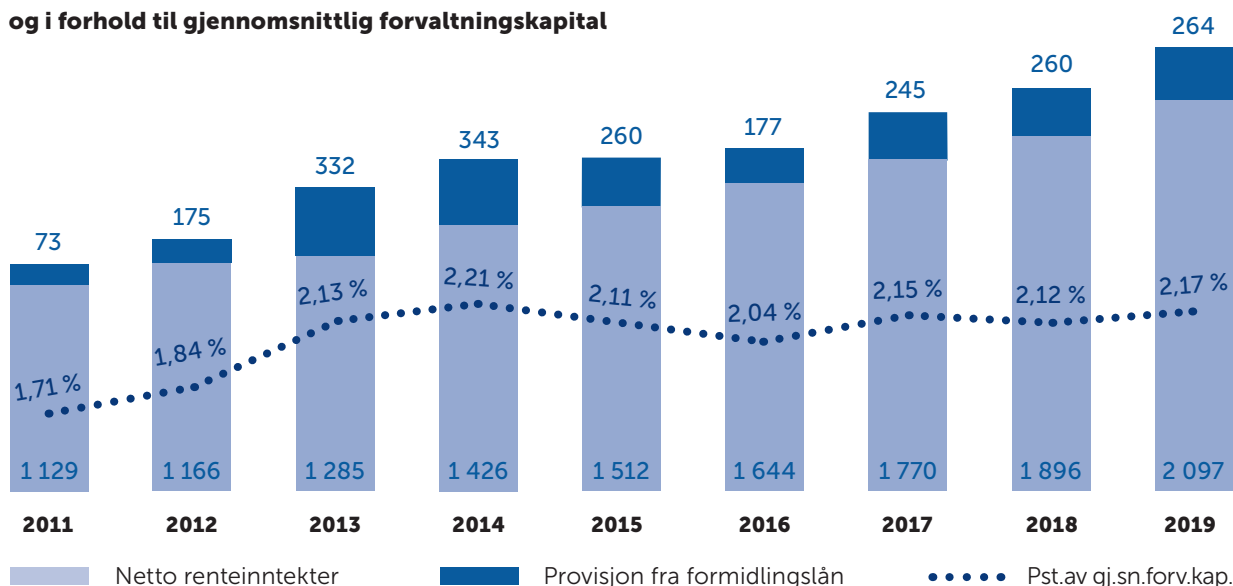
Utviklingen på øvrige provisjons- og andre inntekter siste året

Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18	Endring
Inntekter forsikring	166	155	11
Inntekter betalingsformidling	312	282	30
Inntekter eiendomsmegling	141	135	6
Inntekter regnskapshonorarer	187	158	29
Netto andre inntekter	46	67	-21
SUM	852	797	55

Netto inntekter fra finansielle investeringer

I konsernregnskapet innarbeides resultatandeler fra tilknyttede- og felleskontrollerte selskaper etter egenkapitalmetoden. Konsernets andel av de respektive selskapers resultater framkommer på linjen "Inntekter fra eierinteresser" i resultatregnskapet, med tilsvarende justering av verdien på eierposten i balansen, "Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter".

Utvikling i netto renteinntekter inkludert formidlingsprovisjon, og i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital

Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18	Endring
Sum resultatandeler fra TS/FKV	815	374	441
Aksjeutbytter	12	6	6
Netto verdiendringer aksjer	75	88	-13
Netto verdiendringer obligasjoner, valuta og derivater	5	7	-2
Netto verdiendringer utlån til virkelig verdi	4	-12	16
Netto inntekter på finansielle investeringer	911	463	448

Konsernets netto inntekter fra finansielle investeringer i tilknyttede- og felleskontrollerte selskaper

Resultatandeler i mill kroner	Eierandel	31.12.19	31.12.18	Endring
SpareBank 1 Gruppen	19,50 %	712	289	423
SpareBank 1 Boligkreditt	18,65 %	22	-6	28
SpareBank 1 Næringskreditt	8,6 %	7	7	0
SpareBank 1 Kredittkort	16,89 %	13	22	-9
SpareBank 1 Betaling	18,57 %	3	-7	10
BN Bank	9,99 %	28	65	-37
Øvrige	20,00 %	-4	-2	-2
Salg selskap		34	6	28
Sum resultatandeler fra TS/FKV		815	374	441

I morbankregnskapet brukes kostmetoden, som innebærer inntektsføring av årlig faktisk mottatte aksjeutbytte fra disse selskapene, se oversikt ovenfor.

Konsernets resultat for 2019 er sterkt påvirket av innarbeidet andel av resultatet i SpareBank 1 Gruppen. I resultatet inngår en gevinst på 460 mill kroner som følge av forsikringsfusjonen mellom SpareBank 1 Forsikring AS og DnB Forsikring AS fra 01.01.19, og etablering av forsikringsselskapet Fremtind Forsikring AS.

I transaksjonsavtalen ble det lagt til grunn et bytteforhold på 80 % for SpareBank 1 Skadeforsikring AS og 20 % for DNB Skadeforsikring AS. DNB ASA kjøpte seg opp i januar 2019 til en eierandel på 35 % i selskapet. DNB ASA har videre en opsjon på å kjøpe seg opp til 40 % eierandel. Opsjonen går ut 31.03.20.

Samlet sett medførte denne transaksjonen økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå på om lag 4,7 mrd kroner. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av denne økningen var om lag 2,4 mrd kroner. SpareBank 1 Nord-Norge sin andel av denne økningen utgjorde 460 mill kroner som er ført over resultatregnskapet i 1. kvartal 2019.

SpareBank 1 Nord-Norge solgte i slutten av mai 2019 deler av sin eierandel i BN Bank AS. Eierandelen er gått ned fra 23,5 % til 9,99 %, og det ble i 2. kvartal 2019 inntektsført en gevinst på 33 mill kroner. Gjenværende aksjepost i BN Bank er samtidig omklassifisert regnskapsmessig fra strategisk investering i tilknyttet selskap etter egenkapitalmetoden, til ordinær aksjepost verdsett til virkelig verdi.

Banken har også i 2. kvartal 2019 solgt deler av sin eierpost i allianseselskapet SpareBank 1 Næringskreditt AS fra 14,48 % til 8,6 %, med en inntektsført gevinst på 4 mill kroner. Resterende eierpost behandles fortsatt regnskapsmessig som tilknyttet selskap etter egenkapitalmetoden.

Resultatandel "Øvrige" består av resultatandeler fra selskapene SpareBank 1 Utvikling (tidl. SpareBank 1 Banksamarbeidet DA), SMB Lab AS og Betr AS.

De felleseide selskapene i SpareBank 1-alliansen har god inntjening. Etter styrets vurdering foreligger det videre betydelige underliggende verdier i disse selskapene. De planlagte fusjonene synliggjør i noen grad slike underliggende verdier.

NETTO VERDIENDRINGER PÅ FINANSIELLE EIENDELER

Aksjer

Konsernets aksjeportefølje per 31.12.19 utgjør 791 mill kroner (352 mill kroner). Porteføljen har hatt et netto positivt resultatbidrag på 75 mill kroner siste året, hvorav det meste skyldes positiv verdiutvikling i beholdning av aksjer i Visa og BN Bank.

Sertifikater, obligasjoner, derivater og valuta

Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner per 31.12.19 utgjør 15 837 mill kroner (12 560 mill kroner). Ingen netto verdiendring i 2019. Reduserte kredittpremier i 1. kvartal 2019 ga positiv verdiendring på porteføljen, men denne er gradvis redusert utover året på grunn av økning i kredittpremiene høsten 2019.

Lån til virkelig verdi

Konsernets porteføljer av fastrentelån og lån for salg til kredittforetak er klassifisert og verdsatt til virkelig verdi. Fastrentelånsporteføljen er sikret med renteswapper som også verdsettes til virkelig verdi. Samlet verdiendring i 2019 på låneporteføljen og tilhørende rentesikringer har gitt negativt resultatbidrag med 2 mill kroner som følge av økte renter gjennom året.

Datterselskap

I morbankens regnskap bokføres mottatt utbytte fra datterselskapene i henhold til kostmetoden. Oversikt over resultat og utbytte fra de ulike datterselskapene framgår i eget avsnitt foran i beretningen.

Som det framgår av omtale tidligere i styreberetningen, har konsernets datterselskap et samlet resultat etter skatt i 2019 på 150 mill kroner (158 mill kroner) som er fullt ut konsolidert i konsernregnskapet.

Virksomhet holdt for salg

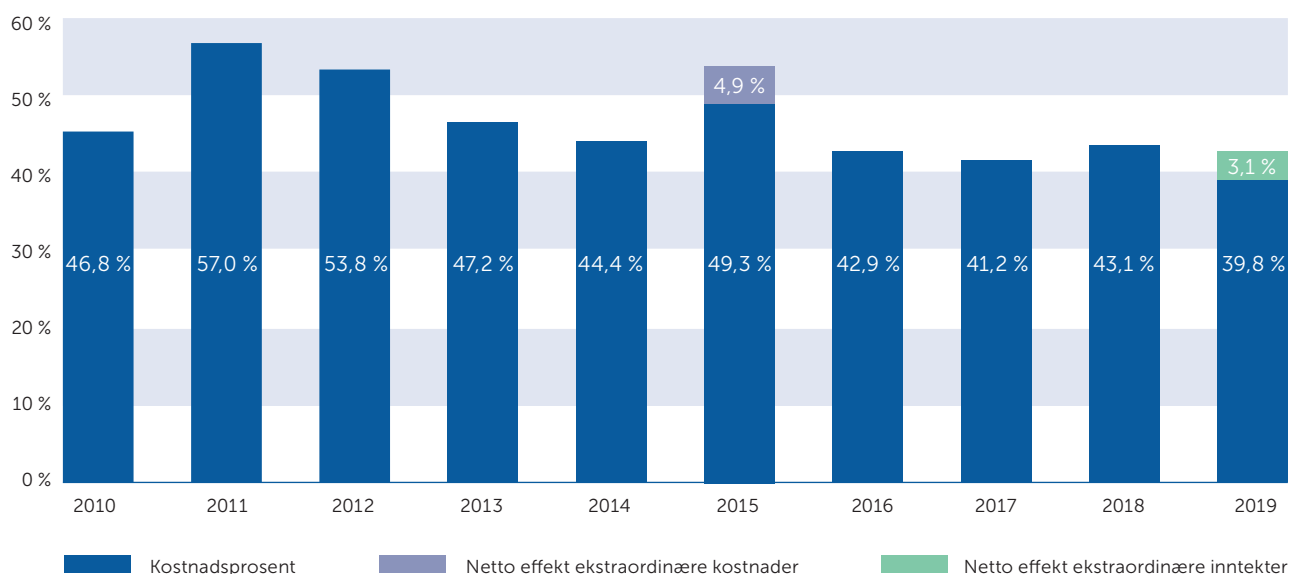
SpareBank 1 Nord-Norge eier 100 % av aksjene i Bodø-Gruppen II AS (industribygg tilknyttet tidligere solcelleproduksjon i Glomfjord, Nordland). Selskapet er vurdert etter IFRS 5 (IFRS - International Financial Reporting Standards) som tilgjengelig for salg, og er derfor ikke konsolidert inn i regnskapet som ordinært datterselskap.

DRIFTSKOSTNADER

Konsernets har et langsiktig kostnadsmål om at kostnadsprosenten (K/I; kostnad/inntekt) skal være 40 % eller lavere. Per 31.12.19 er dette nøkkeltallet 39,8 % (43,1 %) for konsernet og 28,7 % (38,8 %) for morbanken. Justert for ovennevnte fusjonsgevinst fra SpareBank 1 Gruppen, samt avsetning for omstillingskostnader, se nedenfor, er kostnadsprosent konsern 42,9 % mens den er 29,5 % i morbanken.

Konsernets kostnader for 2019 er 166 mill kroner (11 %) høyere enn i 2018, og er spesifisert i tabellen på neste side. Økningen skriver seg fra morbanken med 136 mill kroner og konsernets datterselskaper med 30 mill kroner.

Utvikling kostnadsprosent de siste 10 år

Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18	Endring
Lønn	661	578	83
Pensjon	46	52	-6
Sosiale kostnader	127	118	9
Administrasjonskostnader	524	454	70
Avskrivninger varige driftsmidler	120	61	59
Driftskostnader eiendommer	28	19	9
Andre driftskostnader	134	192	-58
Sum driftskostnader	1 640	1 474	166

Et lønnsomhetsprosjekt har pågått i konsernet høsten 2019. Dette er nå avsluttet. En rekke kostnadsreduerende tiltak er besluttet, som reduksjon i bemanning. Ytterligere tiltak vil vurderes som et ledd i strategiarbeidet i 2020, herunder vurdering av bankkontorstruktur. Det er per 31.12.19 satt av 70 mill kroner i slike omstillingskostnader. Tiltakene vil gjennomføres i løpet av 2020 og 2021, og samlet effekt av lønnsomhetsprosjektet er beregnet til 200 mill kroner målt ved utgangen av 2021.

Kostnadsøkningen i døtrene skyldes i stor grad oppkjøp av nye virksomheter i SpareBank 1 Nord-Norge Regnskapshuset. Økte kostnader i morbanken skyldes høyere aktivitet tilknyttet AML (Anti-Money Laundering)/ Compliance, digitalisering, automatisering og nye systemløsninger, samt insourcing av oppgaver fra alliansen. Om lag 6 mill kroner av økningen av compliance- og AML-kostnadene er av midlertidig karakter. Det er også satt av 12 mill kroner til formuesskatt i 4. kvartal 2019. Konsernets langsiktige kostnads mål er en kostnadsprosent på 40 % eller lavere.

Per 31.12.19 er dette forholdstallet 39,8 % (43,1 %) for konsernet og 28,8 % (38,8 %) for morbanken. Justert for ovennevnte inntektsførte fusjonsgevinst fra Fremtindfusjonen og ovennevnte omstillingskostnader, er kostnadsprosenten konsern 42,9 % og 29,5 % for morbank.

Etter innføring av IFRS 16 fra 01.01.19, er alle husleiekontrakter balanseført, og kalkulerte, løpende avskrivninger og rentekostnader av dette beregningsgrunnlaget kostnadsføres i resultatregnskapet. Løpende fakturerte husleiekostnader fra utleier balanseføres i 2019. I fjorårets regnskap ble husleiekostnader løpende kostnadsført og inngikk i linjen andre driftskostnader. Sammenlignet med fjoråret vil derfor avskrivninger på varige driftsmidler øke noe i 2019, mens andre driftskostnader vil reduseres tilsvarende.

Antall årsverk i konsernet var 904 per 31.12.19 (841). Sammenlignet med 31.12.18 er det 63 årsverk flere, herav 24 i morbank. 15 årsverk skyldes at banken har overtatt oppgaver som tidligere ble ivaretatt av felles døgnåpent servicesenter i alliansen. Dette vil over tid gi en positiv nettoeffekt. Antall årsverk i morbanken per 31.12.19 var 584 (559), hvorav om lag halvparten av økningen skyldes nevnte overtakelse av oppgaver fra felles kundesenter i alliansen.

TAP OG MISLIGHOLD PÅ UTLÅN

Konsernets netto tap på utlån og garantier for 2019 utgjør 11 mill kroner (22 mill kroner), som fordeler seg med 14 mill kroner (25 mill kroner) fra personmarkedet, og -3 mill kroner (-3 mill kroner) fra bedriftsmarkedet. Tapsnivået vurderes som meget lavt. Konsernets samlede tapsavsetninger på utlån per 31.12.19, er redusert med 26 mill kroner sammenlignet med 31.12.18. Sum tapsavsetninger på utlån og garantier per 31.12.19 utgjør 520 mill kroner (546 mill kroner). Dette tilsvarer en avsetningsgrad på 43 % (38 %) av sum misligholdte og tapsutsatte engasjement. Sum tapsavsetninger på utlån utgjør per 31.12.19 0,60 % (0,66 %) av konsernets samlede brutto utlån til kunder, og 0,42 % (0,48 %) av brutto utlån til kunder inklusive formidlingslån. Konsernets samlede tapsavsetninger per 31.12.19 på trinn 3 etter IFRS 9 på utlån og garantier er 152 mill kroner (166 mill kroner). Tapsavsetninger på trinn 1 og 2 på utlån og garantier etter IFRS 9 per 31.12.19 utgjør 368 mill kroner (380 mill kroner).

Kvaliteten i konsernets utlånsportefølje er etter styrets vurdering god, og det arbeides godt med mislighold og tapsutsatte engasjement. Det vil fortsatt være stort fokus på dette arbeidet i tiden fremover. Det generelle tapsnivået på porteføljen forventes i utgangspunktet å være lavt den nærmeste tiden, men en langvarig koronakrise, og ikke minst eventuell nedgangskonjunktur vil medføre høyere tap i 2020 enn vi har hatt de siste årene. Koronakrisen har ikke påvirket tapsavsetningen for 2019, da dette er en hendelse etter balansedagen.

SKATT

Konsernets skattekostnad for året 2019 er estimert til 409 mill kroner (374 mill kroner). Grunnlaget for skatt er redusert med permanente forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige behandling av enkelte balanseposter, og effekter av fritaksmetoden. Formuesskatt føres som en del av ordinære driftskostnader.

DISPONERING AV OVERSKUDD

Før disponering av årets overskudd til eierne, er morbankens regnskapsmessige overskudd etter skatt på 2 687 mill kroner (1 374 mill kroner). Dette justeres (reduseres) med 28 mill kroner (20 mill kroner). Dette representerer renteavkastning (justert for skatt) til utstedte fondsobligasjonslån som i regnskapet er ført som direkte reduksjon av egenkapitalen. Etter dette er resterende overskudd, 2 659 mill kroner (1 354 mill kroner), fordelt mellom egenkapitalbevisiere og bankens samfunnsmessig eide kapital. Fordelingen samsvarer med den relative egenkapitalfordelingen mellom eiergrupperingene i morbanken.

Bankens utbyttepolitikk fastsetter en målsatt utbyttegrad på minimum 50 % av konsernets resultat. Styret

foreslår overfor bankens representantskap et kontantutbytte på 4,00 kroner (4,00 kroner) per egenkapitalbevis, totalt 402 mill kroner (402 mill kroner), og en avsetning til utjevningsfond på 831 mill kroner (226 mill kroner). Det foreslås videre en samlet avsetning på 465 mill kroner (465 mill kroner) til allmennyttige formål. Den foreslåtte resultatdisponeringen innebærer en lik utdelingsgrad til bankens egenkapitalbevisiere og samfunnskapitalen. Utdelingsgraden utgjør 42,6 % (56,9 %) av konsernets resultat og 32,6 % (64,0 %) av morbankens resultat. Det vises også til eget avsnitt om eierforhold senere i beretningen og i årsrapporten. Årsregnskapet med disponering av resultatet er godkjent av bankens representantskap.

Disponering resultat 2019

Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18	Endring
Morbanks resultat etter skatt	2 687	1 374	1 313
Rentekostnader fondsobligasjon	28	20	8
Resultat til disponering	2 659	1 354	1 305
Avsatt kontantutbytte per EK-bevis	4,00 kr	4,00 kr	
Avsatt kontantutbytte	402	402	
Avsatt til utjevningsfond	831	226	605
Sum EK-bevisiere	1 233	628	605
Andel av resultat	46,36 %	46,36 %	0,00 %
Avsatt til gaver	464	464	
Avsatt til Sparebankens fond	962	262	700
Sum til samfunnseid kapital	1 426	726	700
Andel av resultat	53,64 %	53,64 %	0,00 %
Sum disponert	2 659	1 354	1 305
Tilbakeholdt andel resultat konsern	57,4 %	43,1 %	-14,3 %
Tilbakeholdt andel resultat morbank	67,4 %	36,0 %	-31,4 %
Utdelingsgrad resultat konsern	42,6 %	56,9 %	14,3 %
Utdelingsgrad resultat morbank	32,6 %	64,0 %	31,4 %

Utbytte utbetales til egenkapitalbevisiere som er registrerte eiere per 26.03.20.
Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte 27.03.20.

KONTANTSTRØMANALYSE

I 2019 var samlet kontantstrøm fra driften i konsernet på 1 328 mill kroner (763 mill kroner). Kontantstrøm fra virksomheten var - 1 912 mill kroner (- 1 171 mill kroner), mens resultat etter skatt for konsernet utgjorde 2 062 mill kroner (1 542 mill kroner). Differansen skyldes i hovedsak utlånsvekst, samt økt beholdning av sertifikater og obligasjoner. De samlede investeringene i konsernet i 2019 utgjorde 96 mill kroner (- 342 mill kroner). Årets investeringer har i stor grad gått til felleskontrollerte virksomheter i alliansen.

Konsernets likviditetsbeholdning per 31.12.19 var på 1 471 mill kroner (3 786 mill kroner). Konsernets evne til egenfinansiering av investeringer er god.

Det vises også til kontantstrømsanalysen som finnes som del av årsregnskapet.

BALANSEUTVIKLING

Per 31.12.19 er utlån på til sammen 36 mrd kroner (33 mrd kroner) solgt til SpareBank 1 Boligkreditt, og 0,4 mrd kroner (0,4 mrd kroner) er solgt til SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse.

Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18	Endring %
Utlån PM	86 287	82 381	4,7 %
Utlån BM	35 447	31 736	11,7 %
Sum utlån kunder inkl formidlingslån	121 734	114 117	6,7 %
Sum utlån kunder ekskl formidlingslån	85 692	80 863	6,0 %
Innskudd PM	36 489	34 179	6,8 %
Innskudd BM ¹	31 541	29 806	5,8 %
Sum innskudd	68 030	63 985	6,3 %
Innskuddsdekning ekskl formidlingslån	79,4 %	79,1 %	0,3 %
Forvaltningskapital	111 524	106 156	5,1 %

¹⁾ Inkl. offentlig marked

Ved nye utlån legges det i særlig grad vekt på betalingsevne og tilfredsstillende sikkerhetsdekning, dette for å holde kredittrisikoen på et akseptabelt nivå.

Prosentvis 12 mnd. vekst	2019	2018	2017
Utlån personmarked	4,7 %	8,2 %	9,3 %
Utlån bedriftsmarked	11,7 %	8,2 %	10,1 %
Sum vekst	6,7 %	8,2 %	9,6 %

Etter en periode med sterk vekst i utlån til personkunder og Bedriftskunder i 2017 og 2018, har sum utlånsvekst til personkunder vært noe lavere i 2019. Det går godt for og investeres mye i nordnorsk næringsliv. SpareBank 1 Nord-Norge har som den viktigste næringslivsbanken i SMB-segmentet valgt å vokse sammen med nordnorsk næringsliv, og har derfor i 2019 oppnådd en høy vekst i SMB-markedet både på utlån og innskudd, samtidig som risikoappetitten er uendret og kvaliteten på porteføljen er forbedret.

Det er sterk konkurranse, spesielt i boliglånsmarkedet, men konsernet er konkurransedyktig. Det har tatt markedsandeler i 2019, og forventer å ta markedsandeler i 2020. Siden markedsveksten antas å gå noe ned i 2020 i forhold til 2019, reduseres forventet vekst på personmarkedet til et nivå på rundt 3-5 prosentpoeng i 2020. Den forventede veksten på bedriftsmarkedet er på 6-8 prosentpoeng. Dersom koronasituasjonen og nedstengningen av økonomien blir langvarig må disse veksttallene nedjusteres, men det er ennå for tidlig å si hva effekten vil bli.

Andelen utlån til personmarkedet utgjør 71 % av totale utlån per 31.12.19 (72 %).

LIKVIDITET

Bankens viktigste finansieringskilde er innskudd fra kunder. Ved utgangen av 2019 er innskuddsdekningen (eksklusive formidlingslån) tilfredsstillende på 79 % (79 %). Foruten ansvarlig kapital og kundeinnskudd, representerer langsiktige innlån fra kapitalmarkedet i hovedsak bankens øvrige finansiering. Bankens tilgang på likviditet, og nøkkeltall for likviditet, er tilfredsstillende.

Det er et mål for banken å holde likviditetsrisikoen på et lavt nivå. LCR (Liquidity Coverage Ratio) per 31.12.19 er beregnet til 156 % (172 %). Langsiktig rating hos ratingbyråene Moody's og Fitch er henholdsvis A1 og A.

SOLIDITET OG KAPITALDEKNING

SpareBank 1 Nord-Norge skal til enhver tid være ubestridt solid, samt tilfredsstillende de regulatoriske minstekrav til kapitaldekning. Konsernet har et mål for ren kjernekapitaldekning på ett prosentpoeng over regulatorisk minstekrav, noe som medfører en målsatt ren kjernekapitaldekning på for tiden 15 %.

SpareBank 1 Nord-Norge fikk i januar 2007 tillatelse til å benytte IRB-modeller for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. I februar 2015 fikk banken i tillegg godkjenning for å benytte avansert IRB-metode for

foretaksp porteføljen. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer.

SpareBank 1 Nord-Norge, og øvrige norske IRB-banker, var frem til 31.12.19 underlagt overgangsregler knyttet til størrelsen på risikovektet beregningsgrunnlag. Overgangsreglene innebar at risikovektet beregningsgrunnlag ikke kunne bli lavere enn 80 prosent av risikovektet beregningsgrunnlag etter Basel I. Dette omtales som "Basel I-gulvet".

CRR/CRD IV (Basel III) er nå fullt ut implementert i Norge, herunder bortfall av "Basel I-gulvet" og implementering av "SMB-rabatten"² mv. gjeldende fra 31.12.19. Motsyklisk kapitalbuffer er økt fra 2,0 % til 2,5 % fra 31.12.19.

Regelverket for identifisering av systemviktige finansforetak (SIFI) tilsier at SpareBank 1 Nord-Norge *ikke* anses som et systemviktig finansforetak (SIFI).

SpareBank 1 Nord-Norge benytter proporsjonal konsolidering i kapitaldekningsrapporteringen av eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt og SpareBank 1 Kredittkort. Etter nedsalget i BN Bank til 9,99 %, er eierandel under minimumsgrense for konsolidering. Etter dialog med Finanstilsynet har konsernet likevel valgt å konsolidere denne eierposten i kapitaldekningen.

Kapitaldekning per 31.12.19

	31.12.19	31.12.18	Endring
Ren kjerne	17,2 %	14,5 %	2,7 %
Kjernekapital	18,8 %	16,0 %	2,7 %
Totalkapital	20,6 %	18,1 %	2,5 %
Uvektet kapitalandel	7,7 %	7,2 %	0,5 %

Konsernets rene kjernekapital er økt med 1 138 mill kroner, eller 11 % det siste året. Totalt beregningsgrunnlag har, til tross for god utlånsvekst, gått ned med om lag 4,6 mrd kroner i 2019, i hovedsak som følge av ovennevnte regelendringer (bortfall av regulatorisk gulv og SMB- rabatt).

Det samlede minimumskravet til uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) er 5 %. Per 31.12.19 er uvektet kjernekapitalandel 7,7 % (7,2 %) på konsernnivå og 10,4 % (9,5 %) på morbank-nivå.

Konsernets soliditet vurderes som god sett opp mot gjeldende regulatoriske krav og risikoeksponering.

Se for øvrig omtale vedrørende risiko- og kapitalstyring, samt regulatoriske rammebetingelser.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det har ikke oppstått hendelser etter balansedagen som vurderes å ha vesentlig innvirkning på konsernets resultat og/eller finansielle stilling per 31.12.19. Koronakrisen som har eskalert voldsomt i løpet av mars 2020 og ført til en delvis nedstenging av norsk økonomi vil om den blir langvarig påvirke banken på flere områder. De første bransjene som rammes er reiseliv og transport, men etter hvert vil også handel og eiendomsvirksomhet rammes, og til sist resten av økonomien hvis alt stopper opp. De økonomiske konsekvensene kan bli store for norsk økonomi om dette blir langvarig, men forventningen er at nedstengingen vil måtte avsluttes etter en tid. Det er umulig å spå de langsiktige virkningene, men myndighetenes kontante tiltak både for å stoppe epidemien og for å løfte økonomien er kraftfulle og det er styrets oppfatning at langtidseffektene vil være begrenset. Banken er oppmerksom på situasjonen og innstilt på å bistå kundene med likviditet og finansiering for å komme gjennom en vanskelig periode. Man må likevel påregne økt mislighold og økte tap i 2020 i forhold til det man har hatt de siste årene. Banken er likevel meget solid og har en betydelig buffer for tap, så det er etter styrets oppfatning fortsatt et godt grunnlag for fortsatt drift.

Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 402 mill kroner av årets resultat til egenkapitalbevisiere i SpareBank 1 Nord-Norge og 464 mill kroner i samfunnsutbytte til den samfunnsseide kapitalen. Forslaget er ikke vedtatt på balansedagen, og er derfor ikke bokført som gjeld i balansen, men ligger fortsatt som en del av egenkapitalen inntil endelig vedtak fra Representantskapet foreligger i mars 2020.

Fremtind Forsikring AS fikk 02.09.19 tillatelse av Finanstilsynet til å drive livsforsikringsvirksomhet gjennom sitt heleide datterselskap Fremtind Livsforsikring AS.

Personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS, samt de bedriftsbetalte personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS, ble overført til Fremtind Livsforsikring AS 01.01.20.

²) Lavere kapitalkrav for utlån til små og mellomstore foretak som oppfyller et sett med gitte kriterier.

Fisjonen av SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS med overføring til Fremtind Livsforsikring AS, der vederlaget er utstedt av Fremtind Forsikring AS, er gjennomført med regnskapsmessig virkning 01.01.20.

Det er lagt til grunn en samlet verdi av personrisikoområdet på om lag 6,25 mrd kroner. Fisjonen vil medføre en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen AS på konsernnivå. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av denne økningen er om lag 1,7 mrd kroner. SpareBank 1 Nord-Norge sin andel av denne økningen (19,5 %) utgjør om lag 331 mill kroner og vil inntektsføres i første kvartal 2020.

SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) vil få en skattefri gevinst på 937 mill kroner som følge av denne fisjonen. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten. SpareBank 1 Nord-Norge sin andel av et eventuelt utbytte på 937 mill kroner (19,5 %), utgjør 183 mill kroner.

DNB har en opsjon på å kjøpe seg opp fra 35 % til 40 % i Fremtind Forsikring AS innen 31.03.20. Hvis DNB utøver opsjonen vi SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) få en gevinst på om lag 890 mill kroner. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten. Utøvelse av opsjonen vil også medføre en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av den økningen vil være om lag 590 mill kroner. SpareBank 1 Nord-Norge sin andel av denne økningen (19,5 %) utgjør om lag 115 mill kroner, og vil eventuelt inntektsføres i løpet av 2020.

Et eventuelt ekstraordinært eller ordinært utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS vil være betinget av kapital-situasjonen, beslutninger i selskapets styrende organer og regelverket for ekstraordinært utbytte fra finansforetak på det aktuelle tidspunkt.

VIRKSOMHETSSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE (CORPORATE GOVERNANCE)

Styringen av SpareBank 1 Nord-Norge bygger på regnskapsloven og de prinsipper som er gitt i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det vises til eget kapittel i årsrapporten om Eierstyring og selskapsledelse, som også dekker kravene i regnskapslovens § 3-3b. Kapitlet beskriver hvordan SpareBank 1 Nord-Norge følger opp anbefalingen. Kapitlet inneholder også informasjon om styret med underutvalg.

Risiko- og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Nord-Norge skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Den skal samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risiko- og kapitalstyring.
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- I størst mulig grad prise produkter i tråd med den underliggende risikoen.
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatte forretningsstrategi.
- Å utnytte synergi- og diversifiseringseffekter.
- Å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Det er etablert et omfattende rammeverk for risiko- og kapitalstyring i SpareBank 1 Nord-Norge. Dette innbefatter blant annet:

- styrende dokumenter.
- roller og ansvar.
- overvåking og rapportering.
- modeller for beregning av risiko og risikojustert kapitalbehov.

Konsernets risikostrategi setter retning for risiko- og kapitalstyringen, og ved siden av forretningsstrategien, er den konsernets øverste styringsdokument. Alle øvrige styringsdokumenter er avledet av disse. Konsernets kontroll- og styringsmodell definerer klare ansvar og roller. SpareBank 1 Nord-Norge bruker betydelige ressurser på å etablere, følge opp og videreutvikle konsernets risikostyringssystemer og -prosesser. Det er et mål å styre alle vesentlige risikoer på linje med beste praksis for sammenlignbare finanskonsern.

Det beregnes risikojustert kapitalbehov for alle vesentlige risikoområder. Dette er en viktig forutsetning for vurderinger knyttet til risikoeksponering og soliditetsmål. Dette er faktorer som skal sikre konsernets drift også under stressede markedsforhold. Styret behandler kvartalsvis en oppsummering av risikobildet for konsernet. Dette danner grunnlag for styrets diskusjoner og vurderinger av nødvendige tiltak. Sentralt i denne gjennomgangen står vurderinger av konsernets soliditet, likviditet og finansiering, lønnsomhet og effektivitet på bakgrunn av utviklingen i underliggende porteføljer og risikoer.

Konsernet gjennomfører årlig en omfattende risiko- og kapitalvurderingsprosess (ICAAP/ILAAP). ICAAP/ILAAP initieres og godkjennes av styret. I prosessen foretas det en helhetlig og omfattende vurdering av konsernets samlede risikoeksponering, kvaliteten i styring og kontroll, samt kapital- og likviditetsbehov på kort og lang sikt.

Rammeverket for risiko- og kapitalstyring gjennomgås og godkjennes årlig av styret.

Konsernets samlede risikonivå skal, i tråd med risikostrategien, være lavt til moderat.

Intern kontroll

Konsernet har, i henhold til regulatoriske krav og beste praksis, etablert en kontrollmodell med tre forsvarslinjer. Dette for å sikre tilstrekkelig intern kontroll.

Forretningsenhetene med videre utgjør første forsvarslinje, og skal sikre tilstrekkelig kvalitet og kontroll ved førstegangs gjennomføring av arbeidsoppgaver. Avdelingene Risikostyring og Compliance er uavhengig av førstelinjen, og utgjør konsernets andre forsvarslinje. De kontrollerer og overvåker at kvalitet og etterlevelse er tilstrekkelig, og rapporterer periodevis til konsernledelsen og styret.

Internrevisjonen og eksternevisjon er konsernets tredje forsvarslinje, og skal foreta uavhengige vurderinger av etablert internkontroll. Intern revisor og ekstern revisor rapporterer jevnlig til styret, med uavhengige vurderinger av konsernets risiko, og om den interne kontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende.

Styret har kvartalsvis oppfølging av utviklingen i sentrale kvalitets- og risikoindikatorer, og behandler årlig en oppsummerende rapport om gjennomføringen av internkontrollen ("lederbekreftelsen"). Rammeverket for styring og kontroll evalueres og oppdateres årlig.

DE MEST SENTRALE RISIKOOMRÅDENE

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risiko for uventede inntekts- og kostnadssvingninger som følge av konsernets virksomhet, eller endringer i eksterne forhold som markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer. Sistnevnte gjelder spesielt fall i inntekter som følge av økt konkurranse, endring i rammebetingelser eller annen endring i forretningsgrunnlaget samt endring i kostnadsbildet som man ikke klarer å kompensere gjennom andre kostnadsreducerende eller inntektsøkende tiltak.

Konsernet benytter et bredt spekter av både kvantitative og kvalitative verktøy for å identifisere og rapportere forretningsrisiko. God strategisk planlegging er det viktigste verktøyet for å redusere forretningsrisikoen. Rammer og retningslinjer for god virksomhetsstyring (Corporate Governance) er viktige elementer i den forretningsmessige styringen av virksomheten.

Forretningsrisikoen i konsernet vurderes i utgangspunktet som lav, og i tråd med konsernets risikostrategi. De siste hendelsene rundt koronakrisen har økt risikoen, men forventningene er at dette ikke vil ha en tidsbegrenset effekt.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser i henhold til avtale. Kredittrisiko oppstår som en følge av at finansiering er en del av kjernevirksomheten til konsernet.

Konsernets kredittportefølje i bedriftsmarkedet har moderat risiko, mens personmarkedsporteføljens risiko vurderes som meget lav. Utviklingen i porteføljen gjenspeiler den gode makroøkonomiske situasjonen i landsdelen. Konsernet har lav direkte eksponering mot oljeavhengige sektorer. Det meste av utlån til personmarkedet er sikret med pant i fast eiendom, og sikkerhetsdekningen er god.

I risikostrategien er det etablert risikorammer og måltall for løpende styring av kredittrisiko i porteføljen. Bankens bevilgningsreglement og fullmakter er basert på sannsynligheten for mislighold (PD) og "fire øyne prinsippet". Bevilgningsreglementet evalueres og godkjennes årlig av styret.

Status på risikorammer og måltall rapporteres kvartalsvis til styret. Dette inkluderer forslag til tiltak og status på tidligere vedtatte tiltak relatert til risikoeksponeringen.

Kredittrisiko i konsernet vurderes som lav til moderat, og i tråd med konsernets risikostrategi. Det vises til beskrivelse av kredittrisiko i noter til årsregnskapet.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er definert som risiko for verdiendringer på eiendeler/finansielle posisjoner som følge av endringer i markedsverdi. Typiske faktorer som påvirker markedsrisiko er aksjekurser, rentenivå og valutakurser. Markedsrisiko oppstår som følge av åpne posisjoner i valuta-, rente- og kapitalmarkedene for øvrig.

Banken tar i liten grad posisjoner i verdipapirer og finansielle instrumenter med henblikk på videresalg, eller for på kort sikt å dra fordel av pris- eller rentevariasjoner.

Stresstester for markedsrisiko viser at konsernet og banken har evne til å holde risikoeksponeringen innenfor vedtatte rammer.

Markedsrisikoen i konsernet vurderes som lav, og i tråd med konsernets risikostrategi. Det vises til nærmere beskrivelse av markedsrisiko i noter til årsregnskapet.

Likviditetsrisiko og finansieringsrisiko

Likviditets- og finansieringsrisiko defineres som risikoen for at konsernet ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall, og risikoen for at konsernet ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden ved dette øker betydelig. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og gjeld til kredittinstitusjoner er på 25 349 mill kroner per 31.12.19, en økning på 27 mill kroner fra 2018. Konsernets innskuddsdekning er 79 % per 31.12.19 mot 79 % i 2018 og 77 % i 2017.

God innskuddsdekning og stabile kundeinnskudd er viktig for bankens likviditetsstyring.

Refinansieringsbehovet i kapitalmarkedet er i 2020 innenfor et nivå som vurderes som normalt for konsernet, og er ikke forventet å medføre likviditetsmessige utfordringer framover.

Finansieringsstrategien skal ivareta ulike hensyn, som avveininger mellom lavest mulig innlånskostnad i kapitalmarkedet og kostnadene knyttet til diversifisering av bankens innlån ut fra løpetid og innlånskilder. Styret skal behandle konsernets likviditetsstrategi og beredskapsplan årlig.

Krav til forsvarlig likviditetsstyring reguleres blant annet gjennom regulatoriske og interne minimumskrav til LCR (Liquidity Coverage Ratio) og NSFR (Net Stable Funding Ratio). SpareBank 1 Nord-Norges likviditet og finansiering er tilpasset disse kravene.

Likviditets- og finansieringsrisikoen i konsernet vurderes som lav, og i tråd med konsernets risikostrategi. Det vises for øvrig til nærmere beskrivelse av likviditets- og finansieringsrisiko i noter til årsregnskapet.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risiko for at mennesker, prosesser, systemer eller eksterne hendelser

reducerer konsernets evne til å oppfylle sine mål. Operasjonell risiko er et omfattende risikoområde og inkluderer blant annet: Compliance-risiko, cyber-/IT-risiko, omdømmerisiko, adferdsrisiko, tredjepartsrisiko og humankapitalrisiko med videre.

Styring av operasjonell risiko er en sentral del av risikostyringen i konsernet. Det er derfor utviklet og etablert både et rammeverk og et risikostyringssystem (Betr) for oppfølging, dokumentasjon og rapportering av operasjonell risiko og forbedringsmuligheter på området. Avdelingene Risikostyring og Compliance koordinerer dette arbeidet og rapporterer til ledelsen og styret.

Konsernet har betydelig oppmerksomhet rettet mot de til enhver tid mest aktuelle truslene, som IT-kriminalitet, svindel og andre typer trusler mot konsernet og kundene. Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke konsernets lønnsomhet, omdømme eller kunder, følges opp i konsernets risikostyringssystem (Betr). SpareBank 1 Nord-Norge samarbeider også med SpareBank 1-alliansen for å sikre god og stabil drift og et høyt sikkerhetsnivå.

Som følge av høy endringstakt og økt kompleksitet, økte regulatoriske krav og økte ambisjoner på området, er andre forsvarslinje sin kapasitet og kompetanse på området økt de siste årene. Dette gjelder også for 2019. Internrevisjonen foretar løpende uavhengige gjennomganger og evalueringer av konsernets sikkerhets- og kontrollnivå.

Den operasjonelle risikoen i konsernet anses å være moderat, dog noe høyere enn konsernets risikovilje, slik den er definert i risikostrategien. Dette kommer som en følge av høy endringstakt både internt og eksternt. Det er iverksatt et omfattende arbeid for å redusere risikoeksponeringen på området.

Eierisiko

Eierisiko defineres som risikoen for at konsernet blir påført et negativt resultat fra eierposter i strategisk eide selskap, eller at konsernet må tilføre ny egenkapital til strategisk eide selskap.

Eierandelene i hel- og deleide selskaper er betydelige og viktige for konsernets totale resultatskaping. Disse eierandelene kan på den annen side gi både økt volatilitet i resultatene og påvirke kapitaldekningen. Eierposten i SpareBank 1 Gruppen representerer den største risikodriveren på området.

Eierrisikoen vurderes som lav til moderat, og i tråd med konsernets risikostrategi. Det er så langt ingenting som tyder på at koronakrisen vil medføre behov for ytterligere kapitaltilførsel i forbindelse med konsernets eierposter, men dette kan endre seg om krisen blir langvarig. Det vises forøvrig til nærmere beskrivelse av eierrisiko i noter til årsregnskapet.

Klimarisiko

Klimarisiko (herunder også bærekraft) defineres som risiko for hendelser som treffer samfunnet på grunn av at klimaet og klimapolitikken endrer seg. Klimarisiko består av tre deler:

- Fysisk risiko: Kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer.
- Overgangsrisiko: Økonomisk risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet.
- Ansvarsrisiko: Erstatningskrav knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer.

Klimarisiko er altså en underliggende risikodriver for øvrige risikotyper. Dette innbefatter særlig kredittrisiko, markedsrisiko, likviditets- og finansieringsrisiko, forsikringsrisiko/eierrisiko, samt operasjonell risiko/omdømmerisiko.

Klimarisiko oppstår som følge av kjernevirksomheten og at konsernet er en del av det finansielle systemet. Konsernets klimarisiko vurderes som lav til moderat, og i tråd med konsernets risikostrategi. Det vises til nærmere beskrivelse av klimarisiko i noter til årsregnskapet.

REGULATORISKE RAMMEBETINGELSER

Endringstakten i regulatoriske krav er høy, og forventes å vedvare fremover. Konsernet identifiserer, vurderer og tilpasser seg regulatoriske endringer løpende. Dette for å sikre både:

- etterlevelse av de regulatoriske kravene
- håndtering av forretningsmessige implikasjoner

Konsernet har etablert en tett oppfølging av regulatoriske endringer gjennom blant annet:

- etablering av complianceutvalg.
- etablering av et felles samarbeid på området tvers av SpareBank 1-bankene.

- kvartalsvis rapportering til styret ("Risikorapport") knyttet til regulatoriske endringer, herunder innhold, tidslinje for iverksettelse og implikasjoner, samt etterlevelse.
- årlig rapportering til styret (ICAAP og årsrapport Compliance) knyttet til regulatoriske endringer, herunder innhold, tidslinje for iverksettelse og implikasjoner, samt etterlevelse.

Sentrale endringer i 2019 og varslede regelverksendring i kommende år kan kort oppsummeres til:

• Kapital/soliditet

- Full-implementering av CRR/CRD IV (Basel III) i Norge, herunder bortfall av "Basel I-gulvet" og implementering av "SMB-rabatten"³ mv.: Gjeldende fra 31. desember 2019.
- Bufferkrav motsyklisk kapitalbuffer: Økes fra 2,0% til 2,5% fra 31. desember 2019.
- Finanstilsynets fastsettelse av minstekrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld (MREL) for SpareBank 1 Nord-Norge: Gjeldende fra 31. desember 2022.
- Slutføring av Basel III, herunder nye standardmetoder og IRB-parametergult mv.: Forventes innført i 2022 (tidligst).

- Største engasjement skal beregnes av kjernekapital, ikke ansvarlig kapital: Forventes gjeldende fra 2021.

• Likviditet og finansiering

- Revised Payment Service Directive (PSD2): Gjeldende fra 14. september 2019.
- Ny referanserente (reformert Nowa): Forventes implementert i 2020.
- NSFR minstekrav: Forventes innført i 2021.

• Kreditt

- Boliglånsforskriften: Endret i 2019 og gjort gjeldende frem til 31. desember 2020.
- Forskrift forbruksfinansiering: Innført i 2019.
- Gjeldsregister: Innført i 2019.
- Flere EBA guidelines (GL) og consultation papers (CP) på IRB-området som er gjeldende fra 2021 og 2022.

• Regnskap

- IFRS 16 Leieavtaler: Innført med virkning fra 1. januar 2019.

³) Lavere kapitalkrav for utlån til små og mellomstore foretak som oppfyller et sett med gitte kriterier.

- **Andre områder**

- AML rundskriv 8/2019: Presisering og operasjonalisering av kravene i hvitvaskingsregelverket. Gjeldende fra 31. mai 2019.
- MiFID II: Innført med virkning fra 1. januar 2019.
- Finansavtaleloven: Ny finansavtalelov er forventet implementert i løpet av 2020.

Når det gjelder PSD2, er dette et EU-direktiv som regulerer betalingsformidlingen i EU og EØS, og som forventes å medføre store endringer når det gjelder betalingstjenester i Norge. SpareBank 1 Nord-Norge og SpareBank 1-alliansen har gjennom 2019 lagt ned et omfattende arbeid med å implementere PSD2, både sett fra kunde perspektivet og konsernets etterlevelse av gjeldende regulatoriske krav.

Vedrørende etterlevelse av hvitvaskingsregelverket har SpareBank 1 Nord-Norge gjennom 2019 og inn i 2020 lagt ned store ressurser og investeringer i systemstøtte, for å påse etterlevelse av gjeldende regulatoriske krav. Totalt sett vurderes endringene på det regulatoriske området som omfattende, men håndterbare. Det er ikke forventet at konsernet på kort eller mellomlang sikt må foreta vesentlige endringer i forretningsmodell eller strategi som følge av endringer i regulatoriske rammebetingelser.

Revisjon

Ekstern revisor for konsernet er KPMG. Intern revisjon utføres av EY. Begge rapporterer til styret.

FORSKNING OG UTVIKLINGSAKTIVITETER

SpareBank 1 Nord-Norge driver forretningsutvikling i egen regi, og deltar i et omfattende utviklingssamarbeid innenfor SpareBank 1-alliansen. Teknologi, digitalisering og automatisering er samarbeidsområdene. Utviklingsarbeidet relaterer seg til nye og bedre produkter og tjenester for kunder og mer effektiv drift. Prioriteringer i 2019 har vært videreutvikling av digitale kanaler og utvikling av digitale kjøpsløsninger.

Deltakelse i utviklingen av bransjesamarbeidet i Vipps er viktig for utvikling og forenkling av betalingsløsninger for person- og bedriftsmarkedet.

SpareBank 1 Nord-Norge driver ikke direkte med aktiviteter som kan karakteriseres som forskning. Styret bevilget penger til opprettelsen av LAB Nord-Norge i 2019. LAB Nord-Norge er et samarbeid mellom akademia, næringsliv og offentlige aktører i Nord-Norge, hvor blant annet UiT Norges arktiske universitet og

Microsoft er sentrale deltakere. Sentralt i samarbeidet står utvikling av kunnskap og kompetanse om digitalisering i landsdelen, og et økt samarbeid om digital utvikling. Gjennom Samfunnsløftet tildeler også konsernet midler til kunnskaps- og forskningsformål i landsdelen, og bidrar dermed til utvikling av ny kunnskap på viktige områder.

ORGANISASJON OG HR

Konsernets strategiske kompass viser vei for utviklingen av organisasjon og ansatte. For å lykkes med å skape verdier for kunder, eiere og for Nord-Norge, har konsernets ambisjon om å være nummer 1 for ansatte, og å være den mest attraktive og engasjerende arbeidsplassen i Nord-Norge. Gjennom jevnlig organisasjonsundersøkelser måles blant annet de ansattes engasjement knyttet til arbeidet i konsernet. Dette måles gjennom en såkalt engasjementsindeks som over tid har vist score over 80 av totalt 100 i verdi – dette vurderes som meget høyt. Oppslutningen på undersøkelsene er på over 90 %, noe som viser stor interesse blant konsernets ansatte og gir god legitimitet for resultatene.

Tross lav arbeidsledighet i Nord-Norge, har det vært god pågang av kvalifiserte søkere ved utlysning av stillinger eksternt. Det er noe mer utfordrende å rekruttere til de minste kontorene i distriktene. Konsernets evne til å tiltrekke seg de rette arbeidstakerne er svært viktig for å nå de strategiske målene. Det legges derfor ned et betydelig arbeid i å gjennomføre gode og profesjonelle rekrutteringsprosesser. Disse utvikles kontinuerlig.

Innsamling av innsikt, anti-hvitvask (AML) og bærekraft har preget organisasjonen i 2019. Flere prosjekter har hatt til hensikt å samle inn og analysere interne og eksterne data for å være klar for et nytt strategisk rammeverk i 2020. Vi har mobilisert ansatte og tidligere ansatte i arbeidet med å re-legitimere alle kunder, der dette har vært nødvendig. Vi har etablert en policy for bærekraft som har rammet inn aktiviteter i organisasjonen og bidratt til økt fokus på bærekraftig utvikling.

Likestilling og mangfold

Mangfold er en viktig pilar for å fremme innovasjon og konkurransekraft. Rekrutteringsarbeidet har i hele konsernet vært preget av arbeidet med likestilling og mangfold. Diskriminering er ikke akseptert.

I konsernet er det flere kvinner enn menn. Andelen kvinnelige ledere var ved utgangen av 2019 på 38 %. Ambisjonen er minst 40 % kvinneandel i ledelsen i

SpareBank 1 Nord-Norge. Konsernets lønnsanalyser viser at det ikke er lønnsforskjeller mellom kvinner og menn basert på kjønn.

Helse, miljø og sikkerhet

Konsernet har et totalt sykefravær på 3,98 % i 2019 (lege- og egenmeldt). Sykefraværet er fortsatt lavt sett opp mot landsdelens statistikker, men HR-avdelingen vurderer resultatene på månedlig basis. HR-avdelingen og vernetjenesten bistår i tillegg ledelsen i organisasjonsutviklende tiltak og oppfølging av lederne. Det er tydelig at dette arbeidet gir resultater ved at enkeltavdelinger har store framskritt på de gjennomførte organisasjonsundersøkelsene.

Arbeidsmiljøloven pålegger arbeidsgiver å vurdere tiltak for å fremme fysisk aktivitet blant arbeidstakerne. Gjennom kostholds- og trimkonseptet SNN Spor gjør vi vurdering om til handling. Programmet er den mest offensive delen av vårt systematiske HMS-arbeid. Programmet bidrar til sunn livsstil gjennom økt fysisk aktivitet og fokus på kosthold blant de ansatte. Hele 85 % av konsernets ansatte deltok i 2019, og med nærmere 13 timer i gjennomsnittlig trim per måned ligger vi over Helsedirektoratets anbefaling om fysisk aktivitet. Vi har i stor grad en stillesittende arbeidsdag, og SNN Spor bidrar til en helsemessig bærekraftig hverdag.

Det har vært gjennomført obligatoriske kurs i anti-hvitvasking for alle ansatte i 2019. I tillegg gjennomfører de ansatte mindre kurs om ulike temaer innenfor sikkerhetsproblematikk (nano-læring). Det var registrert tre ulykker med personskade i 2019.

MILJØ OG BÆREKRAFT

ESG (Environmental, Social and Governance) og bærekraft står høyt på agendaen i verden. Norges Bank peker på at klimarisiko vil påvirke den finansielle stabiliteten i framtiden, og finansmarkedet anses å ha en sentral rolle i det grønne skiftet. Dette området har i 2019 hatt en høy prioritet i konsernet, hos våre kunder, investorer, ansatte og samfunnet for øvrig.

Som verdens nordligste finanskonsern skal konsernet særlig ta hensyn til forhold som angår arktiske områder. Konsernet har valgt ut tre av FNs 17 bærekraftsmål. Disse skal vektlegges særskilt i 2020. I lag med konsernets største eier, det nordnorske samfunnet, kan SpareBank 1 Nord-Norge også være med å bidra til samtlige av FNs bærekraftsmål gjennom Samfunnsløftet. Konsernet har satt følgende ambisjon på bærekraft: SpareBank 1 Nord-Norge skal ha

en bærekraftig forretningsadferd som skal bidra til å nå FNs bærekraftsmål. SpareBank 1 Nord-Norge har i 2019 sluttet seg til UNEP FI (The Principles of Responsible Banking).

I 2019 har fokuset vært på å integrere bærekraft inn i konsernets kjerneprosesser gjennom en egen policy på bærekraft og samfunnsansvar, med utfyllende retningslinjer på sentrale områder. FN Global Compacts prinsipper: menneskerettigheter, arbeidsliv, miljø og bekjempelse av korrupsjon, ligger til grunn for konsernets bærekraftsarbeid. Styret har i 2019 inkludert klimarisiko i risikostrategien, og definert det som en underliggende risikodriver for øvrige risikotyper. SpareBank 1 Nord-Norge rapporterer i denne årsrapporten for første gang etter anbefalinger rammeverket til TCFD (The Task Force on Climate-Related Financial Disclosures). Operasjonalisering av rutiner for å håndtere klimarisiko vil være prioritert i 2020, og rapporteres kvartalsvis til styret. Konsernet har i 2019 deltatt i Finans Norges arbeidsgruppe for klimarisiko, og CICEROs forskningsprosjekt "Sustainable Edge", et arbeid som vil fortsette i 2020.

Konsernet skal redusere egne klimagassutslipp med 5 % årlig fra 2016-2026, med mål om en totalreduksjon på 40 % når perioden er over. Denne reduksjonen er i tråd med Parisavtalen. Årets klimaregnskap for SpareBank1 Nord-Norge viser en reduksjon i klimagassutslipp på 5 % sammenlignet med 2018. Dette er i tråd med konsernets ambisjon om å redusere eget klimagassutslipp i et 10-års perspektiv. Mer om rapportering og mål på bærekraft finnes i eget kapittel i årsrapporten.

MAKROØKONOMISKE FORHOLD

Global utvikling

Veksten hos flere av våre viktigste handelspartnere har avtatt siden 2017. Usikkerhet og avtagende vekst preget den globale økonomien også i hele 2019. Det er fortsatt usikkerheten som følger handelskonflikten mellom Kina og USA, så vel som Storbritannias utmelding av EU, som har påvirket globale vekstanslag mest. Kina og USA er nå enige om en avgrenset handelsavtale, og Storbritannia forlater EU. Det gjenstår imidlertid forhandlinger av en ny handelsavtale. Brexit vil nok også prege overskriftene i året som kommer. Redusert global handel har påvirket industriell sektor hos flere av våre viktigste handelspartnere. Spesielt i eurosone har veksten samlet sett vært svak. Utviklingen i arbeidsmarkedene og husholdningenes konsum har likevel vært positiv. Det internasjonale pengefondet (IMF) har til tross for dette nedjustert sine vekstanslag

en rekke ganger i 2019, og spår en global BNP-vekst på 3,4 % i 2020. Dette er ikke dramatisk lavt, men noe lavere enn årene vi har lagt bak oss. Den langsiktige effekten av utbruddet av koronaviruset er vanskelig å forutse, men det representerer ytterligere en usikkerhet for verdensøkonomien.

Flere av verdens sentralbanker satte ned renten i året som gikk. Den amerikanske (FED) og den Europeiske Sentralbanken (ECB) har relansert en rekke støtte-tiltak for å bøte på økt usikkerhet og avtagende vekst. Markedets forventning til både korte og lange markedsrenter har stabilisert seg på et lavt nivå, som i seg selv er et tegn på svakere vekst i tiden som kommer. Arbeidsledigheten i USA og eurosoneen har falt igjen hele året, i USA er den på sitt laveste nivå på mange tiår. Det har gitt tiltakende lønnsvekst og inflasjon over 2 % i USA. Inflation hos andre viktige handelspartnere har ligget stabilt rundt 1,5 % i 2019.

Norsk økonomi

2019 var et relativt godt år for norsk økonomi. BNP-veksten havner etter Norges Banks beregninger på omtrent 2,5 %, som er 0,1 % høyere enn i 2018. Kapasitetsutnyttelsen er høy, og flere norske bedrifter sliter med å produsere mer uten å ansette flere eller investere i nytt utstyr. Det har gitt stadig flere arbeidsplasser, og tall fra Norges Bank viser at over 50 000 flere har kommet i jobb i 2019. Arbeidsledigheten er lav og arbeidsmarkedet kan karakteriseres som stramt, samtidig har prisveksten ligget nært det reviderte inflasjonsmålet på 2,0 % i hele 2019. Som følge av den sterke utvikling er styringsrenten hevet til 1,5 % fordelt på tre rentehevinger i 2019.

Investeringene økte i 2019 og var spesielt sterk innenfor industrien. Det har vært høy investeringstakt i petroleumsnæringen, mens boliginvesteringene har vært mer moderate. Fastlandseksporten har økt, godt hjulpet av en svært svak handelsvektet krone. Den svake kronen bedrer konkurransekraften til norske eksportbedrifter, og effekten har vært stor både innenfor petroleums- og sjømatsektoren. Tall fra Norges Banks regionale nettverk tyder imidlertid på at investeringene og implisitt veksten vil avta i tiden som kommer.

Etter boligprisfallet i 2017 har utviklingen i norske boligpriser vært moderat. Samlet viser tall fra Eiendom Norge at boligprisene i desember var 2,6 % høyere enn for ett år siden. Norske husholdninger har fortsatt høy gjeldsandel, og selv om gjeldsveksten har avtatt en del de siste årene betyr en gjeldsvekst på 5,6 % (tall

fra SSB) at gjelden fortsatt vokser mer enn inntekten. Bekymringen knyttet til oppbyggingen av finansielle ubalanser har avtatt, og husholdningene virker langt på vei å ha absorbert rentehevingene til Norges Bank.

Nordnorsk økonomi

Nordnorsk økonomi er solid, og har over flere år hatt høyere vekst enn resten av landet. Også i 2019 har veksten vært god, spesielt i de eksportorienterte næringene. Disse dominerer for øvrig også den nordnorske økonomien. Til tross for flere rentehevinger fra Norges Bank, har kronekursen vært på historisk svake nivåer (handelsvektet). Den har nok likevel bidratt til veksten i viktige næringer som fiskeri- og havbruk og turisme. Det er også en sterk underliggende etterspørsel etter nordnorske råvarer.

Verdien av sjømateksporten vokste med over 20 % i 2019 sammenlignet med 2018. I tillegg til kronekursen, har høy etterspørsel og høye priser bidratt til et sterkt år for norsk sjømateksport. Spesielt gledelig er det at en stadig større del av både fiskeri og oppdrett (laks) stammer fra Nord-Norge. Reiselivsnæringen preges av svært høy aktivitet, økt profesjonalisering og en økende strøm av vinterturisme. Næringen er imidlertid sårbar for negativ utvikling i det globale vekstbildet, og videre vekst vil dessuten være begrenset av kapasitet knyttet til lufthavner- og hoteller.

Produksjonen fra oljefelt i Nord-Norge utgjør i underkant av 10 % av nasjonal produksjon. Direkte ringvirkninger i landsdelen kan ikke sies å være betydelig. Det produseres fra en håndfull felt (Gotha og Aasta er de siste som startet produksjonen), og Johan Castberg-feltet i Barentshavet ventes å starte produksjon i løpet av 2022.

Basert på tall fra NAV, har Nord-Norge lavere arbeidsledighet enn landsgjennomsnittet, og sterk vekst i sysselsettingen. Det knyttes samtidig bekymring til demografiske utfordringer. Tall fra Konjunkturbarometer for Nord-Norge (KBNN) viser at befolkningen falt med 1000 innbyggere bare i første halvår 2019. Negativ befolkningsvekst gir begrenset tilgang på arbeidskraft, som i seg selv er veksthemmende. Næringslivsaktører sliter med å rekruttere riktig kompetanse. Mangel på kvalifisert arbeidskraft er en utfordring for videre vekst i den nordnorske økonomien.

En annen viktig utfordring for landsdelen knyttes til klima og bærekraft. Klimaendringer er ekstra synlig i nordområdene, og spesialrapporten fra FNs klimapanel om hav- og polområder fastslår at verdenshavene

absorberer det meste av overskuddsenergien fra den globale oppvarmingen. Det kan på sikt få betydning for marine økosystemer og implisitt også fiskeri- og havbruksnæringen.

Boligprisene i Nord-Norge falt med 0,1 % i tredje kvartal. Ifølge tall fra Eiendom Norge var prisveksten sterkest i Bodø og Alta, mens prisene falt mest i Harstad, Hammerfest og distriktene i Finnmark. I Tromsø og Bodø har prisene steget mer enn landsgjennomsnittet de siste tolv månedene, men det er kun i Tromsø at prisene er høyere enn landsgjennomsnittet. Nordnorske husholdninger har stort sett en sunn økonomi tross høy gjeldsbelastning for mange i de store byene.

Forventningsbarometeret for Nord-Norge (kbnn.no) kan til tross for enkelte utfordringer, melde at ledere i det nordnorske næringslivet (både offentlig og privat) er moderat optimistisk for framtiden på landsdelens vegne. Det ventes vekst i inntekter, sysselsetting og investeringer de neste seks månedene. Det er spesielt fiskeri, havbruk og turisme som ventes å bli de viktigste bidragsyterne til veksten.

Det er fortsatt slik at de underliggende makroøkonomiske forhold før koronautbruddet ligger til rette for ytterligere vekst i nord. Det gir gode muligheter for SpareBank 1 Nord-Norge. Koronautbruddet og en forventet svakere vekst globalt og en langvarig koronakrise kan imidlertid få betydning for etterspørselen etter nordnorske råvarer og reiseliv. På lang sikt kan den demografiske utviklingen skape utfordringer for den økonomiske veksten i landsdelen. Samtidig vil klima og bærekraft i økende grad påvirke nærings- og samfunnsutviklingen i Nord-Norge i tiden som kommer. Det er derfor gledelig at forventningsbarometeret indikerer at næringslivsledere i nord anser bærekraft som et konkurransefortrinn – og tar det på alvor. Overordnet vurderes de makroøkonomiske utsiktene for Nord-Norge som gode, men koronakrisen kan om den blir langvarig snu dette bildet.

En av SpareBank 1 Nord-Norges viktigste roller er å sørge for at gode prosjekter får riktig finansiering. Konsernet ønsker å bruke sin kompetanse og kapasitet til å bidra til at landsdelen får gjennomført tiltak og investeringer som styrker verdiskapingen.

OPPSUMMERING OG FRAMTIDSUTSIKTER

Som nevnt innledningsvis er konsernets strategiske hovedmål som følger:

- 1) Nord-Norges mest begeistrede kunder
- 2) Nummer 1 innenfor alle virksomhetsområder og geografier i landsdelen
- 3) Nord-Norges mest attraktive og engasjerende arbeidsplass
- 4) Ubestridt solid, med avkastning på topp blant sammenlignbare konsern
- 5) Kvalitet i alt vi gjør

De gjeldende finansielle målsettinger og ambisjoner er uendret og som følger:

- ren kjernekapitaldekning på ett prosentpoeng over regulatorisk krav
- EK-avkastning på 12 % eller høyere
- en langsiktig kostnadsprosent på 40 % eller lavere
- utbyttegrad på minimum 50 %

De underliggende makroøkonomiske forholdene før koronautbruddet ligger til rette for at 2020 vil gi vekstmuligheter for Nord-Norge og for SpareBank 1 Nord-Norge. Samtidig finnes det underliggende usikkerhetsmoment i det internasjonale makrobildet, og de langsiktige effektene av koronautbruddet kan potensielt få store negative effekter. Det er også usikkert hvordan kronekursen framover vil utvikle seg og dermed påvirke eksportnæringene og reiseliv. Et stramt arbeidsmarked er fortsatt en utfordring for veksten i landsdelen. De underliggende makroøkonomiske utsiktene for Nord-Norge vurderes likevel å være gode, men koronautbruddet gir en økt risiko på kort og mellomlang sikt.

Konsernets markedsposisjon og finansielle stilling er god. Konsernet har med godt resultat gjennomført betydelige strategiske tiltak de siste årene. Dette videreføres i 2020 med ytterligere fokus på lønnsomhet ved gjennomføring av et lønnsomhetsprosjekt, som innen utgangen av 2021 skal gi et bidrag på bunnlinjen på 200 mill kroner. Noen viktige fokusområder i lønnsomhetsprosjektet er å ta ut effekten av digitalisering og automatisering, herunder en vurdering av distribusjonsapparatet, effektivisering av konsernets prosesser og konsentrasjon om kjernevirksomheten. 2019 har vært et år med fokus på digitalisering og tilpasning til nye regulatoriske rammebetingelser, med fokus spesielt på tiltak rundt anti-hvitvasking. Tiltak for å øke kompetanse og bevissthet rundt etterlevelse (compliance) har vært gjennomført i 2019 og vil fortsette i 2020.

For å bevare og styrke konsernets ledende markedsposisjon pågår en kontinuerlig produkt- og markedsutvikling, både i regi av alliansen og i SpareBank 1 Nord-Norge. Ambisjonen er å øke effektiviteten, styrke konsernets kunderelasjoner og vinne nye markedsandeler. I dette arbeidet vektlegges synliggjøring av konsernets lokale tilnærming til kunder og markedsområder. Tiltakene for å øke konkurransekräften har sammen med tiltak rundt etterlevelse medført økte kostnader i 2019. Positive bidrag av dette arbeidet vises i form av bedret kundetilfredshet, økte markedsandeler spesielt innenfor utlån, og positiv kundeutvikling innen alle kjerneproduktområder. Ytterligere resultatbidrag fra arbeidet forventes å gjøre seg gjeldende fremover.

Årsregnskapet for 2019 er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Konsernets langsiktige strategiske plan og resultatprognoser for de nærmeste årene ligger til grunn for dette. Selv om koronautbruddet skaper en økt usikkerhet og nok vil ha en negativ effekt på 2020 isolert. Hvor mye dette vil slå ut på langt vil avhenge av varigheten av tiltakene og effekten av pandemien, men det er ingenting som tilsier vesentlig langsiktig effekt på bankens soliditet. SpareBank 1 Nord-Norges resultat for 2019 betegnes som svært

godt, og konsernet er til tross for den pågående koronakrisen i en sunn og god økonomisk og finansiell stilling. Basert på dette, samt en underliggende god makroøkonomisk situasjon i landsdelen, vurderes utsiktene for konsernet fortsatt som gode.

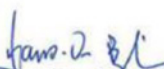
Som nevnt tidligere i beretningen, er det regulatoriske kravet til kapitaldekning under endring. Det er likevel styrets mål også i 2020 å være innenfor konsernets mål innenfor området. Konsernets lønnsomhetsmål er ambisiøst, men vurderes å være oppnåelig for 2020. Kostnads målet er også krevende, men er underordnet lønnsomhetsmålet. I 2020 vil det likevel arbeides særskilt med effektiviseringstiltak. En utbyttegrad over 50 % vurderes også som oppnåelig. SpareBank 1 Nord-Norge vil være en aktiv partner i utviklingen av landsdelen også i årene framover, og er etter styrets vurdering meget godt rustet til å forsterke sin posisjon som landsdelsbanken – for Nord-Norge.

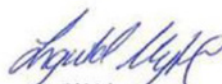
Styret takker alle konsernets medarbeidere for stor arbeidsvilje og innsats. Dette er et viktig bidrag til utviklingen av SpareBank 1 Nord-Norge. Styret takker også kunder og forretningsforbindelser for samarbeidet i 2019.

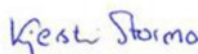
Tromsø, 25. mars 2020

Styret for SpareBank 1 Nord-Norge

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
(leder)

Hans Tore Bjerkås
(nestleder)

Ingvild Myhre

Kjersti Terese Stormo

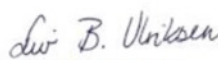

Greger Mannsverk

Geir Bergvoll

Sonja Dønne

Vivi Ann Pedersen
(ansattevalgt)

Kjetil Berntsen
(ansattevalgt)

Liv Bortne Ulriksen
Konstituert Konersnsjef

An aerial photograph of a snowy forest. A red sled is being pulled down a snowy path, with two skiers visible further up the path. The trees are dark green and snow-covered. The text "ÅRSREGNSKAP" is overlaid in white, bold, sans-serif font.

ÅRSREGNSKAP

Årsregnskap – Resultatregnskap

MORBANK				KONSERN	
2018	2019	Beløp i mill kroner	Noter	2019	2018
2 558	3 045	Renteinntekter	19	3 320	2 795
908	1 232	Rentekostnader	19	1 223	899
1 650	1 813	Netto renteinntekter		2 097	1 896
782	856	Provisjonsinntekter	20	1 035	978
82	92	Provisjonskostnader	20	107	95
22	11	Andre inntekter	20	188	174
722	775	Netto provisjons- og andre inntekter		1 116	1 057
6	12	Utbytte	21	12	6
364	1 289	Inntekt av eierinteresser	21	815	374
79	382	Gevinst/tap og netto verdiendringer på finansielle eiendeler	21	84	83
449	1 683	Netto inntekter fra finansielle eiendeler		911	463
2 821	4 271	Sum netto inntekter		4 124	3 416
517	580	Personalkostnader	22,23,24	834	748
578	651	Andre driftskostnader	23,31,32	806	726
1 095	1 231	Sum kostnader		1 640	1 474
1 726	3 040	Resultat før tap		2 484	1 942
31	- 2	Tap	13	11	22
1 695	3 042	Resultat før skatt		2 473	1 920
321	355	Skatt	25	409	374
		Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt		2	4
1 374	2 687	Resultat for regnskapsåret		2 062	1 542
Resultat per egenkapitalbevis					
6,25	12,28	Resultat per egenkapitalbevis, justert for renter fondsobligasjoner ¹⁾		9,39	7,03
Utvidet resultatregnskap					
1 374	2 687	Resultat for regnskapsåret		2 062	1 542
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat					
		Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet		13	-30
-35	-53	Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger		-50	-36
9	13	Skatt		12	9
-26	- 40	Sum		- 25	-57
Poster som vil bli reklassifisert til resultat					
7		Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg			7
		Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet		-3	1
		Skatt			
7		Sum		- 3	8
1 355	2 647	Totalresultat for regnskapsåret		2 034	1 493
Totalresultat per egenkapitalbevis					
6,16	12,09	Resultat per egenkapitalbevis, justert for renter fondsobligasjoner ¹⁾		9,26	6,80

¹⁾ Resultat, justert for renter fondsobligasjoner, multiplisert med egenkapitalbeviserne andel av resultatet dividert på antall egenkapitalbevis.

Årsregnskap – Balanse

MORBANK			KONSERN		
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	Noter	31.12.19	31.12.18
Eiendeler					
3 786	1 471	Kontanter og fordringer på sentralbanker		1 471	3 786
5 976	6 005	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	10	1 079	1 282
74 410	78 707	Netto utlån til og fordringer på kunder	11,13	85 210	80 352
340	781	Aksjer og andeler	21,29	791	352
12 560	15 837	Sertifikater og obligasjoner	21,28	15 837	12 560
1 653	1 110	Finansielle derivater	16, 21	1 110	1 653
1 073	1 403	Investering i konsernselskaper	30		
3 461	3 373	Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	30	4 257	4 990
216	473	Eiendom, anlegg og utstyr	31	1 016	499
		Virksomhet holdt for salg		22	25
		Immatrielle eiendeler	33	105	95
427	636	Andre eiendeler	34	626	562
103 902	109 796	Sum eiendeler		111 524	106 156
Gjeld					
188	564	Gjeld til kredittinstitusjoner	10	563	187
64 005	68 074	Innskudd fra og gjeld til kunder	35	68 030	63 985
25 135	24 786	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	36	24 786	25 135
874	763	Finansielle derivater	16	763	874
1 015	1 430	Andre forpliktelser	24, 25,37	2 000	1 440
173	64	Utsatt skatt	25	160	277
1 200	1 050	Ansvarlig lånekapital	38	1 050	1 200
92 590	96 731	Sum gjeld		97 352	93 098
Egenkapital					
1 807	1 807	Eierandelskapital	41	1 807	1 807
843	843	Overkursfond		843	843
780	780	Fondsobligasjon	38	780	780
2 200	3 035	Uttevningfond		3 035	2 200
5 024	5 990	Sparebankens fond		5 990	5 024
585	585	Gavefond		585	585
42	42	Fond for urealiserte gevinster		42	42
31	- 17	Annen egenkapital		1 090	1 777
11 312	13 065	Sum egenkapital		14 172	13 058
103 902	109 796	Sum egenkapital og gjeld		111 524	106 156

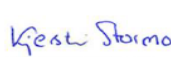
Tromsø, 25. mars 2020

Styret for SpareBank 1 Nord-Norge

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
(leder)

Hans Tore Bjerkaas
(nestleder)

Ingvild Myhre

Kjersti Terese Stormo

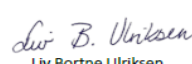

Greger Mannsværk

Geir Bergvoll

Sonja Dønne

Vivi Ann Pedersen
(ansattevalgt)

Kjetil Berntsen
(ansattevalgt)

Liv Bortne Ulriksen
Konstituert Konsernsjef

Årsregnskap – Endringer i egenkapitalen

MORBANK

Beløp i mill kroner	Eier- andels- kapital	Over- kurs- fond	Hybrid- kapital	Utjevn- ings- fond	Spare- bankens fond	Fond for urealiserte gevinster	Gave- fond	Annen egen- kapital	Sum egen- kapital
Egenkapital 01.01.18	1 807	843	530	1 980	4 770	35	585	67	10 617

Totalresultat for regnskapsåret

Resultat for regnskapsåret				637	272		465		1 374
----------------------------	--	--	--	-----	-----	--	-----	--	-------

Utvidede resultatposter:

Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger								-35	-35
Netto endring i virkelig verdi finansielle investeringer tilgjengelig for salg						7			7
Skatt på utvidede resultatposter								9	9
Sum utvidede resultatposter						7		-26	-19
Totalresultat for regnskapsåret				637	272	7	465	-26	1 355

Transaksjoner med eierne

Avsatt til utbytte				-402					-402
Tilbakeført utbytte				402					402
Utbetalt utbytte for 2017/Utdelinger				-402			-465		-867
Tilgang hybridkapital			250						250
Renter hybridkapital forrige år fordelt				-4	-5			9	0
Årets renter hybridkapital								-20	-20
Prinsippendring IFRS 9				-11	-13				-24
Andre føringer mot EK								1	1
Sum transaksjoner med eierne			250	-417	-18		-465	-10	-660
Egenkapital 31.12.18	1 807	843	780	2 200	5 024	42	585	31	11 312

Totalresultat for regnskapsåret

Resultat for regnskapsåret				1 246	976		465		2 687
----------------------------	--	--	--	-------	-----	--	-----	--	-------

Utvidede resultatposter:

Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger								-53	-53
Netto endring i virkelig verdi finansielle investeringer tilgjengelig for salg									0
Skatt på utvidede resultatposter								13	13
Sum utvidede resultatposter								-40	-40
Totalresultat for regnskapsåret				1 246	976		465	-40	2 647

Transaksjoner med eierne

Avsatt til utbytte				-402					-552
Tilbakeført utbytte				402					552
Utbetalt utbytte for 2018/Utdelinger				-402			-465		-867
Renter hybridkapital forrige år fordelt				-9	-10			19	0
Årets renter hybridkapital								-28	-28
Andre føringer mot EK								1	1
Sum transaksjoner med eierne				-411	-10		-465	-8	-894
Egenkapital 31.12.19	1 807	843	780	3 035	5 990	42	585	-17	13 065

KONSERN

Beløp i mill kroner	Eier- andels- kapital	Over- kurs- fond	Hybrid- kapital	Utjevn- ings- fond	Spare- bankens fond	Fond for urealiserte gevinster	Gave- fond	Annen egen- kapital	Sum egen- kapital
Egenkapital 01.01.18	1 807	843	530	1 980	4 770	35	585	1 749	12 299

Totalresultat for regnskapsåret

Resultat for regnskapsåret				637	272		465	168	1 542
<i>Utvidede resultatposter:</i>									
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet								-29	-29
Netto endring i virkelig verdi finansielle investeringer tilgjengelig for salg						7			7
Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger								-36	-36
Skatt på utvidede resultatposter								9	9
Sum utvidede resultatposter						7		-56	-49
Totalresultat for regnskapsåret				637	272	7	465	112	1 493

Transaksjoner med eierne

Avsatt til utbytte				-402					-402
Tilbakeført utbytte				402					402
Utbetalt utbytte for 2017/Utdelinger				-402			-465		-867
Tilgang hybridkapital			250						250
Renter hybridkapital forrige år fordelt				-4	-5			9	0
Årets renter hybridkapital								-20	-20
Prinsippendring IFRS 9				-11	-13			-13	-37
Andre føringer mot EK i DS, TS og FKV								-60	-60
Sum transaksjoner med eierne			250	-417	-18		-465	-84	-734
Egenkapital 31.12.18	1 807	843	780	2 200	5 024	42	585	1 777	13 058

Totalresultat for regnskapsåret

Resultat for regnskapsåret				1 246	976		465	-625	2 062
<i>Utvidede resultatposter:</i>									
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet								10	10
Netto endring i virkelig verdi finansielle investeringer tilgjengelig for salg									0
Aktuarielle gevinster/tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger								-50	-50
Skatt på utvidede resultatposter								12	12
Sum utvidede resultatposter								-28	-28
Totalresultat for regnskapsåret				1 246	976	0	465	-653	2 034

Transaksjoner med eierne

Avsatt til utbytte				-402					-552
Tilbakeført utbytte				402					552
Utbetalt utbytte for 2018/Utdelinger				-402			-465		-867
Renter hybridkapital forrige år fordelt				-9	-10			19	0
Årets renter hybridkapital								-28	-28
Andre føringer mot EK i DS, TS og FKV							0	-25	-25
Sum transaksjoner med eierne				-411	-10		-465	-34	-920
Egenkapital 31.12.19	1 807	843	780	3 035	5 990	42	585	1 090	14 172

Årsregnskap – Kontantstrømoppstilling

MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
1 695	3 042	Resultat av ordinær drift	2 473	1 920
48	92	+ Ordinære avskrivninger	120	61
1		+ Nedskrivninger og gevinst/tap anleggsmidler	0	1
30	-2	+ Tap på utlån, garantier m.v.	11	22
321	355	- Skattekostnader/Resultat virksomhet holdt for salg	409	374
867	867	- Utbetalt utbytte egenkapitalbevis/utdelinger	867	867
586	1 910	Tilført fra årets drift	1 328	763
182	128	Endring diverse gjeld: + økning/- nedgang	249	219
1 034	335	Endring diverse fordringer: - økning/+ nedgang	472	1 288
-5 262	-4 325	Endring utlån til og fordringer på kunder: - økning/+ nedgang	-4 666	-5 887
-1 104	-3 718	Endring kortsiktige verdipapirer: - økning/+ nedgang	-3 716	-1 101
6 122	4 069	Endring innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/- nedgang	4 045	6 136
-248	376	Endring gjeld til kredittinstitusjoner: + økning/- nedgang	376	-247
1 310	-1 225	A. Netto likviditetsendring fra virksomhet	-1 912	1 171
-80	-349	- Investeringer i varige driftsmidler	-637	-169
49		+ Salg av varige driftsmidler		62
-452	-561	Utbetalinger langsiktige verdipapirer	- 551	-303
2	319	Innbetalinger / Endringer langsiktige verdipapirer	1284	68
-481	-591	B. Likviditetsendring fra investeringer	96	-342
-544	-4 394	Utbetalinger gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-4 394	-544
2 126	4 045	Innbetalinger/Endringer gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4 045	2 126
	-350	Utbetaling ansvarlig lånekapital/eierandelskapital	-350	
600	200	Innbetaling ansvarlig lånekapital/eierandelskapital	200	600
2 182	-499	C. Likviditetsendring fra finansiering	- 499	2 182
3 011	-2 315	A + B + C. Sum endring likvider	-2 315	3 011
775	3 786	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	3 786	775
3 786	1 471	= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt	1 471	3 786

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter og fordringer på sentralbanken.

ENDRING I FORPLIKTELSE FRA FINANSIERING

Beløp i mill kroner	Gjeld	Ansvarlig lånekapital
Balanse per 01.01.19	25 134	1 200
Endringer fra finansielle kontantstrømmer		
Utstedt	3 920	200
Tilbakekjøp	-2 436	-185
Forfall ekskl. tilbakekjøp	-1 679	-165
Sum endringer fra finansielle kontantstrømmer	-195	-150
Valutaeffekter	113	
Endring virkelig verdi	-279	
Endring påløpte renter	13	
Balanse per 31.12.19	24 786	1 050

Årsregnskap – Noter

Note		Side
1	Generell informasjon	052
2	Regnskapsprinsipper	052
3	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	061
4	Segmentinformasjon	062
5	Kapitaldekning	064
6	Finansiell risikostyring	068
Kredittrisiko		
7	Kredittrisikoeksponering for hver interne risikoring	072
8	Maksimal kredittrisikoeksponering	073
9	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler	076
10	Kredittinstitusjoner – fordringer og gjeld	078
11	Utlån	079
12	Overføring av finansielle eiendeler	087
13	Tap på utlån og garantier	088
Markedsrisiko		
14	Markedsrisiko knyttet til renterisiko	094
15	Markedsrisiko knyttet til valutarisiko	094
16	Finansielle derivater	095
Likviditetsrisiko		
17	Gjenværende kontraktsmessig løpetid på forpliktelser	097
18	Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser	099
Resultatregnskapet		
19	Netto renteinntekter	101
20	Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter	102
21	Inntekter fra andre finansielle investeringer	103
22	Personalkostnader, ytelser og lån til – samt egenkapitalbevis eid av styret og ledende ansatte	104
23	Driftskostnader	108
24	Pensjoner	109
25	Skatt	112
Balanse		
26	Finansielle instrumenter til virkelig verdi	113
27	Virkelig verdi på finansielle instrumenter til amortisert kost	116
28	Sertifikater og obligasjoner	118
29	Aksjer	119
30	Eierinteresser i konsernselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter	121
31	Eiendom, anlegg og utstyr	124
32	Leieavtaler	125
33	Immatrielle eiendeler	126
34	Andre eiendeler	126
35	Innskudd fra kunder	127
36	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	128
37	Andre forpliktelser	129
38	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	130
39	Oppkjøp av virksomheter/fusjon	130
Andre opplysninger		
40	Nærstående parter	131
41	Eierandelskapital og eierstruktur	133
42	Årsdisponeringer	136
43	Hendelser etter balansedagen	137

Årsregnskap

Note 1 – Generell informasjon

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Sparebank 1 Nord-Norge er et selvstendig norsk finans-konsern i SpareBank 1-alliansen, med egenkapitalbevis og obligasjoner notert på Oslo Børs.

Vi kjenner Nord-Norge og er en ledende leverandør av finansielle løsninger til kunder med basis i det nordnorske markedet.

Ved utgangen av året hadde konsernet 16 finanssentre fordelt på 38 lokasjoner i Nord-Norge og på Svalbard.

Forretningsadresse

SpareBank 1 Nord-Norge har hovedkontor i Tromsø, med forretningsadresse Storgata 65, 9008 Tromsø.

Dato for vedtak av konsernregnskapet

- Foreløpig årsregnskap for 2019 er vedtatt av styret 12.02.20
- Endelig årsregnskap for 2019 er vedtatt av styret 27.02.20
- Foreslått nytt endret årsregnskap 2019 er vedtatt av styret 25.03.20
- Årsregnskap for 2019 vedtas på representantskapsmøtet 26.03.20
- Utbetaling for utbytte er 16.04.20.

Revisor

Konsernets revisor er revisjonsselskapet KPMG v/statsautorisert revisor Stig-Tore Richardsen.

Note 2 – Regnskapsprinsipper

1. Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet
2. Endring av regnskapsprinsipper
3. Presentasjonsvaluta
4. Konsolidering
5. Datterselskap
6. Tilknyttet selskap
7. Felleskontrollert virksomhet
8. Virksomhet holdt for salg
9. Klassifisering og verdsettelse av balanseposter
10. Innregning, fraregning og måling av finansielle eiendeler og forpliktelser

11. Utlån og tap på utlån
12. Tapsnedskrivning utlån
13. Misligholdte og tapsutsatte engasjementer
14. Immaterielle eiendeler
15. Eiendom, anlegg og utstyr
16. Overtatte eiendeler
17. Gjeld
18. Usikre forpliktelser
19. Ansvarlige lån og fondsobligasjoner
20. Renteinntekter og -kostnader
21. Provisjonsinntekter og -kostnader
22. Konstaterte tap
23. Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta
24. Skatt
25. Pensjoner
26. Segmentrapportering
27. Hendelser etter balansedagen

1. Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet

Konsern- og morbankregnskapet 2019 for SpareBank 1 Nord-Norge er avlagt i samsvar med EU-godkjent IFRS (International Financial Reporting Standards), IAS (International Accounting Standards) og tilhørende fortolkninger som kan anvendes per 31.12.19

Der ikke noe annet er særskilt presisert, er regnskapsprinsippene de samme for morbank og konsern. Regnskapet er basert på historisk kost-prinsippet, med unntak av finansielle eiendeler tilgjengelige for salg og finansielle eiendeler og forpliktelser (herunder derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Anvendte regnskapsprinsipper er konsistente med prinsippene anvendt i foregående regnskapsperiode, med unntak av de endringene i IFRS som har blitt implementert av konsernet i inneværende regnskapsperiode. Nedenfor er det listet hvilke endringer i IFRS som har vært relevant for konsernet med virkning for regnskapsåret 2019.

Forslag til årsregnskap ble fastsatt av styret og konsernsjef på det tidspunkt som fremgår av datert og signert balanse. Årsregnskapet skal behandles av representantskapet 26.03.20 for endelig godkjennelse.

2. Endringer av regnskapsprinsipper

IFRS 16 trådte i kraft 01.01.19

og erstatter IAS 17 Leieavtaler

IFRS 16 Leieavtaler ble implementert med virkning fra 01.01.19. Standarden er godkjent av EU. Etter ny standard skal det, for leietaker, ikke lenger skilles mellom operasjonell og finansiell leasing der inngåtte avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 17. Standarden har for SpareBank 1 Nord-Norge i hovedsak fått betydning for leieavtaler knyttet til kontorlokaler. Implementeringseffekter ble vist i note 45 til årsregnskapet for 2018.

Viser for øvrig til note 32.

Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

IASB kom i september 2019 med endringer til IFRS 9 og IFRS 7. Disse endringene er obligatoriske fra 2020, men kan tidligimplementeres i 2019-regnskapet. Konsernet har valgt å tidligimplementere endringene. Konsernet sitt valg om å tidligimplementere medfører at sikringsforholdene kan videreføres uberørt av IBOR-reformen. IBOR-reformen er en pågående prosess hvor referanserenter benyttet i fordringer, lån og derivater byttes med nye renter.

Øvrige IFRS og fortolkningsuttalelser som er utgitt frem til forslag til årsregnskap er fastsatt, og som ikke er obligatoriske å anvende per 31.12.19 antas, basert på de vurderinger som er gjort så langt, ikke å få vesentlig effekt for rapporterte tall.

3. Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens gjeldende valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner, med mindre noe annet er angitt.

4. Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterselskap som ikke er planlagt avhendt i nær framtid og derfor skal klassifiseres som holdt for salg etter IFRS 5. Som datterselskap regnes alle selskap hvor banken har kontroll, det vil si makt til å styre et selskaps finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av selskapets aktiviteter. Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll.

5. Datterselskap

Per 31.12.19 er følgende selskap fullt ut konsolidert inn i konsernregnskapet:

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS (100 %)
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS (100 %)
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS (100 %)
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS (100 %)
Fredrik Langes gate 20 AS (100 %)

Ved overtakelse av kontroll i et selskap (virksomhets-sammenslutning), blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. Positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler. I morbankens balanse er eierandeler i datterselskap, tilknyttede- og felleskontrollerte virksomheter bokført til kostpris iht. IFRS.

I morbankens resultatregnskap fremkommer kun mottatte årlige utbytter fra datterselskap, samt resultateffekt av eventuelle nedskrivninger av verdi på aksjene (kostmetoden). I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden, der resultater fra felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap tas inn i konsernets resultatregnskap etter eierandel (enlinjeskonsolidering), og tas hensyn til i balanseført verdi på eierandelene i balansen. Døtrenes resultatregnskap og balanse konsolideres fullt ut, inn på respektive linjer i morbankens resultat- og balanseoppstilling. Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskapene er eliminert.

Bokførte verdier er testet for verdifall og eventuell nedskrivning.

6. Tilknyttet selskap

IAS 28 regulerer regnskapsføringen av investeringer i tilknyttede foretak. Det er et grunnvilkår for at bestemmelsen skal komme til anvendelse at "eierforetaket" har betydelig innflytelse over foretaket som det er investert i. "Betydelig innflytelse" er makt til å delta i de finansielle og driftsmessige prinsippavgjørelsene til foretaket som det er investert i, men har ikke kontroll over disse prinsippene.

Note 2 – Regnskapsprinsipper

Dersom et foretak direkte eller indirekte kontrollerer 20 % eller mer av stemmerettene i foretaket som det er investert i, antas det at foretaket har en betydelig innflytelse med mindre det klart kan godtgjøres at dette ikke er tilfelle. Motsatt gjelder at dersom et foretak direkte eller indirekte kontrollerer mindre enn 20% av stemmerettene det er investert i, antas det at foretaket ikke har noen betydelig innflytelse, med mindre det klart kan godtgjøres at foretaket har slik innflytelse.

Hvorvidt det foreligger betydelig innflytelse fra et foretaks side kan vanligvis godtgjøres på en eller flere av følgende måter:

- representasjon i styret eller tilsvarende styrende organer
- deltakelse i prosesser for fastsetting av prinsipper herunder deltakelse i avgjørelser om utbytte eller andre utdelinger
- vesentlige transaksjoner mellom foretaket og foretaket som det er investert i
- gjensidig utveksling av ledende personale, eller levering av viktig teknisk informasjon.

Tilknyttede selskap føres i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. Investeringen innregnes første gang til anskaffelseskost, og justeres deretter for endring i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede selskapet. Banken resultatfører sin andel av resultatet i det tilknyttede selskapet i konsernregnskapet, mens man i morbankens regnskap bokfører eierposten etter kostmetoden, tilsvarende som for datterselskap.

Det foreligger en avtale mellom selskapene i SpareBank 1-alliansen som regulerer disse forholdene.

Per 31.12.19 er følgende selskaper definert som "Tilknyttede selskaper" og er konsolidert inn etter egenkapitalmetoden:

SpareBank 1 Boligkreditt AS (18,65 %)
SpareBank 1 Næringskreditt AS (8,6 %)
SpareBank 1 Kredittkort AS (16,89 %)
SpareBank 1 Betaling AS (18,57 %)
SMB Lab AS (20 %)
Proaware AS (20 %)

7. Felleskontrollert virksomhet

IFRS 11 regulerer felleskontrollerte ordninger/virksomhet – "Joint Arrangements" (FKV).

Iht IFRS er det to hovedkategorier av FKV, felleskontrollerte enheter ("joint venture") og felleskontrollert drift/aktiviteter ("joint operations").

"En felleskontrollert" ordning/virksomhet har følgende kjennetegn:

- a. Partene er bundet av en kontraktsmessig avtale.
- b. Den kontraktsmessige avtalen gir to eller flere av disse partene felles kontroll over den felleskontrollerte ordningen/virksomheten.

"Felles kontroll" er den kontraktsmessige avtalte delingen av kontroll over en felleskontrollert ordning/virksomhet, som bare foreligger når beslutninger om relevante aktiviteter krever enstemmighet mellom de partene som deler kontrollen.

Et foretak som er part i en felleskontrollert ordning, skal vurdere om den kontraktsmessige avtalen i fellesskap gir alle parter eller en gruppe av partene kontroll over den felleskontrollerte ordningen. Alle parter, eller en gruppe av partene, kontrollerer den felleskontrollerte ordningen i fellesskap når de må opptre sammen for å styre de aktivitetene som i betydelig grad påvirker avkastningen fra ordningen, dvs. de "relevante aktivitetene".

Når det er fastslått at alle parter, eller en gruppe av partene, har felles kontroll over den felleskontrollerte ordningen, foreligger felles kontroll bare når beslutninger om de relevante aktivitetene krever enstemmighet blant de partene som i fellesskap har kontroll over ordningen.

I en felleskontrollert ordning er det ingen enkeltstående part som kontrollerer ordningen alene. En part med felles kontroll over en felleskontrollert ordning kan hindre at noen av de andre partene eller en gruppe av parter kontrollerer ordningen.

FKV foreligger i de tilfeller hvor to eller flere parter har felles kontroll over ordningen/virksomheten. Partene må som hovedregel være bundet av en kontraktsmessig avtale som gir to eller flere av disse partene kontroll over den felleskontrollerte ordningen. Ved "Joint Ventures" kan kontrakt suppleres evt. erstattes

av foretakets/enhetens vedtekter mv. som grunnlag for at to eller flere parter har kontroll. Parter med felles kontroll på virksomheten må kunne forhindre at noen annen part eller grupper av parter kan kontrollere virksomheten.

Slik det fremgår ovenfor er det tilstrekkelig at de partene som har en kontraktsmessig avtale om felles kontroll har det over de relevante aktivitetene. Følgelig vil de øvrige eierne ikke kunne forhindre beslutninger som partene som har felles kontroll har blitt enige om.

"Joint Operations" – deltakerne har rett til eiendeler og er ansvarlig for forpliktelser i den felleskontrollerte ordningen/virksomheten.

"Joint Ventures" – betingelse: en separat juridisk enhet er en nødvendig betingelse for at det skal foreligge joint venture.

Vurderingen av spørsmålet om det foreligger "Joint Operations" eller "Joint Ventures" må i stor grad baseres på en skjønnssutøvelse. I vurderingen må man bl.a. vurdere de kontraktsfestede betingelser mellom deltakerne/partene. Rettigheter til eiendeler og ansvar for virksomhetens gjeld styrer klassifiseringen, jf. ovenfor. Ved "Joint Operations" har partene rett til aktivaene, og er ansvarlig for passiva/gjelden til den felles virksomheten. Ved "Joint Ventures" har partene rett til netto eiendeler i den felles virksomheten.

Felleskontrollert virksomhet regnskapsføres i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. I morbankens regnskap benyttes kostmetoden.

Det foreligger en avtale mellom selskapene i SpareBank 1-alliansen som regulerer disse forholdene.

Per 31.12.19 er følgende selskaper definert som "Felleskontrollerte virksomheter" og er konsolidert inn etter egenkapitalmetoden:

SpareBank 1 Gruppen AS (19,5 %)
SpareBank 1 Utvikling DA (17,74 %)

8. Anleggsmiddel holdt for salg og avvirket virksomhet

Eiendeler som bankens styre har besluttet skal selges, blir behandlet etter IFRS 5 dersom det er svært sannsynlig at eiendelene vil bli solgt innen 12 måneder. Denne

typen eiendeler er i hovedsak overtatte eiendeler i forbindelse med tapsengasjement samt investering i datterselskap holdt for salg. Anleggsmidler og grupper av anleggsmidler og gjeld klassifisert som holdt for salg måles til den laveste verdien av tidligere balanseført verdi fratrasket salgskostnader. Resultat fra slik virksomhet samt tilhørende eiendeler og gjeld, presenteres på egen linje som holdt for salg.

9. Klassifisering og verdsettelse av balanseposter

Konsernets balanseposter er klassifisert avhengig av om de er finansielle eiendeler- og forpliktelser, eller øvrige poster.

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 er finansielle eiendeler klassifisert i tre målekategorier:

- virkelig verdi med verdiendring over resultatet
- virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultatregnskap (Other Comprehensive Income – OCI)
- amortisert kost

For finansielle eiendeler skilles det mellom gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter, hvor gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer måles til amortisert kost. Det meste av konsernets utlån er klassifisert i denne klassen.

Instrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer, som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell for salg, måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Konsernets boliglån som skal selges til SpareBank 1 Boligkreditt ligger i denne klassen.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost, eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold. Konsernets fastrenteutlån ligger i denne kategorien.

Note 2 – Regnskapsprinsipper

Instrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer, og som holdes i en forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer, og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Konsernet har per 31.12.19 ingen slike poster.

Øvrige gjeldsinstrumenter måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktsfestede kontantstrømmer. Konsernets portefølje av sertifikater og obligasjoner ligger i denne klassen.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Alle derivater i konsernet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter bokføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring.

Investeringer i egenkapitalinstrumenter måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer føres som hovedregel i det ordinære resultatet, men et egenkapitalinstrument, som ikke er holdt for handelsformål og som ikke er et betinget vederlag etter en virksomhetsoverdragelse, er utpekt som målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI.

Finansielle forpliktelser

Etter IFRS 9 er finansielle forpliktelser, hvor formålet er å inn drive kontraktsfestede kontantstrømmer, klassifisert til amortisert kost. Opsjonen fra IAS 39 om å benytte virkelig verdi ved verdsettelse av finansielle forpliktelser, er videreført i IFRS 9.

Konsernets gjeld og kundeinnskudd er klassifisert til amortisert kost.

Sikring

Konsernet benytter derivater i operasjonelt sikringsøyemed for å minimere renterisiko på fastrenteinstrumenter. Banken vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet, både ved første gangs klassifisering og på løpende basis. Ved virkelig verdisikring, blir verdiendring av den sikrede risiko regnskapsført og endringer fra

inngående balanse blir resultatført. Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Konsernet benytter seg av virkelig verdisikring som sikringsbokføringsprinsipp for innlån med fast rente.

Virkelig verdisikring er:

En sikring av eksponeringen for endringer i virkelig verdi av en innregnet eiendel eller forpliktelse eller et uinnregnet bindende tilsagn, eller en identifisert andel av en slik eiendel, forpliktelse eller bindende tilsagn som er henførbart til en særlig risiko, og som kan påvirke resultatet."

Sikringsbokføring innregner de utlignende virkningene på resultatet knyttet til endringer i de virkelige verdiene av sikringsinstrumentet og sikringsobjektet.

IFRS 9 forenkler kravene for sikringsbokføring sammenlignet med IAS 39. Kravet om en sikringseffektivitet på 80–125 % er fjernet og erstattet med mer kvalitative krav, herunder at det skal være en økonomisk sammenheng mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, og at kredittrisiko ikke skal dominere verdiendringene til sikringsinstrumentet. Sikringsdokumentasjon kreves fortsatt.

Øvrige balanseposter eiendeler og gjeld

Alle andre eiendels- og gjeldsposter i balansen, som ikke er finansielle, omfattes ikke av IFRS 9, men øvrige IFRS-regelverk, og er verdsatt til amortisert kost.

10. Innregning, fraregning og måling av finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi er den pris som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel eller betalt for overføring av en forpliktelse i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet.

En finansiell eiendels eller finansiell forpliktelses amortiserte kost er det beløp som den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen måles til ved førstegangsinnregning, minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering ved en effektiv rentemetode, av enhver differanse mellom dette førstegangsbeløpet og forfallsbeløpet, og minus en eventuell reduksjon (direkte eller ved bruk av en avsetningskonto) for verdifall eller tapsutsatthet.

En effektiv rentemetode benyttes til å beregne amortisert kost for en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse (eller en gruppe av finansielle eiendeler eller finansielle forpliktelser) og for å fordele

Klassifisering av finansielle eiendeler og finansiell gjeld – desember 2019

	Finansielle eiendeler Beløp i mill kroner	Gjeldende IFRS/IAS	Finansiell eiendel eller gjeld	Klassifisering 2019	Nivå virkelig verdi	Noteopplysninger årsrapport	Saldo morbank 31.12.19	Saldo konsern 31.12.19
B	Kontanter	IFRS 9	Ja	FVPL	1	Kontantstrømanalyse	168	168
B	Fordringer på sentralbanken	IFRS 9	Ja	FVPL	1	Kontantstrømanalyse	1 302	1 302
A	Lån til finansforetak	IFRS 9	Ja	AC		10	6 005	1 079
A	Nedskrivning lån finansforetak	IFRS 9	Ja	AC		10,13	-	-
A	Boliglån til personkunder	IFRS 9	Ja	AC		11,27	13 731	13 731
A	Boliglån til personkunder som kan selges til boligkredittforetak (webklient)	IFRS 9	Ja	AC		11,27	16 447	16 447
B	Boliglån til personkunder som skal selges til boligkredittforetak (webklient)	IFRS 9	Ja	FVPL	3	11,26,12	4 137	4 137
C	Fastrenteutlån til kunder	IFRS 9, IFRS 13	Ja	FVO	3	11,26	8 570	8 591
A	Andre lån til personkunder	IFRS 9	Ja	AC		11,27	4 832	7 756
A	Lån til bedriftsmarkedkunder	IFRS 9	Ja	AC		11,27	37 393	36 109
A	Tapsavsetninger utlån	IFRS 9	Ja	AC		13	-398	-482
B	Aksjer, trading	IFRS 9, IFRS 13	Ja	FVPL	1	21, 29	185	185
B	Aksjer, tilgjengelig for salg med endr over resultat	IFRS 9	Ja	FVPL	3	21,29	-	-
D	Aksjer, tilgjengelig for salg med endr over OCI	IFRS 9	Ja	FVOCI	3	21,29	40	40
B	Aksjer, ikke trading	IFRS 9, IFRS 13	Ja	FVPL	2,3	21,29	5 190	4 765
B	Aksjer, ikke trading fondsobligasjoner	IFRS 9, IFRS 13	Ja	FVPL	2,3	21,29	142	58
B	Likviditetesporteføljen	IFRS 9, IFRS 13	Ja	FVPL	1,2	21,29	15 837	15 837
B	Derivater - rente-/valutasikring obligasjoner	IAS 39	Ja	FVPL	2	16,21,26	68	68
B	Derivater - rente-/valutasikring fastrentelån	IAS 39	Ja	FVPL	2	16,21,26	40	40
B	Derivater - rente-/valutasikring kunder	IAS 39	Ja	FVPL	3	16,21,27	568	568
B	Derivater - rente-/valutasikring funding	IAS 39	Ja	FVPL	2	16,21,26	417	417
B	Derivater - råvaresikring kunder	IAS 39	Ja	FVPL	2	16,21,26	17	17
	Sum finansielle eiendeler						114 691	110 833
	Finansiell gjeld							
A	Gjeld til finansforetak	IFRS 9	Ja	AC		10	564	563
A	Innskudd til kunder med flytende rente	IFRS 9	Ja	AC		35, 19	66 230	66 186
A	Innskudd til kunder med fast rente	IFRS 9	Ja	AC		35, 19	1 844	1 844
A	Verdipapirgjeld, flytende rente	IFRS 9	Ja	AC		36, 19	9 193	9 193
A	Verdipapirgjeld, fast rente	IFRS 9	Ja	AC		36, 19	15 593	15 593
A	Tapsavsetninger garantier, kredittrammer, komitterte utlån	IFRS 9	Ja	AC		13	38	38
B	Derivater - rente-/valutasikring obligasjoner	IAS 39	Ja	FVPL	2	16,21,26	91	91
B	Derivater - rente-/valutasikring fastrentelån	IAS 39	Ja	FVPL	2	16,21,26	78	78
B	Derivater - rente-/valutasikring kunder	IAS 39	Ja	FVPL	2	16,21,26	546	546
B	Derivater - rente-/valutasikring funding	IAS 39	Ja	FVPL	2	16,21,26	32	32
B	Derivater - råvaresikring kunder	IAS 39	Ja	FVPL	2	16,21,26	16	16
A	Ansvarlig lånekapital	IFRS 9	Ja	AC		38,27	1 050	1 050
	Sum finansiell gjeld						95 275	95 230
A	Amortisert kost (AC – Amortised cost)	Holde for å innrive kontraktsfestede kontantstrømmer		Rapporterer etter virkelig verdi, men investerer med investeringshorisont som mætter forpliktelsene som kommer til forfall. Man bruker tilbakebetaling av pålydende eller salg rett før forfall til å gjøre opp gjeld. Selger aldri før dette.				
B	Virkelig verdi over resultat (FVTPL – Mandatorily fair value through profit and loss)	For å selge		Investerer uavhengig på forpliktelser, hovedmålet er størst mulig total avkastning i form av kupong og endringer i verdi. Gjør salg i porteføljen når man trenger likviditet for å gjøre opp forpliktelser.				
C	Virkelig verdi opsjon over resultat (FVO – Fair value option)	For å selge		Investerer uavhengig på forpliktelser, hovedmålet er størst mulig total avkastning i form av kupong og endringer i verdi. Gjør salg i porteføljen når man trenger likviditet for å gjøre opp forpliktelser.				
D	Virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI – Fair value through other comprehensive income)	Holde for å innrive kontraktsfestede kontantstrømmer og for å selge		Samme som A, men selger instrumenter der man mener andre kan gi bedre avkastning frem mot forfall. Matcher gjennomsnittlig durasjon i porteføljen med durasjon på forpliktelser.				

Note 2 – Regnskapsprinsipper

renteinntekt eller rentekostnad over en relevant periode. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid, eller over en kortere periode da dette passer, til netto balanseført verdi av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Ved beregning av den effektive renten skal et foretak estimere kontantstrømmer og ta i betraktning alle kontraktsvilkår ved det finansielle instrumentet (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner), men skal ikke ta hensyn til framtidige kredittap. Beregningen omfatter alle honorarer og punkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, transaksjonsutgifter og alle andre merbetalinger eller rabatter. Det antas at kontantstrømmene og den forventede levetiden til en gruppe av tilsvarende finansielle instrumenter kan estimeres på en pålitelig måte. I de sjeldne tilfellene der det imidlertid ikke er mulig å estimere kontantstrømmene eller den forventede levetiden til et finansielt instrument (eller en gruppe av finansielle instrumenter) på en pålitelig måte, skal foretaket benytte de kontraktsregulerte kontantstrømmene over hele den avtalte løpetiden til det finansielle instrumentet (eller gruppen av finansielle instrumenter).

Fraregning er fjerning av en tidligere innregnet finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse fra et foretaks balanseoppstilling. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Banken har avtaler om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale med disse to selskapene i alliansen, forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. I tillegg til salgssummen mottar banken et vederlag i form av løpende provisjoner for lånene. Det foreligger en gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Kredittforetakene kan

foreta videresalg av utlån samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene, kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre har banken opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser. Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap til de solgte utlånene er overført. Det innebærer fraregning. Det vises for øvrig til note 13.

Ved tilbakekjøp av egne obligasjoner fraregnes de tilbakekjøpte obligasjoner med resultatføring av forskjellen mellom vederlaget og bokført beløp av tilbakekjøpt obligasjon.

11. Utlån og tap på utlån

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler med betalinger som er faste, eller lar seg fastsette, og som ikke er notert i et aktivt marked. Utlån og fordringer bokføres til virkelig verdi med tillegg av direkte marginale transaksjonskostnader ved førstegangsinnregning, og til amortisert kost etter effektiv rentes metode i etterfølgende perioder. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. I perioder etter første måling verdivurderes utlån til amortisert kost etter effektiv rente metode, som et uttrykk for virkelig verdi på utlånet. Fastrentelån øremerkes ved første gangs innregning som vurdert til virkelig verdi med verdiendringer ført mot resultat. Virkelig verdi fastsettes ved at kontraktsmessige, faktiske kontantstrømmer fra kunder neddiskonteres etter konsernets eget fastsatte avkastningskrav iht. faktisk løpetid på lånet. I avkastningskravet inngår også kredittrisiko. Gevinst og tap som skyldes endringer i virkelig verdi føres i resultatregnskapet som verdiendringer. Opptjente renter og over-/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrenteutlånene styres ved bruk av renteswapper som bokføres til virkelig verdi.

12. Tapsnedskrivning utlån

Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler målt til amortisert kost, og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring, settes det av for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning settes det av for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten, og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

I tillegg til den generelle modellen er det egne prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kredittap ved førstegangs balanseføring. For disse beregnes en effektiv rente som tar hensyn til forventet kredittap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelige fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett skal tas hensyn til.

13. Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Et engasjement anses som misligholdt dersom et krav er forfalt med mer enn 90 dager, og beløpet er over 1 000 kroner. Et engasjement anses for å være tapsutsatt når det foreligger objektive bevis for at én eller flere tapshendelser har funnet sted, og tapshendelsen har en effekt på den forventede fremtidige kontantstrøm som lar seg anslå på en pålitelig måte.

14. Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består i hovedsak av goodwill. Immaterielle eiendeler innregnes når kravene til balanseføring er til stede. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av

goodwill overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet og reverseres ikke.

15. Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av eierbenyttet eiendom, innregnes første gang til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan, splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper. Etter IAS 16 ansees eiendommene å ha en estimert anskaffelseskost som tilsvarer verdiregulert beløp på tidspunktet for verdireguleringen. Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36, når omstendighetene indikerer det.

16. Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar konsernet i enkelte tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg, og bokføres etter henholdsvis IAS 2 eller IFRS 5. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler, føres som tillegg eller fradrag i tap på utlån.

17. Gjeld

Innlån innregnes første gang til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån med flytende rente måles deretter til amortisert kost og eventuell over-/underkurs blir periodisert over løpetiden. Lån til fast rente inngår i sikringsbokføring med neddiskontering etter gjeldende rentekurve. Opsjonen om å benytte virkelig verdi benyttes ikke for konsernets gjeld. Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

18. Usikre forpliktelser

Konsernet utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Latente forpliktelser fremgår av note 38. Tapsvurderinger skjer som et ledd i vurderingen av tap på utlån og etter samme prinsipper, og rapporteres sammen med disse, jf. note 11.

Note 2 – Regnskapsprinsipper

Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser, dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelseren materialiserer seg, og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig.

19. Ansvarlige lån og fondsobligasjoner

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld, klassifiseres som ansvarlig lånekapital i balansen og verdsettes til amortisert kost. En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, men utsteder har ikke plikt å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og en investor har ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt. Fondsobligasjoner klassifiseres som egenkapital i balansen og verdsettes til amortisert kost.

20. Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost, resultatføres løpende basert på effektiv rentes metode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres over forventet løpetid. For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi, vil markedsrenten klassifiseres som renteinntekt eller -kostnad, mens effekten av renteendringer klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer.

21. Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltnings-tjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

22. Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tap er endelig, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstaterte tap som er dekket av tidligere foretatte individuelle tapsavsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i tapsavsetningene, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger resultatføres.

23. Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres, med mindre de føres rett mot egenkapital etter prinsippene om sikringsbokføring. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

24. Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Formuesskatt beregnes og kostnadsføres som andre driftskostnader. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser.

Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat. Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Se for øvrig note 25.

25. Pensjoner

SpareBank 1 Nord-Norge har tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Konsernet har to typer pensjonsavtaler, én ytelsesbasert ordning og én innskuddsbasert ordning. Ytelsesbasert ordning forvaltes i egen pensjonskasse. Innskuddspensjonsordningen ble etablert 01.07.06 og alle nytilsatte etter denne dato meldes inn i denne ordningen. Pensjoner behandles regnskapsmessig i henhold til internasjonale standarder for beregning og bokføring av pensjoner (IAS 19). Se note 24.

26. Segmentrapportering

Konsernet har ordinær bankdrift i personmarked og bedriftsmarked, som sitt primære rapporteringsformat, og inntekter fra markets og leasing som sitt sekundære rapporteringsformat. Se note 4.

27. Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre det. Hendelser frem til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring, og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater, og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige. Situasjonen som har oppstått som følge av koronapandemien er et slikt forhold, og fremgår også i note 43. Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse. Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen. Foreslått utbytte og utdelinger til allmennytige formål klassifiseres som egenkapital inntil regnskapet er endelig vedtatt.

Note 3 – Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Banken gjennomgår hele bedriftsmarkedsporteføljen årlig. Store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås kvartalsvis.

Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt mer enn 55 dager, eller dersom de har en særlig dårlig betalingshistorikk.

Det beregnes en misligholdsanssynlighet for hver bedriftskunde, basert på historiske regnskapsdata og anmerkingshistorikk, tilsvarende for privatkunder, og da med utgangspunkt i likningstall og anmerkingshistorikk.

Banken har i dag ni risikoklasser for friske engasjement og to klasser for misligholdte engasjement, basert på misligholdsanssynligheten til hver kunde. Disse 11 klassene deles videre inn i gruppene lav, middels, høy, høyeste risiko, samt mislighold og tap i forhold til misligholdsanssynlighet. Hele porteføljen scores månedlig med bruk av automatisk datafangst, og med utgangspunkt i objektive data.

Banken foretar tapsavsetninger i trinn 3 på lån hvor det har vært vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og det foreligger objektive bevis for tap. Tapsavsetningen består av forventet tap over lånets løpetid på grunn av økt kredittrisiko som følge av mislighold. Slike tapsavsetninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs tapsavsetning. Senere renteendringer tas hensyn til for låneavtaler med flytende rente.

Tapsavsetninger i trinn 1 og 2 beregnes på alle nye lån og lån uten vesentlig høyere kredittrisiko enn ved innvilgelse i form av 12 måneders forventet tap (trinn 1) og på alle lån der det har vært vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, selv om en tapshendelse ikke har skjedd (trinn 2). Forventet tap i trinn 2 består av forventet tap over hele lånets løpetid.

Vurdering av tapsnedskrivninger vil alltid baseres på en betydelig grad av skjønn. Prediksjoner basert på historisk informasjon kan vise seg å bli feil fordi man aldri kan vite med sikkerhet hvilke relevans historiske data har som beslutningsgrunnlag. I mange tilfeller vil sikkerheter måtte realiseres i lite likvide markeder og prisfastsettelsen kan derfor være beheftet med betydelig usikkerhet.

VIRKELIG VERDI AV VERDIPAPIRER

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet, vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet.

Tilsvarende vil markedsverdier for eiendeler og forpliktelser som bokføres til amortisert kost og som fremkommer i noter, kunne være estimater basert på diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser eller andre beregningsmetoder. Slike verdier vil kunne være beheftet med betydelig usikkerhet. Med unntak for noen få aksjer, er det norske aksjemarkedet lite likvid. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs. I noen tilfeller der likviditeten er dårlig, og det fremkommer større uforklarte prisbevegelser rundt årsskiftet, vil kursen kunne være fastsatt som volumvektet gjennomsnitt over en tidsperiode, vanligvis desember.

Dersom det ikke har vært representative transaksjoner, har man benyttet andre verdsettelsesmetoder i henhold til verdsettelseshierarkiet etter IFRS 9.

Note 3 – Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

VIRKELIG VERDI AV DERIVATER

Virkelig verdi av derivater fremkommer vanligvis ved bruk av verddivurderingsmodeller, der prisen på underliggende, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet. For opsjoner vil volatiliteter være observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I motsatt fall brukes den relevante kjøps- eller salgskurs for å vurdere nettoposisjonen.

For derivater der motpart har svakere kredittrating enn banken, vil prisen reflektere en underliggende kredittrisiko. I den utstrekning markedspriser innhentes med utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette tas hensyn til ved at den opprinnelige prisdifferansen målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko, amortiseres over løpetiden.

IMMATERIELLE EIENDELER

Nedskrivningstester av immaterielle eiendeler er i hovedsak basert på neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer.

Det vil alltid være betydelig usikkerhet knyttet til kontantstrømestimer, og i noen tilfeller vil også metodene for tilordning av kontantstrømmer til ulike eiendeler være beheftet med usikkerhet.

PENSJONER

Netto pensjonsforpliktelser og årets pensjonskostnad i den ytelsesbaserte pensjonsordningen i konsernet er basert på en rekke estimater, herunder avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i G og den generelle utviklingen i antall uføretrygdete og levealder.

Usikkerheten er i stor grad knyttet til bruttoforpliktelsen og ikke til den nettoforpliktelsen som fremkommer i balansen.

Alle estimatavvik føres direkte mot egenkapitalen og fremkommer i oppstilling over andre inntekter og kostnader under utvidede resultatposter, OCI (Other Comprehensive Income).

OPPKJØP

Oppkjøp av annet selskap regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden, jfr. IFRS 3. Ved oppkjøpsmetoden foretas det en oppkjøpsanalyse med fullstendig merverdiallokering, der kjøpesummen allokteres til identifiserte eiendeler og forpliktelser i det oppkjøpte selskapet. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser, oppføres som goodwill. Eventuelle mindreverdier (badwill) kan, etter gitte kriterier, innberegnes i resultatregnskapet i oppkjøpsåret. Oppkjøpsanalysen kan anses som foreløpig eller endelig.

Oppkjøpsanalysene inneholder både konkrete beregninger og bruk av beste skjønn. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til skønnsmessige poster, men disse er etter beste evne underbygget av beregninger om forventede kontantstrømmer, sammenlignbare transaksjoner mv.

Se også note 33 og 39.

Note 4 – Segmentinformasjon

I henhold til IFRS 8 har SpareBank 1 Nord-Norge følgende segmenter; personmarked, bedriftsmarked, leasing og Markets.

Segmentene sammenfaller med den interne rapporteringsstruktur til konsernledelsen. I SpareBank 1 Nord-Norge er konsernledelsen ansvarlig for å evaluere og følge opp segmentenes resultater og er definert som øverste beslutningstaker i betydningen til IFRS 8.

Prinsipper for innregning og måling i bankens segmentrapportering baseres på regnskapsprinsippene etter IFRS slik de er fastsatt i konsernregnskapet. Eventuelle transaksjoner mellom segmentene gjennomføres på armlengdes avstand.

Under posten ufordelt er aktiviteter som ikke lar seg allokere til segmentene. Banken opererer i et geografisk avgrenset område og rapportering av geografisk informasjon gir lite tilleggsinformasjon. Viktige eiendelsklasser (utlån) er imidlertid fordelt geografisk i note 8 i årsrapporten.

KONSERN									
31.12.19 Beløp i mill kroner	PM	BM	BM Store	Markets	SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge	Eiendoms- Megler 1 Nord-Norge	SpareBank 1 Finans Nord-Norge	Ufordelt / Eliminer- inger	Totalt
Netto renteinntekter	1 002	468	217	8	-2	-1	285	119	2 097
Netto provisjons- og andre inntekter	691	82	18	5	188	204	6	-77	1 116
Netto inntekter på finansielle investeringer	5	6	6	36	0	0	0	857	911
Sum kostnader	1 004	136	21	25	164	187	109	-6	1 640
Resultat før tap	695	420	220	24	22	17	182	904	2 484
Tap	7	22	-31	0	0	0	16	-2	11
Resultat før skatt	688	398	251	24	22	17	166	906	2 473
Brutto utlån	48 910	16 418	12 350	0	0	0	6 610	2 483	86 771
Tapsavsetninger utlån	-86	-194	-111	0	0	0	-84	-7	-482
Andre eiendeler	0	6 899	0	0	205	112	60	17 960	25 235
Sum eiendeler per segment	48 825	23 123	12 239	0	205	112	6 586	20 435	111 524
Innskudd fra kunder	39 862	23 123	3 200	0	0	0	0	1 846	68 030
Annen gjeld og egenkapital	8 963	0	9 039	0	205	112	6 586	18 590	43 494
Sum egenkapital og gjeld per segment	48 825	23 123	12 239	0	205	112	6 586	20 435	111 524

31.12.18 Beløp i mill kroner	PM	BM	BM Store	Markets	SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge	Eiendoms- Megler 1 Nord-Norge	SpareBank 1 Finans Nord-Norge	Ufordelt / Eliminer- inger	Totalt
Netto renteinntekter	894	399	258	10	0	0	247	87	1 896
Netto provisjons- og andre inntekter	644	68	5	4	158	195	6	-24	1 057
Netto inntekter på finansielle investeringer	4	6	7	33	0	0	0	413	463
Sum kostnader	923	112	22	21	136	181	82	-4	1 474
Resultat før tap	618	361	249	26	22	14	172	480	1 942
Tap	3	95	-63	0	0	0	-3	-10	22
Resultat før skatt	615	266	312	26	22	14	175	490	1 920
Brutto utlån	48 206	14 507	11 078	0	0	0	6 257	2 096	82 145
Tapsavsetninger utlån	-82	-232	-143	0	0	0	-77	22	-511
Andre eiendeler	0	7 409	0	0	94	94	56	16 869	24 522
Sum eiendeler per segment	48 124	21 685	10 935	0	94	94	6 236	18 988	106 156
Innskudd fra kunder	37 592	21 685	2 830	0	0	0	0	1 878	63 985
Annen gjeld og egenkapital	10 531	0	8 106	0	94	94	6 236	17 110	42 171
Sum egenkapital og gjeld per segment	48 124	21 685	10 935	0	94	94	6 236	18 988	106 156

Note 5 – Kapitaldekning

Kapitaldekning beregnes og rapporteres i samsvar med EUs kapitalkravsregelverk for banker og verdipapirforetak (CRR/CRD IV).

SpareBank 1 Nord-Norge fikk i januar 2007 tillatelse til å benytte IRB-modeller for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. I februar 2015 fikk banken i tillegg godkjenning for å benytte avansert IRB-metode for foretaksporteføljen. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer.

SpareBank 1 Nord-Norge, og øvrige norske IRB-banker, var frem til 31.12.19 underlagt overgangsregler knyttet til størrelsen på risikovektet beregningsgrunnlag. Overgangsreglene innebar at risikovektet beregningsgrunnlag ikke kunne bli lavere enn 80 % av risikovektet beregningsgrunnlag etter Basel I. Dette omtales som "Basel I-gulvet". Per 31.12.18 ble "Basel I-gulvet" aktualisert på konsernnivå, men ikke på morbanknivå. Per 31.12.19 inngår ikke "Basel I-gulvet" i kapitaldekningsrapporteringen, i tråd med regulatoriske endringer.

REGULATORISKE KAPITALKRAV

Per 31.12.19 er det regulatoriske minstekravet til ren kjernekapitaldekning 14 %. Dette inkluderer minstekravet på 4,5 %, det samlede bufferkravet på 8 %, samt pilar 2-kravet på 1,5 %.

KAPITALMÅL

SpareBank 1 Nord-Norge skal til enhver tid være ubestridt solid, samt tilfredsstillende de regulatoriske minstekrav til kapitaldekning. Konsernet har et mål for ren kjernekapitaldekning på ett prosentpoeng over regulatorisk minstekrav, noe som medfører en målsatt ren kjernekapitaldekning på for tiden 15 %.

BEHANDLING AV TILKNYTTETE OG FELLESKONTROLLERTE SELSKAPER

I kapitaldekningsrapporteringen for konsernet foretas det proporsjonal konsolidering av eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt, SpareBank 1 Kredittkort og BN Bank. Eierandelen i SpareBank 1 Betaling går i sin helhet til fradrag i ren kjernekapital. Behandlingen er i henhold til vedtak fra Finansdepartementet (juni 2018). Bokført verdi av eierandelen i SpareBank 1 Gruppen går til fradrag i ren kjernekapital i henhold til gjeldende kapitalkravsregelverk.

ENDRINGER I KAPITALKRAVSREGELVERKET

EUs kapitalkravsregelverk trådte i kraft i EØS-avtalen 31.12.19. Fra dette tidspunktet ble CRR/CRD IV implementert fullt ut i Norge. Dette innbefatter blant annet bortfall av "Basel I-gulvet" og implementering av "SMB-rabatten". Førstnevnte medfører mer risikosensitive kapitalkrav. Sistnevnte medfører lavere kapitalkrav for lån til små og mellomstore bedrifter.

Som følge av full-implementeringen av CRR/CRD IV fra 31.12.19 publiserte Finansdepartementet i desember 2019 endringer i bankenes kapitalkrav. Endringene kan oppsummeres med (ikke uttømmende):

- Systemrisikobufferen øker fra 3 % til 4,5 %. For SpareBank 1 Nord-Norge og øvrige AIRB-banker er økningen gjeldende fra 31.12.20. For øvrige banker er økningen gjeldende fra 31.12.22.
- Risikovektgulv (20 %) på lån med pantessikkerhet i boligeiendom. Endringen er gjeldende fra 31.12.20.
- Risikovektgulv (35 %) på lån med pantessikkerhet i næringseiendom. Endringen er gjeldende fra 31.12.20.
- Finansdepartementet besluttet i desember 2018 økning av det motsykliske kapitalbufferkravet fra 2 % til 2,5 % med virkning fra 31.12.19.
- Baselkomiteen vedtok i desember 2017 slutføring av "Basel III-regelverket". Regelverket forventes innført i EU i 2022 (tidligst), med overgangsregler frem til 2027 (tidligst). Endelig tidspunkt for implementering i Norge er fortsatt ikke avklart.

MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
1 807	1 807	Eierandelskapital	1 807	1 807
843	843	Overkursfond	843	843
2 200	3 035	Utjevningsfond	3 035	2 200
5 024	5 990	Sparebankens fond	5 990	5 024
585	585	Gavefond	585	585
42	42	Urealiserte gevinster på aksjer tilgjengelig for salg	42	42
31	- 17	Annen egenkapital	1 090	1 777
780	780	Fondsobligasjoner	780	780
11 312	13 065	Sum egenkapital	14 172	13 058
-780	- 780	Fondsobligasjoner	-780	-780
		Kjernekapital		
-866	-866	Fradrag for avsatt utbytte	-866	-866
0	0	Justert kjernekapital fra konsoliderte finansinstitusjoner	-38	-100
0	0	Goodwill og immatrielle eiendeler	-134	-113
-25	-29	Justeringer knyttet til regulatoriske filtre	-32	-28
-144	-122	Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse	-134	-154
-4	-109	Fradrag for forventet tap IRB utover regnskapsmessige avsetninger	-128	-49
0	0	Fradrag for vesentlige eierandeler i selskaper i finansiell sektor	-443	-511
-137	-156	Fradrag for ikke vesentlige investeringer i finansiell sektor	-145	-123
9 356	11 003	Ren kjernekapital	11 472	10 334
780	780	Fondsobligasjonskapital	1 024	1 062
10 136	11 783	Sum kjernekapital	12 496	11 396
		Tilleggskapital		
1 200	1 050	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	1 366	1 644
-136	-136	Fradrag for ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor med vesentlig eierandel	- 136	-136
1 064	914	Tilleggskapital	1 230	1 508
11 200	12 697	Ansvarlig kapital	13 726	12 904

Note 5 – Kapitaldekning

MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
		Risikovektet beregningsgrunnlag		
36 289	41 199	Kredittrisiko IRB	41 719	38 238
8 147	10 033	Kredittrisiko unntatt IRB (Standardmetoden)	17 401	15 997
44 436	51 232	Sum kredittrisiko	59 120	54 235
66	75	Gjeldsrisiko	75	66
99	103	Egenkapitalrisiko	103	99
4 604	5 358	Operasjonell risiko (Sjablongmetoden)	6 303	5 210
262	181	(CVA-tillegg "Credit Valuation Adjustment")	1 008	1 081
49 467	56 949	Risikovektet beregningsgrunnlag IRB	66 609	60 691
		Overgangsordningen - "gulv" etter Basel I		10 476
49 467	56 949	Risikovektet beregningsgrunnlag	66 609	71 167
		Andel gulvkorleksjon etter Basel I	0 %	15 %
		Minimumskrav ansvarlig kapital		
936	1 050	Engasjement med spesialiserte foretak	1 104	1 042
72	59	Engasjement med øvrige foretak	62	77
363	410	Engasjement med SMB (små og mellomstore bedrifter)	423	380
1 026	1 205	Engasjement med massemerked	1 681	1 496
66	66	Øvrige engasjement med massemerked	68	63
441	506	Egenkapitalposisjoner		2
2 903	3 296	Sum interne målemetoder (IRB)	3 338	3 059
652	803	Engasjement standardmetoden	1 392	1 280
3 555	4 099	Sum kredittrisiko	4 730	4 339
5	6	Gjeldsrisiko	6	5
8	8	Egenkapitalrisiko	8	8
368	429	Operasjonell risiko (Sjablongmetoden)	504	417
21	14	CVA-tillegg	81	86
		Overgangsordning		838
3 957	4 556	Minimumskrav ansvarlig kapital	5 329	5 693

MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
Kapitaldekning				
20,5 %	20,7 %	Kjernekapitaldekning	18,8 %	16,0 %
2,2 %	1,6 %	Tilleggskapitaldekning	1,8 %	2,1 %
22,6 %	22,3 %	Kapitaldekning	20,6 %	18,1 %
18,9 %	19,3 %	Ren kjernekapitaldekning	17,2 %	14,5 %
20,5 %	20,7 %	Kjernekapitaldekning IRB	18,8 %	18,8 %
22,6 %	22,3 %	Kapitaldekning IRB	20,6 %	21,3 %
18,9 %	19,3 %	Ren kjernekapitaldekning IRB	17,2 %	17,0 %
Regulatoriske minimumskrav CRD IV:				
2 226	2 563	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 %	2 997	3 203
Bufferkrav				
1 484	1 708	Systemrisikobuffer, 3 %	1 998	2 135
989	1 424	Motsyklisk buffer, 2,5 % (2 %, 2018)	1 665	1 423
1 237	1 424	Bevaringsbuffer, 2,5 %	1 665	1 779
3 710	4 556	Sum bufferkrav til ren kjernekapital, 8 % (7,5 %, 2018)	5 329	5 338
5 936	7 119	Sum minimumskrav og bufferkrav til ren kjernekapital 12,5 % (12%, 2018)	8 326	8 540
742	854	Pilar 2-krav, 1,5 %	999	1 068
6 678	7 973	Sum regulatorisk krav til kjernekapital, 14 % (13,5 %, 2018)	9 325	9 608
2 678	3 030	Tilgjengelig ren kjernekapital etter (pilar 1 og pilar 2)	2 147	726
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)				
31.12.18	31.12.19	Eksponeringsmål	31.12.19	31.12.18
102 526	108 734	Balanseposter	154 646	149 872
3 174	3 395	Poster utenom balanse	4 310	4 652
1 516	975	Derivateksponering	2 544	3 186
-25	-138	Øvrige justeringer	-162	-33
107 191	112 966	Sum eksponeringsmål	161 338	157 677
10 136	11 783	Kjernekapital	12 496	11 396
9,5 %	10,4 %	Uvektet kjernekapitalandel	7,7 %	7,2 %

Note 6 – Finansiell risikostyring

RISIKOEKSPONERING: DEFINISJON OG OPPHAV

SpareBank 1 Nord-Norge er gjennom sin virksomhetsutøvelse eksponert for ulike typer risiko. De mest sentrale risikoene er:

Kredittrisiko: Risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser i henhold til avtale. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntaker ikke oppfyller låneavtalen.

Kredittrisiko oppstår som følge av og er primært knyttet til:

- finansiering/utlån til privatmarked.
- finansiering/utlån til bedriftsmarked.

Konsernet har i tillegg kredittrisiko tilknyttet plasseringer i rentebærende verdipapirer. Dette er nærmere beskrevet under "Markedsrisiko" nedenfor.

Likviditets- og finansieringsrisiko: Risikoen for at konsernet ikke er i stand til å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at konsernet ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden ved dette øker betydelig.

Likviditets- og finansieringsrisiko oppstår som følge av og er primært knyttet til:

- ulik løpetid og forfall på aktiva og passiva.
- avhengighet av kapitalmarkedet.
- regulatoriske endringer.

Markedsrisiko: Risiko for verdiendringer på eienheter/finansielle posisjoner som følge av endringer i markedsverdi, herunder endringer i priser på obligasjoner/sertifikater, endringer i aksjekurser, rentenivå og valutakurser.

Markedsrisiko oppstår som følge av og er primært knyttet til:

- forvaltning (herunder også beholdning) av likviditetsreserver.
- endring i rentenivå som påvirker både aktiva og passiva.
- endring i valutakurser som påvirker både aktiva og passiva.
- endring i aksjekurser som påvirker aktiva.
- kundevirksomhet innen rente- og valutahandel.

Eierisiko: Risikoen for at konsernet blir påført et negativt resultat fra eierposter i strategisk eide selskap, eller at konsernet må tilføre ny egenkapital til strategisk eide selskap.

Eierisiko oppstår som følge av og er knyttet til eierskapet i strategisk viktige selskaper.

Operasjonell risiko (inkludert compliance-risiko, omdømmerisiko, atferdsrisiko, teknologirisiko, tredjepartsrisiko, humankapitalrisiko mv.): Risiko for at mennesker, prosesser, systemer eller eksterne hendelser hindrer konsernets evne til å oppfylle sine mål. Operasjonell risiko er en funksjon av interne kontroller, ansattes adferd, prosesseffektivitet, tilsyn med tredjeparter, fysisk sikkerhet og krise- og kontinuitetsplanlegging mv.

Operasjonell risiko oppstår som følge av og er knyttet til blant annet (ikke uttømmende):

- prosesser og systemer.
- teknologirisiko (Cyber, IT).
- regulatoriske krav.

Forsikringsrisiko: Risiko som oppstår som følge av forsikringsaktiviteter i konsernet, og de svingninger dette gir i konsernets resultat.

Forsikringsrisiko oppstår som følge av eierskapet i SpareBank 1 Gruppen.

Pensjonsrisiko: Risiko som oppstår som følge av endringer i variabler som påvirker konsernets forpliktelser knyttet til fremtidige pensjonsutbetalinger.

Pensjonsrisiko oppstår som følge av at konsernet har ytelsesbaserte pensjonsordninger.

Systemrisiko: Risiko for at finansiell ustabilitet gir forstyrrelser i tilbudet av finansielle tjenester av et omfang som kan føre til betydelige negative virkninger på produksjon og sysselsetting.

Systemrisiko oppstår som følge av karakteristika ved det finansielle systemet som konsernet opererer i.

Overdreven gjeldsoppbygging: Risikoen for at andel fremmedfinansiering på konsernets balanse blir for høy i forhold til konsernets egenkapital.

Risikoen for overdreven gjeldsoppbygging kan oppstå som følge av at konsernets kredittmodeller estimerer for lave risikovekter sett opp mot den reelle risikoen i kredittengasjementene.

Forretningsrisiko: Risiko for uventede inntekts- og kostnadssvingninger som følge av konsernets virksomhet, eller endringer i eksterne forhold som markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer. Sistnevnte gjelder spesielt fall i inntekter som følge av økt konkurranse, endring i rammebetingelser eller annen endring i forretningsgrunnlaget samt endring i kostnadsbildet som man ikke klarer å kompensere gjennom andre kostnadsreducerende eller inntektsøkende tiltak.

Forretningsrisiko oppstår som følge av og er knyttet til blant annet (ikke uttømmende):

- forretningsmodell.
- markedssituasjon.
- strategiske satsninger.
- makroøkonomiske forhold.
- regulatoriske rammebetingelser.

Klimarisiko (herunder også bærekraft): Risiko for hendelser som treffer samfunnet på grunn av at klimaet og klimapolitikken endrer seg. Klimarisiko består av tre deler:

- fysisk risiko: Kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer.
- overgangsrisiko: Økonomisk risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet.
- ansvarsrisiko: Erstatningskrav knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer.

Klimarisiko er således en underliggende risikodriver for øvrige risikotyper. Dette innbefatter særlig kreditt- risiko, markedsrisiko, likviditets- og finansieringsrisiko, forsikringsrisiko/eierrisiko, samt operasjonell risiko/ omdømmerisiko.

Klimarisiko oppstår som følge av konsernets kjernevirksomhet og at konsernet er en del av det finansielle systemet.

STYRING OG KONTROLL AV KONSERNETS RISIKOEKSPONERING

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Nord-Norge

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Nord-Norge skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og den skal samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risiko- og kapitalstyring.
- en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- i størst mulig grad å prise produkter i tråd med den underliggende risikoen.
- å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatte forretningsstrategi.
- å utnytte synergi- og diversifiseringseffekter.
- å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Rammeverket for styring og kontroll

Det er etablert et rammeverk for styring og kontroll av konsernets risikoeksponering. Dette omfatter både enkeltrisikoer og den samlede risikoeksponeringen, og innbefatter:

- styrende dokumenter.
- organisering og ansvarsforhold.
- systemstøtte og målemetoder.
- overvåking og rapportering.

Risikostrategi

Konsernets risikostrategi definerer hvilken risiko konsernet er villig til å ta for å nå sine strategiske mål, samt hvordan risikoen skal styres og følges opp. Dette innbefatter:

- kartlegging og vurdering av konsernets risikoeksponering.
- beregning av konsernets risikoevne.
- definering av konsernets risikovilje.
- definering av hvordan risikoen skal styres og følges opp.
- definering av roller og ansvar.

Det er et bærende prinsipp at konsernets risikonivå skal være innenfor konsernets risikoevne og -vilje. Konsernet skal aldri være i brudd med nivåene for risikovilje når disse er definert som risikorammer. Risikostrategien setter retning for underliggende strategier, policyer, rutiner og retningslinjer på hvert enkelt risikoområde.

Note 6 – Finansiell risikostyring

Det er nedenfor gitt en nærmere beskrivelse av styring og kontroll innenfor de risikoområdene som i størst grad eksplisitt påvirker regnskapet per 31.12.19.

Kredittrisiko

Kredittrisiko styres gjennom konsernets rammeverk for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyring. Dette innbefatter blant annet risikorammer, måltall, bransjespesifikke policykrav, fullmaktstrukturer, kredittmodeller, samt løpende måling, overvåking og rapportering. Konsernet har særlig fokus på konsentrasjonsrisiko og porteføljekvalitet i utlånsporteføljen, herunder oppfølging av dette både ved kredittinnvilgelse og i den løpende porteføljestyningen. Etablert styring og kontroll skal underbygge konsernets risikovilje på området (*lav til moderat*).

SpareBank 1 Nord-Norge har, i samarbeid med SpareBank 1-alliansen, utviklet egne kredittmodeller som benyttes ved:

- beregning av kapitalkrav for kredittrisiko (IRB/AIRB)
- kredittinnvilgelse.
- engasjementsoppfølging.
- porteføljestyring.
- beregning av forventet kreditttap (ECL).

Modellene baserer seg på tre hovedkomponenter:

- 1. Sannsynlighet for mislighold (PD):** Kundene blir klassifisert i risikoklasse ut fra sannsynligheten for at kunden misligholder sine forpliktelser i løpet av en 12 måneders periode. Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke-finansielle kriterier som adferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser (A-I). I tillegg har konsernet to risikoklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.
- 2. Eksponering ved mislighold (EAD):** En beregnet størrelse som angir den forventede eksponeringen mot kunden ved mislighold.
- 3. Tapsgrad ved mislighold (LGD):** En beregnet størrelse som angir hvor mye konsernet potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til

realisasjonsverdien av de sikkerhetene kundene har avgitt, og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjement. Disse størrelsene fastsettes på bakgrunn av egne erfaringer over tid. Det benyttes syv klasser (1-7) for klassifisering i henhold til sikkerhetsdekning.

Kredittmodellene etterprøves (valideres) og videreutvikles løpende. Det foretas årlig en kvantitativ og en kvalitativ validering. I den *kvantitative* valideringen foretas det en vurdering av om modellenes estimer og forutsetninger fungerer som forutsatt. I den *kvalitative* valideringen foretas den vurdering om IRB-systemet er godt integrert i organisasjonen, og at det utgjør en sentral del av konsernets risikostyring og beslutningstaking.

For ytterligere informasjon vises det til note 7-13 og konsernets pilar 3-rapport.

Likviditets- og finansieringsrisiko

Likviditets- og finansieringsrisiko styres gjennom konsernets rammeverk på området. Dette innbefatter blant annet risikorammer, måltall, samt løpende måling, overvåking og rapportering. Konsernet har særlig fokus på forutsigbarhet og stabilitet i likviditeten og finansieringen. Etablert styring og kontroll skal underbygge konsernets risikovilje på området (*lav*).

Innskudd fra kunder er konsernets viktigste finansieringskilde. Per 31.12.19 er innskuddsdekningen (ekskludert formidlingslån) 79 %. Øvrig finansiering består av innlån i form av obligasjoner med fortrinnsrett gjennom SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt, senior usikrede obligasjoner, samt ansvarlig lån og fondsobligasjoner. SpareBank 1 Nord-Norge har et bevisst og aktivt forhold til norske og utenlandske aktører i kapitalmarkedet (Investor Relations), herunder eiere, potensielle investorer, analytikere og andre som har interesse i og for konsernet. SpareBank 1 Nord-Norge søker en finansieringsstruktur som er veldiversifisert innenfor gitte rammer både med hensyn på marked, produkt og forfall.

Andelen finansiering i utenlandsk valuta har økt de siste årene. Konsernet har god kapasitet på finansiering i norske kroner, men periodevis lav likviditet i det norske markedet gjør at konsernet finner det risikoreduerende å være aktiv i alternative markeder for utstedelse av verdipapirgjeld. For å sikre god tilgang til

dette kapitalmarkedet, har banken rating fra Moodys og Fitch. Bankens langsiktige rating hos Moody's er A1, stable, mens Fitch sin rating er A, stable. Videre har banken et felles EMTN-låneprogram for opptak av gjeld i utenlandsk valuta sammen med SpareBank 1 Østlandet og SpareBank 1 SMN.

Liquidity Coverage Ratio (LCR) er et av likviditetsområdes mest sentrale styringsparametere. Kravet til LCR innebærer at konsernet til enhver tid skal ha en likviditetsreserve på minst 100 %, det vil si at beholdning av likvide eiendeler minst skal tilsvare netto likviditetsutgang i en gitt stressperiode på 30 kalenderdager. Det regulatoriske minimumskravet til total LCR er 100 %. Per 31.12.19 var total LCR 156 %.

Nøkkeltallet Net Stable Funding Ratio (NSFR) benyttes til å vurdere hvorvidt konsernet er tilstrekkelig langsiktig finansiert. NSFR defineres som tilgjengelig stabil finansiering relativt til nødvendig stabil finansiering. Det er ikke implementert et regulatorisk minstekrav til NSFR i Norge, men Finanstilsynet forventer at norske banker bør ha en NSFR på minst 100 %. Per 31.12.19 var total NSFR 118%. For ytterligere informasjon vises det til note 17-18 og konsernets pilar 3-rapport.

Markedsrisiko

Markedsrisiko styres gjennom konsernets rammeverk på området. Dette innbefatter blant annet risikorammer, samt løpende måling, overvåking og rapportering. Konsernet har en konservativ tilnærming til risikoeksponeringen på området, herunder tar konsernet i liten grad posisjoner i verdipapirer og finansielle instrumenter med henblikk på videresalg eller for på kort sikt å dra fordel av pris eller renteforandring. Hovedregelen er at konsernet skal begrense markedsrisiko gjennom aktiv bruk av sikringsinstrumenter. Udekket risiko skal kun forekomme innenfor egne tildelte rammer. Etablert styring og kontroll skal underbygge konsernets risikovilje på området (lav).

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Renterisikoen måles ved å simulere hvordan ulike vridninger i rentekurven påvirker konsernets posisjoner. Konsernets renterisiko er i hovedsak kort og anses som lav.

Kredittspreadsrisiko defineres som risikoen for tap som følge av økning i kredittspreader på rentebærende papirer som konsernet har investert i. Konsernet er hovedsakelig eksponert mot kredittspreadsrisiko gjennom forvaltning av likviditetsporteføljen som består av obligasjoner og sertifikater med lav risiko. Tapspotensialet tilknyttet kredittspreadsrisiko beregnes ved bruk av metodikk beskrevet i Finanstilsynets rundskriv 12/2016.

Valutarisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Rammene for valutakursrisiko er uttrykt ved rammer for samlet netto valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta. Tapspotensialet tilknyttet valutarisiko beregnes ved bruk av metodikk beskrevet i Finanstilsynets rundskriv 12/2016.

Aksjerisiko er risikoen for tap som oppstår som følge av verdiendringer på egenkapitalposisjoner som konsernet har investert i. Tapspotensialet tilknyttet aksjerisiko beregnes ved bruk av metodikken beskrevet i Finanstilsynets rundskriv 12/2016. Konsernets eksponering mot aksjer har blitt gradvis redusert de siste årene som følge av rendyrkning av kjernevirksomhet. For ytterligere informasjon vises det til note 14-16 og konsernets pilar 3-rapport.

Eierrisiko

Eierrisiko styres gjennom aktiv styredeltakelse i en rekke av de deleide selskapene. SpareBank 1 Nord-Norge har i hovedsak eierrisiko gjennom eierandelene i SpareBank 1 Gruppen AS (19,5 %), SpareBank 1 Boligkreditt AS (18,65 %), SpareBank 1 Næringskreditt AS (8,6 %), Sparebank 1 Utvikling DA (17,74 %), SpareBank 1 Kredittkort AS (16,89 %), SpareBank 1 Betaling AS (18,57 %), SMB Lab AS (20,0 %) og Betr AS (20 %) og SpareBank 1 Markets (12,2 %).

Tapspotensialet tilknyttet eierrisiko beregnes ved bruk av ulike tilnærminger, og tar blant annet utgangspunkt i Finanstilsynets metodikk for eierrisiko og aksjerisiko i rundskriv 12/2016. For ytterligere informasjon vises det til relaterte noter og konsernets pilar 3-rapport.

Klimarisiko

Klimarisiko styres gjennom konsernets rammeverk på området. Dette innbefatter blant annet:

- styrende dokumenter eksplisitt relatert til bærekraft og samfunnsansvar.
- styrende dokumenter på risikoområder hvor klimarisiko er en underliggende risikodriver. Dette innbefatter særlig kredittrisiko, markedsrisiko, likviditets- og finansieringsrisiko, forsikringsrisiko/eierrisiko, samt operasjonell risiko/omdømmerisiko.
- etablerte roller og ansvar, herunder blant annet bærekraftsansvarlig og prosjektet "Grønn nummer 1".

Etablert styring og kontroll skal underbygge konsernets risikovilje på området (*lav til moderat*). For ytterligere informasjon vises det til årsberetningen.

Note 7 – Kreditrisikoeksponering for hver interne risikoring

SpareBank 1 Nord-Norge benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. Utover misligholds-sannsynlighet, benytter banken vurdert verdi av sikkerheter som et element i gruppering av kunder etter risiko. Fordeling skjer ved tilordning av sikkerheter til det enkelte utlån. Misligholdssannsynlighet og sikkerhetsklasse grupperer deretter den enkelte kunde inn i risikogrupper, som vist nedenfor. Klassifiseringsmatrisen omfatter 77 risikoklasser i forhold til sannsynlighet for mislighold og sikkerhetsdekning. Eksponeringene er gruppert etter totalt engasjement. Totalt engasjement er summen av saldo lån, garantiramme, ramme på kreditt, samt påløpte renter.

Morbank	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt beløp	Totalt beløp
Beløp i mill kroner	2019	2018	2019	2018
Svært lav risiko	0,3 %	0,3 %	34 202	38 701
Lav risiko	1,0 %	1,1 %	30 435	23 054
Middels risiko	1,7 %	1,7 %	23 047	21 112
Høy risiko	0,1 %	0,1 %	2 698	2 504
Svært høy risiko	0,1 %	0,1 %	1 726	1 513
Misligholdt og nedskrevet	0,0 %	0,0 %	397	400
Totalt	3,2 %	3,3 %	92 505	87 284

Konsern	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	Totalt beløp	Totalt beløp
Beløp i mill kroner	2019	2018	2019	2018
Svært lav risiko	0,2 %	0,3 %	37 104	36 584
Lav risiko	1,0 %	1,0 %	26 566	24 503
Middels risiko	1,8 %	1,9 %	24 594	22 263
Høy risiko	0,2 %	0,1 %	3 285	2 886
Svært høy risiko	0,2 %	0,2 %	2 095	1 823
Misligholdt og nedskrevet	0,1 %	0,0 %	481	449
Totalt	3,5 %	3,5 %	94 125	88 508

Note 8 – Maksimal kreditrisikoeksponering

Tabellen nedenfor inkluderer balanseposter og poster utenfor balansen med kredittrisiko, og vurdert verdi av tilhørende sikkerheter. Der markedsverdier er tilgjengelige er disse benyttet. Innenfor eiendom er det benyttet modeller som estimerer verdien av sikkerheten basert på markedsparametere for tilsvarende eiendommer.

MORBANK 31.12.19 Beløp i mill kroner

Maksimal kreditteksponering i balansen	Sum	Sikkerhet i eiendom *)	Øvrig sikkerhet**)
Fordringer på sentralbanker	1 471		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	6 005		
Utlån til og fordringer på kunder	79 105	66 690	7 898
Sertifikater og obligasjoner	15 837		9 084
Finansielle derivater	1 110		310
Sum kredittrisikoeksponering i balansen	103 528	66 690	17 292
Maksimal kreditteksponering utenfor balansen	Sum	Sikkerhet i eiendom *)	Øvrige sikkerhet**)
Betingete forpliktelser (garantier)	1 725		
Ubenyttede kreditter	5 670	2 839	
Lånetilsagn (kommitteringer)	4 343		
Sum maksimal kredittrisikoeksponering utenfor balanse	11 738	2 839	
Total kredittrisikoeksponering	115 266	69 529	17 292

*) Sikkerhetsstillelsen ved eiendomsengasjementer er vurdert til markedsverdi, begrenset til engasjementsstørrelse for den enkelte motpart. Dette for å kunne uttrykke den effektive tilgjengelige sikkerhetsverdi.

**) Øvrig sikkerhet inkluderer blant annet kontanter, løsøre, skip og mottatte garantier. For obligasjoner med fortrinnsrett består sikkerhetsmassen av utlån til kunder i selskapet som har utstedt obligasjonen.

KONSERN 31.12.19 Beløp i mill kroner

Maksimal kreditteksponering i balansen	Sum	Sikkerhet i eiendom *)	Øvrig sikkerhet**)
Fordringer på sentralbanker	1 471		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 079		
Utlån til og fordringer på kunder	85 692	66 690	12 850
Sertifikater og obligasjoner	15 837		9 084
Finansielle derivater	1 110		310
Sum kredittrisikoeksponering i balansen	105 189	66 690	22 244
Maksimal kreditteksponering utenfor balansen	Sum	Sikkerhet i eiendom *)	Øvrige sikkerhet**)
Betingete forpliktelser (garantier)	1 725		
Ubenyttede kreditter	5 472	2 931	
Lånetilsagn (kommitteringer)	4 501		
Sum maksimal kredittrisikoeksponering utenfor balanse	11 698	2 931	0
Total kredittrisikoeksponering	116 887	69 621	22 244

*) Sikkerhetsstillelsen ved eiendomsengasjementer er vurdert til markedsverdi, begrenset til engasjementsstørrelse for den enkelte motpart. Dette for å kunne uttrykke den effektive tilgjengelige sikkerhetsverdi.

**) Øvrig sikkerhet inkluderer blant annet kontanter, løsøre, skip og mottatte garantier. For obligasjoner med fortrinnsrett består sikkerhetsmassen av utlån til kunder i selskapet som har utstedt obligasjonen. I konsernet inngår justert realisasjonsverdi på leasingobjektene til datterselskapet Sparebank 1 Finans Nord-Norge.

Note 8 – Maksimal kredittrisikoeeksponering

Kreditteksponering fordelt på geografisk områder 31.12.19 (balanseført)	Morbank	Konsern
Finnmark	13 047	14 297
Nordland	31 604	32 714
Øvrige fylker i Norge	9 292	9 814
Troms inkl Svalbard	32 545	31 321
Utlandet	93	96
Totalt	86 581	88 242

Aktiviteter kapitalmarked geografisk 31.12.19 (balanseført)	Morbank	Konsern
Norge	11 192	11 192
Europa/Asia	5 605	5 605
USA	150	150
Totalt	16 947	16 947
Total kreditteksponering i balansen fordelt geografisk	103 528	105 189

Tabellen nedenfor beskriver kredittrisiko for boliglån til privatkunder. LTV står for "loan to value", og angir hvor mye lån en har i forhold til verdien på pantet. LTV beregnes som forholdet mellom lånets bruttobeløp – eller beløpet forpliktet til låneforpliktelser – til verdien av sikkerheten. Verdivurdering av sikkerheten utelukker eventuelle justeringer for å selge sikkerheten. Verdien av sikkerheten for boliglåner basert på sikkerhetsverdien ved opprinnelse oppdatert basert på endringer i boligprisindikatorene. LTV på boliglån gjelder kun morbank.

LTV – boliglånskunder Beløp i mill kroner		
LTV intervaller	2019	2018
< 50 %	7 320	7 194
50 % - 70 %	14 793	15 173
70 % - 90 %	22 743	21 890
90 % - 100 %	1 288	1 193
> 100 %	1 573	1 517
Sum brutto utlån PM	47 717	46 967

MORBANK 31.12.18 Beløp i mill kroner			
Maksimal kreditteksponering i balansen	Sum	Sikkerhet i eiendom *)	Øvrig sikkerhet**)
Fordringer på sentralbanker	3 786		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5 976		
Utlån til og fordringer på kunder	74 880	63 281	7 390
Sertifikater og obligasjoner	12 560		8 386
Finansielle derivater	1 653		398
Sum kredittrisikoeeksponering i balansen	98 855	63 281	16 174

Maksimal kreditteksponering utenfor balansen	Sum	Sikkerhet i eiendom *)	Øvrige sikkerhet**)
Betingete forpliktelser (garantier)	1 171		
Ubenyttede kreditter	5 258	2 727	
Lånetilsagn (kommitteringer)	2 074		
Sum maksimal kredittrisikoeeksponering utenfor balanse	8 503	2 727	
Total kredittrisikoeeksponering	107 358	66 008	16 174

*) Sikkerhetsstillelsen ved eiendomsengasjementer er vurdert til markedsverdi, begrenset til engasjementsstørrelse for den enkelte motpart. Dette for å kunne uttrykke den effektive tilgjengelige sikkerhetsverdi.

**) Øvrig sikkerhet inkluderer blant annet kontanter, løsøre, skip og mottatte garantier. For obligasjoner med fortrinnsrett består sikkerhetsmassen av utlån til kunder i selskapet som har utstedt obligasjonen.

KONSERN 31.12.18 Beløp i mill kroner

Maksimal kreditteksponering i balansen	Sum	Sikkerhet i eiendom *)	Øvrig sikkerhet**)
Fordringer på sentralbanker	3 786		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 282		
Utlån til og fordringer på kunder	80 863	63 281	12 344
Sertifikater og obligasjoner	12 560		8 386
Finansielle derivater	1 653		398
Sum kredittrisikoeksponering i balansen	100 144	63 281	21 128
Maksimal kreditteksponering utenfor balansen	Sum	Sikkerhet i eiendom *)	Øvrige sikkerhet**)
Betingete forpliktelser (garantier)	1 171		
Ubenyttede kreditter	5 193	2 817	
Lånetilsagn (kommitteringer)	2 092		
Sum maksimal kredittrisikoeksponering utenfor balanse	8 456	2 817	
Total kredittrisikoeksponering	108 600	66 098	21 128

*) Sikkerhetsstillelsen ved eiendomsengasjementer er vurdert til markedsverdi, begrenset til engasjementsstørrelse for den enkelte motpart. Dette for å kunne uttrykke den effektive tilgjengelige sikkerhetsverdi.

**) Øvrig sikkerhet inkluderer blant annet kontanter, løsøre, skip og mottatte garantier. For obligasjoner med fortrinnsrett består sikkerhetsmassen av utlån til kunder i selskapet som har utstedt obligasjonen. I konsernet inngår justert realisasjonsverdi på leasin-gobjektene til datterselskapet Sparebank 1 Finans Nord-Norge.

Kreditteksponering fordelt på geografisk områder 31.12.18 (balanseført)	Morbank	Konsern
Finnmark	13 372	14 548
Nordland	30 973	33 177
Øvrige fylker i Norge	11 626	12 244
Troms inkl Svalbard	28 583	25 856
Utlandet	88	105
Totalt	84 642	85 931
Aktiviteter kapitalmarked geografiske 31.12.18(balanseført)	Morbank	Konsern
Norge	10 433	10 433
Europa/Asia	3 771	3 771
USA	9	9
Totalt	14 213	14 213
Total kreditteksponering i balansen fordelt geografisk	98 855	100 144

Note 9 – Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

SpareBank 1 Nord-Norge benytter eget klassifiseringsystem for overvåking av kreditt risiko i porteføljen. Tabellene viser brutto utlån og finansielle investeringer fordelt på risikokategori og segment. For mer informasjon se Pilar 3-rapporten.

MORBANK

2019 Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Totalt
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 079	4 926					6 005

Utlån til og fordringer på kunder

Privatmarked	23 440	16 900	6 338	438	457	144	47 717
Bedriftsmarked	7 231	6 377	14 368	1 976	925	203	31 080
Offentlig	44	261				3	308
Sum brutto utlån	31 794	28 464	20 706	2 414	1 382	350	85 110

Finansielle investeringer

Noterte statsobligasjoner	71						71
Noterte andre obligasjoner	14 087		19	20			14 126
Unoterte obligasjoner	1 515		111	14			1 640
Sum	15 673		130	34			15 837

Totalt	47 467	28 464	20 836	2 448	1 382	350	100 947
Andel	47 %	28 %	21 %	2 %	1 %	0 %	100 %

MORBANK

2018 Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Totalt
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5 976						5 976

Utlån til og fordringer på kunder

Privatmarked	23 998	16 397	5 681	337	415	139	46 967
Bedriftsmarked	6 218	5 118	13 386	1 849	957	261	27 789
Offentlig	37	87				0	124
Sum brutto utlån	36 229	21 602	19 067	2 186	1 372	400	80 856

Finansielle investeringer

Noterte statsobligasjoner	703						703
Noterte andre obligasjoner	11 584		11	20			11 615
Unoterte obligasjoner	125		115	2			242
Sum	12 412		126	22			12 560

Totalt	48 641	21 602	19 193	2 208	1 372	400	93 416
Andel	52 %	23 %	21 %	2 %	1 %	0 %	100 %

KONSERN							
2019 Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Totalt
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 079						1 079
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	25 362	17 388	6 694	491	570	157	50 662
Bedriftsmarked	8 137	7 086	15 511	2 512	1 259	199	34 704
Offentlig	62	261				3	326
Sum brutto utlån	34 640	24 735	22 205	3 003	1 829	359	86 771
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	71						71
Noterte andre obligasjoner	14 087		19	20			14 126
Unoterte obligasjoner	1 515		111	14			1 640
Sum	15 673		130	34			15 837
Totalt	50 313	24 735	22 335	3 037	1 829	359	102 608
Andel	49 %	24 %	22 %	3 %	2 %	0 %	100 %

KONSERN							
2018 Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Totalt
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 282						1 282
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	25 719	16 777	5 969	388	492	208	49 553
Bedriftsmarked	6 970	6 187	14 410	2 179	1 189	241	31 176
Offentlig	48	86					134
Sum brutto utlån	34 019	23 050	20 379	2 567	1 681	449	82 145
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	703						703
Noterte andre obligasjoner	11 584		11	20			11 615
Unoterte obligasjoner	125		115	2			242
Sum	12 412		126	22			12 560
Totalt	46 431	23 050	20 505	2 589	1 681	449	94 705
Andel	49 %	24 %	22 %	3 %	2 %	0 %	100 %

Note 10 – Kredittinstitusjoner – fordringer og gjeld

Utlån til kredittinstitusjoner måles til amortisert kost i samsvar med IFRS 9. Amortisert kost innebærer verdifastsettelse etter opprinnelige avtalte kontantstrømmer, justert for forventet tap i ECL modellen.

MORBANK					KONSERN				
31.12.18	Gj.snittlig rentesats % *	31.12.19	Gj.snittlig rentesats % *	Beløp i mill kroner	31.12.19	Gj.snittlig rentesats % *	31.12.18	Gj.snittlig rentesats % *	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner									
450	0,39 %	267	0,69 %	Utlån til og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	450	0,69 %	450	0,39 %	
5 526	1,82 %	5 738	2,09 %	Utlån til og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	629	2,09 %	832	1,82 %	
5 976	1,70 %	6 005	2,01 %	Totalt	1 079	2,01 %	1 282	1,70 %	
Spesifisert på de vesentligste valutasorter									
5 765		5 794		NOK	868		1 071		
10		10		GBP	10		10		
185		185		EUR	185		185		
6		6		USD	6		6		
2		2		SEK	2		2		
8		8		Andre valutasorter	8		8		
5 976		6 005		Totalt	1 079		1 282		
Gjeld til kredittinstitusjoner									
13	10,39 %	248	4,19 %	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	248	4,19 %	13	10,39 %	
175	0,95 %	316	1,30 %	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	315	1,30 %	174	0,95 %	
188	1,87 %	564	2,01 %	Totalt	563	2,01 %	187	1,87 %	
Spesifisert på de vesentligste valutasorter									
174		369		NOK	368		173		
1		0		USD	0		1		
5		160		EUR	160		5		
8		35		Andre valutasorter	35		8		
188		564		Totalt	563		187		
Sikkerhetsstillelser									
398		185		Balanseført verdi av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner stilt som sikkerhet for derivathandel	185		398		

* Gjennomsnittlig rente er beregnet som sum årlige renter / snittvolum

Note 11 – Utlån

BOLIGLÅN TIL KUNDER FOR SALG TIL BOLIGKREDITTSELSKAP

Boliglån som skal selges til boligkreditselskap de neste 12 månedene er verdsatt til den avtalte verdi disse lånene skal overdras med.

UTLÅN TIL KUNDER MED FAST RENTE

Virkelig verdi fastsettes ved at lånenes faktiske kontantstrømmer neddiskonteres med en diskonteringsfaktor basert på swaprente tillagt et marginkrav. I marginkravet inngår kredittpåslag, administrativt påslag, forventet tap og likviditetspremie. Banken vurderer fortløpende endringer i observerbare markedsrenter som kan påvirke verdien av disse lånene. Det gjøres også en fortløpende vurdering av mulige forskjeller mellom diskonteringsrente og observerbare markedsrenter for tilsvarende utlån. Banken foretar nødvendige justeringer av diskonteringsrenten dersom denne forskjellen blir betydelig. Verdiendringer på lånene inngår i sin helhet i resultatet på linjen netto verdiendringer på finansielle eiendeler.

UTLÅN TIL AMORTISERT KOST

For alle utlån til amortisert kost er det fra og med 2018 foretatt beregning av forventet kredittap og tapsavsetninger etter IFRS 9.

MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Klassifisering av utlån og fordringer på kunder Beløp i mill. kroner	31.12.19	31.12.18
Utlån til virkelig verdi over resultat				
7 652	8 570	Utlån til kunder med fast rente	8 591	7 693
1 963	4 137	Boliglån til kunder for salg til boligkreditselskap	4 137	1 963
9 615	12 707	Sum brutto utlån til virkelig verdi	12 728	9 656
Utlån til amortisert kost				
71 241	72 403	Øvrige utlån	74 043	72 489
71 241	72 403	Sum brutto utlån til amortisert kost	74 043	72 489
80 856	85 110	Sum brutto utlån	86 771	82 145
Formidlingslån				
32 828	35 625	Utlån fraregnet og overført til SpareBank1 Boligkreditt	35 625	32 828
426	417	Utlån fraregnet og overført til SpareBank1 Næringskreditt	417	426
33 254	36 042	Brutto formidlingslån fraregnet	36 042	33 254
114 110	121 152	Brutto utlån inklusiv formidlingslån	122 813	115 399
Tapsavsetninger - til reduksjon eiendeler				
-172	-166	Tapsavsetninger utlån – trinn 1	-189	-192
-134	-116	Tapsavsetninger utlån – trinn 2	-142	-157
-164	-116	Tapsavsetninger utlån – trinn 3	-151	-162
80 386	84 712	Sum netto utlån eksklusiv formidlingslån	86 289	81 634
Tilleggsinformasjon				
Utlån fordelt på fordringstyper				
Leiefinansieringsavtaler (finansiell leasing) 1)			3 211	3 220
6 581	6 477	Kasse-/drifts- og brukskreditter	6 477	6 657
1 690	1 740	Byggelån	1 740	1 690
72 585	76 893	Nedbetalingslån	75 343	70 578
80 856	85 110	Sum brutto utlån	86 771	82 145
Herav ansvarlig lånekapital				
237	237	Ansvarlig kapital i kredittinstitusjoner	136	136
61	61	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	61	61
Utlån til ansatte				
1 222	1 477	Utlån til ansatte	1 477	1 222

Note 11 – Utlån

1) Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler konsern Beløp i mill kroner		31.12.19	31.12.18
-	Forfall innen 1 år	285	470
-	Forfall 1–5 år	1 827	786
-	Forfall etter 5 år	1 317	2 175
Totalt		3 429	3 431
Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler		-218	-213
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler		3 211	3 218
Netto investeringer i finansielle leieavtaler			
-	Forfall innen 1 år	267	441
-	Forfall 1–5 år	1 710	737
-	Forfall etter 5 år	1 234	2 042
Totalt		3 211	3 220

BANKENS ENGASJEMENT FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING

Totalt engasjement er definert som summen av saldo lån, garantiramme, ramme på kreditt samt påløpte renter. Det beregnes kun forventet tap i trinn 1, 2 og 3 for finansielle eiendeler til amortisert kost. Banken har både brutto utlån og finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost, der det beregnes forventet tap etter IFRS 9. Se note 13 for spesifikasjon av IFRS 9.

For å beregne forventet kredittap i henhold til IFRS 9 kategorisere alle eiendelene i tre trinn:

1. Ikke vesentlig høyere kredittrisiko enn ved innvilgelse.
2. Vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, men ikke objektive bevis på mislighold eller tap.
3. Vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og objektive bevis på mislighold eller tap.

MORBANK 31.12.19

Brutto utlån sektor og næringsfordelt Beløp i mill kroner	Brutto utlån til amortisert kost	Tapsav-setninger Trinn 1	Tapsav-setninger Trinn 2	Tapsav-setninger Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Eiendom	13 189	-83	-35	-21	97	13 148
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	8 014	-13	-1		2	8 002
Fiske og havbruk	4 921	-16	-4	0	73	4 973
Industri	1 737	-8	-18	-33	11	1 689
Jordbruk og skogbruk	1 255	-1	-2	-14		1 238
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	2 292	-7	-7	-11	47	2 314
Offentlig forvaltning	264	0			0	264
Tjenesteytende virksomhet	1 455	-4	-7	-5	86	1 526
Transport og lagring	2 311	-6	-7	-2	24	2 320
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	1 598	-10	-6	-6	17	1 593
Sum Bedriftsmarkedet	37 038	-147	-87	-92	355	37 067
Sum Personmarked	35 365	-19	-29	-24	12 352	47 645
Sum utlån til kunder	72 403	-166	-116	-116	12 707	84 712

MORBANK 31.12.19

Finansielle forpliktelser fordelt på sektor og næring Beløp i mill kroner	Finansielle forpliktelser amortisert kost	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 1	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 2	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 3	Sum tapsavsetninger klassifisert som gjeld
Eiendom	1 041	-17	0		-17
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	491	-2			-2
Fiske og havbruk	565	-1	0		-1
Industri	593	-2	-1		-3
Jordbruk og skogbruk	99	0	0		0
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	625	-2	-6	0	-7
Offentlig forvaltning	252	0			0
Tjenesteytende virksomhet	615	-2	-1	0	-3
Transport og lagring	701	0	-1	0	-1
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	467	-2	-1		-3
Sum Bedriftsmarkedet	5 449	-26	-10	0	-37
Sum Personmarked	1 946	0	0	-1	-1
Sum utlån til kunder	7 395	-27	-10	-1	-38

KONSERN 31.12.19

Brutto utlån sektor og næringsfordelt Beløp i mill kroner	Brutto utlån til amortisert kost	Tapsavsetninger Trinn 1	Tapsavsetninger Trinn 2	Tapsavsetninger Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Eiendom	13 238	-84	-36	-20	97	13 195
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	3 104	-13	-1		2	3 092
Fiske og havbruk	5 456	-20	-5	0	73	5 503
Industri	2 027	-10	-21	-33	11	1 974
Jordbruk og skogbruk	1 400	-2	-2	-15		1 381
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	3 017	-7	-11	-19	47	3 027
Offentlig forvaltning	281	0			0	281
Tjenesteytende virksomhet	1 985	-8	-8	-6	107	2 070
Transport og lagring	3 264	-7	-10	-5	24	3 266
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	1 959	-13	-7	-6	17	1 950
Sum Bedriftsmarkedet	35 733	-164	-102	-105	376	35 738
Sum Personmarked	38 310	-25	-40	-46	12 352	50 551
Sum utlån til kunder	74 043	-189	-142	-151	12 728	86 289

Note 11 – Utlån

KONSERN 31.12.19

Finansielle forpliktelser fordelt på sektor og næring Beløp i mill kroner	Finansielle forpliktelser amortisert kost	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 1	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 2	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 3	Sum tapsavsetninger klassifisert som gjeld
Eiendom	1 035	-17	0		-17
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	195	-2			-2
Fiske og havbruk	571	-1	0		-1
Industri	691	-2	-1		-3
Jordbruk og skogbruk	101	0	0		0
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	640	-2	-6	0	-7
Offentlig forvaltning	252	0			0
Tjenesteytende virksomhet	623	-2	-1	0	-3
Transport og lagring	728	0	-1	0	-1
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	560	-2	-1		-3
Sum Bedriftsmarkedet	5 396	-26	-10	0	-37
Sum Personmarked	1 958	0	0	-1	-1
Sum utlån til kunder	7 354	-27	-10	-1	-38

MORBANK 31.12.18

Brutto utlån sektor og næringsfordelt Beløp i mill kroner	Brutto utlån til amortisert kost	Tapsavsetninger Trinn 1	Tapsavsetninger Trinn 2	Tapsavsetninger Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Eiendom	11 619	-64	-46	-50	33	11 493
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	7 653	-17	-23		0	7 613
Fiske og havbruk	3 774	-13	-4	-1	19	3 776
Industri	1 957	-12	-12	-30	10	1 914
Jordbruk og skogbruk	1 110	-1	-2	-17	42	1 132
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	1 859	-7	-3	-22	31	1 859
Offentlig forvaltning	124	0			0	124
Tjenesteytende virksomhet	1 432	-8	-4	-11	29	1 437
Transport og lagring	2 675	-7	-9	-1	25	2 683
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	1 475	-9	-6	-9	22	1 472
Sum Bedriftsmarkedet	33 678	-137	-109	-142	211	33 502
Sum Personmarked	37 563	-35	-25	-22	9 404	46 884
Sum utlån til kunder	71 241	-172	-134	-164	9 615	80 386

MORBANK 31.12.18

Finansielle forpliktelser fordelt på sektor og næring Beløp i mill kroner	Finansielle forpliktelser amortisert kost	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 1	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 2	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 3	Sum tapsavsetninger klassifisert som gjeld
Eiendom	578	-7	-7	0	-14
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	108	0	-1		-1
Fiske og havbruk	472	-1	0		-1
Industri	663	-2	-3	0	-5
Jordbruk og skogbruk	86	0	0	0	0
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	615	-1	-1	-4	-6
Offentlig forvaltning	405	0	0	0	0
Tjenesteytende virksomhet	771	-2	-1	0	-2
Transport og lagring	64	0	-2	0	-2
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	540	-2	0	0	-2
Sum Bedriftsmarkedet	4 302	-16	-15	-4	-35
Sum Personmarked	2 126	0	0	0	-1
Sum utlån til kunder	6 428	-16	-15	-4	-35

KONSERN 31.12.18

Brutto utlån sektor og næringsfordelt Beløp i mill kroner	Brutto utlån til amortisert kost	Tapsavsetninger Trinn 1	Tapsavsetninger Trinn 2	Tapsavsetninger Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Eiendom	11 419	-63	-48	-14	33	11 328
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	2 962	-17	-23		0	2 922
Fiske og havbruk	4 209	-16	-4	-1	19	4 208
Industri	2 273	-16	-12	-30	10	2 225
Jordbruk og skogbruk	1 245	-2	-2	-17	42	1 266
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	2 590	-12	-9	-26	31	2 574
Offentlig forvaltning	134	0			0	134
Tjenesteytende virksomhet	2 031	-8	-4	-21	70	2 067
Transport og lagring	3 489	-10	-10	-1	25	3 493
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	1 988	-9	-9	-9	22	1 982
Sum Bedriftsmarkedet	32 340	-152	-121	-120	252	32 199
Sum Personmarked	40 149	-40	-35	-42	9 404	49 435
Sum utlån til kunder	72 489	-192	-157	-162	9 656	81 634

Note 11 – Utlån

KONSERN 31.12.18

Finansielle forpliktelser fordelt på sektor og næring Beløp i mill kroner	Finansielle forpliktelser amortisert kost	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 1	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 2	Tapsavsetninger klassifisert som gjeld Trinn 3	Sum tapsavsetninger klassifisert som gjeld
Eiendom	801	-7	-7	0	-14
Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	252	0	-1		-1
Fiske og havbruk	514	-1	0		-1
Industri	597	-2	-3	0	-5
Jordbruk og skogbruk	68	0	0	0	0
Kraft og vannforsyning, bygg og anlegg	371	-1	-1	-4	-6
Offentlig forvaltning	401	0	0	0	0
Tjenesteytende virksomhet	395	-2	-1	0	-2
Transport og lagring	64	0	-2	0	-2
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	438	-2	0	0	-2
Sum Bedriftsmarkedet	3 901	-16	-15	-4	-35
Sum Personmarked	2 462	0	0	0	-1
Sum utlån til kunder	6 363	-16	-15	-4	-35

Totalt engasjement fordelt på trinn i kredittrisikovurdering per 31.12.19

MORBANK				KONSERN				
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum	Beløp i mill kroner	Sum	Trinn 3	Trinn 2	Trinn 1
72 095	5 191	383	77 669	Totalt engasjement til amortisert kost 31.12.18	78 852	432	5 759	72 661
Periodens migrering mellom trinn i kredittrisiko:								
1 832	-1 811	-21	0	til (-fra) trinn 1	0	-21	-1 878	1 899
-2 307	2 319	-12	0	til (-fra) trinn 2	0	-15	2 472	-2 457
- 49	-59	108	0	til (-fra) trinn 3	0	131	-71	- 59
-7 432	-289	6	-7 715	Netto ny måling av tap	-8 064	-49	-321	-7 694
34 503	792	59	35 354	Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	39 800	82	1 439	38 279
-23 815	-1 515	-180	-25 510	Finansielle eiendeler som er blitt fraregnet	-29 191	-207	-1 873	-27 111
74 827	4 628	343	79 798	Totalt engasjement til amortisert kost 31.12.19	81 397	352	5 527	75 518
			12 707	Utlån til virkelig verdi over resultat	12 728			
74 827	4 628	343	92 505	Totalt engasjement	94 125	352	5 527	75 518
-6 540	-528	-19	-7 395	Utenom balanse	-7 354	-12	-528	-6 506
68 287	4 100	324	85 110	Brutto utlån	86 771	340	4 999	69 012
-166	-116	-116	-398	Tapsnedskrivninger - til reduksjon eiendeler	-482	-151	-142	-189
68 121	3 984	208	84 712	Netto utlån	86 289	189	4 857	68 823

Forklaringer til tabellen:

- * Forutsetningene for migrering mellom trinnene og spesifikasjon av IFRS 9 er spesifisert i note 13. Kunder som har vesentlige endringer i kredittrisiko vil migrere mellom trinnene.
- * Netto ny måling av tap: Kontonummer på kunder som har samme kategori UB og IB og som har økning i ECL.
- * Netto ny måling av tap: Kontonummer på kunder som har samme kategori UB og IB og som har reduksjon i ECL.
- * Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler: Kontonummer på kunder som kun finnes i utgående balanse i ECL-modellen.
- * Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet: Kontonummer på kunder som kun finnes i inngående balanse i ECL-modellen.

SpareBank 1 Nord-Norge har egne modeller som scorer kundene ut fra sannsynlighet for mislighold. Summen av risikoklasse (PD) og sikkerhetsklasse (sikkerhetsdekning) definerer hvilke risikokategori engasjementene havner i. Utfyllende informasjon om komponentene i de interne modellene finnes i note 6 (risikostyring).

Kredittmodellen er basert på tre sentrale hovedkomponenter:

1. Sannsynlighet for mislighold (PD): Kundene blir klassifisert i risikoklasse ut fra sannsynligheten for at kunden misligholder sine forpliktelser i løpet av en 12 måneders periode.
2. Eksponering ved mislighold (EAD): En beregnet størrelse som angir den forventede eksponeringen mot kunden ved mislighold.
3. Tapsgrad ved mislighold (LGD): En beregnet størrelse som angir hvor mye konsernet potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser

Tabellene nedenfor gir opplysninger volumet på kreditteksponeringen etter ECL-modellen sett i sammenheng med risikokategorien.

MORBANK					
Risikokategori 31.12.19 Beløp i mill kroner	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Sum
Svært lav risiko	27 238	275		6 689	34 202
Lav risiko	25 981	256		4 198	30 435
Middels risiko	18 746	2 714		1 587	23 047
Høy risiko	1 915	675		108	2 698
Svært høy risiko	947	708		71	1 726
Misligholdt og nedskrevet			343	54	397
Totalt engasjement	74 827	4 628	343	12 707	92 505
Andel engasjement	81 %	5 %	0 %	14 %	100 %

KONSERN					
Risikokategori 31.12.19 Beløp i mill kroner	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Sum
Svært lav risiko	30 121	295		6 689	37 105
Lav risiko	23 098	381		4 198	27 677
Middels risiko	19 487	3 116		1 608	24 211
Høy risiko	1 865	855		108	2 828
Svært høy risiko	947	880		71	1 898
Misligholdt og nedskrevet			352	54	406
Totalt engasjement	75 518	5 527	352	12 728	94 125
Andel engasjement	80 %	6 %	0 %	14 %	100 %

Note 11 – Utlån

MORBANK

Risikokategori 31.12.18 Beløp i mill kroner	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Sum
Svært lav risiko	32 753	41		5 907	38 701
Lav risiko	19 532	805		2 717	23 054
Middels risiko	17 475	2 799		838	21 112
Høy risiko	1 614	841		49	2 504
Svært høy risiko	721	705		87	1 513
Misligholdt og nedskrevet			383	17	400
Totalt engasjement	72 095	5 191	383	9 615	87 284
Andel engasjement	83 %	6 %	0 %	11 %	100 %

KONSERN

Risikokategori 31.12.18 Beløp i mill kroner	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Utlån til virkelig verdi	Sum
Svært lav risiko	30 585	51		5 948	36 584
Lav risiko	20 923	863		2 717	24 503
Middels risiko	18 426	2 999		838	22 263
Høy risiko	1 846	991		49	2 886
Svært høy risiko	881	855		87	1 823
Misligholdt og nedskrevet			432	17	449
Totalt engasjement	72 661	5 759	432	9 656	88 508
Andel engasjement	82 %	7 %	0 %	11 %	100 %

Note 12 – Overføring av finansielle eiendeler

SpareBank 1 Nord-Norge har avtaler om mulig juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale med disse to selskapene i alliansen forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Det innebærer full fraregning.

Mottatt vederlag for lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS, tilsvarer bokført verdi, og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet.

I forbindelse med innføring av IFRS 9 i 2018 endret banken regnskapsmessig behandling på deler av låneporteføljen som klassifiserer for salg til kredittforetakene. Basert på konsernets finansieringsplan kommende 12 måneder, merkes lånene som er forventet solgt til kredittforetakene. Disse lånene blir behandlet regnskapsmessig til virkelig verdi over resultat. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes, eller beholdes ved overføringen separat, som eiendeler eller forpliktelse.

Hvis kredittforetakene får tap på overtatte lån, har de en viss motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån, ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon.

Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Bankens maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene.

Kredittforetakene kan foreta videresalg av utlån som er kjøpt av banken, samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene, kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan banken ha opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser.

SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Næringskreditt AS i Stavanger. Banken har en eierandel på 18,65 % per 31.12.19 (17,82 % per 31.12.18). Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av boliglån til konkurransedyktige priser. Obligasjonene til SpareBank 1 Boligkreditt har en rating på Aaa fra Moody's. SpareBank 1 Boligkreditt erverver utlån med pant i boliger og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007.

Det er i 2019 solgt boliglån til en netto verdi av 2,7 mrd kroner til SpareBank 1 Boligkreditt. Totalt er det fra-regnet boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt for 36 mrd kroner ved utgangen av regnskapsåret.

SPAREBANK 1 NÆRINGSKREDITT AS

SpareBank 1 Næringskreditt ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak. Banken har en eierandel på 8,60 % per 31.12.19 (13,97 % per 31.12.18).

De lånene som er overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet.

Obligasjonene til SpareBank1 Næringskreditt har en Aaa rating fra Moody's. Foretaket er eid av sparebanker som inngår i SpareBank1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Boligkreditt i Stavanger. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av næringseiendom til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Næringskreditt erverver utlån med pant i næringseiendom og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av bankens finansieringsstrategi er det overført utlån til foretaket. Lån overført til SpareBank 1 Næringskreditt er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 % av takst.

Det er i 2019 overført lån for 0,42 mrd til SpareBank 1 Næringskreditt AS ved utgangen av regnskapsåret.

LIKVIDITETSFASILITETER

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt AS, inngått avtaler om etablering av likviditetsfasilitet til disse to selskapene. Dette innebærer at bankene har forpliktet

Note 12 – Overføring av finansielle eiendeler

seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett for det tilfellet at selskapene ikke kan refinansiere sin virksomhet i markedet. Kjøp av obligasjonene forutsetter at foretakets sikkerhetsmasse ikke har innført betalingsstans, slik at den faktisk er i stand til å utstede slike obligasjoner. Det foreligger derfor ingen kredittgaranti som kan påberopes i tilfelle at foretaket eller sikkerhetsmassen er insolvent.

Kjøpet er begrenset til en samlet verdi av de til enhver tid neste tolv måneders forfall i foretaket. Tidligere kjøp under denne avtalen trekkes fra fremtidige kjøpsforpliktelser. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. Selskapene holder etter sin interne policy likviditet for de neste 6 måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun dersom selskapene ikke lenger har likviditet for de neste 12 måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement her mht. kapitaldekning eller store engasjementer.

Samlet utgjør denne forpliktelsen per 31.12.19 kr 0,- fordi begge selskapene har større likvider enn forfall de neste 12 måneder.

Note 13 – Tap på utlån og garantier

Hovedregelen i IFRS 9 er at tapsavsetning skal beregnes som forventet kreditttap over de neste 12 måneder, eller som forventet kreditttap over hele levetiden til den finansielle eiendelen. For å beregne forventet kreditttap blir alle eiendelene kategorisert i tre trinn, herunder:

1. Ikke vesentlig høyere kredittrisiko enn ved innvilgelse.
2. Vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, men ikke objektive bevis på mislighold eller tap.
3. Vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og objektive bevis på mislighold eller tap.

I trinn 1 er tapsavsetningen forventet tap de neste 12 måneder. I trinn 2 og 3 er tapsavsetningen forventet tap over eiendelens levetid.

For å beregne forventet kreditttap benytter SpareBank 1 Nord-Norge en tapsmodell som er utviklet i samarbeid med de øvrige bankene i SpareBank 1-alliansen. Tapsmodellen er basert på bankens kredittmodeller (IRB), herunder estimer for PD, LGD og EAD. I modellen benyttes PD og andre objektive hendelser for å kategorisere eiendelene i de ulike trinnene, mens LGD benyttes for å beregne forventet tap. Til forskjell fra hvordan kredittmodellene benyttes for kapitaldekningsformål, er modellen for tapsavsetninger en "point-in-time"-modell og forventningsrett på et tidspunkt.

Tapsavsetningene består av:

Trinn 1: Dette er startpunktet for alle finansielle eiendeler omfattet av tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved første gangs innregning, får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. På dette trinnet ligger alle finansielle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller trinn 3.

Trinn 2: På dette trinnet ligger finansielle eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs innregning, men hvor det ikke er objektive bevis for mislighold eller tap. Forventet tap er her beregnet over lånets løpetid. Konsernet definerer det som en vesentlig økning av kredittrisiko dersom engasjementets beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt. Både absolutte og relative endringer i PD er brukt som kriterie for å flytte et engasjement over til trinn 2. Den viktigste faktoren for en vesentlig endring i kredittrisiko er kvantitativ endring i PD på balansedagen sammenlignet med PD ved første gangs innregning. Endring i PD med over 150 % er satt som grense for en vesentlig endring. I tillegg må PD være høyere enn 0,60 %. Engasjementer der det har vært mer enn 30 dagers betalingsforsinkelse vil alltid flyttes til trinn 2. Det gjøres også en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig ending i kredittrisiko dersom det settes på særskilt overvåking, eller det er gitt betalingslettelser.

Trinn 3: Alle finansielle eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis for mislighold eller tap på balansedagen, ligger i dette trinnet. Forventet tap over lånets løpetid beregnes. Dette trinnet omfatter finansielle eiendeler som etter tidligere regelverk (IAS 39) ble definert som misligholdte og tapsnedskrevne engasjementer.

En eiendel flyttes fra kategori 2 til kategori 1 når

- kunden har hatt en positiv utvikling i risiko, slik at økningen i kredittrisiko siden innvilgelse ikke lenger er vesentlig.
- kunden fjernes fra "særskilt overvåking".

- engasjementet blir restrukturert med vilkår som tar hensyn til forholdene som forårsaket at kunden ble satt til "særskilt overvåking".

En eiendel flyttes fra kategori 3 til kategori 2 når:

- det ikke lenger foreligger objektive bevis for mislighold eller tap, men økningen i kredittrisiko siden innvilgelse fortsatt er vesentlig.

En eiendel flyttes fra kategori 3 til kategori 1 når:

- det ikke lenger foreligger objektive bevis for mislighold eller tap, og økningen i kredittrisiko siden innvilgelse ikke lenger er vesentlig.

Bokførte tap				
MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
-111	-64	Periodens endring i tapsavsetninger	-59	-116
149	71	Konstaterte tap	85	162
-7	-9	Inngang på tidligere avskrevne tap	-15	-24
31	-2	Periodens tapskostnader	11	22

Tap fordelt på sektor og næring				
MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
10	12	Eiendom	10	5
34	-25	Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	-25	34
7	1	Fiske og havbruk	5	6
-77	5	Industri	5	-76
2	-3	Jordbruk og skogbruk	-3	3
10	-2	Kraft- og vannforsyning, bygg og anlegg	-3	11
9	6	Tjenesteytende virksomhet	4	-5
4	-3	Transport	2	3
15	0	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2	16
14	-9	Sum tap bedriftsmarkedet	-3	-3
17	7	Sum tap personmarkedet	14	25
31	-2	Periodens tapskostnader	11	22

Note 13 – Tap på utlån og garantier

SpareBank 1 Nord-Norge har ikke gjennomført endringer i IFRS 9-modellen i 2019, men det er foretatt enkelte endringer i parametere i underliggende IRB-modeller.

Beregningen av forventet kredittap gjøres månedlig gjennom året, og tar utgangspunkt i en objektiv og sannsynlighetsvektet analyse av alternative utfall, der det også tas hensyn til tidsverdien av forventede kontantstrømmer. Analysen baseres på relevant informasjon som er tilgjengelig per 31.12.19, og bygger på tre makroøkonomiske scenarier for å ta hensyn til ikke-lineære aspekter av forventede tap. De ulike scenarier benyttes for å justere aktuelle parametere for beregning av forventet tap, og et sannsynlighetsvektet gjennomsnitt av forventet tap i henhold til respektive scenarier innregnes som tap. For engasjementer som blir individuelt vurdert, legges forventede fremtidige kontantstrømmer til grunn. I beregningene per 31.12.19 er det ikke tatt hensyn til forhold knyttet til utbrudd av korna pandemi i 2020.

De ulike makroøkonomiske scenariene er base case scenario (nåværende makroøkonomiske situasjon), stress case scenario (vesentlig økonomisk nedgangskonjunktur) og et scenario i høykonjunktur. For å vurdere sannsynlighetsutfallet for de ulike scenariene har banken etablert en komite som vurderer faktorer

som global og nasjonal PMI, rentebaner, nasjonal og regional arbeidsledighet, kapasitetsutnyttelse og nasjonal og lokal utvikling i eiendomspriser. Per 31.12.19 vurderer banken de makroøkonomiske utsiktene som gode, men det foreligger usikkerhet om foreløpig rentetopp, utflating av vekst i Nord-Norge, og et stabilisert boligmarked. Komiteen anser nåværende situasjon som en konjunkturtopp, og flere indikatorer tyder på utflating. Med det som bakgrunn vektlegges base case scenario høyest, stress scenario nest høyest og høykonjunktur scenario lavest. Banken benytter det vektete scenarioet for å beregne forventet kredittap.

Scenarioene kjøres over en periode på fem år, hvor man i løpet av perioden kommer tilbake til utgangspunktet i år 5.

Banken benytter ulike faktorer på PD og LGD for å estimere utvikling i porteføljen innenfor de ulike scenariene. Både innenfor PM og BM foretas det justering av PD og LGD i tråd med hvordan de ulike scenarioene forventes å påvirke disse faktorene. I stress case-scenarioet øker faktorene vesentlig, mens de i høykonjunktur-scenarioet reduseres moderat.

MORBANK				LÅN TIL AMORTISERT KOST	KONSERN			
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum	Endringer i tapsavsetninger på utlån til amortisert kost Beløp i mill kroner	Sum	Trinn 3	Trinn 2	Trinn 1
-188	-149	-168	-505	Tapsavsetninger 01.01.19	-546	-166	-172	-208
			-470	herav tapsavsetninger som reduksjon av eiendeler	-511			
			-35	herav tapsavsetninger som annen gjeld	-35			
Periodens endringer i beregnet tapsavsetning som følge av at lån har migrert mellom trinnene:								
-57	56	1	0	til (-fra) trinn 1	0	1	57	-58
11	-14	3	0	til (-fra) trinn 2	0	3	-15	12
0	1	-1	0	til (-fra) trinn 3	0	-2	2	0
83	-40	31	74	Netto økning/reduksjon i saldo	36	-1	-43	80
-92	-12	-3	-107	Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	-144	-23	-29	-92
50	32	20	102	Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	134	36	48	50
-193	-126	-117	-436	Tapsavsetninger 31.12.19	-520	-152	-152	-216

Tapsavsetninger segmentert på markeder								
-20	-26	-27	-73	Sum personmarked	-112	-48	-39	-25
-173	-100	-90	-363	Sum bedriftsmarked	-408	-104	-113	-191
-193	-126	-117	-436	Tapsavsetninger 31.12.19	-520	-152	-152	-216
			-398	herav tapsavsetninger som reduksjon av eiendeler	-482			
			-38	herav tapsavsetninger som annen gjeld	-38			

Forklaringer til tabellen:

- * Periodens endringer som følge av migrering: overføring mellom trinnene som følge av vesentlig endring i kredittrisiko.
- * Netto økning/reduksjon saldo: Endringer i forventet kredittap, endringer i forutsetninger for modellen, effekt av tilbakebetaling, konstatering av tap og andre endringer som påvirker saldo.
- * Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler: Kontonummer på kunder som kun finnes i utgående balanse i ECL-modellen.
- * Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet: Kontonummer på kunder som kun finnes i inngående balanse i ECL-modellen.
- * Tapsavsetningene inkluderer også forventede tap på eiendeler som ikke er bokført i balansen, herunder garantier og ubenyttede kredittrammer, men ikke lånetilsagn.

Endringer i tapsavsetninger i løpet av året følger av positiv migrasjon av porteføljen, samt at vekst kommer i lav og middels risiko. Konstatering av tap på engasjementer hvor det tidligere er avsatt til tap, medfører også en reduksjon av tapsavsetninger. Banken har ikke utlån som det ikke er gjort avsetning til tap som følge av manglende sikkerhetsstillelse.

Sensitivitetsanalyse

Endring i de ulike faktorene PD, LGD og vekting makroøkonomisk scenarier påvirker utfallet av forventet tap. Nedenfor vises en sensitivitetsanalyse for morbank på hvor mye forventet kredittap øker som følge av prosentvis endring av faktorene:

Faktor	PD-faktorer øker med 10%	LGD-faktor øker med 10%	Makroøkonomisk stress scenario øker med 1%
Personkunder	4,6 %	8,6 %	3,0 %
Bedriftskunder	6,3 %	6,6 %	3,1 %
Totalt	5,9 %	7,1 %	3,1 %

Note 13 – Tap på utlån og garantier

Dersom stress case scenario vektet 100 % vil forventet tap øke med 118,7 % for personkunder, 122,8 % for bedriftskunder og 121,9 % totalt. Ved en negativ migrasjon på 10 % av utlånsporteføljen fra trinn 1 til trinn 2, vil forventet kreditttap øke totalt med 38,6 %.

Tapene i ovenstående stresstester vil fortsatt være innenfor et håndterbart nivå.

SpareBank1 Nord-Norge har egne modeller som scorer kundene ut fra sannsynlighet for mislighold.

Summen av risikoklasse (PD) og sikkerhetsklasse (sikkerhetsdekning) definerer hvilke risikokategori engasjementene havner i.

Tabellen nedenfor gir opplysninger om hvilke risikokategori tapsavsetningene etter ECL-modellen (IFRS 9) er scoret i. Mer informasjon om modellen og de interne modellene finnes i note 6 om risikostyring.

MORBANK 31.12.19

Kredittrisiko - Tapsavsetninger fordelt på risikokategori	12 mnd ECL	Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Levetid ECL - objektive bevis på tap	Tapsavsetninger 31.12.19
Beløp i mill kroner	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Svært lav	9	1		10
Lav	20	0		20
Middels	93	35		128
Høy	39	21		60
Svært høy	32	69		101
Mislighold og nedskrevet			117	117
Sum tapsavsetning	193	126	117	436
Andel av tapsavsetning	44 %	29 %	27 %	100 %

KONSERN 31.12.19

Kredittrisiko - Tapsavsetninger fordelt på risikokategori	12 mnd ECL	Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Levetid ECL - objektive bevis på tap	Tapsavsetninger 31.12.19
Beløp i mill kroner	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Svært lav	14	1		15
Lav	24	1		25
Middels	105	48		153
Høy	40	26		66
Svært høy	33	76		109
Mislighold og nedskrevet			152	152
Sum tapsavsetning	216	152	152	520
Andel av tapsavsetning	42 %	29 %	29 %	100 %

MORBANK 31.12.18

Kreditrisiko - Tapsavsetninger fordelt på risikokategori	12 mnd ECL	Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Levetid ECL - objektive bevis på tap	Tapsavsetninger 31.12.18
Beløp i mill kroner	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Svært lav	9	0		9
Lav	22	2		24
Middels	87	53		140
Høy	35	38		73
Svært høy	35	56		91
Mislighold og nedskrevet			168	168
Sum tapsavsetning	188	149	168	505
Andel av tapsavsetning	37 %	30 %	33 %	100 %

KONSERN 31.12.18

Kreditrisiko - Tapsavsetninger fordelt på risikokategori	12 mnd ECL	Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Levetid ECL - objektive bevis på tap	Tapsavsetninger 31.12.18
Beløp i mill kroner	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Svært lav	11	0		11
Lav	26	2		28
Middels	95	58		153
Høy	38	40		78
Svært høy	38	72		110
Mislighold og nedskrevet			166	166
Sum tapsavsetning	208	172	166	546
Andel av tapsavsetning	38 %	32 %	30 %	100 %

Note 14 – Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Verdien av konsernets rentebærende finansielle instrumenter påvirkes av endringer i markedsrenten. Beregningene som fremgår av tabellen nedenfor forutsetter at alle markedsrenter i alle valuta innenfor de respektive løpetidsintervallene endres to prosentpoeng i disfavør av konsernets posisjoner. Beregningen er således et estimat på konsernets maksimale økonomiske tap som følge av endring i markedsrentene. Beregningen tar utgangspunkt i konsernets posisjoner og markedsrenter per 31.12.19, og alle rentesensitive finansielle instrumenter inngår i beregningen.

Tabellen under er lik for morbank og konsern.

KONSERN						
31.12.2019 Beløp i mill kroner	Opp til 1 md.	Fra 1 md. til og med 3 md.	Fra 3 md. til og med 1 år	Fra 1 år til og med 5 år	Over 5 år	Total
NOK	4	10	1	10	6	31
EUR	1	1	0	0	1	5
USD	0	1	0	0	0	2
CHF	2	1	1	0	0	4
Øvrige valuta	0	0	0	0	0	0
Total	7	14	3	11	7	42

31.12.2018 Beløp i mill kroner	Opp til 1 md.	Fra 1 md. til og med 3 md.	Fra 3 md. til og med 1 år	Fra 1 år til og med 5 år	Over 5 år	Total
NOK	5	19	7	12	5	47
EUR	1	4	2	0	0	7
USD	0	0	0	0	0	0
CHF	2	1	0	0	0	3
Øvrige valuta	0	0	0	0	0	1
Total	8	23	9	13	5	58

Metodikken for beregning av renterisiko ble endret i 2019, og tall for 2018 avviker derfor fra tall rapportert i årsrapporten for 2018.

Note 15 – Markedsrisiko knyttet til valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at konsernet pådrar seg tap som følge av endringer i valutakursene. Risikoen oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta. Styret har vedtatt at konsernets samlede netto valutaposisjon, målt i henhold til CRR/CRD IV-forskriften, skal utgjøre mindre enn 2 % av konsernets ansvarlige kapital. For detaljert informasjon om konsernets styring og kontroll av valutarisiko, se Pilar 3-rapporten. Tabellen under angir konsernets netto valutaeksposering per 31.12.19. Tabellen er lik for morbank og konsern.

KONSERN		
Beløp i mill kroner	2019	2018
USD	135	91
EUR	16	1
CHF	-6	-1
SEK	-1	2
Andre	1	1
Total	145	94

Note 16 – Finansielle derivater

SpareBank 1 Nord-Norge inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko. Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens innlån i finansmarkedene, og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettede aktiviteter. Kun sikringer knyttet til bankens innlånsvirksomhet defineres som "virkelig verdi sikring" i henhold til IAS 39. Øvrig sikring defineres som ordinær regnskapsmessig sikring. Banken benytter seg ikke av kontantstrømssikring.

Bankens styre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

Valuta- og renteavtaler består av:

<i>Renteswapper:</i>	Avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.
<i>Valutaterminforretninger:</i>	Avtaler om å kjøpe eller selge et gitt valutabeløp på en gitt dato frem i tid, og til en på forhånd avtalt kurs.
<i>Valutabytteavtaler:</i>	Avtaler om å bytte valutabeløp til en på forhånd avtalt kurs og periode.
<i>Rente- og valutabytteavtaler:</i>	Avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp.
<i>Opsjoner:</i>	Avtale hvor selger gir kjøper en rett, men ikke en plikt til, enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt, og til en forhåndsavtalt pris.

MORBANK OG KONSERN		
Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
Netto tap resultatført knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring	286	24
Total gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen	-308	-18
Sum virkelig verdi sikringer	-22	6

Valuta- og renteinstrumenter til virkelig verdi over resultatet	2019			2018		
Beløp i mill kroner	Kontrakts-sum	Virkelig verdi		Kontrakts-sum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer (forwards)	1 911	16	16	1 843	24	17
Valutabytteavtaler (swap)	21 840	307	294	15 687	459	194
Sum valutainstrumenter	23 751	323	310	17 530	483	210
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	29 869	612	348	26 388	733	625
Andre rentekontrakter	375	17	42	474	40	39
Sum ikke-standardiserte kontrakter	30 244	629	390	26 862	773	664
Standardiserte rentekontrakter (futures)						
Sum renteinstrumenter	30 244	629	390	26 862	773	664

Note 16 – Finansielle derivater

Sikring av innlån	2019			2018		
Beløp i mill kroner	Kontrakts- sum	Virkelig verdi		Kontrakts- sum	Virkelig verdi	
Renteinstrumenter		Eiendeler	Forpliktelses		Eiendeler	Forpliktelses
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	18 729	158	63	16 918	396	0
Sum renteinstrumenter	18 729	158	63	16 918	396	0
Sum valuta- og renteinstrumenter						
Sum rentederivater	48 973	787	453	43 779	1 169	664
Sum valutaswap og terminer	23 751	323	310	17 530	483	210
Sum	72 724	1 110	763	61 310	1 653	874

Verdens mest handlede referanserenter, IBOR-rentene, skal eller planlegges å bli, reformert. Reformen innebærer en omlegging av referanserenter fra dagens kvoterte renter til renter basert på bankers overnattstransaksjoner. Det er usikkerhet knyttet til tidspunktet for eventuelle endringer, men ved utløpet av 2021 vil plikten til å kvotere dagens mest handlede referanserenter, LIBOR, forsvinne.

SpareBank 1 Nord-Norge følger utviklingen i markedet og legger til rette for en eventuell overgang til alternative referanserenter.

Alle dagens rentederivater i SpareBank 1 Nord-Norges beholdning har en IBOR-rente som referanse, og vil dermed påvirkes av en reform. Den mest vesentlige posisjonen er i den norske referanserenten, NIBOR. Derivater som kan være eksponert mot IBOR-reform inngår i tabellen nedenfor, som viser nominell kontraktssum og gjenværende løpetid per 31.12.19 brutt ned på referanserente.

Beløp i mill kroner		
Renteinstrumenter	Kontraktssum	Vektet forfall
EURIBOR EUR 3M	2 500	7,3
NIBOR NOK 1M	76	3,4
NIBOR NOK 3M	26 814	5,7
STIBO SEK 3M	71	3,4
LIBOR CHF 3M	2 415	4,3
Sum renteinstrumenter	31 876	

Beløp i mill kroner		
Valutainstrumenter	Kontraktssum	Vektet forfall
LIBOR CHF (3m) til EURIBOR (3m)	820	5,9
LIBOR CHF (3m) til NIBOR NOK (3m)	1 139	2,7
EURIBOR EUR (3m) til NIBOR NOK (3m)	978	5,3
STIBOR SEK (3m) til NIBOR NOK (3m)	323	3,4
Sum valutainstrumenter	3 261	
Sum eksponering referanserenter	35 136	

Note 17 – Gjenværende kontraktsmessig løpetid på forpliktelser

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å overholde sine betalingsforpliktelser, og/eller risikoen for ikke å kunne finansiere ønsket vekst i eiendeler. SpareBank 1 Nord-Norge utarbeider årlig en likviditetsstrategi som blant annet setter rammer og mål for bankens likviditetsrisiko.

Konsernets likviditetsrisiko avdekkes ved opptak av fremmedkapital, samt gjennom bankens likviditetsreserve/buffer, herunder salg av boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt. Se note 12 for mer informasjon.

Banken har et daglig og aktivt forhold til styringen av likviditetsrisikoen i konsernet. SpareBank 1 Nord-Norge skal til enhver tid overholde regulatoriske minimumsnivå til forsvarlig likviditetsstyring.

Gjennomsnittlig restløpetid på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var 3,3 år per 31.12.19. Det kortsiktige likviditetsrisikomålet, Liquidity Coverage Ratio (LCR) viste ved utgangen av året 156 %.

Tabellen nedenfor viser inn- og utbetalinger inklusive fremtidige rentebetalinger på de ulike tidspunkt.

MORBANK						
2019 Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	564					564
Innvilgede ubenyttede kreditter og garantier						
Innskudd fra og gjeld til kunder	68 074					68 074
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		330	2 937	19 200	2 319	24 786
Derivater	763					763
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		394	129	396	203	1 122
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-569	-89	-252	-52	-962
Andre forpliktelser		1 430				1 430
Ansvarlig lånekapital		9	26	1 015		1 050
Totale forpliktelser	69 401	1 594	3 003	20 359	2 470	96 827

2018 Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	140	3	9	36		188
Innvilgede ubenyttede kreditter og garantier						
Innskudd fra og gjeld til kunder	64 005					64 005
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		827	2 741	18 138	3 429	25 135
Derivater	874					874
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		442	358	1 570	750	3 120
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-583	-307	-1 270	-279	-2 439
Andre forpliktelser		1 015				1 015
Ansvarlig lånekapital		8	369	823		1 200
Totale forpliktelser	65 019	1 712	3 170	19 297	3 900	93 098

Note 17 – Gjenværende kontraktsmessig løpetid på forpliktelser

KONSERN

2019 Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	563					563
Innvilgede ubenyttede kreditter og garantier						
Innskudd fra og gjeld til kunder	68 030					68 030
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		330	2 937	19 200	2 319	24 786
Derivater	763					763
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		394	129	396	203	1 122
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-569	-89	-252	-52	-962
Andre forpliktelser		2 000				2 000
Ansvarlig lånekapital		9	26	1 015		1 050
Totale forpliktelser	69 356	2 164	3 003	20 359	2 470	97 352

2018 Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	139	3	9	36		187
Innvilgede ubenyttede kreditter og garantier						
Innskudd fra og gjeld til kunder	63 985					63 985
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		827	2 741	18 138	3 429	25 135
Derivater	874					874
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		442	358	1 570	750	3 120
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-583	-307	-1 270	-279	-2 439
Andre forpliktelser		1 440				1 440
Ansvarlig lånekapital		8	369	823		1 200
Totale forpliktelser	64 998	2 137	3 170	19 297	3 900	93 502

Note 18 – Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser

Tabellen nedenfor viser forfallstidspunktet etter balansedagen for eiendeler og forpliktelser.

MORBANK						
31.12.19 Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 471					1 471
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	267	5 637		101		6 005
Utlån til og fordringer på kunder	8 534	585	1 164	7 185	61 637	79 104
Tapsavsetninger utlån - trinn 3					-116	-116
Tapsavsetninger utlån - trinn 2					-116	-116
Tapsavsetninger utlån - trinn 1					-166	-166
Aksjer og andeler	554		35	106	86	781
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		1 526	2 151	12 010	151	15 837
Finansielle derivater	1 110					1 110
Investeringer i konsernselskaper					1 403	1 403
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					3 373	3 373
Eiendom, anlegg og utstyr					473	473
Andre eiendeler	78	58	225		274	636
Sum eiendeler	12 014	7 806	3 575	19 402	66 999	109 796
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	564					564
Innskudd fra og gjeld til kunder	64 028	1 844	2 202			68 074
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		183	3 948	17 099	3 556	24 786
Finansielle derivater	763					763
Andre forpliktelser	1 430					1 430
Utsatt skatt					64	64
Ansvarlig lånekapital					1 050	1 050
Sum gjeld	66 785	2 027	6 150	17 099	4 670	96 731

Note 18 – Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser

KONSERN

31.12.19 Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	over 5 år	Totalt
---------------------------------	-------------------	--------------------	-----------------	--------	-----------	--------

Eiendeler

Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 471					1 471
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	267	711		101		1 079
Utlån til og fordringer på kunder	8 534	585	1 164	7 185	68 225	85 692
Tapsavsetninger utlån - trinn 3					-151	-151
Tapsavsetninger utlån - trinn 2					-142	-142
Tapsavsetninger utlån - trinn 1					-189	-189
Aksjer og andeler	564		35	106	86	791
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		1 526	2 151	12 010	151	15 837
Finansielle derivater	1 110					1 110
Investeringer i konsernselskaper						
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					4 257	4 257
Eiendom, anlegg og utstyr					1 016	1 016
Virksomhet holdt for salg	22					22
Immatrielle eiendeler	105					105
Andre eiendeler	78	186	72		290	626
Sum eiendeler	12 151	3 007	3 422	19 402	73 543	111 524

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	563					563
Innskudd fra og gjeld til kunder	63 984	1 844	2 202			68 030
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		183	3 948	17 099	3 556	24 786
Finansielle derivater	763					763
Andre forpliktelser	2 000					2 000
Utsatt skatt					160	160
Ansvarlig lånekapital					1 050	1 050
Sum gjeld	67 310	2 027	6 150	17 099	4 766	97 352

Note 19 – Netto renteinntekter

MORBANK			KONSERN	
2018	2019	Beløp i mill kroner	2019	2018
Renteinntekter på finansielle eiendeler til virkelig verdi				
255	310	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	310	255
174	270	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	266	171
429	580	Sum renteinntekter til virkelig verdi	576	426
Renteinntekter på finansielle eiendeler til amortisert kost				
101	119	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	24	15
2 028	2 346	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	2 720	2 354
2 129	2 465	Sum renteinntekter til amortisert kost	2 744	2 369
2 558	3 045	Sum renteinntekter	3 320	2 795
Rentekostnader på finansielle forpliktelser til amortisert kost				
67	91	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	91	68
439	644	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	633	429
338	422	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	422	338
25	33	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	33	25
39	42	Banksikringsfondsavgift	42	39
		Andre rentekostnader og lignende kostnader	2	
908	1 232	Sum rentekostnader til amortisert kost	1 223	899
908	1 232	Sum rentekostnader	1 223	899
1 650	1 813	Netto renteinntekter	2 097	1 896

Note 20 – Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter

MORBANK			KONSERN	
2018	2019	Beløp i mill kroner	2019	2018
Provisjonsinntekter				
282	312	Betalingstjenester	312	282
149	166	Forsikring	166	155
15	27	Garantiprovisjoner	27	14
		Eiendomsmegling	142	135
44	36	Forvaltning	36	44
14	14	Kredittformidling	14	15
18	37	Øvrige provisjonsinntekter	74	73
522	592	Sum provisjonsinntekt ekskl formidlingslån	771	718
260	264	Provisjoner fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	264	260
782	856	Sum provisjonsinntekt formidlingslån	1 035	978
-82	-92	Provisjonskostnader	-107	-95
		Regnskapstjenester	187	158
22	11	Andre driftsinntekter	1	16
22	11	Sum andre driftsinntekter	188	174
722	775	Netto provisjons- og andre inntekter	1 116	1 057

Note 21 – Inntekter fra andre finansielle investeringer

Tabellen viser realiserte gevinster eller tap, samt verdiendringen på aksjer, obligasjoner og derivater som føres til inntekt over resultatet i henhold til IFRS 9.

MORBANK			KONSERN	
2018	2019	Beløp i mill. kroner	2019	2018
6	12	Sum utbytte fra aksjer	12	6
20	156	Utbytte og netto inntekter fra datterselskaper	0	6
344	1 133	Inntekt av eierinteresser i tilknyttet-/felleskontrollert virksomhet	815	368
364	1 289	Sum inntekter av eierinteresser	815	374
-30	-3	Obligasjoner og sertifikater verdsatt til virkelig verdi over resultat	-3	-32
-30	-3	Sum inntekter fra obligasjoner og sertifikater	-3	-32
4	-22	Verdiendring på sikrede obligasjoner og derivater	-22	4
-12	4	Verdiendring på sikrede fastrentelån og derivater	4	-12
1	-3	Verdiendring på øvrige finansielle derivater	-3	1
-7	-21	Sum inntekter fra finansielle derivater	-21	-7
82	374	Aksjer verdsatt til virkelig verdi over resultat	76	88
82	374	Sum inntekter fra aksjer	76	88
34	32	Sum inntekt fra valutahandel	32	34
79	382	Gevinst/tap og netto verdiendringer på finansielle eiendeler	84	83
449	1 683	Sum netto inntekter fra andre finansielle investeringer	911	463

Note 22 – Personalkostnader, ytelser og lån til – samt egenkapitalbevis eid av styret og ledende ansatte

STYRETS ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

I henhold til allmennaksjelovens bestemmelse § 6-16 a, skal styret fastsette retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte.

Retningslinjene skal forelegges bankens representantskap, jf. allmennaksjeloven § 5-6 (3).

REDEGJØRELSE FOR LEDERLØNNSPOLITIKKEN I FOREGÅENDE REGNSKAPSÅR

Styret bekrefter at retningslinjene om lederlønn for 2019, gitt i fjorårets erklæring, er blitt fulgt. Konsernledelsen fikk ikke særskilt tilbud om spareavtale i EK-bevis i 2019. Det ble gitt et tilbud til alle ansatte, inklusive konsernledelsen, om spareavtale i egenkapitalbevis med rabatt. 511 ansatte tegnet seg for 9 millioner.

RETNINGSLINJENE

Styret behandlet retningslinjene for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i møte 28.02.19, hvor man videreførte fjorårets retningslinjer.

Følgende er vedtatt for det kommende regnskapsåret:

1. Definisjoner

Ledende ansatte forstås i dette henseende som konsernsjefen, konserndirektører (konsernledelsen), direktør for Markets og leder for Compliance. De samlede kompensasjonsordningene for ledende ansatte omfatter fast lønn, naturalytelser, og kollektive pensjonsavtaler, med unntak av to konserndirektører som har individuell førtidspensjonsavtale.

Ledende ansatte med innskuddspensjon har i tillegg sparing over 12 G med sparesats 15 %.

2. Hovedprinsipper for fastsettelse av de samlede kompensasjonsordningene

Lederlønningene i SpareBank 1 Nord-Norge skal, innenfor rammen av godtgjørelsespolitikken, være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende sammenlignet med bransjen for øvrig.

Hovedelementet i kompensasjonsordningen skal være den faste grunnlønnen. Konsernledelsen i SpareBank 1 Nord-Norge har ingen individuelle eller kollektive bonusavtaler. Styret kan beslutte at konsernledelsen skal ha rett til å kjøpe EK-bevis med inntil 30 % rabatt innenfor en definert beløpsramme og bindingstid. Ordningen skal bidra til at konsernledelsen skal ha økt eierskap og å styrke interessefellesskapet med bankens aksjonærer.

Vilkårene i ordningen tilfredsstiller de krav som følger av finansforetaksforskriften, kapittel 15.

Styret skal påse at lederlønningene ikke gir uheldige virkninger for konsernets omdømme.

Konsernledelsen er en del av en spareordning som gjelder for fast ansatte. For hvert andre egenkapitalbevis man kjøper, gir SpareBank 1 Nord-Norge ytterligere ett bevis gratis. Tildelingen av gratisbevis skjer to år etter oppstart av sparingen, og forutsetter at den ansatte fortsatt eier de opprinnelig oppsparte egenkapitalbevisene og fortsatt er ansatt i konsernet.

3. Fastsettelse av lønn

Styret skal årlig vurdere konsernsjefens totale prestasjoner, og på denne bakgrunn foreta en lønnsvurdering og fastsette lønnsvilkårene.

Tilsvarende skal konsernsjefen vurdere prestasjonene til konsernledelsen, samt foreta en lønnsvurdering.

4. Virkningsdato

Retningslinjene for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i SpareBank 1 Nord-Norge gjøres gjeldende etter at saken er forelagt representantskapet.

Personalkostnader, antall ansatte og årsverk

MORBANK			KONSERN	
2018	2019	Beløp i mill kroner	2019	2018
378	436	Lønn	661	578
35	33	Pensjonskostnader	46	52
104	111	Sosiale kostnader	127	118
517	580	Sum personalkostnader	834	748
550	584	Antall årsverk per 31.12.	904	841
576	613	Antall ansatte per 31.12.	946	870
563	595	Gjennomsnittlig antall ansatte	908	840

Beløp i mill kroner	2019	2018
Utlån til ansatte	1 477	1 222
Verdien på samlet rentesubsidiering av lån til ansatte	13,6	12,3

Ytelser til styret 2019 Beløp i hele tusen kroner	Styre- honorar	Honorar godt- gjørelses- utvalg	Honorar anset- telsesut- valg	Honorar revisjons- utvalg	Honorar risikout- valg	Sum hono- rarer	Utlån	Antall EK-bevis ¹⁾
Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (leder)	487	13	72			571	1 973	7 067
Hans-Tore Bjerkaas (nestleder)	271		36	49	38	393		19 637
Sonja Djønne	216					216	4 100	8 121
Kjersti Terese Stormo	216			38	38	292		1 396
Greger Mannsverk	216	11				227		61 439
Geir Bergvoll	162			38	49	249		
Ingvild Myhre	216	11	36			263		
Vivi Ann Pedersen	216	11	36			263	191	24 694
Kjetil Berntsen	210					210	3 720	848
Sum	2 211	45	180	125	125	2 685	8 011	123 202

Ytelser til styret 2018								
Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (leder)	473	13				486	2 000	6 532
Hans-Tore Bjerkaas (nestleder)	263			47	47	357		19 293
Sonja Djønne	210	11				221	4 268	7 777
Kjersti Terese Stormo	210					210		861
Greger Mannsverk	210	11				221		60 904
Bengt Olsen	210			37	37	284		7 000
Ingvild Myhre	210			37	37	284		
Vivi Ann Pedersen	210					210	230	24 230
Kjetil Berntsen	210					210	3 860	571
Sum	2 206	35	0	121	121	2 483	10 358	127 168

¹⁾ Antall egenkapitalbevis inkluderer egenkapitalbevis eid av nærstående og selskaper man har betydelig innflytelse i.

Styret har vilkår på utlån og eventuelle sikkerhetsstillelser, som for ordinære kunder, med unntak av de ansattes representanter som har ansattevilkår. Styrets leder har verken bonusavtale eller avtale om etterlønn.

Note 22 – Personalkostnader, ytelser og lån til – samt egenkapitalbevis eid av styret og ledende ansatte

Ytelser til konsernledelsen i 2019 Beløp i hele tusen kroner	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Honorar 3)	Bonus	Sum lønn og ytelser	Pensjons- premie/ pensjons- sparing	Pensjons- avtale	Utlån 6)	Antall EK-bevis 5)
Petter Bjørkly Høiseith Konsernsjef	3 256			3 256	378	1) 2)	9 000	80 748
Bengt Olsen Konserndirektør / Økonomi og Finans	3 538			3 538	196	1) 2)	4 000	14 517
Geir Andreassen Konserndirektør / Teknologi og Prosess	3 018			3 018	519	1) 4)	1 915	78 450
Liv Bortne Ulriksen Konserndirektør / Kreditt og Risikostyring	2 271			2 271	261	1) 2) 4)	5 925	85 225
Turid Aspenes Konserndirektør / Konsernutvikling	1 535			1 535	174	1) 2)	3 931	1 106
Ronni Møller Pettersen Konserndirektør / Salg og Kunderelasjon	2 176			2 176	227	1) 2)	4 969	36 115
Trond Hanssen Konserndirektør / Finnmark	1 897			1 897	204	1) 2)	0	63 503
Christian Overvaag Konserndirektør / Troms	2 003			2 003	219	1) 2)	5 774	103 461
Lasse Hagerupsen Konserndirektør / Hålogaland	1 897			1 897	198	1) 2)	3 192	79 514
Trude Glad Konserndirektør / Helgeland og Salten	2 490			2 490	396	2)	3 128	79 835
Nina Wihuri Leder / Compliance	1 017			1 017	94	2)	3 666	1 197
Tom Robin Solstad-Nøis Direktør / Markets	1 252		790	2 042	131	2)	3 385	57 298
Totale ytelser konsernledelsen og ledende ansatte datterselskap	26 350	0	790	27 140	2 995		48 886	680 969

Konsernsjef og konserndirektører har ved oppsigelse frasagt seg sitt stillingsvern etter arbeidsmiljøloven mot en etterlønn på 12 månedslønner, med tillegg av lønn i oppsigelsesperioden. Etterlønnen avkortes mot inntekt fra annen arbeidsgiver som utbetales i perioden, med unntak av styrehonorar.

To konserndirektører har førtidspensjonsordning, og har ikke bestemmelser om etterlønn i sine arbeidsavtaler. Det foreligger ikke tilsvarende ordninger for administrerende direktører i datterselskap.

1) Pensjonordning for inntekt over 12 G.

2) Har avtale om innskuddspensjon

3) Styrehonorar fra datterselskap

4) Har avtale om førtidspensjon

5) Antall egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.19. Egenkapitalbevis eid av personlig nærstående og selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i medregnes også.

6) Lånerenten er ett prosentpoeng lavere enn den til enhver tid gjeldende beste boliglånsrente for våre ordinære kunder, innenfor et maksimalt lånebeløp på 4,5 mill kroner. Ingen sikkerhetsstillelser er gitt på vegne av ansatte.

Ytelser til konsernledelsen i 2018 Beløp i hele tusen kroner	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Honorar 3)	Bonus	Sum lønn og ytelser	Pensjons- premie/ pensjons- sparing	Pensjons- avtale	Utlån 6)	Antall EK-bevis 5)
Jan-Frode Janson. Konsernsjef	4 826	60		4 886	881	1) 2)		116 876
Rolf Eigil Bygdnes, Konserndirektør / Økonomi og Finans	2 486			2 486	965	1) 4)	1 958	77 174
Geir Andreassen, konserndirektør. Teknologi og Prosess	2 249			2 249	894	1) 4)	1 925	78 106
Liv Bortne Ulriksen Konserndirektør / Kreditt og Risikostyring	2 369			2 369	597	1) 2) 4)	6 874	84 537
Petter Høiseth. Konserndirektør / Konsernutvikling	2 394			2 394	249	1) 2)	8 883	80 557
Ronni Møller Pettersen, Konserndirektør / Salg og Kunderelasjon	2 239			2 239	210	1) 2)	4 495	35 580
Trond Hanssen Konserndirektør / Finnmark	1 865			1 865	196	1) 2)	3 048	63 159
Christian Overvaag Konserndirektør / Troms	1 941			1 941	212	1) 2)	5 951	102 945
Lasse Hagerupsen Konserndirektør / Hålogaland	1 871			1 871	185	1) 2)	3 451	79 170
Trude Glad Konserndirektør / Helgeland og Salten	2 476			2 476	125	2)	3 652	79 300
Nina Wihuri Leder / Compliance og Selskapsledelse	1 024			1 024	87	2)	3 755	1 197
Tom Robin Solstad-Nøis Direktør / Markets	1 217		600	1 817	128	2)	3 115	51 097
Totale ytelser konsernledelsen og ledende ansatte datterselskap	26 957	60	600	27 617	4 729		47 107	849 698

Enkelte konserndirektører og konsernsjef har frasagt seg sitt stillingsvern mot en etterlønn.

- 1) Pensjonordning for inntekt over 12 G.
- 2) Har avtale om innskuddspensjon
- 3) Styrehonorar fra datterselskap
- 4) Har avtale om førtidspensjon
- 5) Antall egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.18. Egenkapitalbevis eid av personlig nærstående og selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i medregnes også.
- 6) Lånerenten er ett prosentpoeng lavere enn den til enhver tid gjeldende beste boliglånsrente for våre ordinære kunder, innenfor et maksimalt lånebeløp på 4 mill kroner. Ingen sikkerhetsstillelser er gitt på vegne av ansatte.

Note 23 – Driftskostnader

MORBANK			KONSERN	
2018	2019	Beløp i mill kroner	2019	2018
517	580	Personalkostnader 1)	834	748
220	235	IT-kostnader	257	236
165	223	Administrasjonskostnader 2)	267	218
48	92	Avskrivninger	120	61
18	26	Driftskostnader eiendommer	28	19
127	75	Øvrige driftskostnader	134	192
1 095	1 231	Sum driftskostnader	1 640	1 474

1) Personalkostnader spesifiseres i note 22.

2) I forbindelse med et lønnsomhetsprosjekt ble det i 2019 besluttet en rekke kostnadsreducerende tiltak. Det er i den forbindelse avsatt 70 mill. kroner per 31.12.19.

Godtgjørelse til revisor inkl mva i 1 000 kroner

1 330	1 759	Lovbestemt revisjon	2 446	2 118
342	522	Andre attestasjonstjenester	689	748
0	6	Skatterådgivning	6	0
24	56	Andre ikke-revisjonstjenester	228	24
1 696	2 343	Sum godtgjørelse til ekstern revisor	3 369	2 890

Note 24 – Pensjoner

SpareBank 1 Nord-Norge har to pensjonsordninger for sine ansatte.

Innskuddspensjonsordning for alders- og uførepensjon tegnet hos SpareBank 1 Forsikring AS.

Sparesatsene for innskuddspensjonen er for tiden:

- Lønn tilsvarende 0 til 7,1 G: 7 %
- Lønn tilsvarende 7,1 til 12 G: 15 %

Ytelsespensjonsordning for alders- og uførepensjon, som ble lukket i 2006, og dekkes i SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse. Full pensjon krever en opptjeningsstid på 30 år og gir rett til alderspensjon på differansen mellom 70 % av lønn og beregnet ytelse fra Folketrygden.

Ordningene oppfyller kravene i Lov om foretakspensjon.

Konsernet har også forpliktelser knyttet til lønn over 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G), og avtaler om førtidspensjonering for ledende ansatte. I 2019 inngår 2 ansatte i førtidspensjonsordningen (3 ansatte i 2018). Førtidspensjonering finansieres over driften.

De fleste selskaper i konsernet er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon, AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen. Den private AFP-ordningen vil bli finansiert gjennom en årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G. Premien for 2019 er fastsatt til 2,5 %, (2,5 % i 2018).

Beregning av ytelsesbasert pensjonsforpliktelse etter IAS 19

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene, og ved måling av påløpte forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes flytteverdi og aktuarberegninger av forpliktelsens størrelse. Både verdien av pensjonskassens forpliktelser, pensjonsforsikring i annet forsikringsselskap og de usikrede forpliktelsene er medtatt i beregningene nedenfor. Alle estimatavvik føres i oppstilling over andre inntekter og kostnader under utvidede resultatposter, såkalt OCI (Other Comprehensive Income).

Etter IAS 19, beregnes periodens netto rentekostnad ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelse. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene, begge beregnet med diskonteringsrenten. Endringer i netto pensjonsforpliktelse som følge av premiebetalinger og utbetaling av pensjon, tas det hensyn til. Forskjellen mellom faktisk avkastning på pensjonsmidlene og den resultatførte, bokføres over OCI direkte i egenkapitalen.

Aktuarberegningene foretatt etter dødelighetstariff K2013BE (beste estimat).

Note 24 – Pensjoner

MORBANK		Beløp i mill kroner	KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Netto pensjonsforpliktelse i balansen	31.12.19	31.12.18
702	723	Nåverdi av fremtidige pensjonsforpliktelser	745	728
928	922	Estimert verdi av pensjonsmidler	960	967
-226	-199	Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	-215	-239
0	0	Arbeidsgiveravgift	0	0
-226	-199	Netto pensjonsforpliktelse/-midler i balansen	-215	-239
-4,1 %	8,4 %	Avvik mellom forventet og virkelig avkastning av pensjonsmidler i %	8,4 %	-4,1 %
2018	2019	Periodens pensjonskostnad	2019	2018
5	5	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	5	5
17	19	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	19	17
-23	-25	Forventet avkastning på pensjonsmidler	-25	-23
-1	-1	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	-1	-1
3	4	Periodisert arbeidsgiveravgift	4	3
2	3	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	3	2
0	0	Curtailment/settlement	0	0
35	33	Øvrig pensjonskostnad Innskuddspensjon og førtidspensjon	46	52
37	36	Total pensjonskostnad inkludert arbeidsgiveravgift	49	54
-1,5 %	10,7 %	Faktisk avkastning på pensjonsmidler	10,7 %	-1,5 %
31.12.18	31.12.19	Bevegelser i netto balanseført pensjonsforpliktelse	31.12.19	31.12.18
-242	-226	Netto pensjonsforpliktelse i balansen per 01.01.	-239	-256
0	0	Korrigerings mot egenkapital inngående balanse 01.01.	0	0
32	50	Korrigerings mot egenkapital utgående balanse 31.12.	49	33
2	3	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	3	2
0	0	Utbetalt over drift	0	0
-18	-27	Innbetalt pensjonspremie ytelsesbaserte ordninger	-28	-19
-226	-199	Netto pensjonsforpliktelse/-midler i balansen per 31.12.	-215	-240
34	36	Øvrige pensjonsforpliktelser (førtidspensjonsavtale)	36	34
-192	-163	Netto total pensjonsforpliktelse per 31.12.	-179	-206
Forutsetninger				
2,60 %	2,30 %	Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
2,60 %	2,30 %	Forventet avkastning på midlene	2,30 %	2,60 %
1,00 %	1,00 %	Fremtidig lønnsutvikling	1,00 %	1,00 %
2,25 %	2,00 %	G-regulering	2,00 %	2,25 %
0,00 %	0,00 %	Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %
14,10 %	14,10 %	Arbeidsgiveravgift forpliktelse	14,10 %	14,10 %
14,10 %	14,10 %	Arbeidsgiveravgift kostnad	14,10 %	14,10 %
5,00 %	5,00 %	Finansskatt	5,00 %	5,00 %
0,00 %	0,00 %	Frivillig avgang over 50 år	0,00 %	0,00 %
0,00 %	0,00 %	Frivillig avgang inntil 50 år	0,00 %	0,00 %
90,00 %	90,00 %	Forventet AFP-uttak fra 62 år	90,00 %	90,00 %
K2003BE	K2003BE	Dødelighet, giftemålsannsynlighet etc.	K2003BE	K2003BE
IR2003	IR2003	Uførhet	IR2003	IR2003
723	707	Antall aktive medlemmer og pensjonister som er omfattet av den ytelsesbaserte ordningen	723	737

Sammensetning av pensjonsmidler i SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse

Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier var:

MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Investeringskategori:	31.12.19	31.12.18
56 %	55 %	Obligasjoner	55 %	56 %
33 %	31 %	Aksjer	31 %	33 %
2 %	1 %	Eiendom	1 %	2 %
9 %	13 %	Annet	13 %	9 %
100 %	100 %	Sum	100 %	100 %

Sensitivitet

Estimatene er basert på fakta og omstendigheter per 31.12.19 forutsatt at alle andre parametre er konstante. Faktiske resultater kan avvike fra disse estimater.

Konsern Beløp i tusen kroner	Diskontering- rente		Lønnsregulering		Årlig regulering grunnbeløp (G)		Pensjons- regulering	Forventet gjenstående levetid	
	+1 %	-1 %	+1 %	-1 %	+1 %	-1 %	+1 %	+1 år	-1 år

Endringer i pensjon

Forandring ytelsesbaserte pens- jonsforpliktelser	83 119	101 204	20 888	-17 893	8 451	9 363	90 979	29 317	-29 429
Estimert forandring netto pensjonskost- nader	-6 220	5 090	1 383	-1 180	-556	620	3 278	1 016	-1 024

Morbank Beløp i tusen kroner	Diskonterings- rente		Lønnsregulering		Årlig regulering grunnbeløp (G)		Pensjons- regulering	Forventet gjenstående levetid	
	+1 %	-1 %	+1 %	-1 %	+1 %	-1 %	+1 %	+1 år	-1 år

Endringer i pensjon

Forandring ytelsesbaserte pens- jonsforpliktelser	-80 282	-97 750	20 175	-17 282	-8 162	9 043	87 873	28 317	-28 425
Estimert forandring netto pensjonskost- nader	-5 933	4 840	1 331	-1 136	-535	597	3 161	980	-987

Note 25 – Skatt

MORBANK			KONSERN	
2018	2019	Beløp i mill kroner	2019	2018
Sammensetning av resultatført skatt				
303	442	Resultatført periodeskatt	495	355
-5	-109	Resultatført utsatt skatt	-117	-9
23	22	Ført direkte mot EK	21	28
0	0	For mye/lite avsatt skatt tidligere år/korreksjoner	10	0
321	355	Skatt	409	374
12	13	Formueskatt (ført som andre driftskostnader)	13	12
333	368	Resultatført skatt	422	386
314	455	Balanseført betalbar skatt	508	367
Endring i netto utsatt skatt/-skattefordel				
-5	-109	Resultatført utsatt skatt	-117	-9
23	22	Estimatendringer pensjonsmidler/andre endringer ført direkte mot egenkapital	21	28
18	- 87	Sum endring i netto utsatt skatt/skattefordel	-96	19
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
Midlertidige forskjeller og balanseført utsatt skatt/skattefordel				
-65	-61	Anleggsmidler	350	364
226	199	Pensjonsforpliktelse/-midler	162	239
529	116	Andre midlertidige forskjeller	135	527
		Fremførbart underskudd	-8	-22
690	254	Sum midlertidige forskjeller	639	1 108
-173	-64	Balanseført utsatt skatt/skattefordel - 25%	-160	-277
2018	2019	Beløp i mill kroner	2019	2018
Endring i midlertidige forskjeller				
-2	4	Anleggsmidler	-14	-35
-15	-27	Pensjonsforpliktelse	-77	-17
-6	-413	Andre midlertidige forskjeller	-392	-25
		Fremførbart underskudd	14	43
- 23	-436	Sum endring midlertidige forskjeller	-469	-34
- 6	-109	Endring i utsatt skatt/skattefordel - 25%	-117	-9
23	22	Endringer ført direkte mot egenkapital	21	28
1		Endring mellom utsatt skatt/betalbar skatt etter balansedag		0
18	-87	Korrigert resultatført endring i utsatt skatt/skattefordel - 25%	-96	19
Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt				
427	764	25 % av resultat før skatt	622	483
-129	-431	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)	-244	-132
12	13	Formueskatt	13	12
23	22	Ført direkte mot EK/For mye/lite avsatt tidligere år	31	23
333	368	Resultatført periodeskatt	422	386
19,5 %	12,0 %	Effektiv skattesats (skattekostnad i prosent av resultat før skatt)	17,0 %	20,0 %

Note 26 – Finansielle instrumenter til virkelig verdi

I tabellen på neste side fremkommer finansielle eiendeler og forpliktelser som er klassifisert som holdt for omsetning eller bestemt ved første gangs innregning verdsatt til virkelig verdi over resultatregnskapet.

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes til, eller en forpliktelse kan innfris ved en transaksjon mellom uavhengige parter.

Verdien på balansetidspunktet fastsettes etter ulike metoder innenfor tre nivåer.

Nivå 1: Finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser. I kategorien inngår børs-noterte aksjer eller fondsandeler, statsobligasjoner og sertifikater som omsettes i aktive markeder. Pris på balansedagen er benyttet. Markedet anses aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksternt observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene er faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

Nivå 2: Finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene. Kategorien inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser. I kategorien inngår også obligasjoner og interbankderivater som renteswapper, valutaswapper og terminkontrakter med observerbare prisnoteringer på Reuters eller Bloomberg, basiswapper mellom valutaslagene NOK, EUR, USD, og GBP og rente- og valutaderivater mot kunder med uvesentlig kredittmargin.

Verdien er basert på nylige observerbare markedsdata i form av en transaksjon i instrumentet mellom informerte, villige og uavhengige parter. Alternativt at instrumentet er handlet i et aktivt marked som er substansielt likt det aktuelle instrument.

Nivå 3: Finansielle instrumenter som verdsettes på annen måte enn basert på observerbare markedsdata, og hvor kredittmarginer utgjør en vesentlig del av justeringen til markedsverdi. Instrumenter i denne kategori verdsettes etter metoder som er basert på estimerte kontantstrømmer, vurdering av eiendeler og gjeld i selskaper, modeller hvor vesentlige parametere ikke er basert på observerbare markedsdata eller eventuelle bransjestandarder.

Ved bruk av verdsettelsesteknikker justeres verdien for kreditt- og likviditetsrisiko. Prisen for risiko for tilsvarende instrumenter legges til grunn for vurderingen.

Fra og med 2013 har banken benyttet modell i samsvar med IFRS 13 om måling av virkelig verdi, hvor en "exit-pris"-vurdering legges til grunn. I verdsettelsesmodellen tas det hensyn til kredittpåslag og endringer i kreditt risiko.

INSTRUMENTER I DE ULIKE NIVÅENE

Utlån til kunder med fast rente (nivå 3)

Utlånene består av fastrenteutlån i norske kroner. Lånene verdsettes ut fra neddiskontert kontantstrøm, der diskonteringsrenten beregnes med en margin over rentekurven. Marginen baseres på observerbare markedspriser.

Utlån til kunder for salg (nivå 3)

Kategorien omfatter utlån som skal overføres til SpareBank 1 Boligkreditt, og verdsettes til avtalt beløp som overføres til SpareBank 1 Boligkreditt.

Aksjer inkl. egenkapitalinstrumenter (nivå 2)

Aksjer i nivå 2 omfatter fondsobligasjoner som holdes for salg til kunder. Fondsobligasjonene verdsettes ut fra observerbare rentekurver og kredittmarginer, samt indikative priser i markedet.

Aksjer (nivå 3)

Aksjer i nivå 3 omfatter eierandeler i selskaper hvor banken har et mindre eierskap, og som ikke har observerbare markedspriser. Virkelig verdi i nivå 3 fastsettes derfor ut fra bokført verdi av egenkapital.

Obligasjoner (nivå 2)

Kategorien omfatter hovedsakelig obligasjoner i bankens likviditetsportefølje som regnes som mindre likvide (Nivå 2-eiendeler ved beregning av Liquidity Coverage Ratio, LCR). Obligasjonene verdsettes ut fra observerbare rentekurver og kredittmarginer, samt indikative priser i markedet.

Finansielle derivater (nivå 2)

Kategorien omfatter rentederivater, valutabytteavtaler, valutaterminer og råvaderivater. Rentederivater verdsettes basert på relevante rentekurver. Valutaderivater verdsettes etter siste tilgjengelige kurser. Råvaderivater verdsettes ut fra observerbare markedspriser på underliggende råvarer.

Note 26 – Finansielle instrumenter til virkelig verdi

MORBANK

Beløp i mill kroner	Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt

Eiendeler 31.12.19

Utlån til kunder med fast rente			8 570	8 570
Utlån til kunder for salg boligkreditselskap			4 137	4 137
Aksjer til virkelig verdi	185	58	538	781
Obligasjoner til virkelig verdi	10 903	4 934		15 837
Finansielle derivater til virkelig verdi		1 110		1 110
Sum eiendeler	11 088	6 102	13 245	30 435

Forpliktelses 31.12.19

Finansielle derivater		763		763
Sum forpliktelses		763		763

Eiendeler 31.12.18

Utlån til kunder med fast rente			7 652	7 652
Utlån til kunder for salg boligkreditselskap			1 963	1 963
Aksjer til virkelig verdi	143	67	131	340
Obligasjoner til virkelig verdi	9 545	3 014		12 560
Finansielle derivater til virkelig verdi		1 653		1 653
Sum eiendeler	9 688	4 734	9 746	24 168

Forpliktelses 31.12.18

Finansielle derivater		874		874
Sum forpliktelses		874		874

Årets verdiendringer på instrumenter i nivå 3 morbank:

Eiendeler

Beløp i mill kroner	Fastrentelån	Aksjer	Utlån til kunder for salg	Obligasjoner
Balanseført verdi 01.01.	7 652	131	1 963	
Netto gevinst (-)/tap (+) gjennom året	-68	322		
Tilgang/kjøp i året	3 302	89	3 192	
Avgang/salg	-2 316		-488	
Forfalt			-530	
Balanseført verdi 31.12.	8 570	538	4 137	

KONSERN				
Beløp i mill kroner	Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt

Eiendeler 31.12.19

Utlån til kunder med fast rente			8 591	8 591
Utlån til kunder for salg boligkreditselskap			4 137	4 137
Aksjer til virkelig verdi	185	58	548	791
Obligasjoner til virkelig verdi	10 903	4 934		15 837
Finansielle derivater til virkelig verdi		1 110		1 110
Sum eiendeler	11 088	6 102	13 276	30 466

Forpliktelser 31.12.19

Finansielle derivater		763		763
Sum forpliktelser		763		763

Eiendeler 31.12.18

Utlån til kunder med fast rente			7 693	7 693
Utlån til kunder for salg boligkreditselskap			1 963	1 963
Aksjer til virkelig verdi	143	67	142	352
Obligasjoner til virkelig verdi	9 545	3 014		12 559
Finansielle derivater til virkelig verdi		1 653		1 653
Sum eiendeler	9 688	4 734	9 798	24 220

Forpliktelser 31.12.18

Finansielle derivater		874		874
Sum forpliktelser		874		874

Årets verdiendringer på instrumenter i nivå 3 konsern:

Eiendeler				
Beløp i mill kroner	Fastrentelån	Aksjer	Utlån til kunder for salg	Obligasjoner
Balanseført verdi 01.01.	7 693	142	1 963	
Netto gevinst (-)/tap (+) gjennom året	-68	317		
Tilgang/kjøp i året	3 302	89	3 192	
Avgang/salg			-488	
Forfalt	-2 336		-530	
Balanseført verdi 31.12	8 591	548	4 137	

Sensitivitetsanalyse, nivå 3

KONSERN				
		Balanseført verdi 31.12.19		Effekt av alternative forutsetninger
Utlån til kunder med fast rente		8 591		-22
Utlån til kunder for salg boligkreditselskap		4 137		
Aksjer		548		

I sensitivitetsanalysen ovenfor er det gjort en alternativ forutsetning hvor diskonteringsrenten øker med 10 basispunkter for utlån til kunder med fast rente.

Aksjer på nivå 3 er representert av BN Bank med 405 millioner kroner, og 143 millioner av andre aksjeinvesteringer og unoterte aksjer. Verdivurderinger fastsettes ut fra bokført verdi av egenkapitalen. Konsernet har ikke fullstendig informasjon om alle elementene i verdivurderingen og har dermed ikke grunnlag til å fastsette alternative verdier for alternative forutsetninger.

Note 27 – Virkelig verdi på finansielle instrumenter til amortisert kost

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Som det fremgår i note 2 har banken og konsernet som hovedprinsipp klassifisert sine finansielle eiendeler og forpliktelser til amortisert kost. Ved å ha samme verdsettelsesprinsipp på eiendeler og gjeld ønsker konsernet i størst mulig grad å redusere volatiliteten over resultatregnskapet. Amortisert kost innebærer verdifastsettelse etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, justert for eventuelt verditap. Beregningene er gjort med utgangspunkt i de enkelte instrumentenes egenskaper og verdier på balansetidspunktet. Amortisert kost vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurderinger av de samme finansielle instrumentene. Dette kan blant annet skyldes ulik oppfatning av markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav. Tabellen nedenfor viser en oversikt over estimert virkelig verdi på poster som i regnskapet er bokført til amortisert kost. Som det fremgår i note 26, fastsettes virkelig verdi etter ulike metoder innenfor tre nivåer.

MORBANK

31.12.19 Beløp i mill kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt virkelig	Totalt bokført
---------------------------------	--------	--------	--------	-----------------	----------------

Finansielle eiendeler

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			6 005	6 005	6 005
Netto utlån og fordringer på kunder			67 290	67 290	66 404
Aksjer					
Sum finansielle eiendeler			73 295	73 295	72 409

Finansielle forpliktelser

Gjeld til kredittinstitusjoner			564	564	564
Innskudd fra kunder			68 074	68 074	68 074
Verdipapirgjeld		24 995		24 995	24 784
Ansvarlig lånekapital		1 050		1 050	1 050
Sum finansielle forpliktelser		26 045	68 638	94 683	94 472

KONSERN

31.12.19 Beløp i mill kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt virkelig	Totalt bokført
---------------------------------	--------	--------	--------	-----------------	----------------

Finansielle eiendeler

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			1 079	1 079	1 079
Netto utlån og fordringer på kunder			73 411	73 411	72 929
Aksjer					
Sum finansielle eiendeler			74 490	74 490	74 008

Finansielle forpliktelser

Gjeld til kredittinstitusjoner			187	187	187
Innskudd fra kunder			68 074	68 074	68 074
Verdipapirgjeld		24 995		24 995	24 784
Ansvarlig lånekapital		1 059		1 059	1 050
Sum finansielle forpliktelser		26 054	68 261	94 315	94 095

MORBANK					
31.12.18	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt virkelig	Totalt bokført
Beløp i mill. kroner					
Finansielle eiendeler					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			5 976	5 976	5 976
Netto utlån og fordringer på kunder			66 306	66 306	65 267
Aksjer					
Sum finansielle eiendeler			72 282	72 282	71 243
Finansielle forpliktelser					
Gjeld til kredittinstitusjoner			188	188	188
Innskudd fra kunder			64 005	64 005	64 005
Verdipapirgjeld		24 971		24 971	25 136
Ansvarlig lånekapital		1 196		1 196	1 200
Sum finansielle forpliktelser		26 167	64 193	90 360	90 529
KONSERN					
31.12.18	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt virkelig	Totalt bokført
Beløp i mill. kroner					
Finansielle eiendeler					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			1 282	1 282	1 282
Netto utlån og fordringer på kunder			71 735	71 735	70 696
Aksjer					
Sum finansielle eiendeler			73 017	73 017	71 978
Finansielle forpliktelser					
Gjeld til kredittinstitusjoner			187	187	187
Innskudd fra kunder			63 985	63 985	63 985
Verdipapirgjeld		24 971		24 971	25 136
Ansvarlig lånekapital		1 196		1 196	1 200
Sum finansielle forpliktelser		26 167	64 172	90 339	90 508

Verdivurderingene av netto utlån i nivå 3 er hensyntatt etableringsgebyrer og avsetninger.

Note 28 – Certifikater og obligasjoner

Obligasjoner og sertifikater er verdsatt til virkelig verdi. Verdiendringer føres som inntekt over resultatet i henhold til IFRS 9.

Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer fordelt på utstedersektor				
MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
Stat og statsgaranterte				
2 510	3 211	– pålydende	3 211	2 510
2 577	3 249	– virkelig verdi/bokført verdi	3 249	2 577
Annen offentlig utsteder				
1 433	3 312	– pålydende	3 312	1 433
1 449	3 340	– virkelig verdi/bokført verdi	3 340	1 449
Finansielle foretak				
8 456	9 145	– pålydende	9 145	8 456
8 512	9 214	– virkelig verdi/bokført verdi	9 214	8 512
Ikke-finansielle foretak				
23	33	– pålydende	33	23
22	34	– virkelig verdi/bokført verdi	34	22
12 560	15 837	Sum sertifikater og obligasjoner	15 837	12 560

Note 29 – Aksjer

Som det fremgår i note 2, har SpareBank 1 Nord-Norge kun aksjeporteføljer verdsatt til virkelig verdi. Handelsporteføljer er verdsatt til børskurs på balansedagen. De øvrige aksjene verdsettes basert på observerbare markedsdata og estimerte kontantstrømmer. Alle porteføljene er verdsatt til virkelig verdi med verdiendring over resultat, med unntak av aksjer som verdsettes til virkelig verdi med verdiendring ført over utvidet resultat (OCI).

MORBANK			KONSERN	
31.12.2018	31.12.2019	Beløp i mill. kroner	31.12.2019	31.12.2018
Virkelig verdi med verdiendring over resultat:				
143	185	Aksjer i handelsportefølje til virkelig verdi	185	143
90	498	Øvrige aksjer verdsatt til virkelig verdi	508	102
67	58	Fondsobligasjoner klassifisert som egenkapitalposisjoner	58	67
Virkelig verdi med verdiendring ført over utvidet resultat (OCI):				
40	40	Aksjepost verdsatt til virkelig verdi	40	40
340	781	Sum aksjer	791	352

Spesifikasjon per 31.12.19

Aksjer i handelsporteføljer verdsatt til virkelig verdi Beløp i tusen kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris - eierandel i kr	Markeds-verdi	Bokført verdi
Egenkapitalbevis					
SpareBank 1 SMN	28 298	<0,05 %	1 347	2 835	2 835
SpareBank 1 BV	21 000	<0,05 %	750	832	832
SpareBank 1 Østlandet	18 870	<0,05 %	1 603	1 744	1 744
Sparebanken Vest	22 725	<0,05 %	797	1 441	1 441
Sum egenkapitalbevis			4 497	6 852	6 852
Aksjer					
AKER ASA	1 994	<0,05 %	804	1 081	1 081
B2 Holding ASA	23 313	<0,05 %	456	224	224
Borregaard ASA	3 440	<0,05 %	322	326	326
DNB ASA	19 584	<0,05 %	2 558	3 210	3 210
Elkem ASA	24 141	<0,05 %	882	601	601
Equinor ASA	22 160	<0,05 %	3 598	3 900	3 900
MOWI ASA	7 221	<0,05 %	1 078	1 659	1 659
Norsk Hydro	30 927	<0,05 %	1 298	1 008	1 008
ORKLA	11 845	<0,05 %	859	1 059	1 059
SCATEC SOLAR AS	6 338	<0,05 %	655	787	787
Schibsted ASA B-aksjer	3 537	<0,05 %	785	894	894
Storebrand ASA	20 012	<0,05 %	1 234	1 384	1 384
Subsea 7 S.A.	10 359	<0,05 %	1 090	1 081	1 081
TELENOR ASA	15 502	<0,05 %	2 426	2 449	2 449
TGS-NOPEC Geophysical Company	4 384	<0,05 %	1 042	1 167	1 167
TOMRA SYSTEMS ASA	2 381	<0,05 %	584	673	673
VISA INC. C-AKSJER	16 784	<0,05 %	7 187	111 165	111 165
Visa Pref Stock C (forv Visa Norge Holding1 AS)	1 175	<0,05 %	17 000	22 562	22 562
Yara International	5 319	<0,05 %	1 768	1 958	1 958
Sum aksjer			45 626	157 187	157 187

Note 29 – Aksjer

Aksjer i handelsporteføljer verdsatt til virkelig verdi Beløp i tusen kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris – eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
Fond					
JPM EMS Equity A (acc) EUR	1 507		1 526	1 548	1 548
KLP AkjeGlobal Indeks 2	3 163		7 709	8 762	8 762
Sector Healthcare Value B NOK	2 244		2 805	3 325	3 325
Holberg Rurik A	6 122		1 270	1 228	1 228
Skagen Kon-Tiki A	932		771	830	830
Storebrand Global Multifactor	1 777		4 047	4 530	4 530
JPM Pacific Equity C (acc) USD	3 139		802	828	828
Sum fond			18 932	21 050	21 050
Sum aksjer i handelsporteføljer verdsatt til virkelig verdi			69 055	185 090	185 090
Øvrige aksjer til virkelig verdi:	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris – eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
Sparebankmaterieell AS	2 312	7,3 %	225	225	225
S.W.I.F.T (eur)	11		79	98	98
Trygg Parkering	120		4 200	4 200	4 200
SpareBank 1 Markets	386 516	12,2 %	110 148	85 807	85 807
Bank Tavrichesky	104 821 999	9,3 %	122 284		
BN Bank	1 410 221	9,9 %	88 801	404 536	404 536
Diverse mindre aksjer			1 710	3 722	3 722
Sum øvrige aksjer til virkelig verdi			327 447	498 587	498 587
Aksjer til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (OCI):	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris – eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
VN Norge AS	28 778 208		46 214	39 999	39 999
Sum aksjer til virkelig verdi med verdiendring ført mot egenkapital			46 214	39 999	39 999
Fondsobligasjoner klassifisert som egenkapitalposisjoner/aksjer til virkelig verdi:	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris – eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
Fondsobligasjoner SNN Markets			30 500	21 201	21 201
Fondsobligasjoner SNN Treasury			36 500	36 337	36 337
Sum fondsobligasjoner klassifisert som aksjer				57 538	57 538
Sum aksjer morbank			442 716	781 214	781 214
Aksjer verdsatt til virkelig verdi: Beløp i hele tusen kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris	Markedsverdi	Bokført verdi
Aksjeposter eid av SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS per 31.12.19					
Lytix Biopharma	151 820		5 914	1 139	1 139
NorInnova Technology Transfer AS	613	3,7 %	2 900	2 756	2 756
Saltenposten AS	50	2,5 %	565	100	100
Viking Venture III LP	37 025	0,9 %	1 822	5 258	5 258
Sum aksjer SNN Portefølje AS			11 201	9 253	9 253
Selskapet eier i tillegg aksjer i flere selskaper som er skrevet ned til kr 0,-. Se selskapets eget årsoppgjør for mer detaljer.					
Aksjer eid av SNN Regnskapshuset og EiendomsMegler 1 Nord-Norge			682	682	682
Sum aksjer og andeler konsern			454 599	791 149	791 149

Note 30 – Eierinteresser i konsernselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter

MORBANK		
Eierinteresser i konsernselskap Beløp i mill. kroner	31.12.19	31.12.18
Eierinteresser i kredittinstitusjoner	924	924
Eierinteresser i andre konsernselskaper	479	149
Sum eierinteresser i konsernselskaper	1 403	1 073
Herav fondsobligasjoner i kredittinstitusjoner	84	84

Aksjer og andeler i datterselskap som er inkludert i konsernregnskapet og som bokføres til kostpris i morselskapet Beløp i tusen kroner	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Kostpris	Eierandel og stemmeber. kapital	Balanseført verdi
Selskap					
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS, Tromsø	781 000	156 200	840 000	100 %	840 000
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS, Tromsø	1 000	1 000	25 000	100 %	25 000
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS, Tromsø	21 100	21 100	28 000	100 %	29 636
Fredrik Langes gate 20 AS, Tromsø	920	242	370 392	100 %	370 392
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS, Tromsø	150	1 500	43 610	100 %	53 610
Sum aksjeinvestering i konsernselskaper i morbank					1 318 638
Fondsobligasjon i SpareBank 1 Finans Nord-Norge			84 000		84 000
Sum investering i konsernselskaper i morbank					1 402 638

Ingen av datterselskapene er børsnoterte.

Eierinteresser i felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap Beløp i mill. kroner	31.12.19	31.12.18
Eierinteresser i kredittinstitusjoner	2 305	2 416
Eierinteresser i andre selskaper	1 068	1 045
Sum eierinteresser i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap	3 373	3 461

Aksjer og andeler i felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap, som bokføres til kostpris i bankregnskapet	Klassifisering	Eierandel og andel stemmeberett.kap.	Forretningskontor
Selskap			
SpareBank 1 Gruppen AS	Felleskontrollert virksomhet	19,50 %	Oslo
SpareBank 1 Utvikling DA *)	Felleskontrollert virksomhet	17,74 %	Oslo
SpareBank 1 Betaling AS	Tilknyttet selskap	18,57 %	Oslo
SpareBank 1 Boligkreditt AS	Tilknyttet selskap	18,65 %	Stavanger
SpareBank 1 Næringskreditt AS	Tilknyttet selskap	8,60 %	Stavanger
SpareBank 1 Kredittkort AS	Tilknyttet selskap	16,89 %	Trondheim
SMB LAB AS	Tilknyttet selskap	20,00 %	Trondheim
Betr AS	Tilknyttet selskap	20,00 %	Tromsø

*) Endret navn fra SpareBank 1 Banksamarbeidet DA.
Det er foretatt et nedslag i BN Bank ASA fra 23,5% til 9,99%.
Resterende aksjepost vurderes som aksjer til virkelig verdi over resultat.

Mellomværende mellom banken og selskapene: Se note 40.

Note 30 – Eierinteresser i konsernselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter

KONSERN

2019 Beløp i mill kroner	Total	Spare- Bank1 Gruppen AS 19,5%	SpareBank 1 Utvikling DA 17,74 %	BN Bank ASA 9,99% (Ikke vurdert som TS)	SpareBank 1 Boligkreditt AS 18,65 %	SpareBank 1 Nærings- kreditt AS 8,60 %	Øvrige
Eierinteresser i felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap							
Per 01.01.	4 990	1 595	23	884	1 870	284	334
Tilgang/avgang	242				207	12	23
Resultatandel IFRS	896	712	79	67	22	7	9
Resultatandel ført som administrasjonskostnader	-81		-81				
Posteringer rett mot egenkapitalen	-1 094	5		-951	-33	-119	4
Utbetalt utbytte	-696	-663		0		-9	-24
Per 31.12.	4 257	1 649	21	0	2 066	175	346

I kolonnen "Øvrige" inngår SpareBank 1 Kredittkort AS, SpareBank 1 Betaling AS, SMB Lab AS og Betr AS.

2018 Beløp i mill kroner	Total	Spare- Bank1 Gruppen AS 19,5%	SpareBank 1 Bank- samarbeidet DA 17,74 %	BN Bank ASA 23,5 %	SpareBank 1 Boligkreditt AS 17,82 %	SpareBank 1 Nærings- kreditt AS 13,97 %	Øvrige
Eierinteresser i fellekontrollert virksomheter og tilknyttede selskap							
Per 01.01.	4 755	1 647	22	820	1 711	266	289
Tilgang/avgang	300				210	20	70
Resultatandel IFRS	442	289	75	65	-6	7	12
Resultatandel ført som administrasjonskostnader	-74		-74				
Posteringer rett mot egenkapitalen	-87	-54			-34	1	
Utbetalt utbytte	-346	-287		-1	-11	-10	-37
Per 31.12.	4 990	1 595	23	884	1 870	284	334

I kolonnen "Øvrige" inngår SpareBank 1 Kredittkort AS, SpareBank 1 Betaling AS, SMB Lab AS og Betr AS (tidligere Proaware AS).

KONSERN					
2019	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Resultat	Eierandel
Beløp i mill kroner					
Konsernets eierandeler i tilknyttede selskap og fellekontrollerte virksomheter					
SpareBank 1 Gruppen AS (konsern)	18 244	16 124	5 032	252	19,50 %
SpareBank 1 Betaling AS	144	1	0	-11	18,57 %
SpareBank 1 Utvikling DA	191	164	243	-2	17,74 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	45 808	43 518	48	23	18,65 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	981	801	8	5	8,60 %
SpareBank 1 Kredittkort AS	982	810	93	13	16,89 %
SMB LAB AS	15	0	0	0	20,00 %
Betr AS	9	3	1	-1	20,00 %
Totalt	66 375	61 421	5 425	279	

2018	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Resultat	Eierandel
Beløp i mill kroner					
Konsernets eierandeler i tilknyttede selskap og fellekontrollerte virksomheter					
SpareBank 1 Gruppen AS (konsern)	14 700	13 100	2 675	289	19,50 %
SpareBank 1 Betaling AS	122	0	0	-11	18,57 %
SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	206	177	222	0	17,74 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	43 752	41 688	7	1	17,82 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	1 867	1 577	10	7	13,97 %
BN Bank ASA	6 820	5 814	155	69	23,50 %
SpareBank 1 Kredittkort AS	1 011	827	96	22	17,00 %
SMB LAB AS	19	2	0	-2	20,00 %
Betr AS	2	0	1	-1	20,00 %
Totalt	68 499	63 185	3 166	375	

Note 31 – Eiendom, anlegg og utstyr

MORBANK				KONSERN			
Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	2019 Beløp i mill kroner	Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt	
44	514	558	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01.19	344	661	1 005	
0	44	45	Tilgang	98	74	172	
0	0	0	Avgang	0	3	3	
44	558	602	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.19	442	732	1 174	
4	338	342	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.19	164	353	518	
0	49	49	Årets avskrivning	0	60	60	
0	3	3	Årets nedskrivning	0	3	3	
0	0	0	Tilbakeførte akkumulerte avskrivninger, solgte eiendeler	0	0	0	
4	390	393	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.19	164	410	574	
		264	Bruksrett leieavtaler ¹⁾			417	
		473	Balanseført verdi eiendom, anlegg og utstyr per 31.12.19			1 016	
			2018 Beløp i mill kroner				
95	461	556	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01.18	312	613	925	
4	76	80	Tilgang	87	84	171	
55	23	79	Avgang	55	36	91	
44	514	558	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.18	344	661	1 005	
11	305	316	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.18	171	295	466	
0	47	48	Årets avskrivning	0	60	61	
			Årets nedskrivning				
7	14	22	Tilbakeførte akkumulerte avskrivninger, solgte eiendeler	7	14	21	
4	338	342	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.18	164	341	506	
40	176	216	Balanseført verdi eiendom, anlegg og utstyr per 31.12.18	180	320	499	
1-5 %	10-33 %		Økonomisk levetid etter følgende satser	1-5 %	10-33 %		
0 %			Boliger, tomter, kunst	0 %			

¹⁾ Se note 32 vedrørende leieavtaler

Sikkerhetsstillelse

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler, fortsatt i bruk

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler, fortsatt i bruk, utgjør 130 mill kroner per 31.12.19 (175 mill kroner per 31.12.18).

Forpliktelser

Konsernet har ingen forpliktelser knyttet til anskaffelse av anleggsmidler per 31.12.19.

Se note 37 for mer informasjon.

Investeringsiendommer konsern

Banken har ingen eiendeler som er definert som investeringsiendommer per 31.12.19.

Note 32 – Leieavtaler

IFRS 16 trådte i kraft 1. januar 2019 og erstattet IAS 17 Leieavtaler. Denne overgangen medfører at store leieavtaler ikke lenger kostnadsføres løpende, men aktiveres i balansen på lik linje som om man hadde kjøpt eiendelen og finansiert den med lån. IFRS 16 fastsetter prinsippene for innregning, måling, presentasjon og offentliggjøring av leieavtaler, og pålegger leietakeren å gjøre rede for alle leieavtaler i enkel balansemodell lignende regnskapsføringen av finansielle leieavtaler i henhold til IAS 17.

På startdatoen for en leieavtale vil en leietaker innregne en forpliktelse til å betale leie og en eiendel som representerer retten til å bruke den underliggende eiendelen i leieperioden ("bruksrett"). Leietakere vil være pålagt å regnskapsføre rentekostnader på leieforpliktelsen og avskrivningskostnaden på bruksrett separat.

Konsernet benytter følgende praktiske unntak for leieavtaler som tidligere ble klassifisert som operasjonelle leieavtaler, på datoen for førstegangsanvendelsen:

- unntak for kortsiktige leieavtaler (definert som tolv måneder eller mindre)
- unntak for eiendeler av lav verdi (under USD 5 000)

Når det gjelder leieavtalene som faller inn under disse unntakene, innregner konsernet leiebetalingene som andre driftskostnader i resultatregnskapet når de oppstår.

Det vises for øvrig til note 2, og til note 45 i 2018 årsregnskapet for detaljer om implementeringen.

MORBANK		KONSERN
31.12.2019	Beløp i mill kroner	31.12.2019
Bruksrett		
341	Balanseført verdi 01.01.19	482
0	Tilgang	0
0	-Avgang	0
-34	Andre endringer	-5
307	Balanseført verdi 31.12.19	477
43	Avskrivninger i perioden	60
264	Balanseført verdi bruksrett 31.12.19	417
Leieforpliktelse		
341	Balanseført verdi 01.01.19	482
0	Nye avtaler i perioden	0
-45	Leiebetalinger i perioden - avdrag	-63
7	Renter	10
-37	Andre endringer	-7
266	Balanseført verdi leieforpliktelse 31.12.19	422
31.12.2019		31.12.2019
Resultatregnskap		
43	Avskrivninger	60
7	Renter	10
49	Sum	70
Effekter IFRS 16		
45	Reduksjon driftskostnader etter IAS 17	63
49	Økning kostnader etter IFRS 16	70
-4	Endringer i resultat før skatt	-7

Note 33 – Immaterielle eiendeler

MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
		Goodwill	100	92
		Andre immaterielle eiendeler	5	3
		Sum immaterielle eiendeler	105	95

Goodwill gjelder i all hovedsak SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS, og oppkjøp/fusjon av underliggende regnskapskontorer.

Det foretas en årlig verdivurdering av goodwill- og lisenspostene, og verdiene nedskrives dersom det er grunnlag for det.

Se note 3 for nærmere beskrivelse.

Note 34 – Andre eiendeler

MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
75	75	Kapitalinnskudd i Sparebanken Nord-Norges Pensjonskasse	75	75
226	199	Netto pensjonsmidler	215	240
10	10	Øvrige debitorer	10	10
35	63	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	72	70
37	162	Ikke utbetalt utbytte fra døtre		
6	78	Interne konti	78	6
		Klientkonti eiendomsmegling	78	79
39	48	Andre eiendeler	98	82
427	636	Sum andre eiendeler	626	562
7	6	Herav overtatte anleggsmidler holdt for salg ¹⁾	6	7

1) I verdi for overtatte anleggsmidler holdt for salg inngår fem leiligheter og fire tomter.

Note 35 – Innskudd fra kunder

Banken klassifiserer innskudd fra kunder til amortisert kost i henhold til IFRS 9.

Se for øvrig note 2 for øvrig informasjon om regnskapsprinsipper, samt note 19 vedrørende rentekostnader på innskudd.

MORBANK				KONSERN				
31.12.18		31.12.19		Beløp i mill kroner	31.12.19		31.12.18	
Andel	Innskudd	Andel	Innskudd		Andel	Innskudd	Andel	Innskudd
92 %	58 624	90 %	61 584	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	90 %	61 540	92 %	58 604
8 %	5 381	10 %	6 490	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	10 %	6 490	8 %	5 381
100 %	64 005	100 %	68 074	Sum innskudd	100 %	68 030	100 %	63 985
	0,76 %		1,01 %	Gjennomsnittlig rente ¹⁾		1,01 %		0,76 %

Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring:

5 %	3 416	6 %	3 867	Eiendom	6 %	3 867	5 %	3 416
2 %	1 342	3 %	1 729	Finansielle foretak, forsikring og verdipapirforetak	3 %	1 729	2 %	1 342
3 %	1 727	3 %	2 020	Fiske og havbruk	3 %	2 020	3 %	1 727
2 %	1 252	2 %	1 293	Industri	2 %	1 293	2 %	1 252
1 %	478	1 %	505	Jordbruk og skogbruk	1 %	505	1 %	478
3 %	2 021	4 %	2 610	Kraft- og vannforsyning, bygg og anlegg	4 %	2 610	3 %	2 021
8 %	4 885	9 %	6 135	Tjenesteytende virksomhet	9 %	6 091	8 %	4 866
3 %	1 902	3 %	1 968	Transport	3 %	1 968	3 %	1 902
3 %	2 208	3 %	2 041	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	3 %	2 041	3 %	2 208
30 %	19 231	33 %	22 168	Sum bedriftsmarked	33 %	22 124	30 %	19 212
53 %	34 180	54 %	36 489	Sum personmarked	54 %	36 489	53 %	34 179
17 %	10 594	14 %	9 417	Sum offentlig	14 %	9 417	17 %	10 594
100 %	64 005	100 %	68 074	Sum innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	100 %	68 030	100 %	63 985

Innskudd fordelt på geografiske områder:

17 %	10 608	17 %	11 818	Finnmark	17 %	11 818	17 %	10 608
36 %	23 312	38 %	25 864	Nordland	38 %	25 864	36 %	23 312
4 %	2 558	4 %	2 835	Øvrige Norge	4 %	2 835	4 %	2 558
41 %	26 491	39 %	26 463	Troms inkl Svalbard	39 %	26 419	41 %	26 471
2 %	1 036	2 %	1 094	Utlandet	2 %	1 094	2 %	1 036
100 %	64 005	100 %	68 074	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	100 %	68 030	100 %	63 985

¹⁾ Gjennomsnittlig rente er beregnet som sum årlige renter/snittvolum.

Note 36 – Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Som det fremgår i note 2, er SpareBank 1 Nord-Norges gjeld stiftet ved verdipapirer med flytende og fast rente. Innlån til flytende rente verdsettes til amortisert kost. På innlån med fast rente, benyttes også amortisert kost, men med virkelig verdisikring. Innlån med fast rente er sikret med renteswapavtaler for å sikre markeds-/renterisiko.

Lånet reguleres i verdi i samsvar med virkelig verdi på rentesikringen. Virkelig verdi på rentesikringen hensyntar ikke kredittrisiko. Konsernet benytter regelverket for IAS 39 ved vurdering av rentesikringer.

MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
13 350	15 593	Obligasjonsgjeld med fast rente	15 593	13 350
11 785	9 193	Obligasjonsgjeld med flytende rente	9 193	11 785
25 135	24 786	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	24 786	25 135
1,43 %	1,79 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld ¹⁾	1,79 %	1,43 %
Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt				
2 752		2019		2 752
4 755	3 966	2020	3 966	4 755
4 595	4 307	2021	4 307	4 595
4 417	4 749	2022	4 749	4 417
8 156	4 879	2023	4 879	8 156
	6 709	2024 og senere	6 709	
460	176	Markedsverdi obligasjoner til fast rente	176	460
Egenbeholdning				
25 135	24 786	Obligasjonsgjeld og andre langsiktige låneopptak	24 786	25 135
Gjeld fordelt på vesentlige valutaer				
16 214	14 811	NOK	14 811	16 214
2 208	3 554	CHF	3 554	2 208
783	441	USD	441	783
436		SEK		436
5 494	5 980	EUR	5 980	5 494
25 135	24 786	Sum gjeld fordelt på vesentlige valutaer	24 786	25 135

¹⁾ Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året inkludert eventuelle rente- og valutawapper i prosent av gjennomsnittlig verdipapirbeholdning.

Endring av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

MORBANK OG KONSERN

Beløp i mill kroner	Balanse 31.12.18	Emmitert 2019	Forfalt/ innløst 2019	Valutakurs- endring 2019	Øvrige endringer 2019	Balanse 31.12.2019
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak						
Obligasjonsgjeld	25 135	4 111	-4 410	-50	0	24 786
Sum	25 135	4 111	-4 410	-50	0	24 786

Note 37 – Andre forpliktelser

MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
883	1 194	Annen gjeld	1 425	982
96	198	Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter	498	395
36	38	Avsetning påløpte kostnader/forpliktelser ¹⁾	77	63
1 015	1 430	Sum andre forpliktelser	2 000	1 440
37	38	1) Herav tapavsetninger utenom balanseposter etter IFRS 9	38	37
Spesifikasjon av annen gjeld:				
	266	Balanseført forpliktelse etter IFRS 16 (se note 32)	422	
314	455	Påløpt skatt sist år	467	367
22	21	Skattetrekk	33	64
156	147	Kreditorer	164	170
239	252	Vedtatte utbetalinger fra gavefondet	252	239
35	34	Pensjonsforpliktelser (IAS 19)	34	52
117	19	Øvrig gjeld	53	90
883	1 194	Sum annen gjeld	1 425	982
Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter:				
25	122	Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter ²⁾	194	111
		Påløpt inntekt finansielle leieavtaler	218	213
71	76	Påløpte personalkostnader	86	71
96	198	Sum påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter	498	395
2) Inklusive avsetning for omstillingskostnader				
Avsetning påløpte kostnader/forpliktelser:				
		Avsetning påløpte kostnader/forpliktelser	39	28
35	38	Tapavsetninger utenom balanseposter etter IFRS 9	38	35
35	38	Sum avsetning påløpte kostnader/forpliktelser	77	63

Forpliktende avtaler om anskaffelser av eiendom, anlegg og utstyr

Per januar 2020 var konsernets prosjekt med å bygge nytt hovedkontor i Tromsø ferdigstillet. Se note 31 vedrørende eiendom, anlegg og utstyr.

Pågående rettstvister

Per 31.12.19 er konsernet ikke saksøkt. Banken er ikke involvert i rettstvister som medfører prosessrisiko av betydning for bankens drift.

Nedskrivning ubenyttet ramme utlån og garantier

Klassifisert som gjeld iht. IFRS 9. Se note 13.

Note 38 – Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner

Forfall og rentesats på ansvarlig lånekapital fremgår av tabellen nedenfor. Alle beløpene er vurdert til amortisert kost. Rentene føres som rentekostnader.

Forfallsstruktur				
MORBANK			KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital				
350		2024 3m NIBOR + 1,50 % (Call opsjon 2019)		350
500	500	2027 3m NIBOR + 1,54 % (Call opsjon 2022)	500	500
350	350	2028 3m NIBOR + 1,40 % (Call opsjon 2023)	350	350
	200	2029 3m NIBOR + 1,40 % (Call opsjon 2024)	200	
1 200	1 050	Sum tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	1 050	1 200
2,51 %	3,00 %	Gjennomsnittlig rente ansvarlig lånekapital	3,00 %	2,51 %
Evigvarende fondsobligasjon				
350	350	2099 3m NIBOR + 3,30 %	350	350
180	180	2099 3m NIBOR + 3,15 %	180	180
250	250	2099 3m NIBOR + 3,30 %	250	250
780	780	Sum evigvarende fondsobligasjon	780	780
4,23 %	4,80 %	Gjennomsnittlig rente fondsobligasjoner	4,80 %	4,23 %
3,18 %	3,77 %	Gjennomsnittlig rente	3,77 %	3,18 %

Note 39 – Oppkjøp av virksomheter/fusjon

OPPKJØP/FUSJON AV REGNSKAPSVIRKSOMHET

SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS (RH) kjøpte i løpet av 2019 100 % av aksjene i tre regnskapsfirma i Nord-Norge (Regnskapssentralen AS - Sortland, Regnskapsbyrået Pluss AS - Kirkenes og Lofotregnskap AS - Svolvær). Alle selskapene driver med regnskapsvirksomhet.

Selskapene er fusjonert inn i RH i løpet av 2019. Fusjonen skjedde til regnskapsmessig og skattemessig kontinuitet, og med regnskapsmessig og skattemessig virkning fra 01.01.19.

Det er for hvert kjøp utarbeidet oppkjøpsanalyser i samsvar med IFRS 3, hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser er vurdert til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Forskjellen mellom konsernets anskaffelseskost og bokført verdi av netto eiendeler er allokeret til goodwill.

Note 40 – Nærstående parter

Morselskap	Datterselskaper	Felleskontrollerte virksomheter/ Tilknyttede selskap
SpareBank 1 Nord-Norge	SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	SpareBank 1 Gruppen AS
	EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	SpareBank 1 Boligkreditt AS
	SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS	SpareBank 1 Utvikling DA
	SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS	SpareBank 1 Næringskreditt AS
	Fredrik Langesgate 20 AS	SpareBank 1 Betaling AS
	Rødbanken Holding AS ¹⁾	SpareBank 1 Kredittkort AS
		SMB Lab AS
		Betr AS

¹⁾ Ideelle virksomheter konsolideres ikke.

Eierandeler er spesifisert i note 30.

Transaksjoner mellom morbank og datterselskaper

Beløp i mill kroner	2019	2018
Resultatposter morselskap		
Mottatte renter og lignende inntekter av utlån og fordringer	93	82
Innskuddsrenter til datterselskaper	12	8
Aksjeutbytte	152	15
Opptjent provisjon formidling salgspantlån mm	25	1
Andre gebyrer og provisjonskostnader	4	5
Refunderte driftskostnader – intern prising (adm tjenester, IT, mm)	13	6
Refundert husleiekostnad (ført mot balansen i 2019, jfr IFRS 16)	13	10
Balanseposter morselskap		
Utlån	4 913	4 615
Ansvarlige lån	101	306
Fondsobligasjon	84	84
Innskudd	593	942
Andre fordringer	162	10
Annen gjeld og påløpte kostnader	0	0
Garantier	0	0

Note 40 – Nærstående parter

Salgspantlån og leasing formidlet til SpareBank 1 Finans AS per 31.12.19 var 6 188 mill kroner.

Transaksjoner mellom morbank og tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		
Beløp i mill kroner	2019	2018
Resultatposter morselskap		
Mottatte renter og lignende inntekter av utlån og fordringer	86	72
Innskuddsrenter	2	1
Aksjeutbytte	697	343
Balanseposter morselskap		
Utlån	1 195	1 798
Innskudd	62	81
Obligasjoner	100	84
Garantier	4	4

Som deltaker i SpareBank 1-alliansen gjennomføres forskjellige transaksjoner mellom morbank og de felleskontrollerte virksomheter. Disse transaksjonene inngår som en del av ordinær virksomhet og skjer til ordinære markedspriser.

Beløp i mill kroner	2019	2018
De vesentligste transaksjonene er som følger:		
a) Kjøp av drifts- og vedlikeholdstjenester av IT-systemer, samt utviklingstjenester fra SpareBank 1 Utvikling DA	148	125
b) Provisjon fra salg av forsikringsprodukter og spareprodukter med forsikringsselement for SpareBank 1 Gruppen AS	166	149
c) Utlån solgt til Sparebank 1 Boligkreditt AS (per 31.12)	35 625	32 799
Opptjent provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt AS	260	257
Fordring (provisjon) på SpareBank 1 Boligkreditt AS (per 31.12)	0	0
d) Utlån solgt til Sparebank 1 Næringskreditt AS (per 31.12)	417	427
Opptjent provisjon fra SpareBank 1 Næringskreditt AS	5	3

Note 41 – Eierandelskapital og eierstruktur

Etter vedtektenes §2-2 er eierandelskapitalen 1 807 164 288 kroner, fordelt på 100 398 016 egenkapitalbevis, hvert pålydende 18 kroner. Den som er registrert eier av egenkapitalbevis i Verdipapirsentralen, innehar stemmerett.

Representantskapet kan vedta å utstede omsettelige og utbytteberettigede egenkapitalbevis i henhold til lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven). Egenkapitalbevisene skal være registrert i Verdipapirsentralen.

Per 31.12.19 var det 9 200 egenkapitalbevisiere (8 491 per 31.12.18).

Utvikling i bankens eierandelskapital og antall egenkapitalbevis				
År	Endring	Endring i eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
2000	Ansattemisjon	10 453 101	659 701 800	6 597 018
2001			659 701 800	6 597 018
2002			659 701 800	6 597 018
2003			659 701 800	6 597 018
2004			659 701 800	6 597 018
2005	Fondsemissjon	131 940 500	791 642 200	7 916 422
2005	Splitt		791 642 200	15 832 844
2006			791 642 200	15 832 844
2007	Utbytteemisjon	49 055 400	840 697 600	16 813 952
2008	Utbytteemisjon	54 906 050	895 603 650	17 912 073
2009			895 603 650	17 912 073
2010			895 603 650	17 912 073
2011	Splitt og emisjoner	759 621 025	1 655 224 675	66 208 987
2012			1 655 224 675	66 208 987
2013	Fortrinnsrettemisjon og ansatt emisjon	750 029 552	1 807 164 288	100 398 016
2014			1 807 164 288	100 398 016
2015			1 807 164 288	100 398 016
2016			1 807 164 288	100 398 016
2017			1 807 164 288	100 398 016
2018			1 807 164 288	100 398 016
2019			1 807 164 288	100 398 016

Note 41 – Eierandelskapital og eierstruktur

De 20 største egenkapitalbevisiere			
Egenkapitalbevisiere	Antall egenkapitalbevis	Andel	Endring antall
	31.12.2019	31.12.2019	2019
State Street Bank and Trust Comp A/C CLIENT OMNIBUS F	3 659 857	3,65 %	600 929
PARETO AKSJE NORGE VERDIPAPIRFOND V/PARETO ASSET MANAGEMENT AS	3 355 715	3,34 %	95 652
PARETO INVEST AS	3 025 874	3,01 %	2 079 898
GEVERAN TRADING CO LTD	2 693 280	2,68 %	0
FLPS - PRINC ALL SEC STOCK SUB	2 273 297	2,26 %	-38 095
MP PENSJON PK	2 269 322	2,26 %	-315 000
The Northern Trust Comp, London Br NON-TREATY ACCOUNT	2 094 748	2,09 %	-287 381
Morgan Stanley & Co. International MSIP Equity	1 964 238	1,96 %	749 133
VPF EIKA EGENKAPITALBEVIS C/O EIKA KAPITALFORVALTNING AS	1 780 925	1,77 %	382 796
METEVA AS	1 614 670	1,61 %	0
FORSVARETS PERSONELLSERVICE	1 467 630	1,46 %	76 000
SPAREBANKSTIFTELSEN SPAREBANK 1 NO	1 411 606	1,41 %	0
Landkreditt Utbytte	1 200 000	1,20 %	200 000
Citibank, N.A.	1 022 987	1,02 %	303 991
Euroclear Bank S.A./N.V.	1 018 124	1,01 %	-15 289
J.P Morgan Bank Luxemburg S.A. JPMBSA RECLT LUX RES LEND	1 006 239	1,00 %	659 688
State Street Bank and Trust Comp A/C CLIENT OMNIBUS D	895 243	0,89 %	-60 996
ARCTIC FUNDS PLC BNY MELLON SA/NV	790 249	0,79 %	229 634
CLEARSTREAM BANKING S.A.	756 198	0,75 %	107 355
VERDIPAPIRFONDET EIKA SPAR C/O EIKA KAPITALFORVALTNING AS	630 948	0,63 %	630 948
Sum 20 største eiere	34 931 150	34,79 %	5 399 263
Øvrige eiere	65 466 866	65,21 %	
Utstedte egenkapitalbevis	100 398 016	100,00 %	

Eierandelsbrøk

Resultat for regnskapsåret fordeles proporsjonalt mellom eiergrupperingene i henhold til deres relative andel av bankens egenkapital, justert for eventuelle emisjoner i regnskapsåret. Tallene er eksklusiv avsetninger til utbytte og utdelinger til gavefond per 31.12.

MORBANK		
Beløp i mill kroner	01.01.20	01.01.19
Eierandelskapital	1 807	1 807
Overkursfond	843	843
Utjevningsfond	2 633	1 798
Annen egenkapital	14	34
A. Sum egenkapitalbeveiseiernes kapital	5 297	4 482
Sparebankens fond	5 990	5 024
Gavefond	120	120
Annen egenkapital	11	40
B. Sum samfunnsid kapital	6 121	5 184
Egenkapital eksklusiv fondsobligasjoner	11 418	9 666
Eierandelsbrøk (A/(A+B))	46,36 %	46,36 %

Avstemming mot regnskap

Egenkapital eksklusiv fondsobligasjoner	11 418	9 666
Fondsobligasjon	780	780
Avsatt til utbytte	402	402
Avsatt til gavefond	465	465
Egenkapital i morselskap	13 065	11 312

Resultat pr EK-bevis

2018	2019		2019	2018
1 374	2 687	Resultat for regnskapsåret	2 062	1 542
-20	-28	*Netto renter fondsobligasjon ført direkte mot EK	-28	-20
1 354	2 659	Korrigert resultat for regnskapsåret	2 034	1 522
628	1 233	Eiernes andel av resultatet (46,36 %)	943	706
6,25	12,28	Eiernes andel av resultat fordelt pr EK-bevis	9,39	7,03
1 355	2 647	Totalresultat for regnskapsåret	2 034	1 493
-20	-28	Netto renter fondsobligasjon ført direkte mot EK	-28	-20
1 335	2 619	Korrigert totalresultat for regnskapsåret	2 006	1 473
619	1 214	Eiernes andel av totalresultatet (46,36 %)	930	683
6,16	12,09	Eiernes andel av totalresultat fordelt pr EK-bevis	9,26	6,80

*Renter på fondsobligasjon som er klassifisert som egenkapital, er ført direkte mot egenkapital med kr 37 (27) mill, redusert med skatteeffekt på kr 9 (7) mill.

Note 42 – Årsdisponeringer

Beløp i mill kroner	2019	2018
Resultat for regnskapsåret konsern	2 062	1 542
Resultat datterselskaper	-151	-165
Utbytte datterselskap	156	20
Resultatandel tilknyttede selskaper/FKV	-815	-367
Utbytte/gevinster fra tilknyttede selskaper	1 133	344
Effekt overgang fra egenkapitalmetode til aksjer vurdert til virkelig verdi	299	
Elimineringer konsern	3	
Resultat for regnskapsåret morbank	2 687	1 374
Renter hybridkapital (etter skatt)	-28	-20
Resultat for regnskapsåret morbank til disponering	2 659	1 354
Årsdisponeringer		
Avsatt utbytte egenkapitalbevisiere	402	402
Avsatt til utjevningsfond	831	226
Avsatt til samfunnsutbytte	464	464
Avsatt til Sparebankens fond	962	262
Sum årsoverskudd disponert	2 659	1 354
Sum til EK-bevisierne	1 233	628
Andel til EK-bevisierne	46,36 %	46,36 %
Sum til samfunnseid kapital	1 426	726
Andel til samfunnseid kapital	53,64 %	53,64 %
Utdelingsgrad resultat morbank ekskl renter hybridkapital	32,6 %	64,0 %
Utdelingsgrad resultat konsern ekskl renter hybridkapital	42,6 %	56,9 %
Utbytte per egenkapitalbevis	4,00	4,00

Tre fondsobligasjoner utstedt av banken omfattes ikke av IFRS regelverkes definisjon av gjeld, og er derfor klassifisert som egenkapital. Påløpte renter på fondsobligasjonslån er på denne bakgrunn ikke kostnadsført i resultatregnskapet, men er belastet direkte mot egenkapitalen.

Ved beregning av nøkkeltall tilknyttet egenkapitalen og egenkapitalbevisene, er derfor det regnskapsmessige resultatet fratrukket påløpte renter på fondsobligasjoner.

I balansen er samtidig egenkapitalen fratrukket fondsobligasjoner. Dette sikrer at relevante nøkkeltall for bankens eiere beregnes på grunnlag av det resultat og den egenkapital som reelt sett tilhører eierne.

Utbytte utbetales til de egenkapitalbevisierne som er registrert som eiere per 26.03.20.

Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte 27.03.20.

Utbyttet utbetales 16.04.20.

Note 43 – Hendelser etter balansedagen

26. februar 2020 fratrådte konsernsjef Petter Høiseth, og Liv Bortne Ulriksen tiltrådte som ny konstituert konsernsjef. Den 27. februar ble årsregnskapet godkjent av styret. Etter dette har vi fått en verdensomspennende pandemi med utbrudd av koronaviruset Covid-19. Virkningene av denne pandemien har forårsaket stor økonomisk usikkerhet, børsfall og utfordringer for mange land. Grunnet den pågående pandemien har styret besluttet å avlegge nytt årsregnskap med ny beretning og redusert utbytteutbetaling.

Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 402 mill kroner av årets resultat til egenkapitalbeviserne i SpareBank 1 Nord-Norge og 464 mill kroner i samfunnsutbytte til den samfunnsseide kapital. Forslaget er ikke vedtatt på balansedagen, og er derfor ikke bokført som gjeld i balansen, men ligger fortsatt som en del av egenkapitalen.

FORSIKRINGSFUSJON

Fremtind Forsikring AS fikk 02.09.19 tillatelse av Finanstilsynet til å drive livsforsikringsvirksomhet gjennom sitt heleide datterselskap Fremtind Livsforsikring AS. Personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring og DNB Livsforsikring, samt de bedriftsbetalte personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring, ble overført til Fremtind Livsforsikring 01.01.20.

Det vises til børsmelding av 05.09.19.

DNB har en opsjon på å kjøpe seg opp fra 35 % til 40 % i Fremtind Forsikring AS innen 31.03.20. Hvis DNB utøver opsjonen vil SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) få en gevinst på ca. 890 mill. kroner. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten.

Utøvelse av opsjonen vil også medføre en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå. Majoriteten (SpareBank 1- bankene og LO) sin andel av den økningen vil være ca. 590 mill kroner. SpareBank 1 Nord-Norge sin andel av denne økningen (19,5 %) utgjør ca. 115 mill kroner og vil inntektsføres i løpet av 2020.

Et eventuelt ekstraordinært eller ordinært utbytte fra SpareBank 1 Gruppen AS vil være betinget av kapital-situasjonen, beslutninger i selskapets styrende organer og regelverket for ekstraordinært utbytte fra finansforetak på det aktuelle tidspunkt.

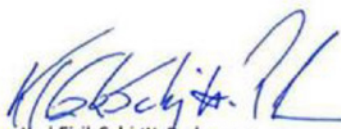
Erklæring fra Styret og konsernsjef

Styret og konsernsjef har i dag behandlet og fastsatt årsberetningen og det konsoliderte årsregnskapet for SpareBank 1 Nord-Norge for perioden 1. januar til 31. desember 2019.

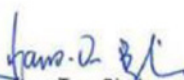
Vi erklærer etter beste overbevisning at regnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2019 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandards, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Videre at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet, de mest sentrale risiko- og sikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode samt nærstående vesentlige transaksjoner.

Tromsø, 25.03.20

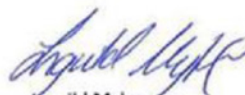
Styret i SpareBank 1 Nord-Norge

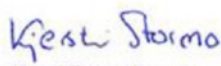
Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
(leder)

Hans Tore Bjerkaas
(nestleder)

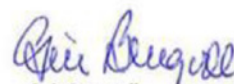
Ingvild Myhre

Kjersti Stormo
Kjersti Terese Stormo

Greger Mannsverk
Greger Mannsverk

Geir Bergvoll
Geir Bergvoll

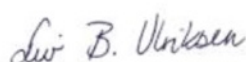
Sonja Dønne
Sonja Dønne

Vivi Ann Pedersen
(ansattevalgt)

Kjetil Berntsen
(ansattevalgt)

Liv Bortne Ulriksen
Liv Bortne Ulriksen
Konstituert Konsernsjef

Alternative resultatmål (APM)

SpareBank 1 Nord-Norges alternative resultatmål, eller APMer (Alternative Performance Measures), gir relevant tilleggsmåling utover det som ellers fremkommer i kvartalsregnskapet. Disse nøkkeltallene er ikke definert gjennom IFRS, og kan ikke uten videre sammenlignes med andre selskapers tilsvarende nøkkeltall med mindre samme definisjon ligger til grunn.

De alternative resultatmålene har ikke som formål å erstatte noen målinger/nøkkeltall etter IFRS. Resultatmålene gir ytterligere innsikt i konsernets drift, og representerer viktige måltall i ledelsens styring av konsernets ulike forretningsområder. Ikke-finansielle data eller nøkkeltall regulert av IFRS eller annet regelverk, f.eks. (CRR/CRD) er ikke definert som en APM. APMene er presentert på egen side i kvartalsregnskapet, og viser sammenlignbare tall fra fjorårets tilsvarende periode.

Lønnsomhet	Definisjon	Relevans
Egenkapitalavkastning	Resultat i forhold til gjennomsnittlig egenkapital. Beregnes per utgangen av hvert kvartal samt inngående og utgående balanse for året. Egenkapitalavkastningen for perioden rapporteres annualisert.	Egenkapitalavkastning er konsernets strategiske mål for lønnsomhet. Egenkapitalavkastningen er et mål på lønnsomheten på konsernets innsatsfaktorer.
Kostnadsprosent	Totale kostnader i forhold til sum inntekter.	Kostnadsprosenten er et mål på lønnsomheten i konsernets løpende drift.
Rentemargin	Netto renteinntekter i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital. Gjennomsnittlig forvaltningskapital beregnes ved utgangen av hvert kvartal, samt inngående og utgående balanse.	Rentemargin viser utvikling i forholdet mellom salgspris på produkt og innlånskostnader fra periode til periode. Rentemarginen måler lønnsomheten i konsernets utlånsprodukter.
Innskudd		
Innskuddsdekning	Sum innskudd dividert på sum utlån eksklusive formidlingslån.	Forholdstallet viser andelen av konsernets totale utlånsvirksomhet som er finansiert gjennom kunders innskudd, samt finansieringsbehovet fra eksterne långivere.
Innskuddsdekning inkl. formidlingslån	Sum innskudd dividert på sum utlån inklusive formidlingslån.	Forholdstallet viser andelen av konsernets totale utlånsvirksomhet inklusive formidlingslån som er finansiert gjennom kunders innskudd.
Innskuddsvekst	Innskuddsvekst måles kvartalsvis som prosentvis endring i bankens innskudd de siste 12 måneder.	Måler både på kundevekst og endringer i finansieringssituasjon.
Utlån		
Vekst i utlån (%)	Vekst i utlån ekskl. formidlingslån måles kvartalsvis som prosentvis endring i bankens utlån til kunder de siste 12 måneder.	Viser veksten i bankens kjerneområde, lån til kunder. I beregningen inngår ikke likviditetsplasseringer/lån til kredittinstitusjoner.
Vekst i utlån inkl. formidlingslån (%)	Vekst i utlån inkl. formidlingslån måles kvartalsvis som prosentvis endring i bankens utlån til kunder de siste 12 måneder.	Viser veksten i bankens kjerneområde, inkludert formidlingslån.
Andel lån fraregnet	Måles som andelen fraregnede lån i forhold til brutto utlån.	En ikke-ubetydelig del av bankens utlån overføres til SpareBank1 Boligkreditt eller SpareBank1 Næringskreditt som formidlingslån og fraregnes balansen. Dette nøkkeltallet viser andelen lån i denne kategorien.
Andel lån fraregnet, personmarked	Måles som andelen fraregnede lån i forhold til brutto utlån til personmarked.	Fraregnet andel på personmarked. Størstedelen av fraregnede lån er på personmarkedsegmentet.
Tap og mislighold		
Utlånstap (%)	Samlede bokførte tap hittil i år i forhold til samlet utlånsvolum inkl. formidlingslån.	Måler den relative betydningen av tap sett opp mot resten av utlånsmassen. Relevant for å estimere fremtidige forventede tap og konsernets kredittrisiko.
Misligholdte engasjementer (%)	Andel av engasjementer med over 90 dagers mislighold som andel av samlet utlånsvolum inkl. formidlingslån.	Måler den relative betydningen av mislighold sett opp mot resten av utlånsmassen. Relevant for å estimere fremtidige forventet mislighold og konsernets kredittrisiko.
Tapsutsatte engasjementer (%)	Andel tapsutsatte engasjementer i forhold til samlet utlånsvolum inkl. formidlingslån.	Måler den relative betydningen av engasjementer med tap sett opp mot resten av utlånsmassen. Relevant for å estimere fremtidige forventet mislighold og konsernets kredittrisiko.
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer (%)	Misligholdte og tapsutsatte engasjementer justeres for tapsavsetninger i trinn 3, og uttrykkes som andel av brutto utlån inkl. formidlingslån.	Netter ut mislighold og tapsutsatte engasjementer med tapsavsetninger i trinn 3.
Tapsavsetningsgrad	Forholdet mellom samlede tapsavsetninger og misligholdte og tapsutsatte engasjementer.	Viser hvor stor andel av tap og mislighold det er gjort tapsavsetninger for i trinn 3.

Alternative resultatmål konsern

Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
Resultat etter skatt	2 062	1 542
Reduksjon for ikke resultatførte rentekostnader på fondsobligasjoner	28	20
Resultat for perioden inklusive rentekostnader på fondsobligasjoner	2 034	1 522
Bokført egenkapital	14 172	13 058
Fondsobligasjoner	780	780
Egenkapital eksklusive fondsobligasjoner	13 392	12 278
Egenkapital eksklusive fondsobligasjoner 01.01.	12 278	11 769
Egenkapital eksklusive fondsobligasjoner 31.03.	12 266	11 148
Egenkapital eksklusive fondsobligasjoner 30.06.	12 820	11 583
Egenkapital eksklusive fondsobligasjoner 30.09.	13 194	11 975
Egenkapital eksklusive fondsobligasjoner 31.12.	13 392	12 278
Gjennomsnittlig egenkapital eksklusive fondsobligasjoner	12 790	11 751
Annualisert resultat for perioden inklusive rentekostnader på fondsobligasjoner	2 034	1 522
Gjennomsnittlig egenkapital eksklusive fondsobligasjoner	12 790	11 751
Egenkapitalavkastning	15,9 %	13,0 %
Sum kostnader	1 640	1 474
Sum inntekter	4 124	3 416
Kostnadsprosent	39,8 %	43,1 %
Netto renteinntekter	2 097	1 896
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	108 989	101 855
Rentemargin	1,92 %	1,86 %
Innskudd fra kunder	68 030	63 985
Utlån til kunder inklusive formidlingslån	121 734	114 117
Innskuddsdekning inklusive formidlingslån	55,9 %	56,1 %
Innskudd fra kunder	68 030	63 985
Utlån til kunder	85 692	80 863
Innskuddsdekning	79,4 %	79,1 %

Beløp i mill kroner	31.12.19	31.12.18
Brutto utlån til kunder inklusive formidlingslån	121 734	114 117
Brutto utlån til kunder inklusive formidlingslån samme periode i fjor	114 117	105 485
Vekst i utlån til kunder inkl formidlingslån i kroner	7 617	8 632
Vekst i utlån til kunder inkl formidlingslån i prosent	6,7 %	8,2 %
Brutto utlån til kunder	85 692	80 863
Brutto utlån til kunder samme periode i fjor	80 863	75 003
Vekst i utlån til kunder i kroner	4 829	5 860
Vekst i utlån til kunder i prosent	6,0 %	7,8 %
Formidlingslån	36 042	33 254
Brutto utlån til kunder inklusive formidlingslån	121 734	114 117
Andel lån fraregnet i forhold til brutto utlån	29,6 %	29,1 %
Lån fraregnet til SpareBank 1 Boligkreditt	35 625	32 828
Brutto utlån til personmarked	86 287	82 381
Andel lån fraregnet i forhold til brutto utlån personmarked	41,3 %	39,8 %
Lån fraregnet til SpareBank 1 Næringskreditt	417	426
Brutto utlån bedriftsmarked	36 526	33 018
Andel lån fraregnet i forhold til brutto utlån bedriftsmarked	1,1 %	1,3 %
Innskudd fra kunder	68 030	63 985
Innskudd fra kunder samme periode i fjor	63 985	57 849
Vekst i innskudd i kroner	4 045	6 136
Innskuddsvekst siste 12 mnd	6,3 %	10,6 %
Tap på utlån i perioden	11	22
Tap på utlån annualisert	11	22
Brutto utlån inklusive formidlingslån	122 813	115 399
Tap på utlån i forhold til brutto utlån	0,01 %	0,02 %
Totalt engasjementsbeløp trinn 3	352	432
Tapsavsetninger trinn 3	-152	-166
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer	200	266
Brutto utlån inklusive formidlingslån	122 813	115 399
Nto.misligholdte og tapsutsatte eng. i % av bto utlån inkl.formidlingslån	0,2 %	0,2 %
Totalt engasjementsbeløp trinn 3	352	432
Tapsavsetninger trinn 3	-152	166
Tapsavsetningsgrad	43,2 %	38,4 %

KPMG AS
Stakkevollveien 41
Postboks 6262
9292 Tromsø

Telephone +47 04063
Fax +47 77 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til Representantskapet i SpareBank 1 Nord-Norge

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Nord-Norges årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til SpareBank 1 Nord-Norge per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet SpareBank 1 Nord-Norge per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Presisering – Ny avleggelse av årsregnskap

Denne revisjonsberetningen erstatter tidligere avgitt revisjonsberetning datert 3. mars 2020. Nytt årsregnskap er avlagt. Det forrige årsregnskapet ble avlagt 27. februar 2020. Årsaken til at det avlegges nytt regnskap er at styret har redusert forslaget til utbytteutdeling som følge av de usikre økonomiske konsekvensene av den pågående pandemien med utbrudd av koronaviruset Covid 19. Vi viser for øvrig til omtale i årsberetning og note 43. Dette forholdet har ingen betydning for vår konklusjon om årsregnskapet.

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Ålesund	Finnsnes	Molda	Straume
Bergen	Hamar	Skien	Tromsø
Bodø	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Drammen	Kragerø	Sandnessjøen	Tynset
	Kristiansund	Slavanger	Ålesund

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2019. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

1. Forventet kredittap på utlån og garantier til bedriftsmarkedet

Det vises til Note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper, Note 7 Kreditteksponering for hver interne risikorating, Note 8 Maksimal kreditttrisikoeksponering, Note 9 Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler, Note 11 Utlån til og fordringer på kunder og Note 13 Tap på utlån og garantier og styrets årsberetning, avsnitt tap og mislighold på utlån og avsnitt om kreditt risiko.

Beskrivelse av forholdet	Vår revisjonsmessige tilnærming
SpareBank 1 Nord-Norge har utlån til bedriftsmarkedet på MNOK 31 388 i morselskapet og MNOK 35 030 i konsernet. Finansielle garantier og ubenyttede kredittrammer utgjør MNOK 7 395 i morselskapet og MNOK 7 354 i konsernet. Forventet kredittap på utlån og garantier til bedriftsmarkedet som ikke er kredittforringet utgjør MNOK 273 for morselskapet og MNOK 304 for konsernet per 31.12.2019. Forventet kredittap på utlån og garantier til bedriftsmarkedet som er kredittforringet utgjør MNOK 90 for morselskapet og MNOK 104 for konsernet per 31.12.2019. For utlån og garantier krever IFRS 9 at banken beregner forventet kredittap for de neste 12 måneder for lån som ikke har vesentlig økning i kreditt risiko (trinn 1), og forventet kredittap over lånets løpetid for lån som har vesentlig økning i kreditt risiko (trinn 2). Banken anvender modeller for beregning av forventet kredittap i trinn 1 og 2. Beregningen innebærer at ledelsen utøver skjønn, spesielt knyttet til følgende parametere; • definisjon av vesentlig økning i kreditt risiko (SICR), • sannsynlighet for mislighold (PD), • tap ved mislighold (LGD), • eksponering ved mislighold (EAD), • vekting av ulike framtidsrettede makroøkonomiske scenarier For utlån og garantier hvor det er vesentlig økning i kreditt risiko og hvor det er objektivt bevis for verdifall (trinn 3) foretar banken en individuell vurdering av forventet kredittap over	Vi har dannet oss en forståelse av, og har vurdert, konsernets definisjoner, metoder og kontrollaktiviteter for innregning og måling av forventet kredittap for bedriftsmarkedet. Vi har med bistand fra våre spesialister evaluert konsernets metodikk og rutiner for validering av PD, LGD og EAD, samt gjennomgått bankens validering av modellene for å vurdere mulige avvik og konsekvenser for vår revisjon. Vi har innhentet attestasjonsuttalelse fra uavhengig revisor som har vurdert: • om PD, LGD og EAD som inngår i regnemodellen er korrekt beregnet, • datagrunnlaget som benyttes i beregningene er korrekt, og • at regnemodellen beregner tap i overenstemmelse med kravene i IFRS 9 Vi har vurdert denne revisorens kompetanse og objektivitet, samt evaluert resultatene i rapporten for å vurdere mulige avvik og konsekvenser for vår revisjon. Vi har videre utført egne handlinger for å vurdere fullstendigheten av datagrunnlaget i modellberegnet ECL. Vi har vurdert bankens definisjon av vesentlig økning av kreditt risiko ved å sammenligne definisjonen mot informasjon tilgjengelig for tilsvarende banker. For øvrige sentrale forutsetninger har vi utført stresstester og evaluert bankens framtidsrettede scenarier opp mot eksterne makroøkonomiske rapporter. For engasjementer i trinn 3 har banken etablert kontroller for å sikre at engasjementer med

hele engasjementets løpetid. Fastsettelse av forventet kredittap innebærer bruk av skjønn fra ledelsens side. Sentrale momenter i ledelsens vurderinger er:

- tidsriktig identifisering av engasjementer hvor det er objektivt bevis for verdifall,
- fastsettelsen av forventede framtidige kontantstrømmer, herunder estimert verdi av underliggende sikkerheter.

På bakgrunn av størrelsen av brutto utlån, iboende kredittrisiko, kompleksiteten i modellberegningene og graden av ledelsens skjønn ved utarbeidelse av estimatene, anser vi forventet kredittap for bedriftsmarkedet som et sentralt forhold ved revisjonen.

objektivt bevis på verdifall er gjenstand for en individuell tapsvurdering. Vi har testet en nøkkelkontroll for å vurdere om den fungerer som tiltenkt.

For å utfordre banken på hvorvidt det skulle vært andre engasjementer hvor det skulle vært foretatt individuell tapsvurdering, har vi vurdert om det foreligger indikasjoner på objektive bevis for verdifall for et utvalg av bankens vesentlige- og høyrisiko engasjementer.

For et utvalg engasjementer i trinn 3 har vi;

- etterberegnet forventet tap, og
- vurdert forventede kontantstrømmer lagt til grunn i tapsvurdering opp mot historiske resultater, budsjetter og eksterne verdi på sikkerheter der hvor det er aktuelt.

2. IT-systemer og applikasjonskontroller

Det vises til Note 6 avsnitt om operasjonell risiko og styrets årsberetning, avsnitt om operasjonell risiko.

Beskrivelse av forholdet	Vår revisjonsmessige tilnærming
SpareBank 1 Nord-Norge er avhengig av at IT-infrastrukturen i banken fungerer som tilsiktet. Banken benytter et standard kjernesystem levert og driftet av ekstern tjenesteleverandør. God styring og kontroll med IT-systemene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering. Videre understøtter IT-systemene regulatorisk etterlevelse av rapportering til myndigheter, noe som er sentralt for konsesjonspliktige virksomheter. Systemet beregner blant annet rente på innlån og utlån, og bankens interne kontrollsystemer bygger på systemgenererte rapporter. På bakgrunn av IT-systemenes betydning for bankens virksomhet har vi identifisert dette området som et sentralt forhold ved vår revisjon.	I forbindelse med vår revisjon av IT-systemet i banken har vi opparbeidet oss en forståelse av kontrollmiljøet og testet at utvalgte generelle IT kontroller fungerer som forutsatt og understøtter viktige applikasjonskontroller. Vi har i våre kontroller hatt hovedfokus på tilgangsstyring. Uavhengig revisor hos tjenesteleverandøren har vurdert og testet internkontroller knyttet til IT systemene hos ekstern tjenesteleverandør. Vi har innhentet attestasjonsuttalelse (ISAE 3402) fra uavhengig revisor for å vurdere om tjenesteleverandøren har tilfredsstillende internkontroll på områder av vesentlig betydning for SpareBank 1 Nord-Norge. Vi har vurdert revisorens kompetanse og objektivitet og gjennomgikk rapportene for å vurdere mulige avvik og konsekvenser for vår revisjon. Vi har bedt uavhengig revisor hos tjenesteleverandøren om å teste et utvalg standard rapporter og nøkkelfunksjonaliteter i kjernesystemet for å vurdere om: • utvalgte standardrapporter fra systemet inneholder all relevant data, og • at nøkkelfunksjonalitetene, herunder kontroller knyttet til renteberegninger, annuiteter og gebyrer fungerer som forutsatt.

	Vi har forespurt ledelsen om deres evaluering og oppfølging av uavhengig revisors rapport hos tjenesteleverandørene for å påse at eventuelle funn er hensiktsmessig fulgt opp. I vårt arbeid med å forstå kontrollmiljøet, teste kontroller og gjennomgå rapportene har vi benyttet våre spesialister innen IT-revisjon.
--	--

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag

for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppeveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Tromsø, 25. mars 2020
KPMG AS

Stig-Tore Richardsen
Statsautorisert revisor

VIRKSOMHETEN

Konsernledelsen

Konsernledelsen er konsernsjefens kollegium for overordnet ledelse. Alle vesentlige beslutninger fattes i samråd med konsernledelsen.

VERKSOOMIETEN

Liv Bortne Ulriksen *Konst. konsernsjef*

Utdanning: Fiskerikandidat med hovedfag i økonomi.

Erfaring: Hun er tidligere banksjef Fokus Bank/Danske Bank, og har ledererfaring fra Fiskeriforskning og Nofima AS.

Antall EK-bevis: 85 225

Lasse Hagerupsen *Konserndirektør Hålogaland*

Utdanning: Master i ledelse.

Erfaring: Han er tidligere banksjef for personmarkedet i både SpareBank 1 Nord-Norge og Postbanken. Han har også tidligere vært administrerende direktør i Interkraft Capital Management, Risk manager og børsmegler i Norse Securites.

Antall EK-bevis: 79 514

Marius Nilsen *Konst. konserndirektør Kreditt og risikostyring*

Utdanning: Siviløkonom med fordypning i finansregnskap.

Erfaring: Han har tidligere jobbet som programleder for internrevisjonen og leder av risikostyring i SpareBank 1 Nord-Norge. Han har bakgrunn fra EY, hvor han arbeidet som internrevisor og konsulent i norske finansforetak.

Antall EK-bevis: 0

Christian Overvaag *Konserndirektør Troms*

Utdanning: Diplomøkonom

Erfaring: Han er tidligere administrerende direktør for Næringsforeningen i Tromsøregionen. Han har i tillegg ledererfaring fra flere nærings- og boligprosjekter, og har arbeidet som næringsassurandør hos Gjensidige Forsikring.

Antall EK-bevis: 103 461

Turid Aspenes *Konserndirektør Konsernutvikling*

Utdanning: Allmennlærer, og lederutdanning fra Handelshøyskolen BI.

Erfaring: Hun har tidligere vært HR-sjef i SpareBank 1 Nord-Norge. Hun har også ledererfaring fra SpareBank 1-alliansen og Ibis IKT as.

Antall EK-bevis: 915

Kristin Amundsen *Administrerende direktør Eiendomsmegler 1 Nord-Norge*

Utdanning: Eiendomsmegler- og økonomiutdannet.

Erfaring: Hun har utstrakt erfaring gjennom 20 år i bransjen, med ulike roller og verv.

Antall EK-bevis: 35 706

Tom Robert Aasnes *Administrerende direktør SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge*

Utdanning: Høgskolekandidat i økonomi

Erfaring: Allsidig bakgrunn med blant annet fagbrev som bilmekaniker, erfaring fra brann- og ambulansearbeid, samt frivillig arbeid. Over 40 års ledererfaring.

Antall EK-bevis: 16 888

Geir Andreassen *Konserndirektør Teknologi og prosess*

Utdanning: Bachelor i revisjonsfag.

Erfaring: Han er tidligere økonomisjef og revisorsjef i SpareBank 1 Nord-Norge. Han har også arbeidet som revisor i Noraudit.

Antall EK-bevis: 78 450

Trude Glad *Konserndirektør Helgeland og Salten*

Utdanning: Siviløkonom og har en master of management fra BI.

Erfaring: Hun er tidligere banksjef for bedriftsmarkedet for Sparebanken Nord-Norge, Investor Relations ansvarlig i Rieber & Søn ASA, og soussjef i Norgeskreditt/Vestenfjelske Bykreditt.

Antall EK-bevis: 79 835

Trond Hanssen *Konserndirektør Finnmark*

Utdanning: Diplomøkonom med spesialisering i markedsføring.

Erfaring: Han er tidligere regionbanksjef i DNB og markedsansvarlig i Altaposten.

Antall EK-bevis: 63 503

Ronni Møller Pettersen *Konserndirektør Salg og kunderelasjon*

Utdanning: Fiskeriøkonom og siviløkonom.

Erfaring: Han er tidligere administrerende direktør i Bladet Nordlys, og partner i Industrifinans Kapitalforvaltning. Han har også vært daglig leder i Formuesforvaltning Norge og salgsdirektør i Storebrand.

Antall EK-bevis: 36 115

Bengt Olsen *Konserndirektør Økonomi og finans (CFO)*

Utdanning: Siviløkonom, med et års påbygging i internasjonal finans.

Erfaring: Han har tidligere jobbet i KPMG, Nordlandsbanken og Catch Communications, og har de siste årene vært økonomi- og finansdirektør samt viseadministrerende direktør i DIPS AS. Olsen har hatt flere styreverv, også tre år som styremedlem i SpareBank 1 Nord-Norge.

Antall EK-bevis: 14 157

Hanne Karoline Kræmer *Administrerende direktør SpareBank 1 Finans Nord-Norge*

Utdanning: Siviløkonom

Erfaring: Hun har jobbet som lærer i videregående skole og har erfaring fra Innovasjon Norge. Hun har vært banksjef for flere ulike områder og vært leder siden år 2000.

Antall EK-bevis: 85 929

Nina Wihuri *Leder Compliance*

Utdanning: Jurist

Erfaring: Hun har lederutdannelse fra Handelshøyskolen BI og flere års erfaring som juridisk rådgiver.

Antall EK-bevis: 1197

Styret

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge er konsernets øverste ansvarlige organ og skal gjennom konsernsjefen sørge for forsvarlig organisering av virksomheten. Styret har tre faste underutvalg: Risikoutvalget, revisjonsutvalget og godtgjørelsesutvalget. I 2019 har styret også hatt et utvalg som arbeidet med rekruttering av ny konsernsjef.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen *Styreleder*

Utdanning: Cand.mag i samfunnsvitenskap og har en MBA

Erfaring: Han har lang politisk erfaring fra statsministerens kontor som statsråd og stabssjef, og har vært både fiskeri- og finansminister. Han er i dag administrerende direktør for Norsk Olje og Gass.

Antall styremøter: 17/18. **Antall EK-bevis:** 7 067.

Vivi Ann Pedersen *Ansattes representant*

Utdanning: Bankutdannet

Erfaring: Hun har jobbet ved ulike avdelinger i konsernet i en årrekke. Hun er i dag hovedtillitsvalgt for Finansforbundet i SpareBank 1 Nord-Norge og har vært ansattes representant i styret over flere år.

Antall styremøter: 18/18. **Antall EK-bevis:** 24 694.

Kjersti Therese Stormo *Styremedlem*

Utdanning: Siviløkonom

Erfaring: Hun er direktør ved Bodø Havn KF, og har tidligere vært direktør for BE Kraftsalg AS og økonomisjef i Bodø Energi og ved Nordland Psykiatriske sykehus. Hun har lang og bred erfaring fra ulike styrer.

Antall styremøter: 17/18. **Antall EK-bevis:** 1 396.

Hans-Tore Bjerkaas *Nestleder*

Utdanning: Cand.mag.

Erfaring: Han har en lang og innholdsrik karriere i mediebransjen bak seg, der han har vært både programleder, journalist, distriktssjef, fjernsynsdirektør og kringkastingssjef.

Antall styremøter: 18/18. **Antall EK-bevis:** 19 637.

Kjetil Berntsen *Ansattes representant*

Utdanning: Cand.mag

Erfaring: Han har bred erfaring innenfor finansiell rådgivning fra SpareBank 1 SR-Bank og i sin nåværende stilling som finansiell rådgiver på personmarked i SpareBank 1 Nord-Norge. Han er også regionstillsvalgt for Troms for Finansforbundet.

Antall styremøter: 18/18. **Antall EK-bevis:** 848.

Geir Bergvoll *Styremedlem*

Utdanning: Cand. Oecon

Erfaring: Han har vært både administrerende direktør og styreleder i Eksportfinans, og har lang fartstid, både nasjonalt og internasjonalt, gjennom ulike ledende stillinger i DNB og Sparebanken NOR. Han ble valgt inn i styret ved representantskapet i mars 2019.

Antall styremøter: 9/18. **Antall EK-bevis:** 0.

Ingvild Myhre *Styremedlem*

Utdanning: Sivilingeniør

Erfaring: Hun er i dag selvstendig næringsdrivende, og har tidligere vært administrerende direktør i Telecom AS og Telenor Mobil AS, samt administrerende direktør og konsernsjef i Network Norway AS.

Antall styremøter: 17/18. **Antall EK-bevis:** 0.

Greger Mannsverk *Styremedlem*

Utdanning: Ingeniør i maritim teknologi og skipsteknikk

Erfaring: Han er i dag administrerende direktør i Kimek Holding AS, hvor han har vært både avdelingsingeniør, salgs- og prosjektingeniør og produksjonssjef. Han har også jobbet som konstruktør ved Sydvaranger og Munch Internasjonal AS.

Antall styremøter: 18/18. **Antall EK-bevis:** 61 439.

Sonja Djonne *Styremedlem*

Utdanning: Diplomøkonom med spesialisering i bedriftsøkonomi, finansiering og investering

Erfaring: Hun er gründer og daglig leder av Heymat, og med ledererfaring fra IT Partner Helgeland, Helgelandssykehuset og Rana Kommune.

Antall styremøter: 14/18. **Antall EK-bevis:** 8 121.

Styrende organer

REPRESENTANTSKAPET

Styreleder Roar Dons, Tromsø (leder) 2019/2020

Kultursjef Kari Ann Olsen Lind, Stokmarknes (nestleder) 2018/2019

Innskytervalgte medlemmer

Advokat Charlotte Ringkjøb, Bodø 2018/2021

Møbelsnekker Kim Daniel Arthur, Tromsø 2018/2021

Butikk/bedriftseier Mona Abelsen, Tromsø 2018/2021

Kultursjef Kari Ann Olsen Lind, Stokmarknes 2018/2021

Artist Marit Hætta Øverli, Alta 2018/2021

Økonomikonsulent Johanne Marie Olaussen, Storslett 2018/2021

Adm. direktør Bjørn-Ronald Olsen, Honningsvåg 2018/2021

Enhetsleder Lisa Friborg, Tromsdalen 2018/2021

Daglig leder Dagny Valaker, Longyearbyen 2019/2022

Daglig leder Rita Myrvang, Rossfjordstraumen 2019/2022

Innskytervalgte varamedlemmer

Personlig næringsdrivende John Isak Sara, Kautokeino 2018/2021

Organisasjonsmedarbeider Henning A. P. Bråten, Bjørnevatn 2018/2021

Kommunikasjonssjef Tore Bratt, Mo i Rana 2018/2021

Økonomi og personalansvarlig Kjetil Fjellgaard, Lovlund 2019/2022

Daglig leder Pål Blix-Johansen, Hammerfest 2019/2022

Fylkestingsvalgte medlemmer

Varaordfører/driftsleder Kurt Jenssen, Tengelfjord 2016/2019

Markeds- og kommunikasjonsleder Beate Bø Nilsen, Sortland 2016/2019

Distriktssekretær Synnøve Søndergaard, Tromsø 2016/2019

Daglig leder Kari Lene Olsen, Honningsvåg 2016/2019

Fylkestingsvalgte varamedlemmer

Sykepleier/prosjektleder Hilde Holand, Leknes 2016/2019

Offiser Torbjørn Bongo, Krokeldalen 2016/2019

Prosjektarbeider/fysioterapeut Hanne Iversen, Varangerbotn 2016/2019

Politiker Bjørn Larsen, Mosjøen 2019/

Egenkapitalbeviseiervalgte medlemmer

Adm. direktør Trond Mohn, Bergen 2018/2021

Styreleder Roar Dons, Tromsø 2018/2021

Daglig leder Håkon Løbach Willumsen, Tromsø 2018/2021

Advokatfullmektig Ane Engel Røger, Oslo 2018/2021

Økonomimedarbeider Linn Knudsen, Alta 2018/2021

Styreleder Kjell Kolbeinsen, Tromsø 2018/2021

Konserndirektør Erling Dalberg, Tromsø 2018/2021

Gullsmed Elin Wintervold, Tromsø 2018/2021

Direktør Odd Erik Hansen, Tromsø 2018/2021

Kunsthåndverker Marie M. Fangel, Tromsø 2018/2021

Adm. direktør Lars Martin Lunde, Oslo 2018/2021

Styreleder/eier Birger Dahl, Bodø 2018/2021

Finansanalytiker Tom Rømer Svendsen, Oslo 2019/2022

Økonomisjef Gry-Janne Rugås, Fauske 2019/2022

Optiker Sissel Ditlefsen, Tromsø 2019/2022

Selvstendig næringsdrivende Rigmor S. Berntsen, Tromsø 2019/2022

Egenkapitalbeviseiervalgte varamedlemmer

Daglig leder John-Oskar Nyvoll, Tromsø 2018/2021

Daglig leder Hallgeir Angell, Sørreisa 2018/2021

Seniorrådgiver Arvinn Eikeland Gadgil, Oslo 2018/2021

Adm. direktør Rita Karlsen, Husøy i Senja 2018/2021

Sivilingeniør Frødis Rørtveit Stensvik, Henningsvær 2018/2021

Daglig leder Erik Tostrup, Bodø 2019/2022

Ansattevalgte medlemmer

Hovedverneombud Irina S. Møllersen, Kirkenes 2018/2021

Rådgiver Kjetil Ask Olsen, Krokeldalen 2018/2021

Autorisert finansiell rådgiver Ann Kirsten Larsen, Tromsdalen 2018/2021

Avdelingsleder Chris Magne Martinsen, Hammerfest 2018/2021

Seniorrådgiver Hans Olav Gjølvik, Tromsø 2018/2021

Avdelingsleder Tor Magne Oppheim, Tromsdalen 2018/2021

Bedriftsrådgiver Eivind Bergmo, Storslett 2018/2021

Autorisert finansiell rådgiver Dag Inge Lund, Sortland 2018/2021
 Bedriftsrådgiver Svein Borhaug, Finnsnes 2018/2021
 Autorisert finansiell rådgiver Anne Kathrine Nygaard,
 Mo i Rana (supplert) 2019/2021

Ansattevalgte varamedlemmer

Banksjef Siri Lund, Finnsnes 2018/2021
 Autorisert finansiell rådgiver Aud Skaret, Meløy 2018/2021
 Autorisert finansiell rådgiver Kenneth Normann, Brønnøysund 2018/2021
 Rådgiver Marianne Nyhagen, Tomasjord 2018/2021

REPRESENTANTSKAPET VALGKOMITÉ

Medlemmer

Advokat Charlotte Ringkjøb, Bodø (leder) – innskytervalgt 2018/2019
 Styreleder Kjell Kollbeinsen, Tromsø – egenkap.eiervalgt 2018/2019
 Distriktssekretær Synnøve Søndergaard,
 Tromsø – fylkestingsvalgt 2018/2019
 Autorisert finansiell rådgiver Ann Kirsten Larsen,
 Tromsø – ansattevalgt 2019/2020
 Optiker Sissel Ditlefsen, Tromsø – egenkap.eiervalgt 2019/2020

Varamedlemmer

Daglig leder Rita Myrvang,
 Rossfjordstraumen – innskytervalgt 2018/2019
 Gullsmed Elin Wintervold, Tromsø – egenkap. eiervalgt 2018/2019

Varaordfører/Driftsleder Kurt Jenssen,
 Tengelfjord – fylkestingsvalgt 2018/2019
 Bedriftsrådgiver Svein Borhaug, Finnsnes – ansattevalgt 2019/2020
 Adm. direktør Trond Mohn, Bergen – egenkap.eiervalgt 2019/2020

STYRET

Medlemmer

Adm. direktør Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, Hosle (leder) 2019/2020
 Pensjonist Hans-Tore Bjerkaas, Tromsø (nestleder) 2019/2020
 Daglig leder Sonja Djønne, Mo i Rana 2018/2019
 Adm. direktør Greger Mannsverk, Kirkenes 2018/2019
 Partner Ingvild Myre, Oslo 2018/2019
 Havnesjef Kjersti Terese Stormo, Bodø 2018/2019
 Pensjonist Geir Bergvoll, Oslo 2019/2020
 Hovedtillitsvalgt Vivi Ann Pedersen, Tromsø – ansattevalgt 2019/2020
 Autorisert finansiell rådgiver Kjetil Berntsen,
 Tromsø – ansattevalgt 2019/2020

Varamedlemmer

Tillitsvalgt May Britt Nilsen, Storslett – ansattevalgt 2019/2020
 Forretningsanalytiker Monica Dønlad, Tromsø – ansattevalgt 2019/2020
 Autorisert finansiell rådgiver Leif Gunnar Kristiansen,
 Tromsø – ansattevalgt 2019/2020
 Bedriftsrådgiver Eivind Bergmo, Storslett – ansattevalgt 2019/2020

Møtedeltakelse i 2019				
Organ	Ant.møter	Ant. deltakere	Ant. ganger fulltallig	Ant. møter med fravær
Styret	18	9	10	8
Representantskap	1	40	0	1
Representantskapets valgkomite	6	5	2	4

Eierstyring og selskapsledelse

(Corporate governance)

Ledelsen og styret vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse, og hvordan de fungerer i konsernet. SpareBank 1 Nord-Norge avlegger en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse i samsvar med regnskapslovens paragraf 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 17.10.18.

REGNSKAPSLOVEN § 3-3 B

(Redegjørelse om foretaksstyring)

Nedenfor redegjøres det for hvordan regnskapslovens paragraf 3-3b, 2. ledd, er dekket i SpareBank 1 Nord-Norge. Inndelingen refererer til nummereringen i paragrafen.

1. En gjengivelse av anbefaling som SpareBank 1 Nord-Norge følger, opplysning om hvor anbefalingen er tilgjengelig og begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalingen.

Strukturen for eierstyring og selskapsledelse er basert på norsk lov. SpareBank 1 Nord-Norge følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse, utgitt av Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, NUES.

2. Opplysninger om hvor anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1 er offentlig tilgjengelige.

Anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse er tilgjengelig på nues.no.

3. En begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1.

Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert under redegjørelsen for hvordan anbefalingen etterleves i kapitlet Eierstyring og selskapsledelse i Sparebank 1 Nord-Norge (Corporate Governance).

4. Beskrivelse av hovedelementene i SpareBank 1 Nord-Norges systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.

Se punkt 10 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, for beskrivelse av internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.

5. Vedtektsbestemmelser som helt eller delvis utvider eller fraviker allmennaksjelovens kapittel 5.

SpareBank 1 Nord-Norge følger finansforetaksloven. Det henvises til punkt 6 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, for en beskrivelse av SpareBank 1 Nord-Norge sin etterlevelse.

6. Sammensetningen av ledende organer samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruksjer og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid.

Se punktene 6, 7, 8 og 9 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.

7. Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskifting av styremedlemmer.

Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 8.

8. Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte tilbakekjøp eller utstedelse av egne egenkapitalbevis.

Se punkt 3 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.

NORSK ANBEFALING FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 punktene i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 17.10.2018 er fulgt opp i SpareBank 1 Nord-Norge.

Anbefalingen		Avvik
1	Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse	Ingen
2	Virksomhet	Ingen
3	Selskapskapital og utbytte	Ingen
4	Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående	Ingen
5	Fri omsettelighet	Ingen
6	Generalforsamling	SpareBank 1 Nord-Norge forholder seg til finansforetakslovens bestemmelser, med hensyn til sammensetning av organer.
7	Valgkomité	Alle medlemmene av valgkomiteen til representantskapet velges blant gruppene som er representert i representantskapet. Det er foreløpig ikke vurdert å utvide komiteen med et medlem hentet utenfor gruppene som er representert i representantskapet.
8	Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet	Ingen
9	Styrets arbeid	Ingen
10	Risikostyring og intern kontroll	Ingen
11	Godtgjørelse til styret	Styret deltar i konsernet spareprogram for EK-bevis
12	Godtgjørelse til ledende ansatte	Ingen
13	Informasjon og kommunikasjon	Ingen
14	Selskapsovertakelser	Lovpålagte eierbegrensninger
15	Revisor	Ingen

1. REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE (Anbefalingens punkt 1)

Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan den etterleves i SpareBank 1 Nord-Norge. Anbefalingen gjelder så langt den passer for sparebanker med egenkapitalbevis. Eventuelle avvik er redegjort for ovenfor.

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Nord-Norge er de mål og overordnede prinsipper som banken styres

og kontrolleres etter, for å sikre eiernes, innskytternes og andre gruppers interesser i banken.

Bankens prinsipper for eierstyring og selskapsledelse skal dermed sikre en forsvarlig formuesforvaltning, og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir realisert og nådd.

Banken følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance) www.nues.no.

Ut fra tre hovedpilarer – åpenhet, forutsigbarhet og transparens – har banken definert følgende hovedprinsipper:

- En struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- Systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- En effektiv risikostyring
- Fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon for å underbygge tillitsforholdet mellom eiere, styret og ledelsen
- Likebehandling av eiere, og balansert forhold til øvrige interessegrupper
- Overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Avvik fra anbefalingens punkt 1: Ingen

2. VIRKSOMHET (Anbefalingens punkt 2)

SpareBank 1 Nord-Norge er et selvstendig finanskonsern i SpareBank 1-alliansen.

Bankens vedtektsfestede formål er:

"Sparebanken har til formål å utføre tjenester som det er vanlig eller naturlig at banker utfører i henhold til den enhver tid gjeldende lovgivning som gjelder for sparebanker og de til enhver tid gitte konsesjoner."

Bankens visjon er: For Nord-Norge

Det vises til årsrapportens del "Strategisk kompass" for mer informasjon om hva som ligger i bankens visjon, forretningsidé og overordnede økonomiske mål.

Styret vedtar klare mål, strategier og risikoprofil for virksomheten. Dette for å sikre at banken skaper verdier for eierne.

Bankens regelverk for eierstyring og selskapsledelse ble sist vedtatt av styret 12.02.20. Medarbeidere skal kjennetegnes av høy etisk standard. Det innebærer at deres arbeidsadferd skal være tillitvekkende, ærlig og redelig, og i henhold til normer, regler og lover som gjelder i samfunnet. Banken har derfor utarbeidet SNN-koden – etiske retningslinjer. Den omhandler blant annet habilitet, forhold til kunder, leverandører og konkurrenter, verdipapirhandel, innsidere regler og relevante privatøkonomiske forhold. Dette regelverket gjelder for alle ansatte og tillitsvalgte i styrende organer. Selskapets etiske retningslinjer er tilgjengelig på selskapets nettsider.

Alle ansatte og tillitsvalgte er, i henhold til lov og interne retningslinjer, pålagt taushetsplikt om konsernets eller kunders forhold, som de får kjennskap til

i sitt arbeid. Taushetsplikten gjelder ikke bare overfor utenforstående, men også overfor medarbeidere som ikke har tjenstlig behov for de aktuelle opplysningene.

Ingen medarbeidere har lov til aktivt å søke opplysninger om andre medarbeidere, kunder eller andre utenforstående, via datasystemene eller på en annen måte, når det ikke er tjenstlig nødvendig.

SpareBank 1 Nord-Norge har egen varslingsrutine for medarbeidere som får kunnskap om forhold som er i strid med gjeldende lover og regler, eller vesentlige brudd på interne bestemmelser. Ansatte som varsler om kritikkverdige forhold i samsvar med interne rutiner, skal ikke utsettes for noen belastning som følge av varslingen. Det er også mulig å varsle anonymt.

SpareBank 1 Nord-Norges samfunnsansvar er en integrert del av virksomheten og omfatter økonomiske, sosiale, og miljømessige hensyn. Det omfatter også vår samfunnsoppgave som sparebank med et betydelig samfunnsansvar for verdiskaping og utvikling av landsdelen. Dette gjennom våre tjenester som finanskonsern og vår fordeling av samfunnsutbyttet og øvrige samfunnsengasjement. Samfunnsansvaret kommer også til uttrykk gjennom hvordan vi forvalter ressurser vi disponerer og vår dialog med ansatte, eiere, kunder, leverandører, lokalsamfunn og øvrige interessenter. Selskapet har egne nettsider for bærekraft og samfunnsansvar. Det vises ellers til årsrapportens kapittel om samfunnsengasjement. Styret evaluerer mål, strategier og risikoprofil minst årlig.

Avvik fra anbefalingens punkt 2: Ingen

3. SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE (Anbefalingens punkt 3)

Styret vurderer foretakets kapitalnivå og sammensetning løpende i lys av mål, strategi og ønsket risikoprofil.

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge hadde per 31.12.19 en ren kjernekapitaldekning på 17,2 %. Bankens og konsernets soliditet vurderes som meget god.

Bankens hovedmål, herunder mål for soliditet, kommuniseres på bankens hjemmesider, så vel som i periodiske regnskapspresentasjoner og i bankens årsrapport (se også foregående punkt). Banken gjennomfører også periodiske gjennomganger av bankens risiko, som måles i forhold til risikokapitalen (ICAAP-prosess). Resultatene forelegges bankens styre.

For nærmere informasjon om selskapskapitalen, se ka-pitlet Risikostyring og internkontroll.

Utbytte

Styret har utformet en utbyttepolitikk som grunnlag for de utbytteforslagene som fremmes for representantskapet. Utbyttepolitikken skal gjøres kjent på bankens hjemmesider, i periodiske regnskapspresentasjoner og i årsrapporten.

Representantskapet vedtar hvert år andelen av overskuddet etter skatt som skal fordeles til egenkapitalbeviserne og grunnfondskapitalen som utbytte, forholdsmessig i henhold til egenkapitalens eierbrøk. Andelen som fordeles til grunnfondskapitalen, utbetales normalt som samfunnsutbytte. Det vises til egen omtale av dette i styrets årsberetning.

Kjøp av egne egenkapitalbevis

For å ha fleksibilitet i forbindelse med salg av egenkapitalbevis til ansatte og tillitsvalgte, har representantskapet tidligere gitt styret fullmakt til å kjøpe tilbake eller utstede egne egenkapitalbevis. For å styrke denne muligheten, ga representantskapet den 21.03.19 styret fullmakt til å kjøpe og etablere pant i egne egenkapitalbevis, innenfor rammene som er angitt i lov og forskrift.

Den samlede beholdningen av egenkapitalbevis som banken eier og/eller har avtalepant i, kan ikke overstige 5 % av bankens eierandelskapital. Det laveste beløpet som kan betales for egenkapitalbevis er 12,50 kroner, og det høyeste er 100 kroner.

Egenkapitalbevis skal kjøpes i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Avhendelse skal skje gjennom samme marked, eventuelt som rettet salg mot ansatte og tillitsvalgte innenfor gjeldende lover og forskrifter. Pantsettelse skjer gjennom avtaler med kunder i forbindelse med kredittgivning og eventuell realisasjon av pantet i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Fullmakten gjelder til 22.05.20.

Underskudd

Eventuelt underskudd dekkes ved forholdsmessig overføring fra grunnfondskapitalen, herunder gavefondet og den eierandelskapitalen som overstiger vedtektsfestet eierandelskapital, herunder utjevningsfondet. Underskudd som ikke blir dekket av dette, dekkes ved forholdsmessig overføring fra overkursfondet og kompensasjonsfondet, og dernest ved nedsettelse av den vedtektsfastsatte eierandelskapitalen.

Kapitalforhøyelse

Styrefullmakter til kapitalforhøyelser gis på bakgrunn av konkrete og definerte formål. Per 31.12.19 foreligger det ingen styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse i SpareBank 1 Nord-Norge. Det har ikke vært gjennomført noen emisjoner i 2019. Det er i 2019 tatt opp ansvarlig lån for å øke konsernets ansvarlige kapital (kapitaldekning).

Avvik fra anbefalingens punkt 3: Ingen

4. LIKEBEHANDLING AV EIERE OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

(Anbefalingens punkt 4)

Banken skal, gjennom løpende dialog, sikre eiere og øvrige interessegrupper mulighet til å gi uttrykk for deres holdninger til bankens strategiske og forretningsmessige utvikling. Banken skal ha en profil som sikrer troverdighet og forutsigbarhet i egenkapitalmarkedet.

Gjennom vedtektene og i styrets og ledelsens arbeid, legges det vekt på at alle egenkapitalbevisere skal likebehandles og ha samme mulighet for innflytelse. Alle egenkapitalbevis har lik stemmerett. Banken forholder seg til finansforetakslovens regler for eier- og stemmerettsbegrensninger, så langt de gjelder for sparebanker med egenkapitalbevis.

Ved forhøyelse av eierandelskapitalen, skal eksisterende eiere ha fortrinnsrett, med mindre særlige forhold tilsier at dette fravikes. Fravikelsen vil i så fall bli begrunnet. SpareBank 1 Nord-Norge har over flere år gjennomført salg av egenkapitalbevis og/eller ansatte-emisjoner med rabatt og bindingstid. Slike transaksjoner er gjennomført for å styrke de ansattes eierskap til egen arbeidsplass, interessen for bankens lønnsomhet og fremtid, samt bankens egenkapitalinstrument.

I 2019 fikk de ansatte kjøpe egenkapitalbevis med spareavtaler på 500, 1 000, 1 500 eller 2 000 kroner i måneden som trekkes fra lønnen. Hvert kvartal kjøpes det egenkapitalbevis for oppspart beløp. For annethvert egenkapitalbevis den ansatte kjøper gjennom spareordningen, gir SpareBank 1 Nord-Norge den ansatte ytterligere ett gratis EK-bevis.

Tildelingen av "bonusbevis" skjer to år etter oppstarten av sparingen og forutsetter at den ansatte fortsatt eier de opprinnelig oppsparte EK-bevisene, og fortsatt er ansatt i konsernet. Styrets medlemmer har også mulighet til å delta i spareprogrammet. Det var 511 ansatte som benyttet seg av tilbudet i 2019.

Transaksjoner med nærstående

Styreinstruksen i SpareBank 1 Nord-Norge fastslår at styremedlemmer ikke skal delta i behandling eller avgjørelser av saker med så stor betydning for medlemmet eller nærstående, at medlemmet må anses å ha en personlig økonomisk interesse i saken. Medlemmet plikter selv å påse at han eller hun ikke er inhabil.

Styret skal godkjenne avtaler mellom banken og styrets medlemmer. Det samme gjelder avtaler mellom banken og tredjeperson, der et styremedlem, ledende ansatte eller en nærstående måtte ha en særinteresse. Unntak gjelder for avtaler om kreditt innenfor bankens ordinære virksomhet.

Avtaler mellom banken og et styremedlem, konsernsjef, en eier av egenkapitalbevis eller dennes morselskap, skal med visse unntak forelegges representantskapet til godkjenning dersom bankens ytelse har en virkelig verdi som utgjør mer enn en tjuedel av summen av grunnfondskapitalen og eierandelskapitalen i banken.

Avvik fra anbefalingens punkt 4: Ingen

5. FRI OMSETTELIGHET (Anbefalingen punkt 5)

Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs og er fritt omsettelige. Det er ikke vedtektsfestet noen form for omsetningsbegrensninger.

Avvik fra anbefalingens punkt 5: Ingen

6. GENERALFORSAMLINGEN (Anbefalingens punkt 6)

Generalforsamling (Representantskapet)

Banken er en sparebank, og styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene skiller seg fra aksjeselskap, jf. finansforetakslovens kapittel 8 om Generalforsamling, styrings- og kontrollorganer. SpareBank 1 Nord-Norge har derfor organene generalforsamling (representantskap), styre, daglig leder (konsernsjef), internrevisjon, revisor, revisjonsutvalg, godtgjørelse og risikoutvalg.

Bankens øverste organ, representantskapet, er sammensatt av egenkapitalbevisiere, innskytere, ansatte og representanter fra det offentlige. De valgte medlemmer skal samlet gjenspeile kundestrukturen og andre interessegrupper, samt samfunnsfunksjonen.

Representantskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og representantskapets vedtak.

Representantskapet har følgende hovedoppgaver:

- Føre tilsyn med styrets forvaltning av selskapet
- Fastsette årsberetning og årsregnskap
- Velge medlemmene til bankens styre, kontrollkomité og valgkomité
- Velge ansvarlig revisor og fastsette revisors honorar
- Fordeling av det beløp som etter Finansforetaksloven § 10-17 kan gis til allmennnyttige formål
- Opptak av ansvarlig lånekapital

Til møter i representantskapet, skal banken sikre at samtlige medlemmer får skriftlig innkalling og tilgang til alle saksdokumenter, inkludert valgkomiteens innstilling, med minst 21 dagers varsel. Dokumentene skal være tilgjengelige på bankens hjemmesider senest 21 dager før møtet. Representantskapet kan ikke treffe beslutninger i andre saker enn de som er angitt i innkallingen.

Representantskapet har 40 medlemmer og 20 varamedlemmer med følgende representasjon:

- Egenkapitalbevisiere:
16 medlemmer med 6 varamedlemmer
- Troms- og Finnmark fylkesting:
2 medlemmer og 2 varamedlemmer
- Nordland fylkesting: 2 medlemmer
og 2 varamedlemmer
- Innskytere: 10 medlemmer
med 5 varamedlemmer
- Ansatte: 10 medlemmer med 5 varamedlemmer

Representantskapet har normalt 1-2 møter per år. Det er varamedlemmer til representantskapet. Egenkapitalbevisiere kan dermed ikke møte med fullmektig.

Avvik fra anbefalingens pkt. 6: Representantskapet består av 40 medlemmer, hvorav egenkapitalbevisierne representerer 16 av 40 stemmer. Avvik fra anbefalingen skyldes at SpareBank 1 Nord-Norge forholder seg til finansforetakslovens bestemmelser med hensyn til sammensetning av organer for sparebanker.

7. VALGKOMITÉ (Anbefalingens punkt 7)

Valgkomité for representantskapet

Valgkomiteen består av 5 medlemmer og 5 varamedlemmer, og skal ha representanter fra alle fire grupper som er representert i representantskapet. Valgkomiteen velges av representantskapet og skal forberede valg av medlemmer i representantskapet, styret og valgkomité, eksklusive de ansattes representanter.

Valgkomiteen har også som oppgave å gjennomgå og foreslå eventuelle endringer i honorarstrukturen for selskapets tillitsvalgte.

Retningslinjer for valgkomiteen fastsettes av bankens representantskap.

Valgkomiteen består av 5 medlemmer og 5 varamedlemmer med følgende sammensetning:

- 2 medlemmer og 2 varamedlemmer fra de egenkapitalbeviserivalgte
- 1 medlem og 1 varamedlem fra de innskytervalgte
- 1 medlem og 1 varamedlem fra de ansattevalgte
- 1 medlem og 1 varamedlem fra de fylkestingsvalgte

Komiteen legger i forbindelse med valgene vekt på en sammensetning basert på erfaring, kompetanse, kjønn, bransje og geografi.

Representantskapets valgkomite skal forberede innskyternes valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet. Selve valget foretas gjennom et elektronisk innskytervalg.

Representanter fra de fylkestingene oppnevnes av fylkestingene selv.

Valgstyre for ansattes valg

I henhold til finansforetaksloven skal valget tilrettelegges av et valgstyre med representanter oppnevnt av styret. Valgstyret skal bestå av minst 3 medlemmer, hvor både de ansatte og ledelsen skal være representert.

Egenkapitaleiernes valgmøte

Det avholdes årlig ett valgmøte for egenkapitalbeviserne hvor representanter til representantskapet velges og hvor det informeres om selskapets finansielle situasjon. Egenkapitalbeviserne innkalles til valgmøte senest 14 dager før valgmøtet avholdes. Innkallingen inkluderer valgkomiteens innstilling til representanter til representantskapet samt andre relevante saksdokumenter. Stemmerett for egenkapitalbevis innehas av den som godtgjøres å være registrert i Verdipapirsentralen.

Valgkomiteens leder, eller den han/hun bemyndiger, fremlegger innstillingene for valgmøtet, herunder også en redegjørelse for valgkomiteens arbeid. Alle stemmeberettigede har forslagsrett på valgmøtet. Det skal holdes særskilt valg på medlemmer og varamedlemmer. Rekkefølgen varamedlemmene velges i fastsettes ved valget.

Avstemmingen skjer skriftlig dersom ikke samtlige møtende samtykker i at avstemmingen skjer på en annen måte. Den eller de er valgt som har fått flest stemmer. I tilfelle av stemmelikhet foretas loddtrekning.

Avvik fra anbefalingens punkt 7: Alle medlemmene av valgkomiteen til representantskapet velges blant gruppene som er representert i representantskapet. Det er foreløpig ikke vurdert å utvide komiteen med et medlem hentet utenfor representantskapet.

8. BEDRIFTSFORSAMLING OG STYRET, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

(Anbefalingens punkt 8)

Det vises til punkt 6 for informasjon om generalforsamling/representantskapet.

Styret besto i 2019 av 9 fast møtende medlemmer, hvor 7 var valgt av representantskapet og 2 av de ansatte. 4 av styrets 9 medlemmer er kvinner, hvorav 3 er valgt av representantskapet og 1 av de ansatte. 9 medlemmer velges for 2 år av gangen.

Konsernsjefen er ikke medlem av styret. Ingen av styremedlemmene valgt av representantskapet har noen ansettelses- eller oppdragstakerforhold til konsernet, utover sine verv som tillitsvalgte. Styremedlemmenes uavhengighet er vurdert av valgkomiteen og de er vurdert som uavhengige, med unntak av de ansattevalgte styremedlemmene. Leder og nestleder velges av representantskapet ved særskilte valg, og for 2 år av gangen.

Sammensetningen av styret er basert på kompetanse, kapasitet og mangfold, og i henhold til bankens vedtekter. Valgkomiteen skal sørge for at styrets sammensetning er slik at medlemmenes kvalifikasjoner oppfyller finansforetakslovens bestemmelser om egnethet, samt fyller ESMA/EBA sine anbefalinger.

Styret har minimum 12 møter i året, og medlemmenes deltakelse på styremøtene er beskrevet i årsrapporten. Deres beholdning av egenkapitalbevis i SpareBank 1 Nord-Norge fremkommer i noter til regnskapet, under presentasjonen av styret i årsrapporten og på bankens nettside. Det enkelte styremedlems bakgrunn er også beskrevet i årsrapporten, samt på bankens hjemmeside, www.snn.no.

Avvik fra anbefalingens punkt 8: Ingen

9. STYRETS ARBEID (Anbefalingens punkt 9)

Styrets funksjon

Styret leder bankens virksomhet i samsvar med lov, vedtekter og nærmere forskrifter gitt av representantskapet. Styret er ansvarlig for at midlene banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Styret har også plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret har i tillegg følgende hovedoppgaver:

- ansette konsernsjef
- fastsette instruks for den daglige ledelse av banken
- fastsette bankens strategi, budsjett, markeds- og organisasjonsmessige mål
- ansette og avskjedige leder for internrevisjonen

Styret har normalt 12 møter i året.

Vesentlige interesser

Styret må, som representant for banken utad, ikke foreta seg noe som kan gi noen en urimelig fordel på bankens bekostning.

Styremedlemmer skal på eget initiativ opplyse om enhver interesse den enkelte, ledende ansatte, eller nærstående kan ha i avgjørelsen av en sak styret har til behandling. Dette uavhengig av om den kan defineres som en særinteresse som medfører inhabilitet etter foranstående punkt.

Med mindre styremedlemmet selv velger å fratre ved behandlingen av saken, skal styret beslutte om vedkommende skal fratre. Ved vurderingen skal det legges vekt på alle former for personlige, økonomiske eller andre interesser hos medlemmet, og behovet for allmennhetens tillit til styrets vedtak og bankens virksomhet. Styrets vurdering av habilitetsspørsmål skal protokolleres.

Styrets medlemmer er definert som primærinnsidere, og må forholde seg til bankens reglement for erverv av egenkapitalbevis i banken og banker i SpareBank 1-alliansen. Det samme gjelder for aksjekjøp i selskap med kundeforhold til banken.

Ved behandling av engasjement som et styremedlem har verv eller interesse i, skal den enkelte erklære seg inhabil og forlate møtet. Styremedlemmer og ledende ansatte skal også melde fra til styret, hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av banken.

Evaluerings av styret

Styret foretar årlig en egenevaluering av sitt virke med henblikk på kompetanse, arbeidsform, saksbehandling, møtestruktur og prioritering av oppgaver.

Godtgjørelsesutvalg

Medlemmer:

- styrets leder og 3 styremedlemmer, hvorav en representant for de ansatte
- selskapsledelse har sekretærfunksjonen

Godtgjørelsesutvalget er felles for de selskapene i konsernet som omfattes av finansforetaksforskriften. Mandat: Forbereder og fremlegger saker for styret om godtgjørelsesordningen, herunder blant annet:

- godtgjørelsespolitikken
- rapport om praktisering av godtgjørelsesordninger
- erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte som fremlegges for representantskapet
- fastsetter rammeverk for variabel godtgjørelse
- godtgjørelsesutvalget behandler og gir sin innstilling til variabel godtgjørelse for ledende ansatte som omfattes av finansforetaksforskriften
- kontrollfunksjon
- godtgjørelse konsernsjef

Styret har fastsatt godtgjørelsesutvalget mandat. Utvalget møter når det selv finner det nødvendig, men minst 1 gang i året.

Revisjonsutvalg

Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret med det formål å foreta grundige vurderinger av utpekte saksområder. Revisjonsutvalgets oppgaver etter finansforetakslovens § 8-19 er å:

- forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen
- overvåke systemene for intern kontroll og risikostyring samt bankens internrevisjon om slik funksjon er etablert
- avgi uttalelse om valg av revisor
- ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet
- vurdere og overvåke revisors uavhengighet, herunder særlig i hvilken grad andre tjenester enn revisjon som er levert av revisor eller revisjons-selskapet utgjør en trussel mot uavhengigheten

Revisjonsutvalget skal behandle følgende områder, prosesser og dokumenter :

- Årlig
 - a. Årsrapport, inkludert relevante vedlegg.
- Kvartalsvis
 - a. Kvartalsrapport, inkludert relevante vedlegg (tapsrapport mv.)
- Løpende
 - a. Forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen
 - b. Ha løpende kontakt med foretakets valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet
 - c. Vurdere og overvåke revisors uavhengighet og objektivitet, herunder særlig i hvilken grad andre tjenester enn revisjon som er levert av revisor, kan ha betydning for revisors uavhengighet og objektivitet
 - d. Se etter den lovpliktige revisjon av årsregnskapet og det konsoliderte regnskap, herunder gjennomgå og vurdere konsernets kvartalsvise og årlige regnskapsrapporteringer med spesiell fokus på:
 - endringer i regnskapsprinsipper og regnskapspraksis
 - vesentlige skjønsmessige verdifastsettelse og estimer
 - betydelige justeringer som følge av krav og anbefalinger fra revisor
 - etterlevelse av lov, forskrifter og regnskapsstandarter
 - internkontroll i regnskapsavleggingsprosessen
 - e. Gjennomgå og diskutere punkter hvor revisor er uenig med administrasjonen og/eller hvor det er påpekt stor usikkerhet fra revisor og/eller andre forhold som revisor ønsker å diskutere.
 - f. Korrespondanse med Finanstilsynet relatert til områder som Revisjonsutvalget skal behandle.
 - g. Vurdere andre forhold som bestemt av styret og/eller Revisjonsutvalget selv eller som ønskes tatt opp av ekstern revisor.
- Periodevis
 - a. Vurdere og innstille for styret på valg av ekstern revisor og dens godtgjørelse.

Revisjonsutvalget skal bestå av tre medlemmer fra styret. De skal være uavhengige etter definisjonen i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance).

Revisjonsutvalget kan ikke bestå av medlemmer som inngår i et annet styreutvalg, med følgende unntak:

- Revisjonsutvalgets medlemmer kan være medlemmer i risikoutvalget.
- Revisjonsutvalgets leder kan ikke være leder av risikoutvalget.

Revisjonsutvalget må til enhver tid ha nødvendig kompetanse til å utføre revisjonsutvalgets oppgaver. Minst ett av revisjonsutvalgets medlemmer må ha relevant kompetanse innenfor regnskap og revisjon.

Revisjonsutvalget møter så ofte det selv finner det nødvendig, men minst fire ganger i året.

Risikoutvalg

Risikoutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret med det formål å foreta grundige vurderinger av utpekte saksområder.

Risikoutvalget skal behandle følgende områder, prosesser og dokumenter :

- Årlig:
 - a. Egenevaluering av risiko og kapitalbehov (ICAAP)
 - b. Validering av IRB-systemet
 - c. Risikostrategi
- Kapitalstrategi
- Gjenopprettingsplan
- Pilar 3-rapport
- Styrende dokumenter på kredittområdet
- Likviditetsstrategi
- Strategi for markedsrisiko
- Øvrige relevante styrende dokumenter på de ulike risikoområdene
- Lederbekreftelse
- Risikoanalyse hvitvasking
- Årsrapport compliance
- Internrevisjonens årsplan

Kvartalsvis/tertiarvis

- risikorapport fra Kreditt og Risikostyring
- statusrapporter fra internrevisjonen

Løpende

- nye strategiske satsinger
- korrespondanse med Finanstilsynet relatert til områder som risikoutvalget skal behandle
- endringer i IRB-systemet (modellendringer mv.)
- vesentlige nye produkter, prosesser og systemer, utkontrakteringer mv.
- risikoprising
- sikre at IRB-systemet er godt integrert i organisasjonen og at IRB-systemet beregner risikonivå og kapitalkrav på en betryggende måte

- sikre at banken har adekvate systemer for intern kontroll, risikostyring, compliance og internrevisjon, og at disse fungerer tilfredsstillende
- vurdere andre forhold som bestemt av styret og/eller Risikoutvalget selv eller som ønskes tatt opp av intern revisor

Periodevis

- vurdere og innstille overfor styret på valg av intern revisor
- instruks internrevisjonen

Risikoutvalget skal bestå av 3 medlemmer fra styret. De skal være uavhengige etter definisjonen i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance). Risikoutvalget kan ikke bestå av medlemmer som inngår i et annet styreutvalg, med følgende unntak:

- Risikoutvalgets medlemmer kan være medlemmer i revisjonsutvalget.
- Risikoutvalgets leder kan ikke være leder av revisjonsutvalget.

Risikoutvalget må til enhver tid ha nødvendig kompetanse til å utføre risikoutvalgets oppgaver. Når medlemmer skal utnevnes må det legges vekt på at medlemmene individuelt eller kollektivt har tilstrekkelig kompetanse, erfaring og ekspertise vedrørende risiko- og kapitalstyring. Risikoutvalget møter så ofte det selv finner det nødvendig, men minst fire ganger i året.

Rapportering

Styret mottar periodisk rapportering av:

- resultatutvikling
- markedsutvikling
- ledelses-, personal- og organisasjonsmessig utvikling
- utvikling i risikobildet og risikoeksponeringen for banken, herunder status på styrevedtatte risikorammer og måltall, samt status på gjenopprettingsindikatorer mv.

Foruten ovennevnte, presenteres bankens målekort som inneholder finansielle, organisatoriske, markeds- og kvalitetsmessige mål, periodisk.

Sentrale forretnings- og fagområder behandles minimum årlig, med evaluering og fastsetting av rammer og retningslinjer.

Intern revisjon

Intern revisor er et redskap for styret og administrasjonen for overvåking av at risikostyringsprosessen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. EY står for leveransen av internrevisjonstjenester for konsernet. Internrevisjonen har hele virksomheten som sitt arbeidsområde. Dette inkluderer også vesentlige aktiviteter som er utkontraktert, samt datterselskap som er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll eller som har en aktivitet som vurderes som vesentlig for konsernet. Internrevisjonens hovedoppgave er å bekrefte at den etablerte internkontrollen fungerer som forutsatt, og påse at etablerte risikostyringstiltak er tilstrekkelige sett opp mot bankens risikoprofil.

Internrevisjonen rapporterer tertialvis til styret, som vedtar årsplaner og budsjett for internrevisjonen. Revisjonens rapporter og deres anbefalinger til forbedringer i bankens risikostyring blir kontinuerlig gjennomgått og implementert.

Det utarbeides en revisjonsplan som diskuteres med konsernledelsen, behandles i risikoutvalget og godkjennes av styret. Revisjonens risikovurderinger ligger til grunn for hvilke områder som skal gjennomgås.

Det utarbeides særskilte revisjonsrapporter, med resultater og forslag til forbedringstiltak, som presenteres for ansvarlig leder og konsernets ledelse. Et sammendrag av rapportene sendes tertialvis til risikoutvalget og styret. Eventuelle konsulentoppdrag utføres innenfor de standarder og anbefalinger som gjelder for internrevisorer (IIA/NIRF).

Funksjon for risikostyring

Funksjonen er uavhengig av forretningene, og avdelingen har overordnet ansvar for helhetlig risikostyring og intern kontroll, herunder ansvar for konsernets risikomodeller og videreutvikling av effektive risikostyringssystemer.

Compliance-funksjonen

Compliance-funksjonen er uavhengig av forretningene og har ansvaret for å kontrollere etterlevelse av regelverk og rutiner. Funksjonen dekker hele konsernet og har direkte rapporteringslinje til styret.

Avvik fra anbefalingens punkt 9: Ingen

10. RISIKOSTYRING OG

INTERNKONTROLL (Anbefalingens punkt 10)

Bankens styringsstruktur bygger på bankens visjon, etablerte mål, strategier og verdigrunnlag. Den skal

sikre målrettet og uavhengig styring og kontroll som omfatter alle prosesser og kontrolltiltak iverksatt av bankens ledelse for å sikre effektiv forretningsdrift og gjennomføring av bankens strategier.

Det er etablert flere uavhengige kontrollorganer, se figur nedenfor, som skal sikre at eiere og andre interessentgrupper mottar korrekt informasjon om forretningsmessige og økonomiske forhold. Kontrollorganene har ulike oppgaver og formål, der deres roller og ansvar på øverste nivå er definert gjennom lovgivning, forskrifter og vedtekter.

Effektiv mål- og rammestyring er en forutsetning for å kunne utføre en løpende måling av bankens strategiske måloppnåelse. Banken benytter målekort, rullerende prognoser og regnskapet som styringsverktøy. Ansvarliggjøring sikres med tydelig kommunikasjon av forretningsplaner og fastsatte mål til de ansatte. Dette blir operasjonalisert gjennom klart definerte roller, ansvar og forventninger, og ledere som holdes ansvarlige for måloppnåelsen innenfor de enkelte ansvarsområdene.

Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egen risikostrategi, som gjennomgås årlig av styret. Konsernets øverste styringsdokumenter er forretningsstrategien og risikostrategien. Alle øvrige strategidokumenter – og policyer er avledet av disse. Policy for risikostyring og policy for compliance er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll. Policyene gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring, og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette. Risikostyringen er en integrert del av ledelsens beslutningsprosesser, og et sentralt element for organisering, rutiner og systemer.

Styret følger opp vedtatte rammeverk, prinsipper, kvalitets- og risikomål gjennom:

- kvartalsvis rapport fra konsernsjef og avdeling for risikostyring og complianceavdelingen
- årlig rapport fra compliance
- tertialvise rapporter fra intern revisor

Bankens internkontroll og risikostyringssystemer omfatter også retningslinjer for hvordan banken integrerer hensynet til omverdenen i verdiskapningen.

Det avkreves årlig en bekreftelse fra alle ledere på at rammeverk, retningslinjer og rutiner følges, og at systemer benyttes aktivt i oppfølging av egen resultatenheter.

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge har hovedansvaret for å overvåke og sette grenser for konsernets risikoeksponering. SpareBank 1 Nord-Norges risikoer måles og rapporteres i henhold til prinsipper og policy som styret har vedtatt.

Det er et overordnet mål at konsernets samlede risikonivå skal være lav til moderat og innenfor rammene som konsernets ansvarlige kapital setter. Gjennom god risikostyring, skal konsernet ha en inntjenings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar.

I den løpende risikostyringsprosessen i banken gjennomføres analyser, styring og oppfølging av vesentlige risikoer. Det er for å sikre at banken drives i tråd med vedtatt risikoprofil og vedtatte strategier. Minst én gang i året går styret og ledelsen gjennom bankens risikoprofil ut fra strategiske, driftsmessige og transaksjonsmessige forhold. Utviklingen i risikobildet rapporteres periodisk til konsernsjef og styret.

Styret mottar årlig en uavhengig rapport fra intern revisor og ansvarlig revisor. Den inneholder en vurdering av konsernets risiko og om internkontrollen fungerer hensiktsmessig og er betryggende.

Internkontroll finansiell rapportering

Konsernet overholder gjeldende myndighetspålagte krav, og bidrar til å sikre relevant, pålitelig, tidsriktig og lik informasjon til bankens egenkapitalbevisiere og verdipapirmarkedet forøvrig. Dette gjelder også konsernets kontakt med investorer utenom representantskapet. Enheten finans ledes av konserndirektør finans (CFO), og er organisert uavhengig av forretningsområdene. Finans ivaretar den finansielle rapporteringen, både på morbank- og konsernnivå. Enheten fastsetter retningslinjer for månedlig, kvartalsvis og årlig rapportering fra alle forretningsområdene og de fleste datterselskapene, på bakgrunn av interne og eksterne krav. CFO vurderer løpende forretningsområdenes finansielle resultater og måloppnåelse, og påser at alle enhetene presterer i tråd med konsernets overordnede økonomiske målsettinger. CFO rapporterer direkte til konsernsjef.

Konsernets økonomiavdeling utarbeider finansiell rapportering for SpareBank 1 Nord-Norge-konsernet. Avdelingen påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, konsernets regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer.

Økonomiavdelingen har etablert prosesser som sørger for at regnskapsrapporteringen kvalitetssikres og at

eventuelle feil og mangler følges opp og rettes løpende. Det er etablert kontrolltiltak for all finansiell rapportering. Det er for å sikre korrekt, gyldig og fullstendig rapportering. Tiltakene omfatter rimelighets- og sannsynlighetskontroller på hvert enkelt sted innenfor forretningsområdene og på et mer aggregert nivå. I tillegg utføres det detaljerte avstemmingskontroller daglig og månedlig. Konsernet har etablert gode målesystemer for alle forretningsområdene i konsernet, hvor de mest sentrale måltallene for hvert område følges opp. Hvert forretningsområde har ansvar for slik månedlig finansiell rapportering og oppfølging, og samarbeider tett med økonomiavdelingen om utvikling og forbedring av målesystemene. Etablerte kontrollaktiviteter evalueres jevnlig på design og effektivitet. Ekstern revisor foretar årlig revisjon av konsernets årsregnskap. Fra og med tredje kvartal i 2018 foretas det i tillegg forenklet revisorkontroll av delårsrapportering.

Etikk og varslings

Det er utarbeidet egne etiske retningslinjer for konsernet og dets ansatte. Verdigrunnlaget og de etiske verdier er godt kommunisert og kjent i hele organisasjonen. Det er etablert klare retningslinjer for intern kommunikasjon dersom ansatte får kunnskap om forhold som er i strid med eksterne eller interne bestemmelser, eller andre forhold som kan skade konsernets omdømme eller finansielle situasjon. Mer informasjon om risikostyring og internkontroll finnes i kapitlet "Risikostyring og internkontroll".

Avvik fra anbefalingens punkt 10: Ingen

11. GODTGJØRELSE TIL STYRET

(Anbefalingens punkt 11)

Styrets medlemmer mottar en fast årlig godtgjørelse. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig. Styrets leder godtgjøres særskilt og styremedlemmer som deltar i styreutvalg mottar godtgjørelse for dette. Ingen av styrets medlemmer valgt av representantskapet har oppgaver for selskapet utover styrevervet.

Deler av styrets medlemmer har tegnet seg i konsernets spareprogram. Programmet har samme utforming som i 2018, med spareavtaler på 500, 1 000, 1 500 eller 2 000 kroner i måneden. For annethvert egenkapitalbevis som kjøpes gjennom spareordningen, gir SpareBank 1 Nord-Norge ytterligere ett fribevis. Tildelingen av "bonusbevis" skjer to år etter oppstarten av sparingen og forutsetter at en fortsatt eier de opprinnelige oppsparte EK-bevisene.

Avvik fra anbefalingens punkt 11: Spareprogram EK-bevis.

12. GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

(Anbefalingens punkt 12)

Konsernet har etablert en godtgjørelsespolitikk som samsvarer med konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Den skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med konsernets risiko, motvirke for høy eller uønsket risikotaking, bidra til å unngå interessekonflikter og være i henhold til gjeldende lov og forskrift. Retningslinjene er godkjent av styret og legges frem for representantskapet.

Konsernets godtgjørelsespolitikk har særskilte regler for ledende ansatte, andre ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering. Det samme er tilfellet for ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver, jfr krav i forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Styret har etablert et godtgjørelsesutvalg som et forberedende organ i saker som gjelder vurdering og fastsettelse av kompensasjon til konsernsjefen. Videre skal utvalget innstille overfor styret på retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte (konsernledelsen). Det er styret som fastsetter godtgjørelsesutvalgets mandat. Retningslinjene legges fram for representantskapet. Styrets erklæring om lederlønn er et eget saksdokument til representantskapet. I notene til årsregnskapet framkommer godtgjørelsen til konsernsjefen og ledende ansatte.

Se også omtale av styrets godtgjørelsesutvalg under punkt 9.

Følgende prinsipper legges til grunn ved fastsettelse av eventuell variabel godtgjørelse for de ledende ansatte:

1. Det skal være et balansert forhold mellom fast og variabel godtgjørelse. Den faste delen av den ansattes godtgjørelse skal være tilstrekkelig høy til at foretaket kan unnlate å utbetale den variable delen av godtgjørelsen.
2. For ansatte som er omfattet av finansforetaksforskriften skal variabel godtgjørelse ikke utgjøre mer enn 100 % av den faste godtgjørelsen. Representantskapet i banken og generalforsamling i datterselskaper, kan beslutte at grensen kan økes til 200 % dersom kravene til behandling i selskapets styrende organer mv. er oppfylt.
3. Eventuell variabel godtgjørelse skal ikke utgjøre mer enn 50 % av fast lønn for konsernsjef og konsernledelse.

4. Grunnlaget for variabel godtgjørelse knyttet til avdelings resultater skal være en periode på minimum to år. Variabel godtgjørelse kan likevel opptjenes årlig, basert på vurderinger av finansielle og ikke-finansielle prestasjoner over minimum to år.

5. Fastsettelse av variabel godtgjørelse skal baseres på en vurdering basert på vedkommende persons prestasjoner, samt forretningsenhetens og konsernets resultater som helhet. Ved måling av risiko skal det tas høyde for samtlige risikoer som følger av finansforetakets virksomhet, inkludert kostnaden for kapital og likviditet som finansforetaket trenger.

6. Minst halvparten av variabel godtgjørelse skal gis i form av egenkapitalbevis i SpareBank 1 Nord-Norge. Råderetten til slike egenkapitalbevis skal overføres pro rata over en periode på 3 år fra tidspunktet den variable godtgjørelsen ble fastsatt. I denne perioden kan egenkapitalbevisene ikke fritt disponeres av den ansatte. Perioden skal ta hensyn til foretakets underliggende forretningscyklus og risikoen i foretaket. Slik del av variabel godtgjørelse skal reduseres dersom enten resultatutviklingen i foretaket eller etterfølgende resultater tilsier dette.

7. Samlet variabel godtgjørelse skal ikke begrense konsernets evne til å styrke den ansvarlige kapitalen.

8. Eventuelle individuelle, variable bonusordninger avkortes krone for krone med eventuelt tildelt overskuddsdeling (konsern- eller selskapsbonus).

9. Variabel godtgjørelse utbetales ikke gjennom eierandeler i tilknyttede selskaper (indre selskap), eller på annen måte som innebærer en omgåelse av foretakets regelverk for godtgjørelse.

10. Ledende ansatte skal ikke ha avtaler eller forsikringer som sikrer mot bortfall av prestasjonsbetinget godtgjørelse.

11. Godtgjørelse til ansatte med kontrollansvar skal være uavhengig av resultatet i forretningsområdet som de kontrollerer.

Avvik fra anbefalingens punkt 12: Ingen

13. INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

(Anbefalingens punkt 13)

Informasjon og effektiv kommunikasjon underbygger tillitsforholdet mellom eiere, styret og ledelsen, og

sørger for at bankens interessentgrupper har mulighet til løpende å vurdere og forholde seg til banken. Bankens informasjonspolitikk legger derfor vekt på en aktiv dialog med bankens ulike interessegrupper, der åpenhet, forutsigbarhet og innsyn settes i fokus.

Banken legger videre vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit i investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner, hjemmesiden og børs- og pressemeldinger. Det avholdes også regelmessige presentasjoner for internasjonale samarbeidspartnere, långivere, investorer og andre interessegrupper.

Den åpne informasjonspraksisen følger de til enhver tid gjeldende taushetspliktsregler.

SpareBank 1 Nord-Norges finanskalender offentliggjøres på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens punkt 13: Ingen

14. SELSKAPSOVERTAKELSE

(Anbefalingens punkt 14)

Den som vil gjennomføre erverv som vil medføre at vedkommende blir eier av en kvalifisert eierandel i en sparebank, må på forhånd sende melding om dette til Finanstilsynet, jf. Finansforetaksloven § 6-1. Det samme gjelder erverv som vil medføre at en kvalifisert eierandel økes slik at den vil utgjøre eller overstige henholdsvis 20, 30 eller 50 % av kapitalen eller stemmene i finansforetaket, eller slik at eierandelen gir bestemmende innflytelse som nevnt i allmennaksjeloven § 1-3, i finansforetaket. Oversikt over de 20 største egenkapitalbeviserne i SpareBank 1 Nord-Norge finnes i noter til regnskapet og på bankens hjemmeside.

Avvik punkt 14: Lovpålagte eierbegrensninger

15. REVISOR (Anbefalingens punkt 15)

Ekstern revisor velges av representantskapet etter innstilling fra revisjonsutvalget. Banken har samme revisor i morselskapet og alle datterselskapene.

Ekstern revisor legger frem en årlig plan for revisjonsutvalget, med hovedtrekkene for gjennomføringen av revisjonsarbeidet.

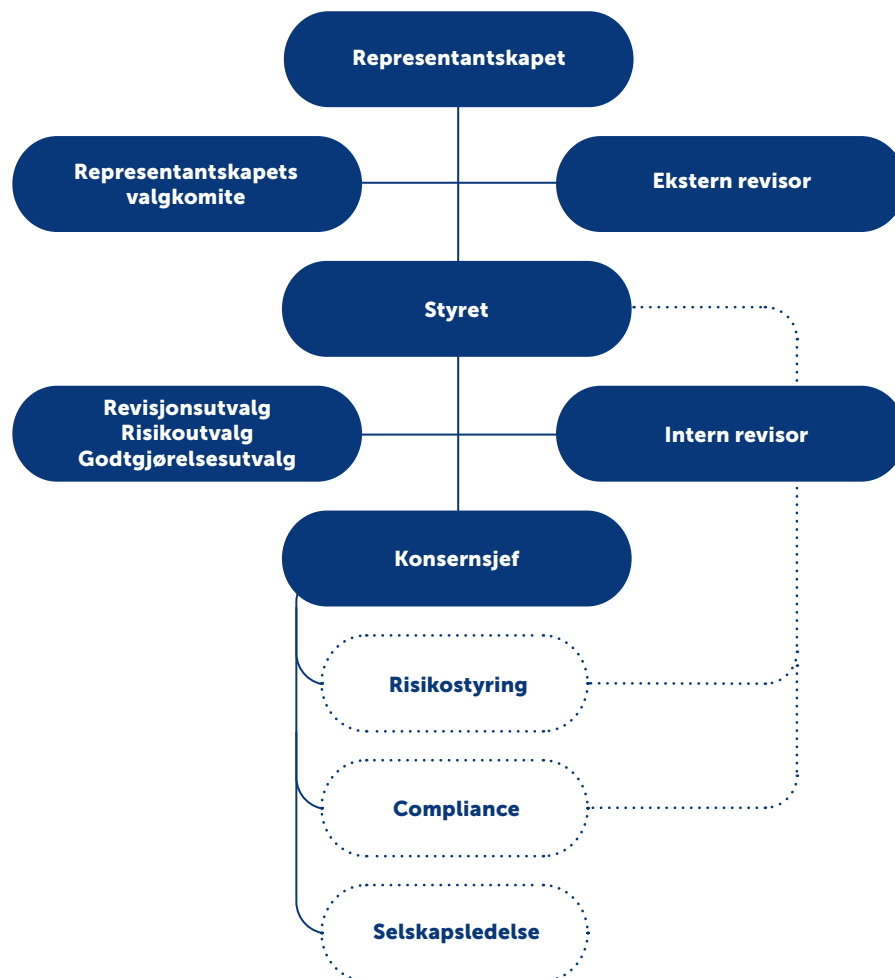
Revisor deltar i styremøter som behandler årsregnskapet og i revisjonsutvalgets møter som behandler regnskapet. Konsernets internkontroll gjennomgås

også, herunder identifisering av svakheter og forslag til forbedringer. Styret avholder minst ett årlig møte med revisor uten at konsernsjefen eller andre fra den daglige ledelsen er til stede.

Ekstern revisor avgir beretning til representantskapet og kontrollkomiteen om disse forholdene.

Det er fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Representantskapet fastsetter revisors honorar.

Avvik fra anbefalingens punkt 15: Ingen

Risikostyring og internkontroll

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Nord-Norge skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og den skal samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Dette skal oppnås gjennom:

- en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risiko- og kapitalstyring.
- en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- i størst mulig grad prise produkter i tråd med den underliggende risikoen.
- å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatte forretningsstrategi.
- å utnytte synergi- og diversifiseringseffekter.
- å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

SpareBank 1 Nord-Norge skal til enhver tid drive virksomheten i samsvar med relevante lover, forskrifter og interne retningslinjer, herunder konsernets verdigrunnlag og etikkregler nedfelt i SNN-koden.

RISIKOSTRATEGI

Formål

Risikostrategien er retningsgivende for arbeidet med risikostyring og internkontroll i Sparebank 1 Nord-Norge. Den definerer hvilken risiko konsernet er villig til å ta for å nå sine strategiske mål, samt hvordan risikoen skal styres og følges opp. Formålet med risikostrategien er oppsummert i tabellen nedenfor.

Tema	Beskrivelse av formål
Oversikt	Gi en helhetlig og balansert oversikt over konsernets risikoer.
Risikoevne	Synliggjøre konsernets risikoevne.
Risikovilje	Definere hvilken risiko som kan tas for å nå strategiske mål, slik de er definert i forretningsstrategien.
Styring og kontroll	Definere hvordan risikoen skal styres og følges opp.
Roller og ansvar	Definere roller og ansvar.

Fastsettelse

Følgende begreper legges til grunn for fastsettelse av konsernets risikostrategi:

Begrep	Definisjon/beskrivelse
Risikoevne	Total risikoeksponering som konsernet kan stå imot før det går inn i en gjenopprettingssituasjon («recovery») og må: • Iverksette vesentlige korrigerende og/eller begrensende tiltak. • Gjennomføre en uønsket endring av forretningsmodell.
Risikovilje	• Maksimal ønsket risikoeksponering ut fra et lønnsomhets- og tapsperspektiv. • Risikoviljen er lavere enn risikoevnen. • Risikoviljen kan være både på aggregert risikoeksponering og enkeltrisikoevne.

Virkeområde

Risikostrategien omfatter konsernet, herunder både morbank, datterselskaper, tilknyttet virksomhet og felleskontrollert virksomhet - der det er aktuelt og relevant.

Oppfølging

Risikostrategien følges opp løpende. Krav til og føringer knyttet til oppfølging er nærmere definert i risikostrategien, herunder blant annet:

- roller og ansvar.
- agering ved negativ utvikling relatert til risikorammer og måltall.
- håndtering av brudd på risikorammer.
- rapportering.

Risikovilje

Konsernets kvalitative risikovilje fremkommer i tabellen nedenfor.

Oversikt kvalitativ risikovilje		
#	Risikoområde	Risikovilje normalscenario
1	Forretningsrisiko (inkludert strategisk risiko)	Lav
2	Kredittrisiko	Lav til moderat
3	Markedsrisiko	Lav ¹
4	Likviditets- og finansieringsrisiko	Lav
5	Eierrisiko	Lav til moderat
6	Operasjonell risiko (inkludert relaterte risikoer)	Lav
7	Forsikringsrisiko	Lav til moderat
8	Pensjonsrisiko	Lav
9	Systemrisiko	Eksternt gitt
10	Overdreven gjeldsoppbygging	Lav
11	Klimarisiko	Lav til moderat
Samlet risikovilje		Lav til moderat

¹ Konsernets likviditetsportefølje er den største driveren for konsernets markedsrisiko. Regulatoriske krav (LCR, NSFR) gir føringer for sammensetningen av likviditetsporteføljen. Konsernets risikovilje er lav innenfor gitte regulatoriske krav.

Den samlede risikoviljen er lav til moderat, og uendret fra forrige år. Den kvalitativt definert risikoviljen operasjonaliseres gjennom kvantitativt definerte risikorammer og måltall innenfor hvert av de definerte risikoområdene. Dette setter videre retning for underliggende styrende dokumenter.

1 Forretningsområdene og fagavdelingene	2 Risikostyring og compliance	3 Toppledelsen	4 Intern revisjon	5 Styret
Har primæransvaret for å identifisere, håndtere, kontrollere og rapportere risikoer. Grunnleggende prinsipp er at kvalitet sikres ved første gangs gjennomføring av arbeidsoppgaver.	Gi råd og bistå med tilrettelegging for at første forsvarslinje skal kunne etablere og gjennomføre god styring og kontroll. Uavhengig måling og rapportering av risikoeksponering opp mot vedtatt risikotoleranse og risikorammer. Teste, kontrollere og vurdere om den etablerte internkontrollen, samt rapportere eventuelle avvik og gi råd om forbedringer.	Implementerer og gjennomfører strategien og risikostyringen, slik prinsippene for dette er vedtatt av styret. Rolleutøvelsen tilpasses resten av mannskapet. Konsernsjef ("lagkapteinen") har den mest sentrale rollen i ledelsen. Lederstilen må tilpasses til både mål, strategi og medarbeidere. Ledelsen må ha god innsikt i og forståelse for forretningsvirksomheten og risikoeksponeringen. Kultur og holdninger "Tone at the top".	Uavhengige vurderinger av at styring og kontroll er i tråd med rammeverket. Gi råd på basis av sine funn. Gi proaktive bidrag til organisasjonens måloppnåelse.	Beslutter mål og strategier, samt fastsetter etiske retningslinjer og selskapets risikotoleranse. Må forholde seg aktivt til selskapets overordnede organisering. Må følge opp at strategien gjennomføres og risikotoleranse overholdes. Må ha god innsikt i og forståelse for forretningsvirksomheten og risikoeksponeringen

ORGANISERING, GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING

Konsernets kontroll- og styringsmodell tar sikte på uavhengighet i risikorapporteringen, hvor ansvar og roller i den daglige risikostyringen er vektlagt spesielt. SpareBank 1 Nord-Norge har i flere år, både i egen regi og gjennom samarbeid i SpareBank 1-alliansen, lagt ned store ressurser i å utvikle effektive prosesser for å identifisere, måle og styre risiko.

Alle ledere i konsernet er ansvarlige for til enhver tid å ha full innsikt i risikobildet innenfor sitt eget forretnings- og/eller fagområde. For å tilfredsstille konsernets overordnede mål, har konsernet valgt å dele risikostyringsprosessen i fem deler.

Et viktig fundament for effektiv risikostyring er en sterk risikokultur, med høy bevissthet om risiko og risikostyring i hele konsernet. Dette krever at alle medarbeidere har en god forståelse for sin egen rolle og sine handlinger, og risikoer som er forbundet med dette.

Ansvar for løpende risikostyring er delt mellom styret, styrene i datterselskapene, konsernledelsen, fagansvarlige og linjeledelsen. Risikostyring og kontroll er en del av SpareBank 1 Nord-Norges virksomhetsstyring, som er beskrevet i kapittelet "Eierstyring og selskapsledelse". Det er lagt vekt på ansvar gjennom personlige fullmakter, samt uavhengighet mellom forretningsområdene, og avdelingene og personene som overvåker disse.

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge har ansvaret for å vedta en forsvarlig risikoprofil, avkastningsmål, overordnede rammeverk for risiko- og kapitalstyring, inkludert IRB-systemet, og risikomodeller generelt. Styret er videre ansvarlig for å vedta risikorammer og fullmakter samt ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) med tilhørende vurdering av forsvarlig soliditet og likviditet sett opp mot konsernets risikoprofil og regulatoriske krav.

Styret skal forsikre seg om at rammeverket er tilstrekkelig kommunisert og implementert i hele konsernet. Styret skal videre forsikre seg om at rammeverket følges opp med tilstrekkelig autoritet og ressurser.

Styrets oppgaver er formalisert i en egen årsplan som oppdateres årlig. Denne skal sikre at styret har tilstrekkelig tid og fokus på tillagte sentrale oppgaver.

Risikoutvalget, som ett av styrets arbeidsutvalg, er ansvarlig for innledende behandling av tema relatert til risikostyring, kapitalstyring og internkontroll mv. før endelig styrebehandling og -godkjenning. Dette innbefatter blant annet ICAAP, IRB-validering, risikostrategi og risikorapporter.

Internrevisjonen overvåker at risikostyringsprosessen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Internrevisjonen rapporterer til styret. Rapportert og anbefalinger om forbedringer skal følges opp av organisasjonen. Konsernets internrevisjon håndteres av EY.

Konsernsjef har ansvaret for den overordnede risikostyringen. Dette betyr at konsernsjef er ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i konsernet, og at risikoeksponeringen overvåkes. Konsernsjef er også ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Styringsforum for risiko- og kapitalstyring (RIKAP)

ivaretar overordnet oppfølging av konsernets balansestyring, risikoprofil, finansiering, likviditet, soliditet, og at konsernet etterlever regulatoriske krav på området. RIKAP foretar behandler også blant annet ICAAP, IRB-validering, kredittmodeller, risikostrategi, kapitalplan. RIKAP er bredt sammensatt med ledende ansatte fra forretningsenhetene og avdelingene som har ansvar for risiko- og kapitalstyring.

Complianceutvalget identifiserer, vurderer, gir råd om, overvåker og rapporterer virksomhetens compliance-risiko. Utvalget er bredt sammensatt med ledende ansatte fra Compliance, Risikostyring, Kreditt, Sikkerhet, Juridisk, og suppleres med relevante fag- og forretningsressurser ved behov.

Ledere av forretnings- og støtteområdene og ansatte har ansvaret for den daglige risikostyringen innenfor sine ansvarsområder. Lederne skal til enhver tid påse at risikostyringen og risikoeksponeringen er innenfor de rammer og overordnede styringsprinsipper som er besluttet av styret eller konsernsjef.

Risikostyring er organisert uavhengig av forretningsenhetene, og rapporterer direkte til konsernsjefen. Konserndirektør for kreditt og risikostyring har også mulighet å rapportere direkte til styret hvis ekstraordinære situasjoner skulle kreve dette. Avdelingen har ansvaret for videreutvikling av rammeverket for risikostyring, kapitalstyring og internkontroll, inkludert risikomodeller og risikostyringssystemer. Avdelingen har også ansvaret for løpende overvåkning og rapportering av konsernets risikoeksponering til styret.

Compliance er en uavhengig funksjon som identifiserer, vurderer, gir råd om, overvåker og rapporterer virksomhetens compliance-risiko. Compliancefunksjonen i konsernet dekker alle forretningsenheter, støtteavdelinger og datterselskap i konsernet med hensyn til etterlevelse av regelverket. Avdelingen skal være uavhengig og skal, der dette er nødvendig, samarbeide med andre fagpersoner/avdelinger. Dette gjelder særlig risikostyring, juridisk avdeling og internrevisjon.

Kreditt er konsernets sentrale avdeling innenfor kredittområdet, med ansvar for utarbeidelse og vedlikehold av mål, strategier, retningslinjer og rutiner, operativ styring og oppfølging av konsernets kredittvirksomhet og kredittrisikohåndtering. Avdelingen har en frittstående rolle opp mot forretningsområdene og de ulike lokalbankene.

Kredittutvalgene har ansvaret for å avgi en uavhengig innstilling til fullmaktshaver. I innstillingen foretar kredittutvalgene en vurdering av låne- og kredittsøknader i henhold til gjeldende kredittpolicy, bevilgningsreglement og kredittbehandlingsrutiner. Kredittutvalgene legger spesiell vekt på å avdekke risiko i tilknytning til den enkelte søknad, og foretar en egen selvstendig vurdering av kredittrisiko.

INTERNKONTROLL OG LEDERBEKREFTELSE

Internkontrollen baserer seg på COSO-rammeverket (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissions) som inneholder fem nivåer:

1. Kontrollmiljø: Omfatter menneskene i virksomheten, herunder deres individuelle egenskaper og integritet, etiske verdier, holdninger og kompetanse, samt hvordan virksomheten er organisert. Ledelsesfilosofi, lederstil og driftsform inngår også i kontrollmiljøet.

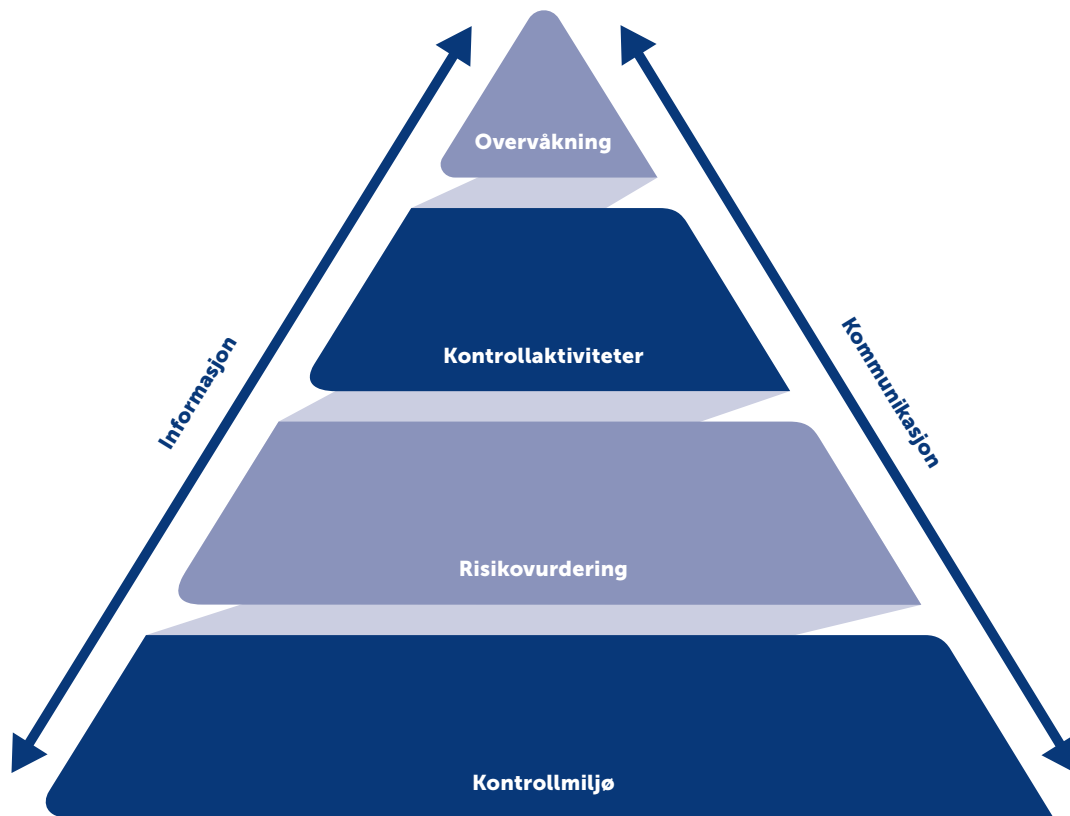
2. Risikovurdering: Vurdering av interne og eksterne forhold som påvirker måloppnåelsen.

3. Kontrollaktiviteter: Retningslinjer og prosedyrer som skal sikre at risikoer reduseres og håndteres på en effektiv måte.

4. Informasjon og kommunikasjon: Prosesser som sikrer at relevant informasjon identifiseres og kommuniseres i tide.

5. Overvåking: Prosesser for å sikre at internkontrollen er hensiktsmessig definert og gjennomført, og at den er effektiv og tilpasningsdyktig.

De fem nivåene skal bidra til at konsernet når sine strategiske mål gjennom god risiko- og virksomhetsstyring. COSO-rammeverket er etablert i tråd med konsernets øvrige prinsipper for risiko- og kapitalstyring, hvor kontinuerlig forbedring, effektivitet i driften, pålitelig finansiell rapportering, og etterlevelse av lover og regler er viktige aspekter.

Direktører, banksjefer, fagsjefer og avdelingsledere skal rapportere oppover i organisasjonen på hvordan risikostyringen innenfor deres ansvarsområder er gjennomført sett opp mot godkjent rammeverk og risikoeksponering. Dette skal gi konsernsjefen og styret et grunnlag for å kontrollere at risikostyringen er forsvarlig ivaretatt. Lederbekreftelse (internkontroll-rapportering) gjennomføres én gang i året. Dette arbeidet koordineres av Risikostyring. Hensikten med den årlige lederbekreftelsen er å:

- Gi en oppsummering av gjennomføringen av internkontrollen og risikostyring.
- Kartlegge konsernets styrker og svakheter innen internkontroll og risikostyring, slik at nødvendige forbedringstiltak kan iverksettes.
- Legge grunnlaget for et aktivt engasjement og forståelse rundt internkontroll og risikostyring blant ledere på alle nivå i konsernet.

Rapporteringen skal benyttes aktivt i lederutviklingsprosesser, som skaper økt forståelse for viktigheten av god risikostyring og kvalitet.

For IT-området (informasjonsteknologi) brukes COBIT-rammeverket (Control Objectives for Information and Related Technology) som grunnlag for intern kontroll og risikostyring. Det er et rammeverk som skal sikre helhetlig styring og kontroll innenfor tre sentrale områder:

- interne og regulatoriske krav og kontroller.
- tekniske problemstillinger og utfordringer.
- IT-risiko.

Forretningsmål og strategiske mål kobles til IT-mål innenfor disse områdene. God styring sikres gjennom løpende beregninger og oppfølging av mål og prestasjoner, og gjennom ansvarliggjøring av prosesseiere innenfor forretningsområder og IT-området. Rammeverket forener anerkjente IT-standarder og beste praksis med øvrige overordnede og strategiske mål.

Eierforhold

BANKENS EIERKAPITAL – EIERSAMMENSETNING

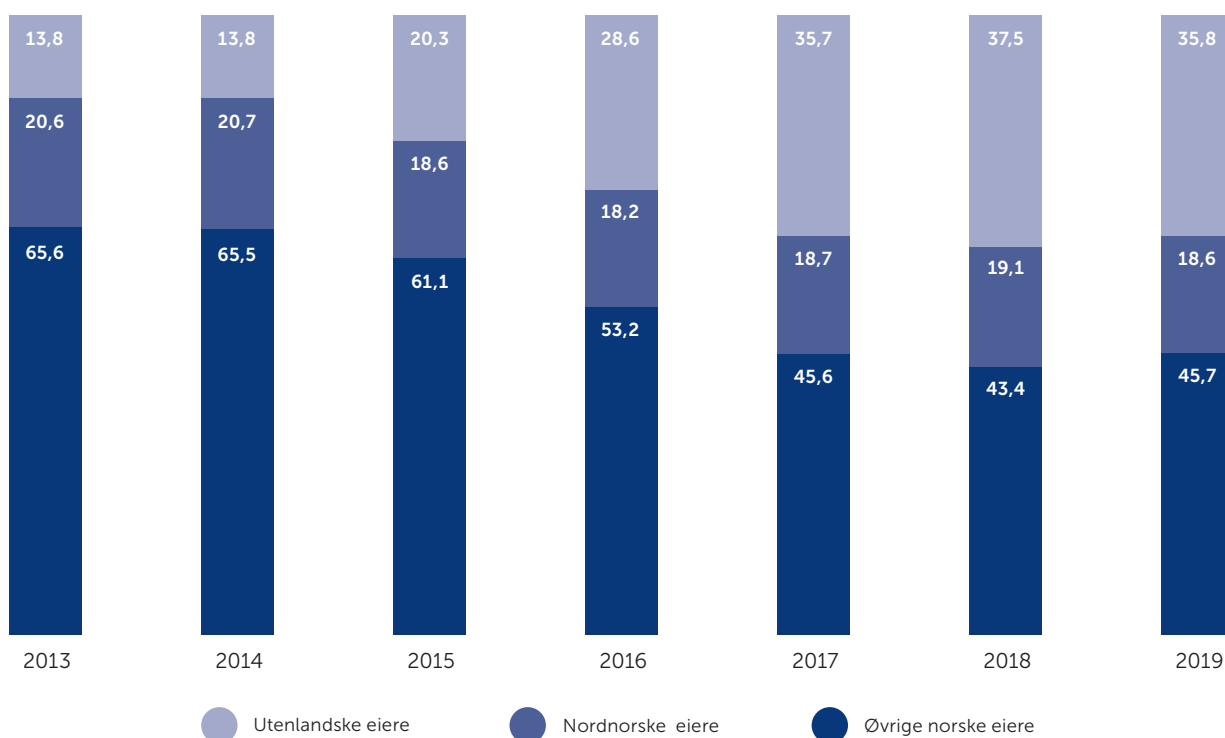
SpareBank 1 Nord-Norge har to eiergrupperinger: eiere av de børsnoterte egenkapitalbevisene og den samfunnsseide kapitalen. Ved årsskiftet utgjorde egenkapitalbevisene 46,36 % (eierandelsbrøken) av bankens egenkapital, mens 53,64 % var samfunnsseid. Eierandelskapitalen til SpareBank 1 Nord-Norge utgjør 1 807 mill kroner fordelt på 100 398 016 egenkapitalbevis, hvert pålydende 18 kroner. Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs, og antall eiere per 31.12.19 var 9 201. Ved utgangen av 2018 var antallet eiere 8 491, og banken har dermed fått 710 nye eiere i løpet av det siste året.

Antallet nordnorske eiere økte fra 2 671 ved utgangen av 2018 til 2 761 ved årsskiftet. Disse utgjorde 18,55 % av den totale eierandelskapitalen, mot 19,10 % for et år

siden. Banken har fortsatt et ønske om å øke antallet og andelen nordnorske egenkapitalbevisiere i tiden som kommer. For å støtte opp under dette har styret vedtatt å videreføre spareordningen i egenkapitalbevis. Alle ansatte får tilbud om å investere inntil 2 000 kroner hver måned i egenkapitalbevis. Dersom sparingen fullføres vil de ansatte etter to år motta et kostnadsfritt egenkapitalbevis for hvert annet kjøpte bevis.

Andelen egenkapitalbevis som tilhører utenlandske eiere har blitt noe redusert det siste året. For et år siden utgjorde denne andelen 37,50 %, mens den ved årsskiftet var redusert til 35,75 %.

Eiersammensetning EK-bevis – prosentvis geografisk fordeling

EIERSAMMENSETNING EGENKAPITALBEVIS

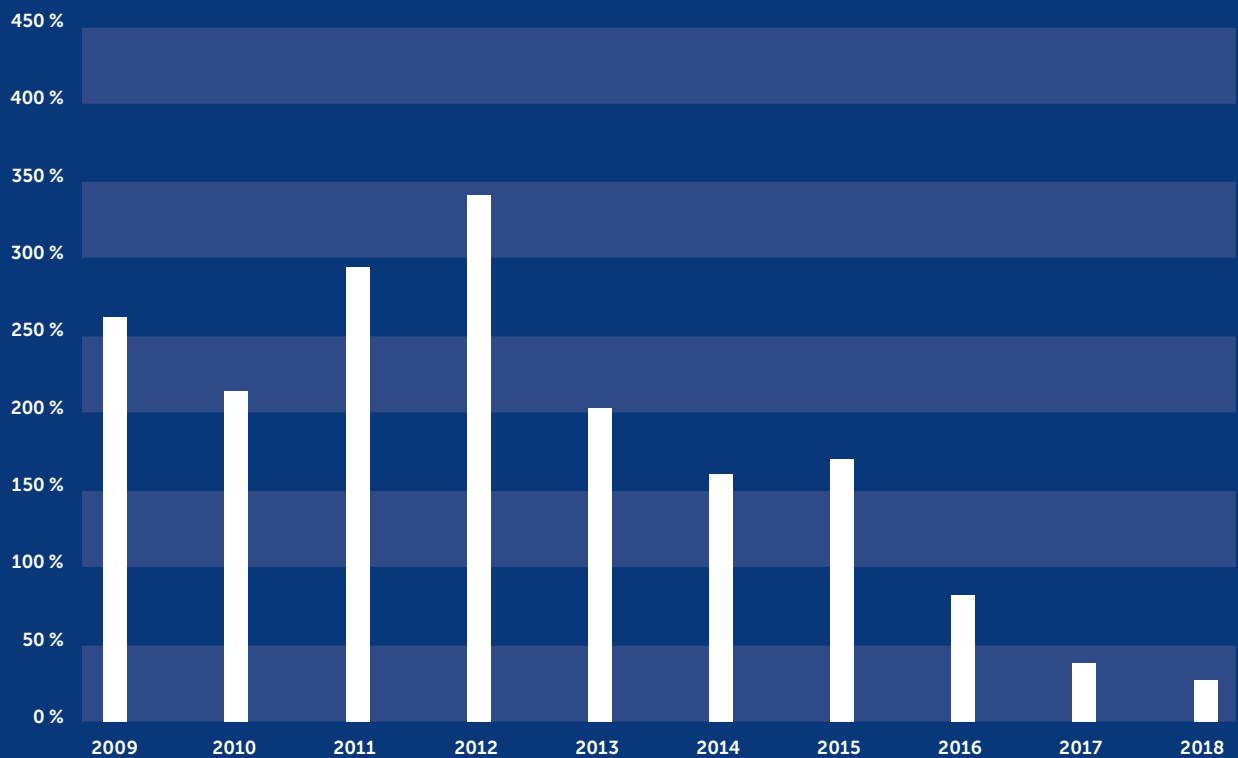
I note 22 finnes en oversikt over egenkapitalbevis eid av bankens ledende ansatte og styremedlemmer. Tabellen nedenfor inneholder informasjon over de 20 største eierne samt endringen i deres beholdning det siste året.

Eiere	31.12.19	31.12.18	Endring i antall 2019
State Street Bank And Trust Comp A/C Client Omnibus F, Ref: Om06	3 659 857	3 058 928	600 929
Pareto Aksje Norge Verdipapirfond V/Pareto Asset Management As	3 355 715	3 260 063	95 652
Pareto Invest As	3 025 874	945 976	2 079 898
Geveran Trading Co Ltd	2 693 280	2 693 280	0
Flps - Princ All Sec Stock Sub	2 273 297	2 311 392	-38 095
Mp Pensjon Pk	2 269 322	2 584 322	-315 000
The Northern Trust Comp, London Br Non-Treaty Account	2 094 748	2 382 129	-287 381
Morgan Stanley & Co. International Msip Equity	1 964 238	344 849	1 619 389
Vpf Eika Egenkapitalbevis C/O Eika Kapitalforvaltning As	1 780 925	1 398 129	382 796
Meteva As	1 614 670	1 614 670	0
Forsvarets Personellservice	1 467 630	1 391 630	76 000
Sparebankstiftelsen Sparebank 1 No	1 411 606	1 411 606	0
Landkreditt Utbytte	1 200 000	1 000 000	200 000
Citibank, N.A.	1 022 987	718 996	303 991
Euroclear Bank S.A./N.V. 25% Clients	1 018 124	1 033 413	-15 289
J.P. Morgan Bank Luxembourg S.A. Jpmblsa Reclt Lux Res Lend	1 006 239	0	1 006 239
State Street Bank And Trust Comp A/C Client Omnibus D, Ref: Om04	895 243	956 239	-60 996
Arctic Funds Plc Bny Mellon Sa/Nv	790 249	560 615	229 634
Clearstream Banking S.A.	756 198	648 843	107 355
Verdipapirfondet Eika Spar C/O Eika Kapitalforvaltning As	630 948	0	630 948
SUM 20 største eiere	34 931 150	28 315 080	6 616 070

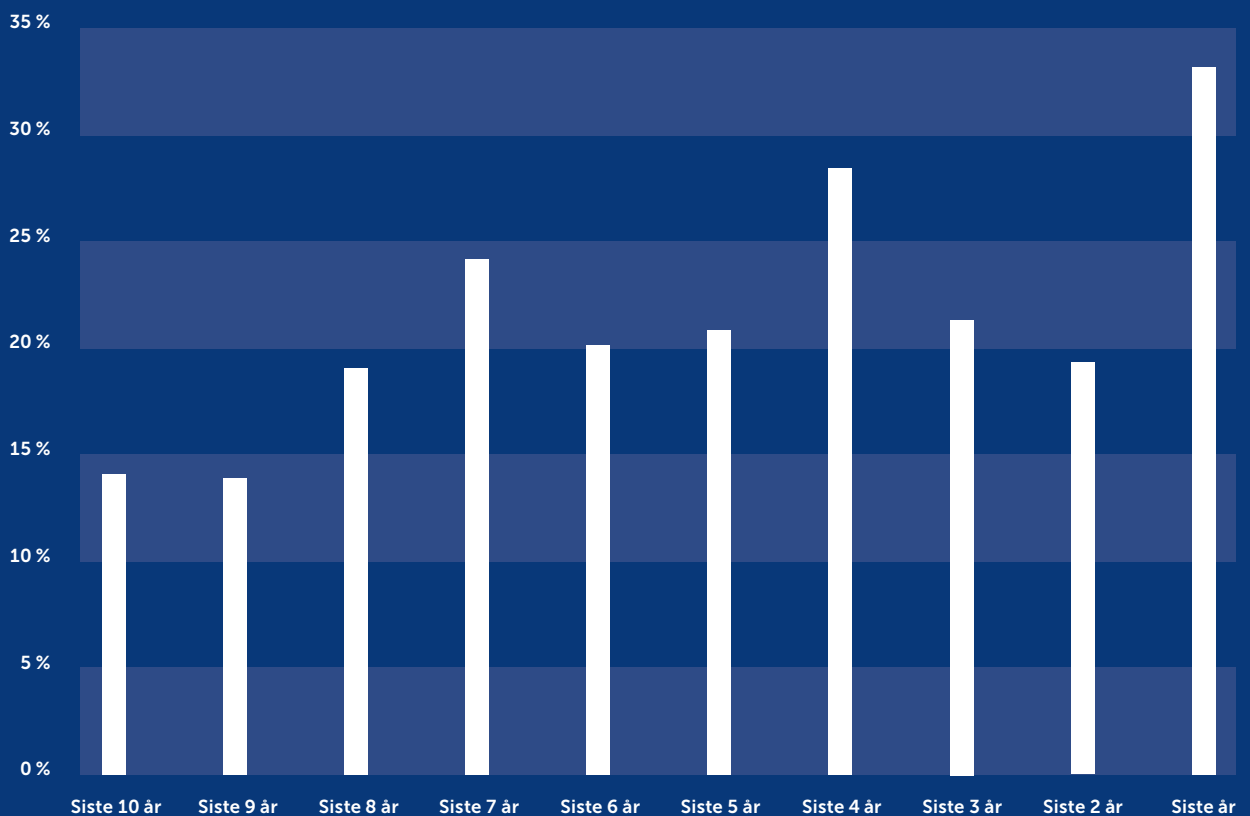
Eier- og utbyttepolitikken til banken skal bidra til at egenkapitalbevisene fremstår som et attraktivt og likvid finansielt instrument. Det er et mål å forvalte konsernets ressurser slik at det oppnås en langsiktig god og konkurransedyktig avkastning på bankens egenkapital, sett opp mot sammenlignbare plasseringer og bankens risikoprofil. For egenkapitalbevisiere vil avkastningen fremkomme i form av kontantutbytte og kursendring.

Bankens utbyttepolitikk tilsier at minimum 50 % av konsernets resultat utbetales til eierne. Foreslått utbyttegrad for 2019 er 42,6 %, mot 56,9 % for 2018. Utdelingsgraden er lik for begge eiergrupperinger og eierandelsbrøken opprettholdes.

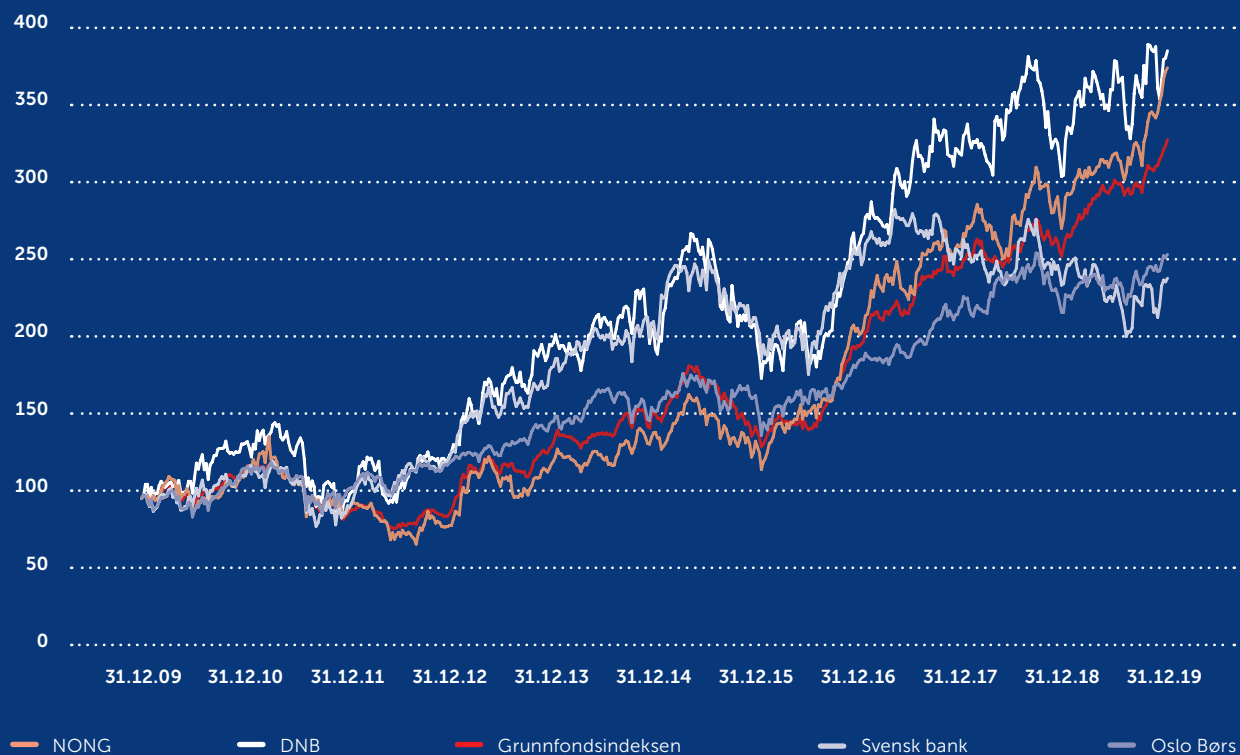
Kumulativ totalavkastning (%) frem til 31.12.19, ved kjøp av bankens EK-bevis ved årsslutt hvert år

Annualisert totalavkastning for investor pr 31.12.19 (forutsatt reinvestering av utbytte)

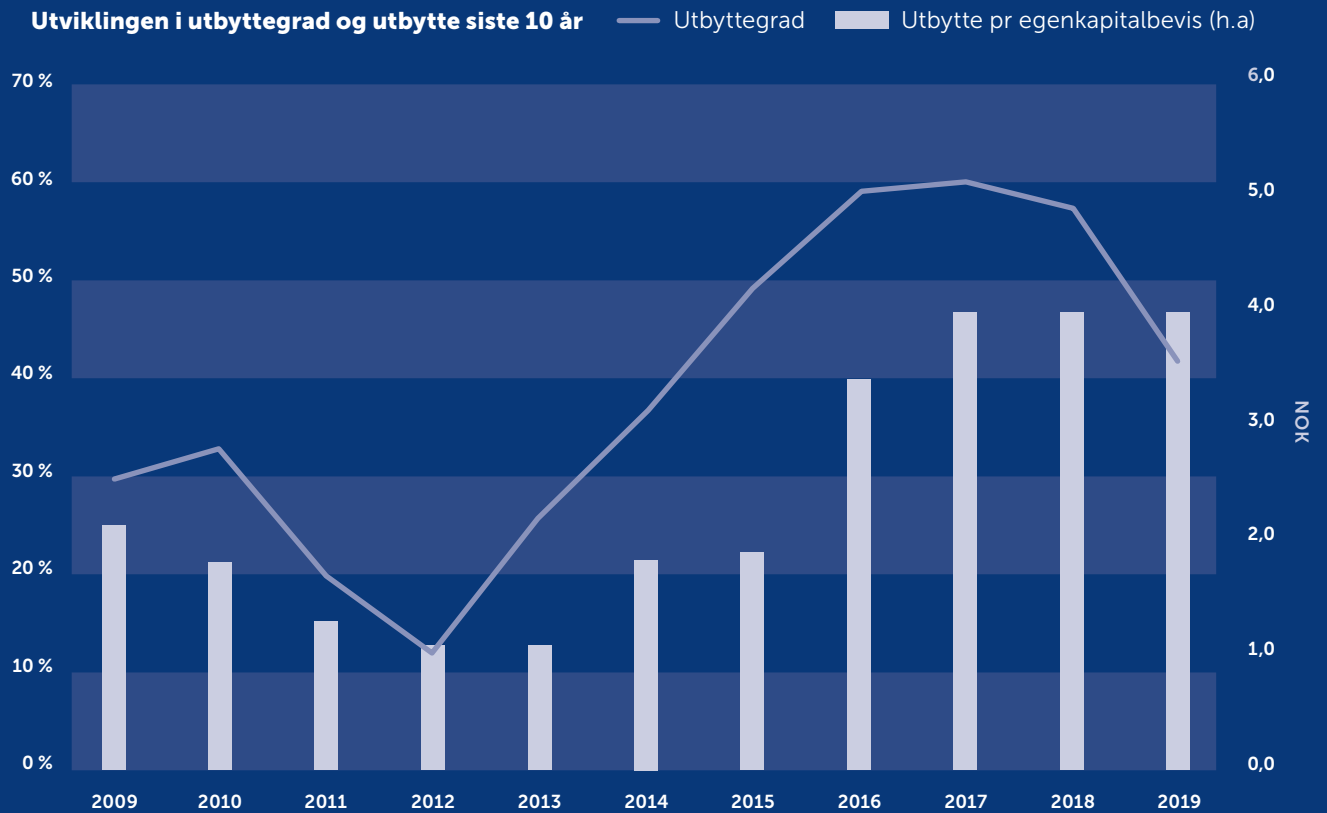
Siste 10 års totalavkastning mot sammenlignbare indekser (31.12.19 = 100)

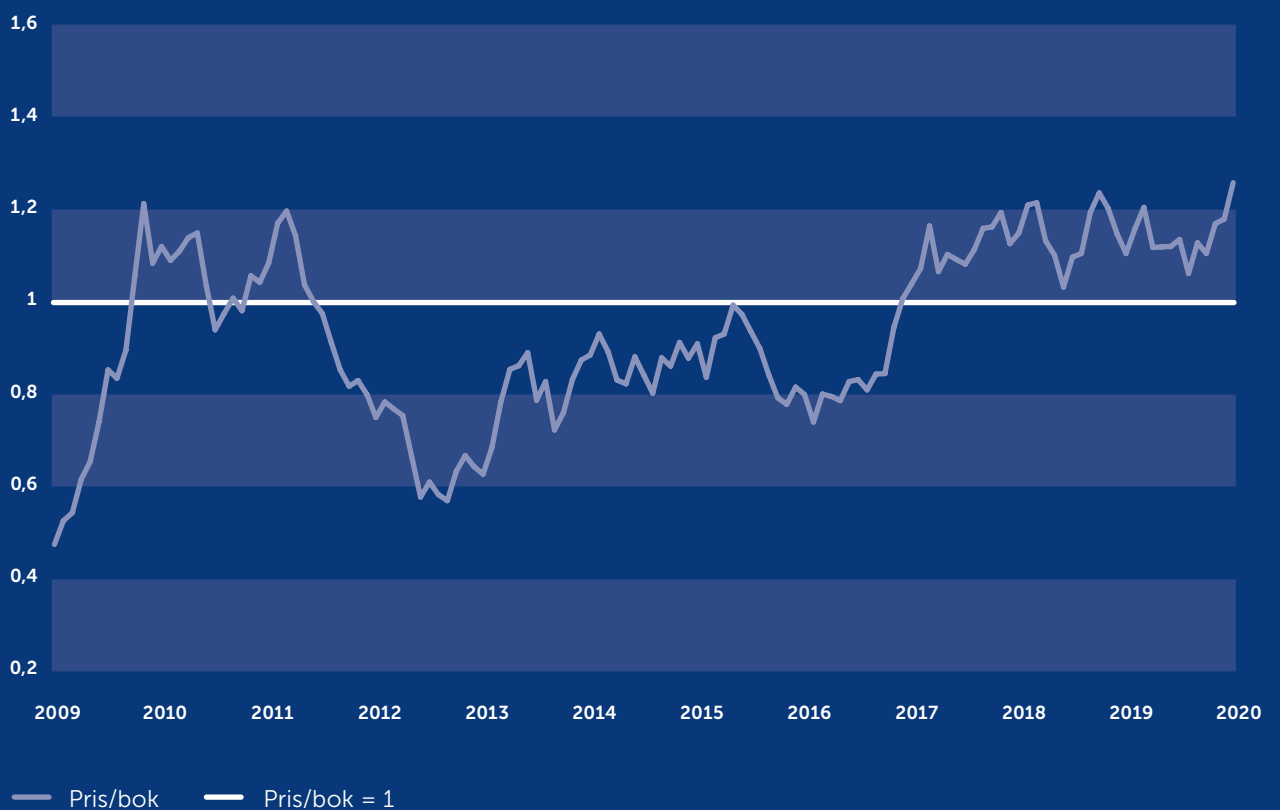
Akkumulert verdiskaping siste 10 år gitt ved bokførte verdier og akkumulert utbytte per EK-bevis, samt kursutvikling på NONG i samme periode

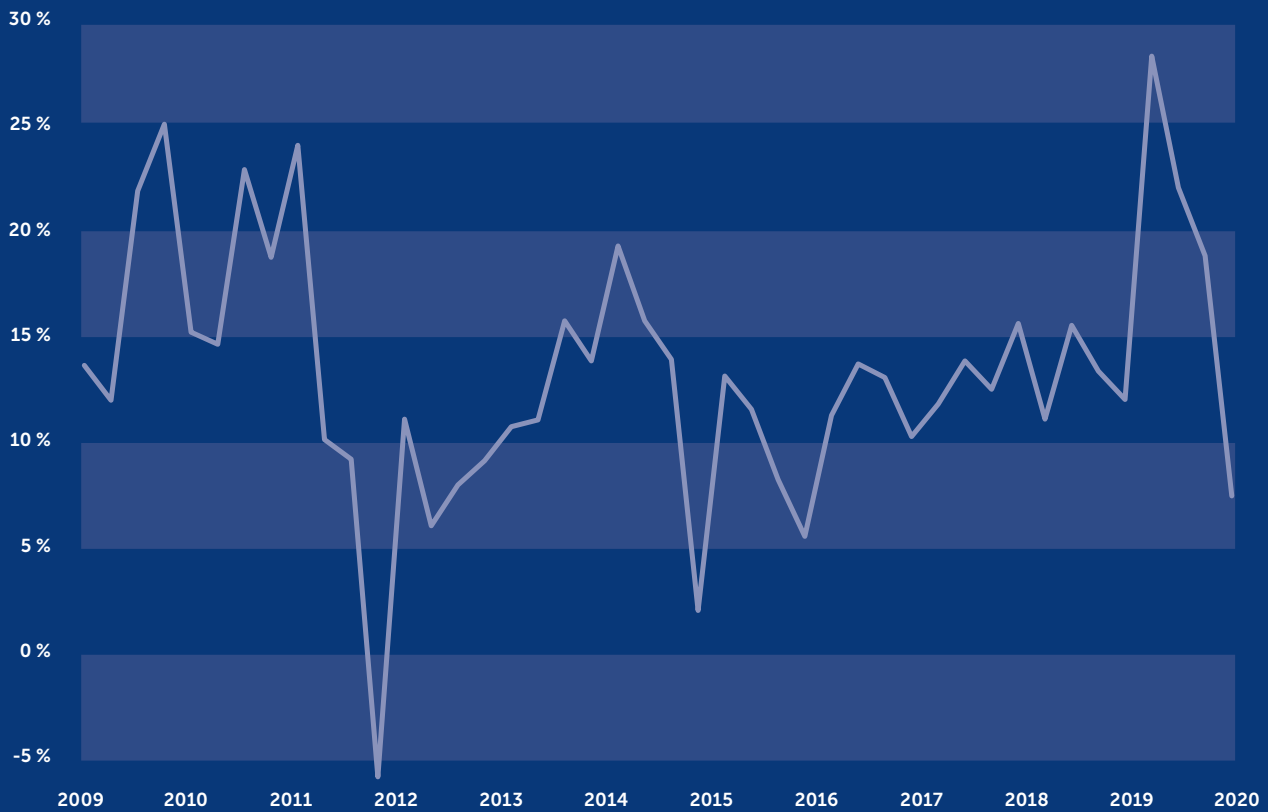
Utviklingen i utbyttegrad og utbytte siste 10 år

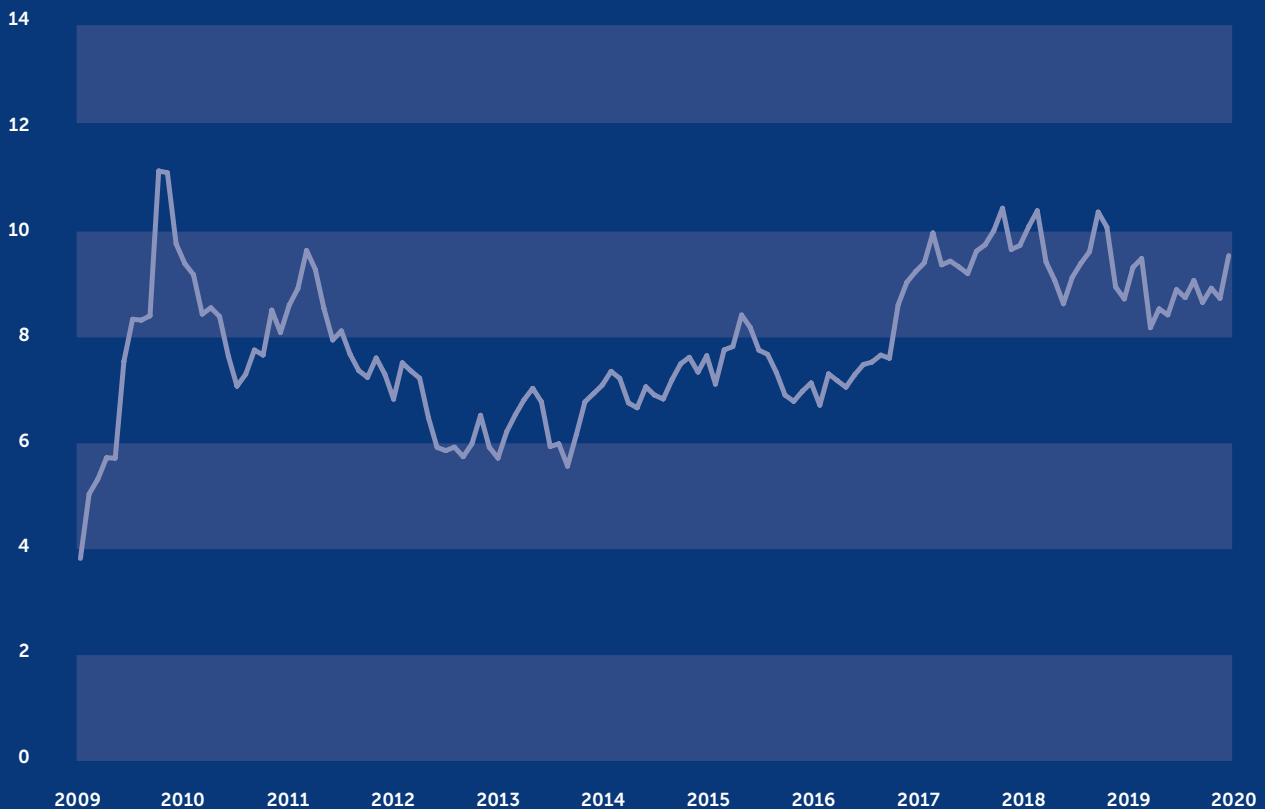
Utvikling markedsverdi EK-bevis mot bokførte verdier siste 10 år

Utviklingen i rapportert avkastning på bokført egenkapital (EK-avkastning) siste 10 år

Utvikling i forholdet markedsverdi på EK-bevis mot resultat per EK-bevis siste 10 år (Pris/Inntjening)

EIER- OG UTBYTTEPOLITIKK

Det er et mål for banken å legge til rette for fortsatt å være en sparebank med et betydelig innslag av samfunnsmessig eierskap. Det er videre et mål å likebehandle de to eiergrupperingene, i tråd med intensjonene i gjeldende lovgivning. Dette medfører at banken vil søke å unngå uønskede inn- og utvanningseffekter som følge av ulik behandling av eiergrupperingene.

SpareBank 1 Nord-Norges vedtekter inneholder særlige eierbeføyelser som beskytter egenkapitalbeviserens interesse. Disse angir et krav om 2/3 tilslutning fra egenkapitalbeviserne ved en rekke beslutninger i bankens representantskap, som emisjoner av egenkapital.

Det enkelte års overskudd fordeles mellom eiergrupperingene i samsvar med deres relative andel av bankens egenkapital. Utbyttmidler vil i størst mulig grad fastsettes slik at hver eiergruppe mottar en like stor relativ andel av overskuddet som utbyttmidler. Dette vil bestå av kontantutbytte til egenkapitalbeviserne og samfunnsutbytte til allmennyttige formål.

Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge er en allmennyttig stiftelse, som også er en av bankens største egenkapitalbevisiere. Stiftelsen har som hovedformål å være en langsiktig og stabil eier i banken, og har over flere år fått tildelt midler fra banken gjennom deler av kontantutbyttet til samfunnskapitalen.

Utbyttet til samfunnet skal understøtte en bærekraftig utvikling av Nord-Norge. Dette adresseres blant annet gjennom Samfunnsløftet, og for 2019 er det satt av 465 mill kroner til samfunnet. Den samfunnsseide kapitalen gjør det mulig for konsernet å bidra betydelig til en bærekraftig verdiskapning og en bærekraftig utvikling av landsdelen.

I løpet av 2019 ble egenkapitalbeviset omsatt mellom 61,0 og 79,0 kroner, og det ble omsatt 39 millioner egenkapitalbevis på børs, mot 48 millioner i 2018. Siden 02.01.17 har SpareBank 1 Markets stilt en likviditetsgarantistavtale (market making) for egenkapitalbeviset.

Etter styrets vurdering understøtter bankens eiermodell konsernets forretningsmodell, som i dag blant annet innebærer at SpareBank 1 Nord-Norge skal være et nordnorsk finanskonsern med sterk lokal forankring. Finanskonsernet skal være delvis samfunnsseid og eiermodellen er ikke kopierbar.

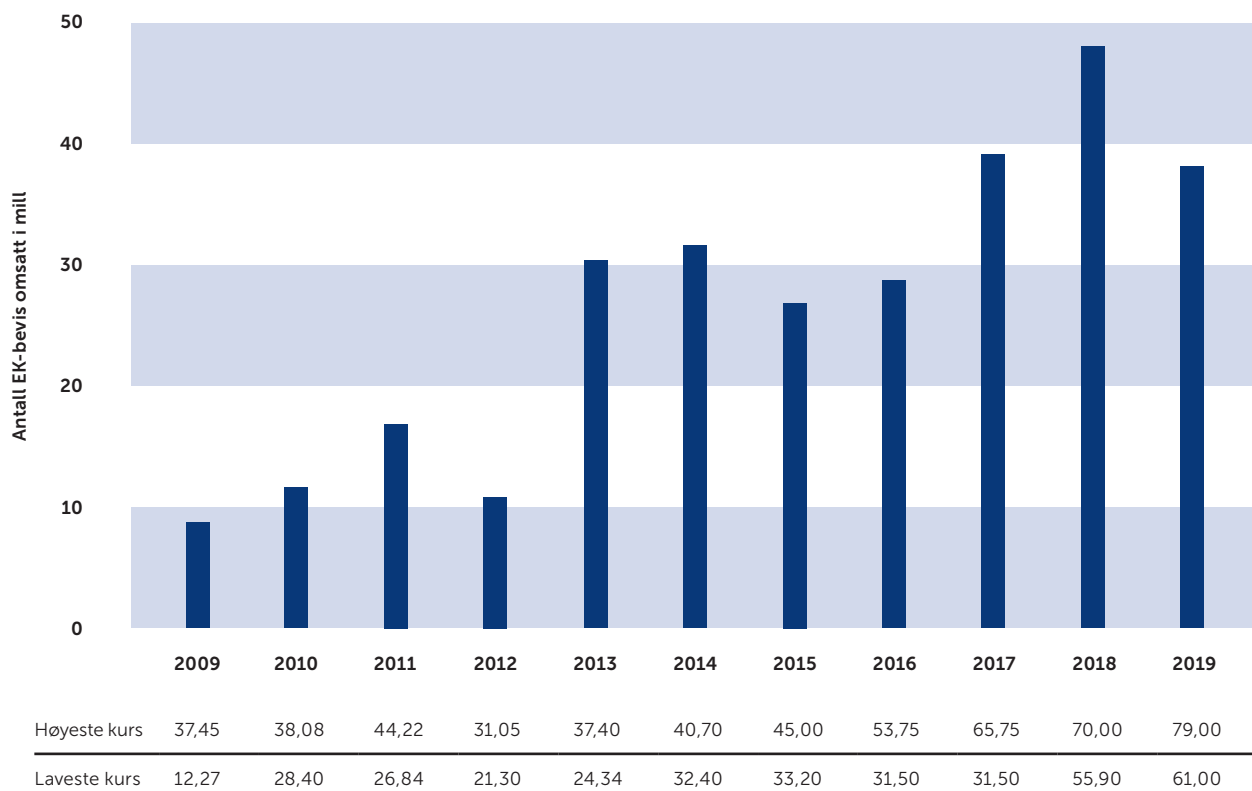
Samfunnsseierskapet medfører videre et samfunnsutbytte (kontantutbytte) som vurderes å representere en viktig markedsmessig muskel for konsernet, og samtidig fremmer vekst og bolyst i landsdelen. Erfaringen med eiermodellen med en delvis børsnotert egenkapital, tilsier så langt at denne ikke representerer en begrensning med hensyn til tilgang på innlån eller egenkapital i kapitalmarkedet.

Egenkapitalbeviset fremstår som attraktivt overfor en stadig større investorbase. Den relative likviditeten i egenkapitalbeviset er god både for SpareBank 1 Nord-Norge og de øvrige større egenkapitalbevisbankene. Størrelsen på konsernet – mer enn egenkapitalbeviset som instrument – vurderes først og fremst å representere en begrensning sett opp mot tilgang til enkelte større, utenlandske investorer.

Prisingen av aksjer og egenkapitalbevis vurderes først og fremst å avhenge av selskapenes inntjening og lønnsomhet. Målt ved nøkkeltallet P/B (Pris/Bok – forholdet mellom markedsverdi på egenkapitalbeviset og bokført verdi per egenkapitalbevis) har prisingen de siste årene stabilisert seg over Pris/bok = 1. Prisingen målt ved P/B har videre være på linje med sammenlignbare banker – både aksjebanker og EK-bevisbanker.

Styre og administrasjon har tro på at dagens eiermodell er til nytte for begge eiergrupperinger. Det foreligger på denne bakgrunn for tiden ikke planer om endringer i eiermodellen.

Oversikt over alle EK-bevis omsatt på børs siste 10 år, samt årlig høyeste og laveste kurs.

Virksomhets- redegjørelse

SpareBank 1 Nord-Norge er Nord-Norges største finanskonsern og tilbyr et komplett utvalg av finansielle tjenester, samt verdipapirhandel, eiendomsmegling og regnskapstjenester til folk og næringsliv i Nord-Norge. Personmarked, bedriftsmarked og offentlig sektor er hovedsatsingsområder for konsernet. Konsernet har fysisk tilstedeværelse i både Troms og Finnmark og Nordland, og tilbyr sine tjenester gjennom 38 kontorer, digitale flater og et effektivt kundesenter. SpareBank 1 Nord-Norges overordnede mål er å skape de beste kundeopplevelsene og oppfylle finansielle mål, med markedets mest begeistrede medarbeidere.

I 2019 har konsernet opplevd god vekst både i person- og bedriftsmarkedet. Veksten inkluderer utlån til person- og bedriftsmarked, samt alle øvrige produkt- og virksomhetsområder, målt i unike kunder og forretningsvolum¹.

Samtidig har 2019 vært et år der hele konsernet har hatt fokus på utvikling av nye kundeløsninger og tilpassing til nye direktiver og lover. Gjennom året gjorde konsernet nødvendige tiltak for å imøtekomme den nye hvitvaskingsloven, og gitt kundene tilgang til de nye tjenestene som PSD2 åpnet for 14.09.19. Høyt fokus på digitalisering og effektivisering legger grunnlaget for å møte markedets økte krav til enkelhet,

samt konkurransedyktige betingelser. I 2019 fortsatte konsernet arbeidet med å digitalisere kundeprosessene i konsernet og på ulike produktområder. Det nyttes godt av stordriftsfordeler innen IT- og produktutvikling, som en del av samarbeidet i SpareBank 1-alliansen.

PERSONMARKEDET

SpareBank 1 Nord-Norge har 261 908 personkunder og har med det en markedsandel på 33,7% i personmarkedet i Nord-Norge. På tross av hard konkurranse om kundene hadde konsernet en utlånsvekst på 4,7% i 2019, og oppnådde også kundevekst innen samtlige hovedproduktområder² gjennom året. Et omfattende kontornettverk, førsteklasses digitale tjenester og et moderne kundesenter gir kundene rask og enkelt tilgang på finansielle tjenester i alle kanaler.

BEDRIFTSMARKEDET

Bedriftsmarkedet har 25 294 kunder fordelt på bedrifter og enkeltmannsforetak. Med en utlånsvekst på 11,7 % til bedriftsmarkedet styrker konsernet sin posisjon i markedet for små og mellomstore bedrifter. Av samtlige nyetablerte selskaper i Nord-Norge har 39 % etablert et kundeforhold med SpareBank 1 Nord-Norge. På tross av fallende rentemargin på utlån, øker de totale inntektene fra bedriftsmarkedet. Dette kommer som

Antall privatkunder 2018

259 399

Antall privatkunder 2019

261 908

¹Antall unike bedriftskunder er gått ned som følge av opprydding i kundedata.

²Hovedproduktområder er skadeforsikring, personforsikring, sparing, kredittkort, bilfinansiering

en følge av utlånsvekst, positiv marginutvikling på innskudd og økte inntekter fra øvrige forretningsområder, som skadeforsikring, pensjon og betaling. Antall bedriftskunder er redusert i 2019 som følge av omfattende rydding i kundeportefølje i forbindelse med regulatoriske bestemmelser.

KAPITALMARKEDET

SpareBank 1 Nord-Norge Markets er landsdelens ledende bankdrevne kapitalmarkedsmiljø, og leverer tjenester til privat- og bedriftsmarkedet. Virksomheten omfatter kunde- og egenhandel med renter og valuta, aksje- og obligasjonshandel samt rådgivning og tilrettelegging av fremmed- og egenkapitalfinansiering. Utstrakt deltakelse i konsernets kundeteam på bedriftsmarkedet er et av flere viktig bidrag i konsernets samlede kundetilbud.

KUNDETILFREDSHET OG POSISJON

SpareBank 1 Nord-Norge får gode tilbakemeldinger fra kundene og markedet i både nasjonale og lokale kundeundersøkelser. Konsernets posisjon som nummer én befestes i Kantars posisjonsundersøkelse. Her svarer 35 % av de spurte i personmarkedet og 33 % av de spurte i bedriftsmarkedet, at de foretrekker SpareBank 1 Nord-Norge. I løpende kundeundersøkelser etter rådgivning på personmarked, svarer 94 % av kundene at de er svært fornøyd med rådgivningen. I tilsvarende undersøkelser i etterkant av kontakt med konsernets kundeservice, sier 84 % av kundene at de er svært fornøyd med servicen.

UTVIKLING AV NYE TJENESTER

Et av SpareBank 1 Nord-Norges viktigste konkurransefortrinn er konsernets fysiske nærhet til markedet, kombinert med et av markedets aller beste digitale tjenestetilbud. Økte krav fra kunder, hard konkurranse,

nye lover/direktiver og et åpnere bankmarked som følge av det nye betalingsdirektivet PSD2, har bidratt til at 2019 ble et rekordår for utviklingen av nye kundetjenester og løsninger. Målet med utviklingsarbeidet er å bevare posisjonen og løpende utvikle konsernets konkurransekraft. Utvikling av nye produkter og tjenester skjer dels gjennom samarbeidet i SpareBank 1-alliansen og dels lokalt i SpareBank 1 Nord-Norge under mottoet: Vi kjemper for en enklere og bedre hverdagsøkonomi for folk flest.

PSD2

10.09.19 kunne de første kundene hente sine kontoer fra andre banker inn i SpareBank 1 Nord-Norge digitalbank. Tjenestene gir brukerne tilgang til saldo og transaksjoner fra annen bank, og muliggjør flytting av penger mellom eksterne banker og SpareBank 1 Nord-Norge. Tjenesten er meget godt mottatt av våre privatkunder. Fokuset i den videre utviklingen har vært å få opp første versjon av en ny forbruksoversikt bygget på kundens transaksjoner, samt åpne opp digitalbanken for ikke-kunder. Konsernet har en offensiv holdning til et åpnere finansmarked og arbeidet med å utvikle ytterligere verdiøkende tjenester rundt digitalbanken fortsetter med uforminsket styrke i 2020.

DIGITALISERING AV LÅNEPROSESSEN FOR PERSONMARKED

Digitalisering av boliglånsprosessen er et viktig utviklingsområde for å forbedre kundeopplevelsen og effektivisere interne prosesser. Hele 86 % av kundene som har behov for å øke sitt lån, gjør det nå selvbetjent. I overkant av 80 % av kundene som starter en lånesøknad gjør det nå digitalt. Utviklingsarbeidet pågår for fullt med fokus på å kunne vise finansieringsbevis i digitalbanken, utvikle ny boliglånskalkulator og øke digitaliseringsgraden.

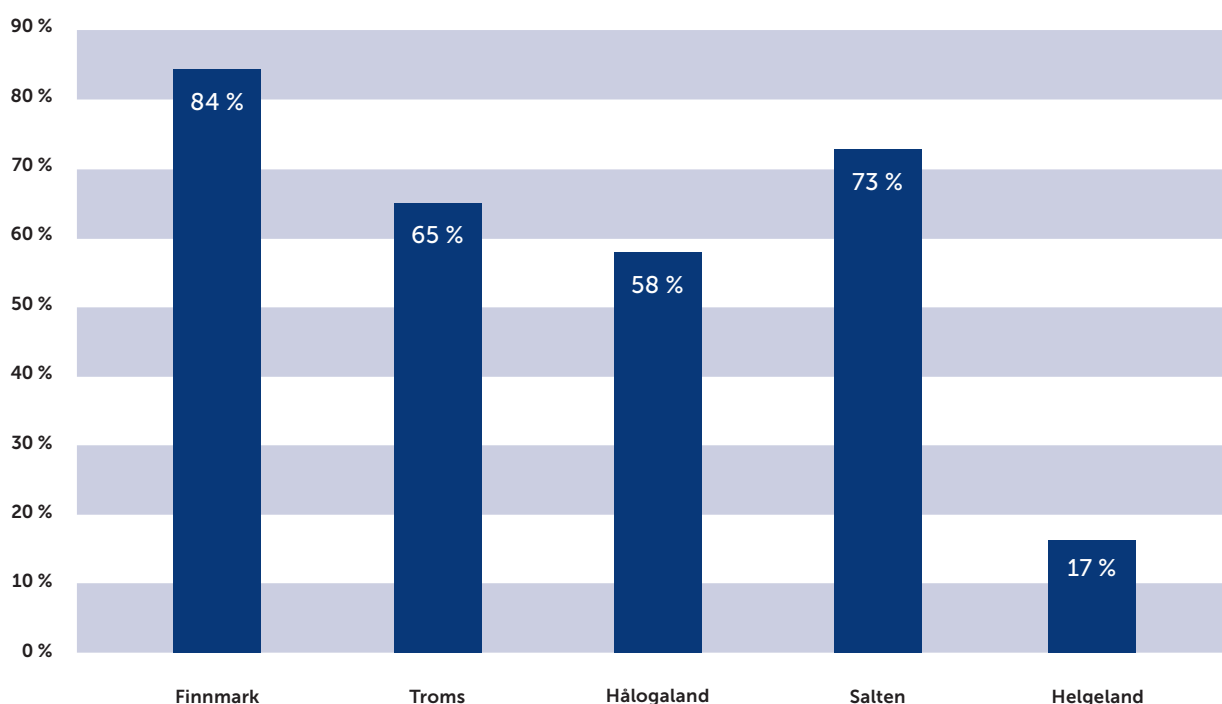

Antall bedriftskunder 2018

25 798

Antall bedriftskunder 2019

25 294

Markedsandel fylker**EKSPLOSIV ØKNING PÅ SPAREOMRÅDET**

Fokuset på spareområdet i 2019 har vært å utvikle en ny forretningsmodell. Det er for å møte kundenes forventninger, økt konkurranse og lansering av "egen pensjonskonto". Gjennom året har konsernet med stor suksess sluppet ny funksjonalitet som mikrosparing til fond (innenfor eller utenfor aksjesparekonto). Vi har også redesignet spareveilederen med en ny tjeneste for å sette sparemål. Den nye funksjonaliteten er godt mottatt i markedet og har resultert i 14 782 helt nye spareavtaler i fond, der 96 % av spareavtalene er opprettet av kundene selv i digitalbanken.

NY MODELL FOR INNSIKTSDREVET KUNDEDIALOG

SpareBank 1 Nord-Norge har de siste årene investert betydelig i dataanalysekapasitet og teknologi for å kunne bruke kundeinnsikt i arbeidet med å øke relevansen i kundedialogen i alle kanaler. Gjennom 2019 har konsernet utviklet en ny modell for datadreven kundedialog. Målene er å skaffe flere nye lønnsomme kunder, konvertere flere kunder til lønnsomme kunder og redusere frafall på lønnsomme kunder. Økt tilgang til kundedata, bedre analysemetoder kombinert med lokal forståelse og kunnskap står sentralt i arbeidet med å forbedre kundetilbudet betydelig framover. Et ledd i arbeidet er satsingen på å utvikle kompetansemiljøet innen maskinlæring og kunstig intelligens.

NY DIGITAL ARBEIDSFLATE

I 2019 satte banken, sammen med flere Sparebank 1-banker og SpareBank 1 Utvikling, i gang utviklingen av en SpareBank 1 – tilpasset CRM-løsning basert på Microsoft Dynamics 365, samt bygget infrastruktur for Office 365. Gjennom 2020 vil utvalgte deler av Office 365 ruller ut. Fokus er samhandling på tvers av konsernet.

BEDRIFTSMARKEDET

Næringslivet i nord er dominert av små og mellomstore bedrifter (SMB), som vektlegger lokal tilstedeværelse. I utviklingsarbeidet har konsernet derfor videreført prioriteringen av disse og samspillet mellom regnskapsførere, dyktige bedriftsrådgivere og Norges beste digitale løsninger. SpareBank 1 Nord-Norges mobilbank for bedrifter gir raskt oversikt og kontroll samt tilgang til banktjenestene. Digitalbanken kan nå integreres med alle typer økonomisystemer. Effektiv håndtering av bedriftens inn- og utbetalinger bidrar til å gjøre Nord-Norge til et av verdens mest digitaliserte finansmarkeder. I SpareBank 1 Nord-Norges digitalbank kan bedriftskundene selv administrere sine finansielle løsninger, som å opprette konti, søke kreditt og lån og administrere forsikringer. Banken tilbyr også digital rådgiving med relevante initiativ fra hele konsernet.

OFFENTLIG MARKED

Kommune og fylkesendringer

Pr. 31.12.19	Antall kommuner/ fylkeskommuner	SpareBank 1 Nord- Norge som hovedbank	Markedsandel
Finnmark 1)	19	16	84 %
Troms 2)	20	13	65 %
Hålogaland 3)	19	11	58 %
Salten inkl. Værøy og Røst 4)	11	8	73 %
Helgeland	18	3	17 %
Totalt kommuner	87	51	59 %
Fylkeskommuner 5)	3	3	100 %
Totalt inkl Fylkeskommuner	90	54	60 %

* Longyearbyen lokalsstyre er i tillegg hovedbankkunde

Endringer i kommunes- og fylkesstruktur fra 01.01.20:

- 1) Sammenslåing av Kvalsund og Hammerfest – antall kommuner redusert fra 19 til 18
- 2) Sammenslåing av Tranøy, Torsken, Berg og Lenvik til Senja – antall kommuner redusert fra 20 til 17
- 3) Sammenslåing av Skånland og Tjeldsund, Ballangen og deler av Tysfjord har slått seg sammen med Narvik – antall kommuner redusert fra 19 til 16
- 4) Ingen endring i antall kommuner, men deler av Tysfjord er nå en del av Hamarøy Kommune
- 5) Sammenslåing av Finnmark Fylke og Troms Fylke til Troms og Finnmark

Etter sammenslåing av kommuner og fylkeskommune er markedsandel per 01.01.20 64 % inkludert fylkeskommunene.

BETALING

Kortplattformen for Visa-debetkort ble i 2019 klarlagt og lansert for betalinger med treningsklokkene Fitbit og Garmin. Lanseringen ble gjort på sommeren. I tillegg har vi satt i gang arbeidet med å klargjøre vår kortplattform for å kunne betale med Vipps i butikker, samt å gjøre betaling via Google Pay tilgjengelig. Begge deler har forventet lansering i løpet av 1. kvartal 2020. SpareBank 1 Nord-Norge tilbyr kontanter på om lag 70 steder i landsdelen.

TRAFIKK MOBILBANK

At mer enn ni av ti nordmenn i dag har smarttelefon og bruker den til stadig mer, har stått sentralt i konsernets utvikling av mobilbanken. Målet med utviklingsarbeidet har vært å gjøre det enda enklere og mer intuitivt å utføre alle tenkelige banktjenester via mobilen, og sørge for at produkter og tjenester er tilgjengelig for kundene når de trenger det. Utviklingsarbeidet foregår derfor i tett samarbeid med konsernets kunder, som hittil har gitt mer enn 150 000 vurderinger av mobilbanken, samt en score på 4,6 av 5³. Andelen som bruker mobilbanken har vokst sterkt de siste årene og gjør det fortsatt. I 2019 logget kundene seg inn i mobilbanken 44,4 millioner ganger, som er en økning på 12 % målt mot 2018. Antall unike brukere økte med 13 % siste år.

NY AVTALE LO

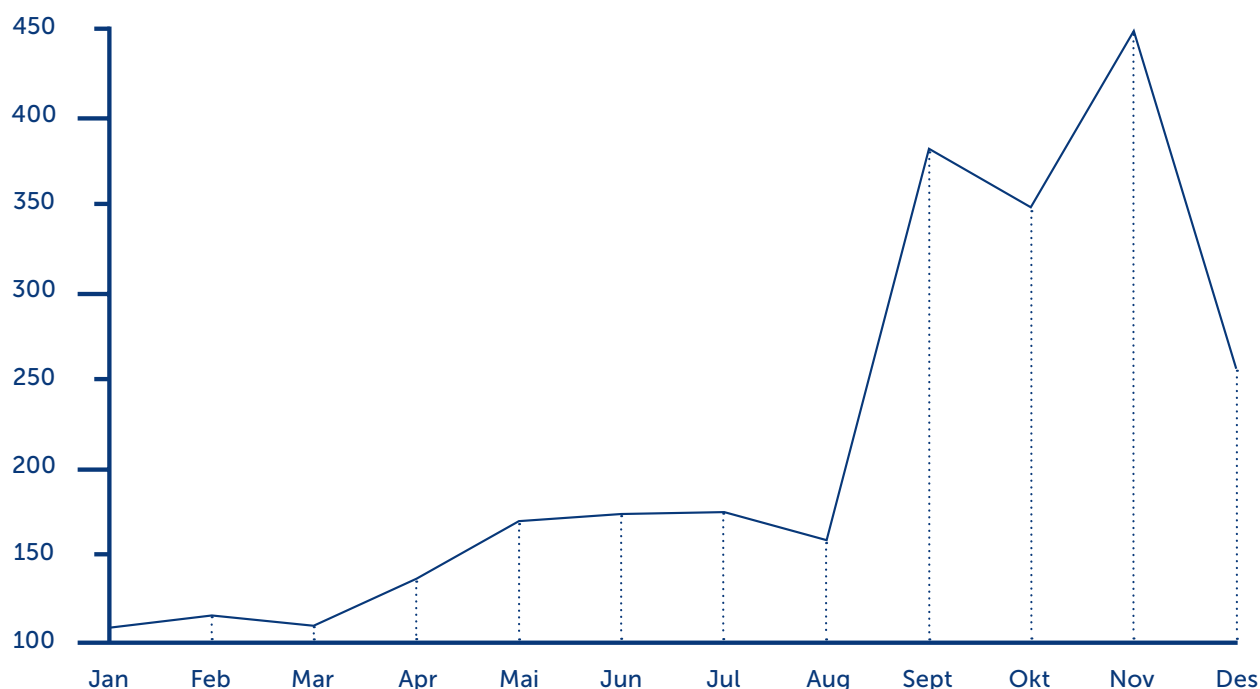
I august 2019 inngikk konsernet ny bankavtale med LOFavør. Den nye avtalen innebærer at samtlige LO-medlemmer har tilgang på svært konkurransedyktige betingelser på bank- og forsikringsprodukter. I samarbeid med LOFavør har konsernet gjort omfattende markedsaktiviteter for å gjøre avtalen kjent i markedet. Etter lansering av de nye betingelsene har antallet LO-medlemmer som har valgt å flytte eller etablere boliglån, økt markant.

ØKONOMISK KRIMINALITET OG ANTI-KORRUPSJON

Sammen med resten av finansnæringen spiller også SpareBank 1 Nord-Norge en viktig rolle i å ivareta en sunn økonomi. I tillegg til våre regulatoriske forpliktelser har SpareBank 1 Nord-Norge signert på UN Global Compacts 10 prinsipper som blant annet forplikter oss til bekjempe økonomisk kriminalitet. Arbeidet med anti-hvitvasking er også med på å støtte opp om FNs bærekraftsmål nr. 16.4. Dette delmålet innebærer at vi innen 2030 skal oppnå en betydelig reduksjon av ulovlige finans- og våpenstrømmer, gjøre det enklere å spore opp og returnere stjålne eiendeler samt bekjempe alle former for organisert kriminalitet.

³ SpareBank 1 Nord-Norge er 1 av 14 sparebanker i SpareBank 1-alliansen som utvikler mobilbanken i fellesskap. Antallet tilbakemeldinger fra kundene gjelder for samtlige banker i SpareBank 1-alliansen.

Nye lånekunder LO

SATSING MOT HVITVASKING

SpareBank 1 Nord-Norge implementerte ny hvitvaskingslov i 2018, og dette arbeidet har vi videreutviklet i 2019. Det har vi gjort gjennom økte ressurser på området og gjennom forbedringer av strukturer og arbeidsmetodikk. Bankene er lovpålagt etter hvitvaskingsloven å innhente og kontrollere legitimasjonsdokument i forbindelse med etablering av ordinære kundeforhold. Det gjelder også løpende kundekontroll, som blant annet omfatter krav om oppdatering av informasjon på kunden. I 2019 har det blitt lagt ned mye arbeid i å sørge for at dokumentasjonen er på plass for samtlige kunder. Alle ansatte i konsernet har også gjennomført obligatorisk opplæring i regelverket.

ARBEID MOT ØKONOMISK KRIMINALITET

SpareBank 1 Nord-Norge ser en stadig økning i antall svindelsaker, der kunder eller banken blir lurt eller forsøkt lurt. Dette gjelder tradisjonelle svindler slik som direktørsvindler og kjærlighetssvindler, men også videreutviklede finansielle svindler. Banken jobber aktivt mot økonomisk kriminalitet, blant annet gjennom å undersøke, avdekke og stoppe slike transaksjoner. Norske

banker samarbeider for å avdekke og håndtere trusler knyttet til datakriminalitet. I tillegg har bankene i SpareBank 1-alliansen etablert et felles IRT (Incident Respons Team), for å sikre god håndtering av kriser og uønskede hendelser.

BANKENS ARBEID MOT KORUPPSJON

Bankens medarbeidere må bekrefte at de har lest etiske retningslinjer, der habilitet og korrupsjon står omtalt i egne kapitler. Medarbeiderne må også rapportere inn alle verv, eierinteresser og andre forhold som kan påvirke deres habilitet. Egenrapporteringen om verv og eierinteresser blir sjekket mot Brønnøysundregisteret. Banken følger også egne rutiner og stikkprøvekontroller som en del av virksomhetens mislighetsforebyggende arbeid. I 2019 gjennomførte vi en risikoanalyse innen temaet interne misligheter, hvor også korrupsjonsrisiko er et viktig element. Som oppfølging gjennomføres det jevnlig kontroll. Banken har ikke avdekket korrupsjonssaker blant ansatte eller leverandører i 2019. Det vil i 2020 gjennomføres en relasjonsanalyse for å kartlegge ansattes relasjoner til kunder og leverandører.

Digitalt salg hovedprodukter

36 %

Antall henvendelser kundesenter PM+BM

600 000

Antall unike brukere mobilbanken

125 600

Antall innlogginger i mobilbanken

3,7 mill/mnd

Antall unike brukere SNN Nyhetssenter

344 000

Markets

Styret i SpareBank 1 Nord-Norge besluttet i 2010 å etablere SpareBank 1 Nord-Norge Markets som en avdeling i banken.

ORGANISERING VERDIPAPIRFORETAKET

Avdelingens kunderettede virksomhet består av følgende fokusområder:

- risikorådgivning rettet mot bedriftsmarkedet
- sikringsforretninger og handel i rente- og valutainstrumenter
- sikringsforretninger i råvarederivatmarkedet, fortrinnsvis bunkers og fuel.
- omsetning av norske obligasjoner og sertifikater, samt deltagelse i kapitalutvidelser i obligasjonsmarkedet
- kjøp og salg av aksjer og fondsandeler
- egen avdeling for Corporate Finance
- ordredrevet handel og investeringsrådgivning

Avdelingen samarbeider tett med konsernets øvrige kunderettede virksomhet, særlig innenfor bedrifts-kundesegmentet og det formuende sparesegmentet.

Alle oppgjørs- og kontrollerfunksjoner er organisert i Driftsstøtte kapitalmarked, som også har ansvar for støtte og kontrolloppgaver til Treasury. Driftsstøtte kapitalmarked er organisert som en adskilt avdeling fra SpareBank 1 Nord-Norge Markets.

Etter etableringen av SpareBank 1 Nord-Norge Markets, har verdipapirforetaket fått en sterkere rolle. Ansvarsdelingen mellom SpareBank 1 Nord-Norge Markets og regionkontorenes investeringstjenester er avklart. Samtidig har organiseringen med Driftsstøtte kapitalmarked og etableringen av faktiske ledere og en uavhengig compliancefunksjon, styrket arbeidsdelingen og intern kontroll. SpareBank 1 Nord-Norge Markets samarbeider med SpareBank 1 Markets om handels-systemer, handel i aksje- og rentepapirer, og verdipapir- og makroanalyser. For mer informasjon om SpareBank 1 Markets vises det til omtale i styrets beretning.

Finanstilsynet godkjente i 2011 organiseringen av investeringstjenestevirksomheten i verdipapirforetaket. Tom Robin Solstad-Nøis har siden juni 2013 vært direktør for SpareBank 1 Nord-Norge Markets og faktisk leder for verdipapirforetakets konsesjonsbelagte investeringstjenester. Finanstilsynet godkjente 23.10.19 SpareBank 1 Nord-Norge sin nye organisering av verdipapirforetaket, slik det fremgår av figuren på neste side.

Verdipapirforetaket jobber etter Policy for bærekraft og samfunnsansvar i SpareBank 1 Nord-Norge. Operasjonalisering av dette vil få økt fokus i 2020. Mål for konsernets finansielle instrumenter er knyttet opp til FNs bærekraftsmål nr 13.3 og 16.4 Herunder:

- å integrere ESG-risiko i investeringsmandater og likviditetsstrategi og bidra til et grønnere verdipapirmarked.
- å begrense negativ ESG-risiko gjennom negativ screening.

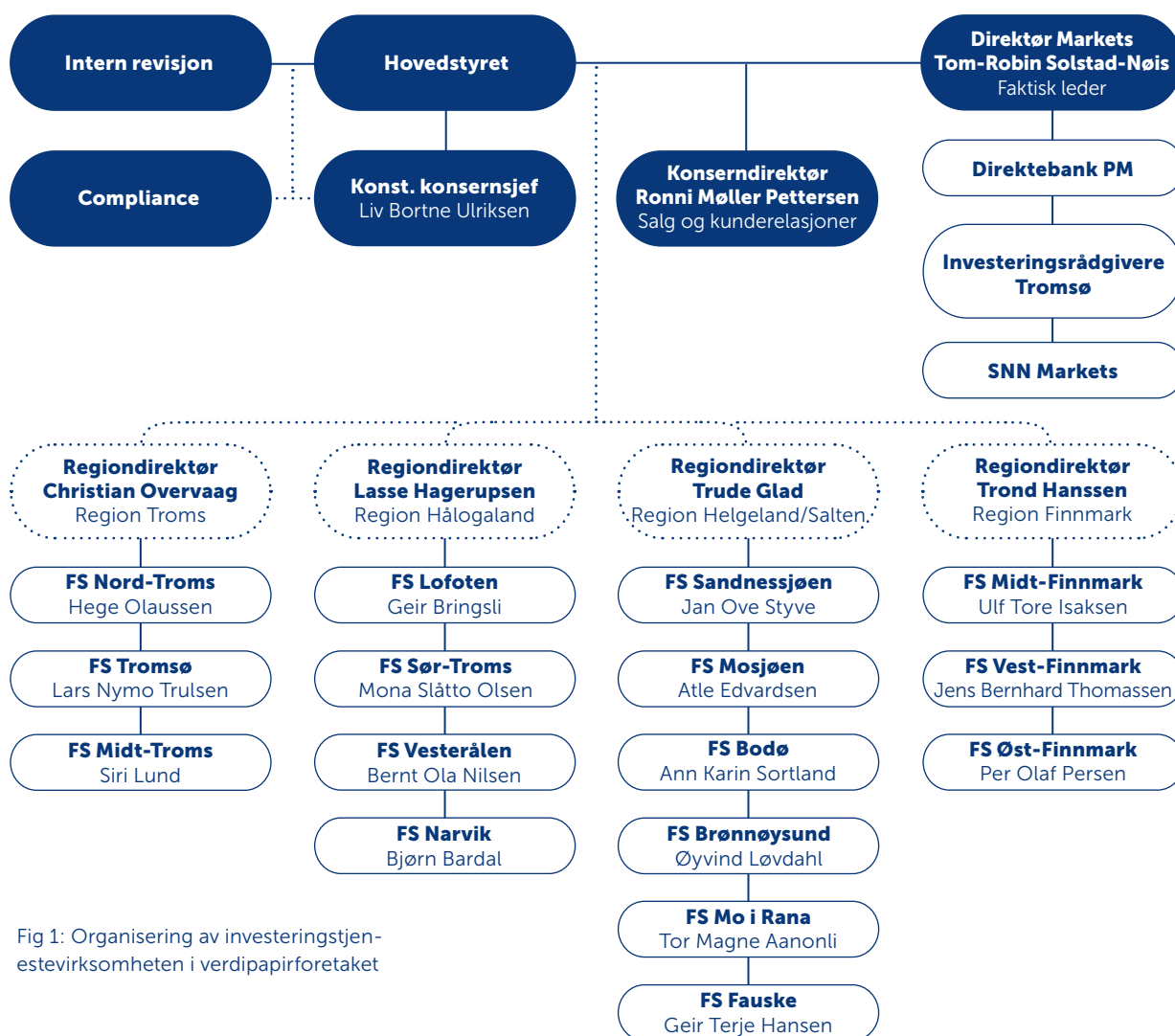

Fig 1: Organisering av investeringstjenestevirksomheten i verdipapirforetaket

Oppsummering MiFID II for 2019: MiFID II trådte i kraft 01.01.18. SpareBank 1 Nord-Norge har i løpet av 2018 implementert MiFID II i verdipapirforetaket. Gjennom 2019 har fokus i SpareBank 1 Nord-Norge Markets særlig vært rettet mot oppfølging av etterlevelse av nytt regelverk. For å sikre etterlevelsen har vi styrket organiseringen av verdipapirforetaket, innført nye førstelinjekontroller og revidert/utarbeidet nye rutiner og avtaleverk for hele verdipapirområdet.

RENTER, VALUTA OG VERDIPAPIRER

SpareBank 1 Nord-Norge Markets styrket bemanningen og økte sitt tjenestespekter gjennom 2018. I tillegg ble meglerbordet styrket med ytterligere en senior megler med oppstart 14.01.19. Det foreligger ingen planer om en videre økning av bemanning eller utvidelse av tjenestespekteret i 2020. Det er etablert et nytt forretningsområde kalt Corporate Finance. Corporate Finance skal rette sine tjenester innen rådgivning, kapitalinnhenting og virksomhetssalg i all

hovedsak mot investorer og bedrifter med tilhørighet i Nord-Norge. Ved utgangen av 2019 arbeidet åtte personer ved SpareBank 1 Nord-Norges Markets meglerbord for valuta, renter og verdipapirer, samt 2 personer i Corporate Finance.

SpareBank 1 Nord-Norge Markets samlede inntekter økte med 10 % (4,47 mill kroner) gjennom 2019, hovedsakelig drevet frem fra området risikorådgivning. Avdelingens samlede resultat endte på 30,13 mill kroner, noe som tilsvarer en økning på 4 % fra foregående år.

Inntekter knyttet til verdipapirområdet (aksjer og obligasjoner) økte moderat med 1,59 %. Fallet i inntekter fra aksjekurtasje på 24,66 % ble kompensert gjennom en betydelig oppgang i inntekter fra omsetning av rentebærende instrumenter (66,61 %).

Inntektene fra risikorådgivning økte med 8,65 % fra foregående år.

SpareBank 1

– alliansen

SB 1 ØSTLANDET • SB 1 ØSTFOLD AKERSHUS • SB 1 TELEMARK • SB 1 SØRESUNNMØRE • SB 1 SR-BANK ASA • SB 1 SMN • SB 1 RINGERIKE HADELAND

SpareBank 1-alliansen er Norges nest største finansgruppering, og består av 14 selvstendige sparebanker. Alle er fullverdige leverandører av finansielle produkter og tjenester til privatpersoner, bedrifter og organisasjoner. Kundene skal oppleve at SpareBank 1-alliansen er den beste på nærhet, lokal forankring og kompetanse. Totalt har alliansen rundt 7 000 medarbeidere. Rundt 1 200 av disse er tilknyttet SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA med datterselskaper. Disse utgjør det som kalles Alliansesamarbeidet, og visjonen er *Attraktiv for kundene og bankene* og med verdiene *Nær og dyktig*.

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

SpareBank 1 Gruppen AS er morselskapet til åtte datterselskaper som alle utvikler og leverer produkter til alliansebankene. De tilbyr igjen disse til sine kunder i lokalmarkedene. SpareBank 1 Gruppen AS har følgende

datterselskaper: SpareBank 1 Forsikring AS (pensjonsforsikring), Fremtind Forsikring AS (65 %, skade- og personrisikoforsikring), ODIN Forvaltning AS (fondsforvaltning), SpareBank 1 Factoring AS (factoring), Modhi Finance AS (porteføljekjøp), SpareBank 1 Spleis AS (folkefinansiering), LOfavør AS (51 %) og Connecto AS (inkasso).

Selskapet utvikler og leverer også produkter til LOs forbund og forbundsmedlemmer gjennom fordelsprogrammet LOfavør.

I september 2018 inngikk SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA en avtale om å slå sammen sine skadeforsikringsvirksomheter. Denne fusjonen ble godkjent av Finanstilsynet 21.12.18 og trådte i kraft med virkning fra 01.01.19. Det fusjonerte selskapets navn er Fremtind Forsikring AS. SpareBank 1 Gruppen AS eier

I 1996 ble SpareBank 1-alliansen dannet. Der samarbeider SpareBank 1-bankene via de to felleseide selskapene SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA.

SB 1 NORDVEST • SB 1 NORD-NORGE • SB 1 MODUM • SB 1 LOM OG SKJAK • SB 1 HALLINGDAL VALDRES • SB 1 GUDBRANDSDAL • SB 1 BV

65 % mens DNB ASA eier 35 %. Selskapet viderefører SpareBank 1s avtale om å levere produkter til LO-forbundenes 940 000 medlemmer gjennom LO-favor. SpareBank 1 Gruppen AS er 100 % eid av SpareBank 1-banker og LO med følgende eierbrøker: SpareBank 1 SR-Bank ASA (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), Sparebanker 1 Samspår (19,5 %), SpareBank 1 Østlandet (12,4 %), og LO og fagforbund tilknyttet LO (9,6 %).

SPAREBANK 1 UTVIKLING DA

(TIDLIGERE SPAREBANK 1 BANKSAMARBEIDET DA)

SpareBank 1 Utvikling DA har det administrative ansvaret for samarbeidsprosesser og leveranser av tjenester til SpareBank 1-alliansen. Selskapet leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstjenester til alliansebankene. Selskapet bidrar til felles aktiviteter som gir bankene stordrifts- og kompetansefordeler.

Selskapet eier og forvalter også alliansens immaterielle rettigheter under felles merkevarenavn: SpareBank 1. SpareBank 1 Utvikling DA er på sin side 100 % eid av SpareBank 1-banker og SpareBank 1 Gruppen AS med følgende eierbrøker: SpareBank 1 SR-Bank ASA (17,74 %), SpareBank 1 SMN (17,74 %), SpareBank 1 Nord-Norge (17,74 %), Samarbeidende Sparebanker Utvikling AS (17,74 %), SpareBank 1 Østlandet (18 %) og SpareBank 1 Gruppen AS (10 %).

SpareBank 1 Utvikling DA eier 100 % av aksjene i følgende datterselskap

- EiendomsMegler 1 Norge AS – ledelse og administrasjon av eiendomssamarbeidet i alliansen
- SpareBank 1 Kundesenter AS – felles kundesenter for bankene etter kl 16.00
- SpareBank 1 Verdipapirservice AS – felles handelsplattform for verdipapirer.
- SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS og SpareBank 1 Kredittkort AS. Såkalt dynamisk eierskap, der eierskapsbrøken varierer med portefølje.
- SpareBank 1 Betaling AS, BN Bank ASA og SpareBank 1 Markets. Statisk eierskap der eierskapsbrøkene ligger fast.

Felleseide selskap utenfor alliansesamarbeidet	SpareBank 1 SR-Bank	SpareBank 1 SMN	SpareBank 1 Nord-Norge	SpareBank 1 SamSpar	SpareBank 1 Østlandet	BN Bank ASA/andre
SpareBank 1 Betaling AS	19,8 %	19,5 %	18,6 %	20,0 %	18,7 %	2,1 %
SpareBank 1 Kredittkort AS	17,8 %	17,3 %	16,9 %	25,7 %	20,8 %	1,4 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	4,8 %	20,7 %	18,65 %	28,0 %	21,6 %	6,5 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	19,1 %	33,8 %	8,6 %	18,2 %	17,7 %	2,6 %
SpareBank 1 Markets AS	5,6 %	67,0 %	12,2 %	4,4 %	6,0 %	5,12 %
BN Bank ASA	35,0 %	35,0 %	9,99 %	10,0 %	10,0 %	
Betr AS		20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %
SMB Lab AS	20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %	

EIER - OG SELSKAPSSTRUKTUREN I SPAREBANK 1-ALLIANSEN

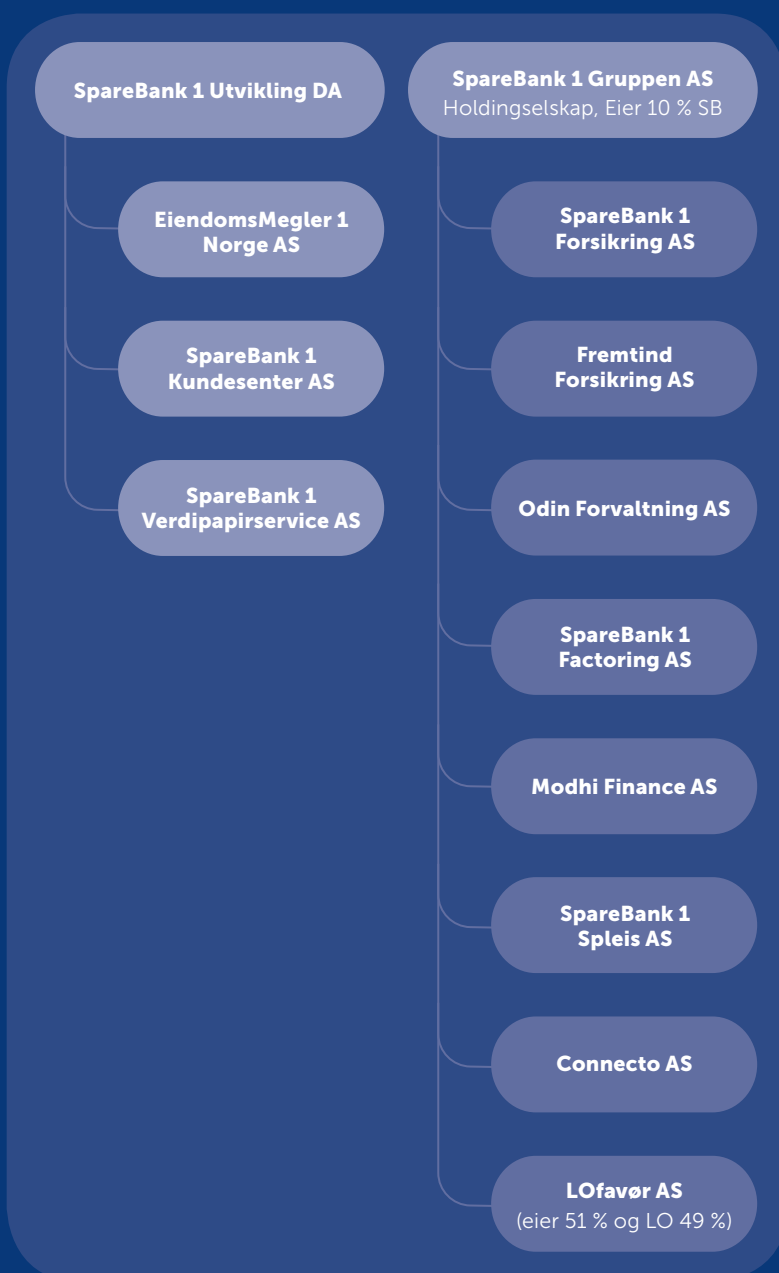

Eierandeler Spb 1 Utvikling/ Spb1 Gruppen

Felleseide selskap utenfor alliansesamarbeidet

Alliansesamarbeidet

Stiftelsene

SPAREBANKSTIFTELSEN SPAREBANK 1 NORD-NORGE

I 2011 ble Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge opprettet. Stiftelsens hovedformål er å utøve et lang-siktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 Nord-Norge, herunder å forvalte de egenkapitalbevis som stiftelsen ble tilført ved opprettelsen, og så langt det er mulig å delta i emisjoner i SpareBank 1 Nord-Norge. Stiftelsen skal også yte gaver til allmennyttsige formål av avkastningen på kapitalen den forvalter.

Bakgrunnen for opprettelsen var ny finansieringsvirksomhetslov i 2009. Loven la til rette for likebehandling av de to eiergrupperingene i sparebanker: samfunnet og egenkapitalbevisene. Sparebankene kunne nå ha lik utbyttegrad til begge eiergrupperingene, i motsetning til tidligere da utbytteutbetalinger til samfunnet som eier i større grad var begrenset. Tidligere utfordringer knyttet til såkalt utvanning av egenkapitalbevisene, var med dette i stor grad løst. Banken vedtok på denne bakgrunnen en utbyttepolitikk som fastslo at de to eiergrupperingene skulle likebehandles, med en i utgangspunktet lik utdelingsgrad av overskuddet til egenkapitalbevisene og samfunnet. Dette kunne imidlertid medført svært store utdelinger av samfunnsutbytte (tidligere gaver) til en eier som ikke kan delta i framtidige emisjoner. Over tid kunne dette ført til forvitring av bankens samfunnsmessige eierskap, noe som ble vurdert til verken å være i bankens eller det samfunnsmessige eierskapets interesse. SpareBank 1 Nord-Norges intensjon er derfor at deler av det årlige samfunnsutbyttet skal tildeles til stiftelsen. Stiftelsen vil dermed kunne bygge opp kapital som kan benyttes i fremtidige emisjoner i banken.

Stiftelsen har siden opprettelsen fått flere tildelinger fra banken. Den forvalter til sammen om lag 950 mill kroner per 31.12.19.

GAVETILDELING

Stiftelsens vedtekter sier at den kan yte gaver til allmennyttsige formål innenfor SpareBank 1 Nord-Norges markedsområde. I 2019 er det gitt gaver på til sammen 18,7 mill kroner, fordelt på 111 prosjekter. Tiltak innen friluftsliv ble prioritert, og har i løpet av året blitt tildelt totalt 5,2 mill kroner. Stiftelsen er den siste tiden blitt bedre kjent og har opplevd en økende pågang av søknader om støtte.

Stiftelsens Facebook-side og Instagram-profil og nettside www.snnstiftelsene.no oppdateres regelmessig med aktuelle nyheter. Der finnes det også informasjon om alle gavetildelinger.

Sparebankstiftelsen har to deltidsansatte: en daglig leder i 20 % stilling og en kontorleder i 80 % stilling.

SPAREBANK 1 NORD-NORGES KUNSTSTIFTELSE

SpareBank 1 Nord-Norges kunststiftelse ble etablert i 2007 av bankens styre. Hovedformålet er å bygge opp og forvalte en samling av kunstverk av betydning for landsdelen. Verkene vises i bankens lokaler eller depoteres i offentlige institusjoner. Samlingen teller i dag 835 verk, hvorav 131 er innkjøpt etter oppstarten.

I 2019 ble det bevilget 500 000 kroner til et kunstverk til samfunnsdelen av nye Rødbanken. Kunstverket ble levert av kunstneren Hilde Hauan Johnsen.

Kunststiftelsen har ingen ansatte.

Mot slutten av 2019 lanserte Samfunnsløftet prosjektet "Skileik i lag". Tverrelvdalen i Alta er en av dem som har fått støtte.

Organisasjon og HR

Konsernets ambisjon er å være nummer 1 for ansatte, samt å være Nord-Norges mest attraktive og engasjerende arbeidsplass.

I første halvdel av 2019 ble det endringer i toppledelsen. Petter Høiseth ble ny konsernsjef, Bengt Olsen konserndirektør for finans og Turid Aspenes konserndirektør for konsernutvikling. Med ny ledelse på plass, ble det i andre halvdel av 2019 fokusert på å skape gjennomføringskraft og gi tydelige prioriteringer.

Høsten ble benyttet til å satse overfor våre LO-kunder. Det ble også gjort en storstilt innsats for å re-legitimere alle våre kunder som vi ikke hadde god nok dokumentasjon på. 2019 var også året hvor selskapet rammet inn aktiviteter i et bærekraftsperspektiv.

Organisasjonens HR-område inneholder aktiviteter som naturlig kan rammes inn i FN sine bærekraftsmål om god utdanning, likestilling mellom kjønnene og god helse. Under hvert av disse målene er det satt egne mål, som vil bidra til å fokusere mer på aktivitetene som fremmer bærekraft. Følgende mål er satt under disse tre bærekraftsmålene for HR -avdelingen.

Mål 4: God utdanning

- SpareBank 1 Nord-Norge skal ha rett antall kvalifiserte medarbeidere på riktig sted til rett tid.
- SpareBank 1 Nord-Norge skal gi like muligheter for kvinner og menn til utdanningsstipend, og kompetanseutvikling generelt.

Mål 5: Likestilling mellom kjønnene

- SpareBank 1 Nord-Norge skal ha minimum 40 % kvinneandel i ledelsen.

- SpareBank 1 Nord-Norge skal øke kvinneandelen i nøkkelfunksjoner og tyngre fagstillinger.
- Det skal ikke være kjønnsmessige lønnsforskjeller som ikke lar seg begrunne.
- SpareBank 1 Nord-Norge skal legge til rette for mangfold på arbeidsplassen.

Mål 3: God helse

- SpareBank 1 Nord-Norge skal bidra til et aktivt liv for de ansatte.
- SpareBank 1 Nord-Norge skal legge til rette for sunt og variert kosthold på jobb.
- SpareBank 1 Nord-Norge har nulltoleranse for rusmidler i arbeidstiden.

Vi innfrir fortsatt konsernets mål om å være en attraktiv og engasjerende arbeidsplass. Vi får over 1 300 søknader til konsernets utlyste stillinger, og har et godt engasjement med måltall over 80 av 100 mulige. Hackathon-suksessen fra 2018 er videreført: Her blir studenter invitert til en helg med konkurranser, der målet er å utvikle forskjellige forretningskonsepter. Arrangementet ble opplevd som positivt, både av deltakerne og ansatte som bidro.

Konsernet undertegnet i 2019 tariffavtaler med både EiendomsMegler 1 Nord-Norge og med SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge. Nå er samtlige ansatte i konsernet regulert av en tariffavtale. Samlet har konsernet i 2019 en organisasjonsgrad på 58 %. Det gir konsernets ansatte en tydelig stemme og bistand til

å ivareta arbeidsvilkårene. Det er en styrke for arbeidsgiver å ha profesjonelle tillitsvalgte som bindeledd mellom ledelsen og ansatte. Vernetjenesten samarbeider godt på tvers av selskapene i konsernet, og viser at organiseringen har skapt en mer helhetlig vernetjeneste.

Konsernet har aktive pensjonist- og funksjonærforeninger, som ivaretar sosiale arrangement for ansatte og pensjonister. I 2019 har pensjonistforeningen blitt utvidet med en ny forening i Alta.

LIKESTILLING OG MANGFOLD

Mangfold kan skape innovasjon og konkurransekraft i konsernet. Det er en del av vår rekrutteringspolicy, som vektlegger likestilling og mangfold og der diskriminering ikke aksepteres.

Konsernet består av flere kvinner (53 %) enn menn (47 %). Ved utgangen av 2019 var andelen av kvinnelige ledere i konsernet på 39 %. Tilsvarende andel var i 2018 på 38 %. Ambisjonen er minst 40 % kvinneandel i ledelsen.

Konsernets lønnsanalyser viser at det ikke er generelle kjønnsbaserte lønnsforskjeller mellom kvinner og menn. Type stillinger og roller er noe skjevt fordelt mellom kjønnene, og dette fører til lønnsforskjeller. For å skape bedre balanse mellom lønn og kjønn, må vi fortsette arbeidet med å tilrettelegge for kvinnelige søkere til stillinger, både internt og eksternt. Mangfold er viktig både innen rekruttering og bærekraft. Kvinnelige ledertalenter identifiseres og følges opp, for å motivere dem til å ta stillinger når mulighetene er der.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Et bærekraftig og engasjerende arbeidsmiljø er avgjørende for at konsernets ansatte skal prestere og å ha det bra på jobb. Dette skal våre ledere ha kontinuerlig fokus på. Ansattundersøkelsen med spørsmål om arbeidsmiljø, er en viktig driver for å identifisere og sette i gang tiltak for å rette opp eventuelle svakheter i arbeidsmiljøet. Dette i tillegg til at både ansatte, tillitsvalgte og vernetjeneste melder sine bekymringer til ledelsen. HR og vernetjenesten bistår ledelsen i organisasjonsutviklende tiltak og oppfølging av lederne. Det er tydelig at dette arbeidet har gitt resultater, ved at enkeltavdelinger gjør store framskritt på undersøkelsen.

Gjennom kostholds- og trimkonseptet SNN Spor bidrar SpareBank 1 Nord-Norge til sunn livsstil gjennom økt fysisk aktivitet og fokus på kosthold blant ansatte. Dette har stor oppslutning, der 85 % av konsernets ansatte deltok i 2019. Med nærmere 13 timer i gjennomsnittlig

trim per måned per deltakende ansatt, ligger vi et par timer over Helsedirektoratets anbefaling om fysisk aktivitet. Arbeidshverdagen for mange er i stor grad stillesittende, og SNN Spor gir et viktig bidrag til en aktiv hverdag.

Det har vært gjennomført obligatorisk kurs om anti-hvitvasking for alle ansatte i 2019. I tillegg ble det tatt mindre kurs om ulike temaer innenfor sikkerhetsproblematikk (nano-læring).

I desember 2018 ble konsernets filial på Svalbard utsatt for væpnet ran. De tre ansatte ble ikke fysisk skadd, og følges opp i henhold til konsernets beredskapsrutiner. Det var registrert tre ulykker med personskade i 2019.

SYKEFRAVÆR

Konsernet har et totalt sykefravær på 3,98 %. Dette er et akseptabelt resultat sett opp mot landsdelens statistikker. Sykefraværet i banken er redusert fra 4,66 % i 2018 til 3,03 % i 2019. Enkelte langtidssykemeldte har sluttet i løpet av 2019, noe som kan forklare deler av nedgangen. Økt sykefravær i SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge og Eiendomsmegler 1 Nord-Norge gjør at konsernet totalt ender på samme resultat som for 2018. HR vil gjøre ytterligere analyser for å se om vi kan finne direkte årsaker til endringene.

REKRUTTERING OG KARRIERE

SpareBank 1 Nord-Norge er en attraktiv arbeidsplass i landsdelen, noe som vises i et stort antall søkere. I 2019 kom det 1 342 søknader på våre eksternt utlyste stillinger. Vi ansatte 136 nye medarbeidere i konsernets faste stillinger, i tillegg til 14 interne ansettelser. Konsernet er i stor grad fornøyd med kandidatenes bakgrunn og kompetanse.

I 2018 ble det påpekt utfordringer med å finne arbeidskraft til konsernets minste lokasjoner. I 2019 startet vi et pilotprosjekt med en strukturert sommervikarordning i region Finnmark. Vår annonse tiltrakk seg 68 søkere, hvorav ni ble ansatt. Hele åtte av disse har i etterkant blitt ansatt i fast eller midlertidig stilling.

I tillegg har vi fortsatt med å gi yngre mulighet for arbeidserfaring gjennom Hackathon, internship og vikarstillinger. I undersøkelser vi har gjort har vi fått tilbakemeldinger om at vi er en attraktiv arbeidsplass. I 2019 hadde vi to lærlinger fra videregående skole som fullførte toårig læretid med fagbrev i kontor- og administrasjonsfag. Vi fikk også en ny lærling som startet på det samme faget.

MEDARBEIDERUTVIKLING OG LEDELSE

Et strategisk mål for SpareBank 1 Nord-Norge er å være nummer 1 for kunder, ansatte og eiere. For å lykkes med dette, har lederne et særlig ansvar i å utvikle sine medarbeidere og sin enhet. Ledernes egen kompetanseutvikling gis fokus på ulike ledersamlinger og ukentlige leder-webinar. I tillegg tilbys et skreddersydd masterprogram i utviklingsorientert ledelse, særlig til nye ledere. Programmet gjennomføres i samarbeid med Handelshøyskolen BI og SpareBank 1-alliansen.

LederLab-konseptet som ble utviklet i 2018 har vært en utviklingsarena for ledergrupper i konsernet, et arbeid inspirert av samarbeidet med Olympiatoppen Nord og Handelshøyskolen BI. Dette fortsetter i 2020.

Behovet for kontinuerlig læring er tydeligere enn noen sinne. Det er derfor viktig for SpareBank 1 Nord-Norge å kvalifisere nye ansatte samt bygge ny og relevant kompetanse blant eksisterende ansatte. Alle nyansatte gjennomgår et introduksjonsprogram for å bli kjent med konsernet, vår kultur og vårt strategiske rammeverk. 78 nyansatte gjennomførte et slikt introduksjonsprogram i 2019.

Nye ansatte gjennomgår også et digitalt introduksjonsprogram som består av tre deler: Introduksjon til Finans, SpareBank1-alliansen og Kundeløsninger. Programmet er pakket sammen med Taushetsplikt, Anti-hvitvasking og GDPR slik at det fremstår som en samlet obligatorisk pakke.

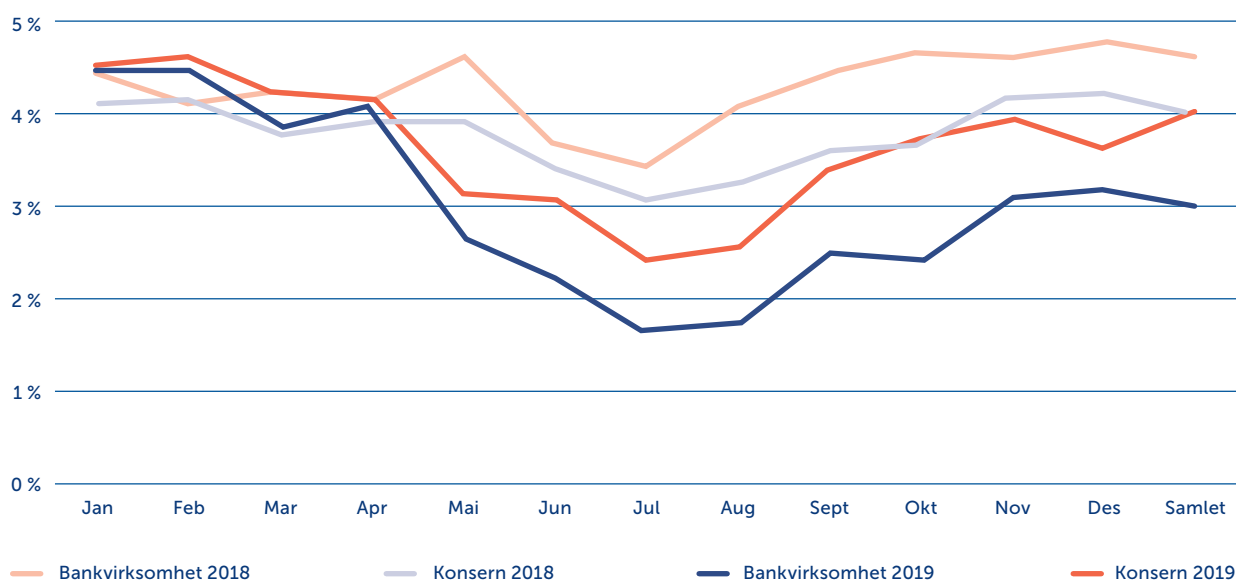
SpareBank 1 Nord-Norges kunder møtes av dyktige rådgivere, både ved de fysiske kontorene og i de digitale kanalene. Finansbransjen har etablert autorisasjonsordninger for rådgivere, som skal sikre nødvendig kunnskap, ferdigheter og rette holdninger. I 2019 var 268 rådgivere autoriserte finansielle rådgivere for sparing og plassering. 236 rådgivere var godkjent for skadeforsikring, mens 209 var autorisert for kreditt i personmarkedet.

I 2019 sluttet SpareBank 1 Nord-Norge seg til en ny autorisasjonsordning for personforsikring, som skal implementeres i 2020. Det kreves årlig faglig oppdatering av alle autorisasjoner.

Konsernets fokus på læring på arbeidsplassen vises gjennom læringsplattformen "Utsikt", som er et samarbeidsprosjekt i SpareBank1- alliansen. Her gjøres et samlet læringstilbud tilgjengelig for hele konsernet. Plattformen har mulighet for god rapportering og dokumentasjon, og bidrar til å målstyre kompetansearbeidet.

Etikk og etiske dilemmaer stod på agendaen også i 2019. SNN-koden (etiske retningslinjer og retningslinjer for håndtering av brudd) har vært utgangspunktet for dette arbeidet. Flere tiltak er gjennomført. I tillegg til interne aktiviteter er læringspakken Etikk og God skikk lagt inn som aktivitet i læringsportalen Utsikt. Denne inngår også som en obligatorisk del i alle autorisasjoner.

SYKEFRAVÆR

NØKKELTALL

Antall medarbeidere	2018		2019	
	Antall	Årsverk	Antall	Årsverk
Konsernet	870	841	945	904
SpareBank 1 Nord-Norge	576	560,4	613	584
EiendomsMegler 1 Nord-Norge	86	85	92	91,3
SpareBank 1 Finans Nord-Norge	37	37	40	39,6
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge ¹	172	159,4	201	188,7

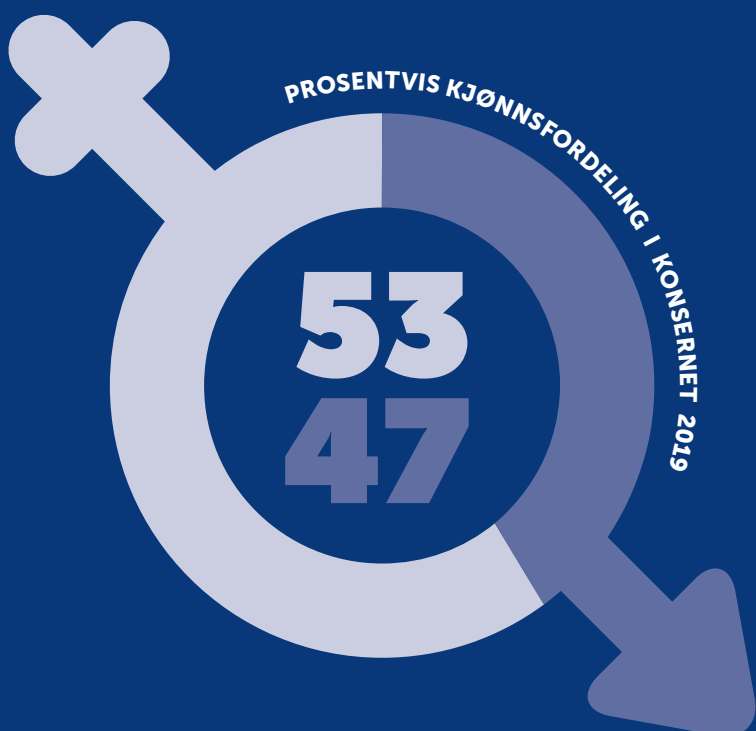
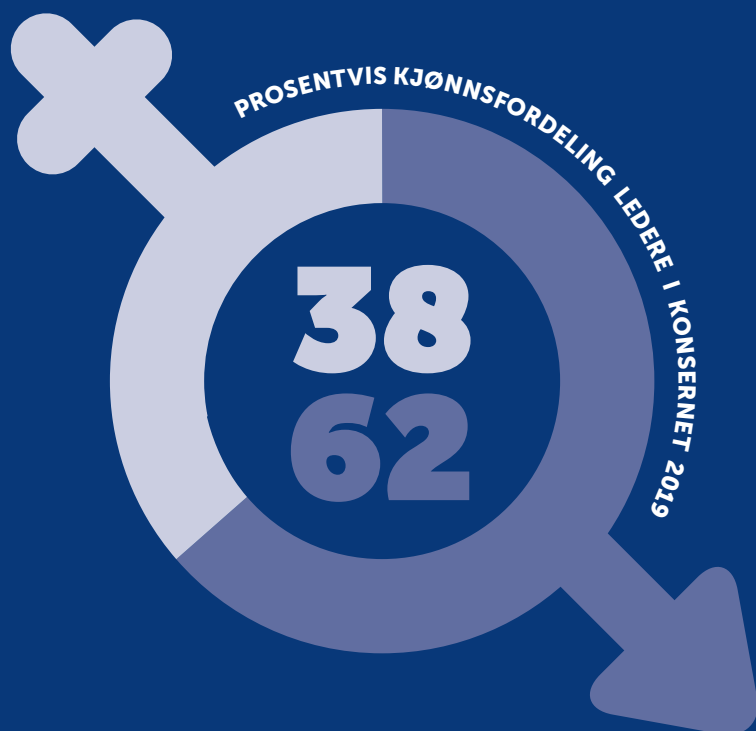
Rekruttering	2018	2019
Konsernet	144	136
SpareBank 1 Nord-Norge	71	74
EiendomsMegler 1 Nord-Norge	8	10
SpareBank 1 Finans Nord-Norge	4	5
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge	61	47

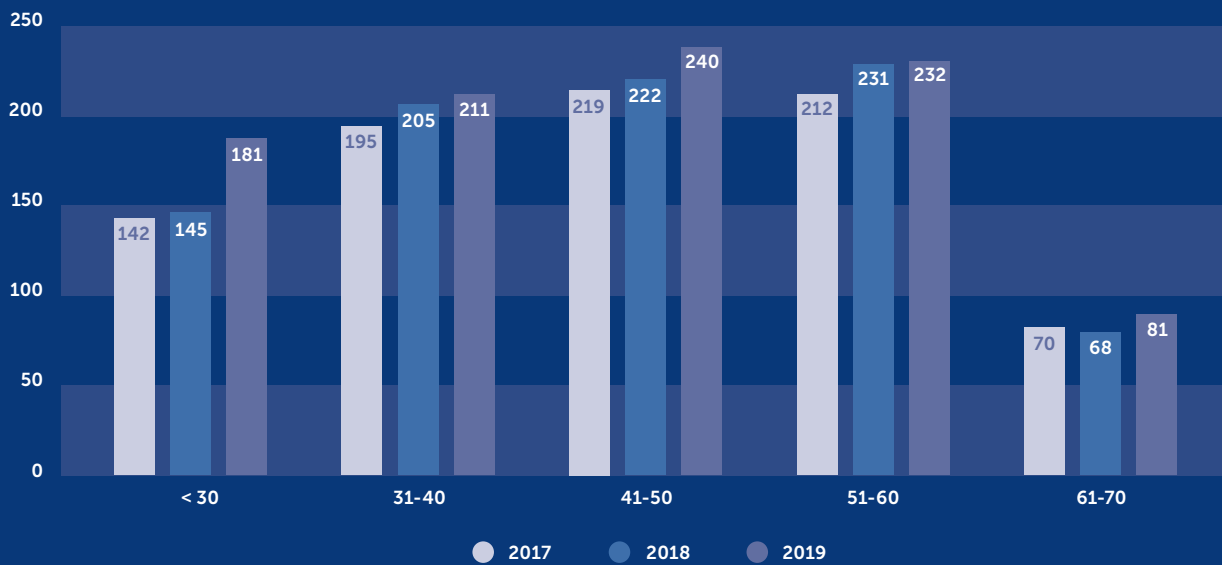
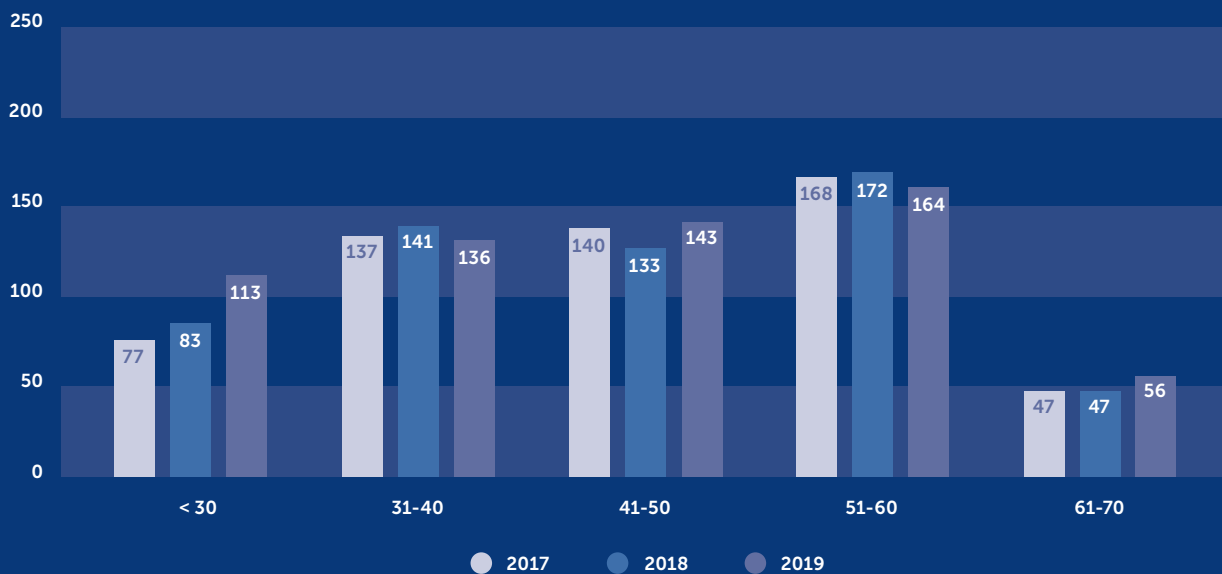
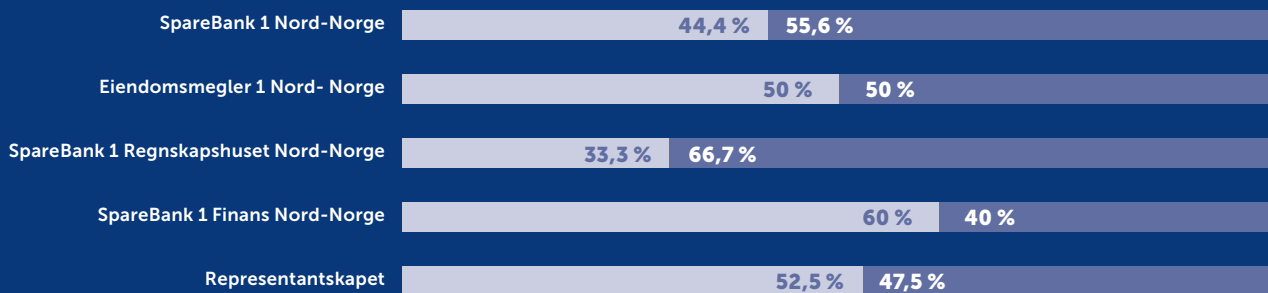
Antall avganger	2018	2019
	102	69

Sykefravær, legemeldt og egenmeldt	2018		2019	
	I prosent	Antall dager	I prosent	Antall dager
Konsernet	4 %	7 781,8	3,98 %	8 069
SpareBank 1 Nord-Norge	4,7 %	5 913,5	3,40 %	4 407
EiendomsMegler 1 Nord-Norge	3,3 %	669,90	4,99 %	946
SpareBank 1 Finans Nord-Norge	1,85 %	168,8	2,38 %	216
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge	2,78 %	1 029,6	5,71 %	2 500

Ledelsen i SpareBank 1 Nord-Norge	2018		2019	
	Antall	Kvinner/ Menn	Antall	Kvinner/ Menn
Konsernledelsen	10	2/8	10	3/7
Øvrig ledelse i banken	64	21/43	63	21/42
EiendomsMegler 1 Nord-Norge	15	5/10	17	5/12
SpareBank 1 Finans Nord-Norge	6	5/1	6	5/1
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge	14	8/6	21	11/10
Sum	109	41/69	117	45/72
Prosentvis fordeling	100 %	37/63 %	100 %	38/62 %

Alderssammensetning gjennomsnitt	2016	2017	2018	2019
Konsernet	44,6	44,5	44,0	43,7
SpareBank 1 Nord-Norge	45,1	45,2	44,8	44,2
EiendomsMegler 1 Nord-Norge	39,9	39,3	39,0	38,7
SpareBank 1 Finans Nord-Norge	40,1	38,9	39,8	40,2
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge	46,9	46,5	44,9	45,1

Alderssammensetning 2017-2019 for konsern**Alderssammensetning 2017-2019 for morbank****Kjønnsfordeling 2019 i representantskapet og styret**

SAMFUNNS- ANSVAR

Bærekraft

SpareBank 1 Nord-Norge er landsdelsbanken – med visjonen For Nord-Norge. Konsernets forretningsmodell som sparebank er fundamentert rundt det å bidra til en bærekraftig utvikling av landsdelen.

Konsernet har følgende ambisjon i arbeidet med bærekraft: *SpareBank 1 Nord-Norge har en bærekraftig forretningsadferd som skal bidra til å nå FNs bærekraftsmål.*

BÆREKRAFT NASJONALT OG INTERNASJONALT

Som verdens nordligste finanskonsern skal SpareBank 1 Nord-Norge ta særlig hensyn til forhold som angår arktiske områder. Konsernet kan dermed være en katalysator for en mer bærekraftig framtid i nord. Nasjonalt pekes det på at finansbransjen har en nøkkelrolle i privat sektors håndtering av klimarisikoen og de bærekraftsutfordringene verden står overfor. Internasjonalt er det lansert en rekke initiativ for å forplikte næringslivet til å jobbe mer systematisk med temaet.

FNs 17 bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringer. SpareBank 1 Nord-Norge fastsatte i 2019 ambisjonen om at konsernet, sammen med sin største eier det nordnorske samfunnet, skal bidra til måloppnåelse på samtlige av FNs 17 bærekraftsmål. Dette innebærer at konsernets strategi for fordeling av samfunnsutbyttet, Samfunnsløftet, dedikeres til prosjekter som kan beskrive hvordan de jobber med ett eller flere av bærekraftsmålene.

Nå er også bærekraft integrert i konsernets kjerneprosesser, som finansiering (kreditt), likviditets- og eierstyring og distribusjon av verdipapirfond, innkjøp og retningslinjer for våre ansatte. Til grunn for konsernets arbeid med bærekraft ligger en tilslutning til Global Compacts 10 prinsipper for ansvarlig næringsliv. En egen rapport på konsernets arbeid med FNs bærekraftsmål finnes på snn.no.

For å sikre bedre intern oversikt og åpenhet overfor eksterne interessenter, rapporterer konsernet nå etter

Global Reporting Initiative (GRI). Denne bærekraftsrapporten vil være bygget opp rundt en kombinasjon av hva konsernets interessenter er opptatt av, samt det som konsernets selv opplever som sentrale temaer for bærekraft.

"Bærekraft må integreres i all virksomhet. En god balanse mellom vekst og vern vil være grunnlaget for fremtidig verdiskaping, særlig for alle oss som lever i det som er et av verdens aller mest sårbare områder. SpareBank 1 Nord-Norge skal ta sin del av del av ansvaret med å bekjempe klimaendringer, gjennom å integrere bærekraft i all vår virksomhet. Vi tror på de forretningsfortrinn et slikt fokus kan gi. For SpareBank 1 Nord-Norge og for Nord-Norge."

Liv Bortne Ulriksen, Konst. konsernsjef

ANSVARLIG FINANSÅKTØR

Konsernets arbeid med bærekraft er forankret i styret og konsernledelsen, og har vært behandlet i tre styremøter i 2019. Gjennom gode retningslinjer og prosedyrer for ansvarlig bankvirksomhet, kan konsernet påvirke langt mer enn eget selskap. På den måten kan konsernet bidra til et mer bærekraftig Nord-Norge og et mer bærekraftig finansmarked. Bærekraft har i 2019 blitt en integrert del av konsernets virksomhet. Dette er operasjonalisert gjennom konsernets risikostrategi og i en egen policy på bærekraft og samfunnsansvar, med tilhørende prosedyrer. Dette er et arbeid som fortsatt vil ha høy prioritet i kommende år. Særlig vil konsernet fokusere på å utvikle grønne produkter og rutiner for vurdering av Environmental Social and Governance (ESG) i prosesser knyttet til finansiering og investering.

MÅL

I 2020 vil SpareBank 1 Nord-Norge særlig fokusere på følgende av FNs bærekraftsmål:

"Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem" (Delmål 13.2)

"Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling" (Delmål 14.1 og 14.3)

"Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle" (Delmål 8.6)

VESENTLIGHETSANALYSE

I 2018 gjennomførte konsernet en vesentlighetsanalyse der det ble kartlagt hvilke bærekraftstema som er vesentlige for ansatte hos SpareBank 1 Nord-Norge, sett opp mot eksterne interessenter. Denne analysen har vært et viktig utgangspunkt for konsernets videre arbeid med bærekraft og samfunnsansvar.

Den peker på de vesentlige temaene under her:

Negativ screening og eksklusjon Krav til finansielle leverandører Policy for ansvarlig kreditt	Etikk og antikorrupsjon Personvern og informasjonssikkerhet Lokal næringsutvikling Grønne produkter og innovasjon Klimarisiko
Leverandørkjedeoppfølging Markedsføring av produkter og tjenester	Bankhåndverk Utvikling av ansatte Bidrag til lokalsamfunn

Temaene som havnet i områdene nederst og ytterst til venstre er tatt ut av matrisen. Temaene som gjenstår anses som de mest vesentlige og skal rapporteres på i GRI-rapporten, hvor ruta øverst til høyre er de mest vesentlige.

KONSERNETS VIKTIGSTE INTERESSETER

SpareBank 1 Nord-Norge har en rekke interessenter som er med og påvirker konsernets arbeid med bærekraft. Se de mest sentrale i figuren som følger. Det er utstrakt dialog med interessentene, se tabellen for de aktuelle møteplassene og viktigste temaene.

Interessenter	Møteplass for dialog	Viktigste temaer	Tiltak knyttet til tema
Kunder	Kunde- og markedsundersøkelser i person- og bedriftsmarkedet. Posisjonsundersøkelse. Kundekommunikasjon og tilbake-meldinger i nettbank og sosiale medier. Kundekommunikasjon på kontor, chat, telefon eller e-post. Kundearrangement.	Interessenten er opptatt av hvordan konsernets virksomhet, oppfattes av våre kunder. Bærekraft, tilstedeværelse med lokalkontorer og minibanker, respons på markedsføring. Kunder ønsker hjelp i første kontakt med banken, uavhengig av kanal. Arrangement som er tilpasset kundens livssituasjon eller behov kunden har.	Utvikling av forretningsstrategi. Dialog med kundene gjennom svar på henvendelser på telefon, sosiale medier og i media. Økt rapportering på bærekraft.
Medarbeidere	Årlig organisasjonsundersøkelse to ganger i året. Arbeidsmiljøutvalg i alle selskapene i konsernet. Månedlige møter mellom tillitsvalgte og konsernets HR-avdeling. Personvernerklæring for ansatte. Rekrutteringspolicy med fokus på mangfold og likestilling.	Arbeidsmiljø, kompetanseheving, likestilling, involvering i prosesser og prosjekter.	Involvering av ansatte i utvikling av konsernet.
Eiere	Representantskapsmøte og valg for egenkapitalbevisiere. Børsmeldinger og kvartalsrapporter. Investorpresentasjoner.	Årsregnskap og disponering av overskudd, eventuelt andre selskaps-handlinger. Valg av medlemmer til styret. Orientering om utviklingstrekk i nordnorsk økonomi, samt utviklingen i konsernet og i finansmarkedet. Regnskapsresultat og måloppnåelse, avkastning, orientering om utviklingstrekk i nordnorsk økonomi. Resultatutvikling og bærekraft/ESG.	
Myndigheter	Kontakt med kontroll- og tilsynsmyndigheter (Politi, Finanstilsynet mfl) fortløpende gjennom året. Innhente og kontrollere legitimasjon av kunder i henhold til krav i hvitvaskingsloven har hatt et stort fokus i 2019.	Drift, sikkerhet og personvern. Identifikasjon og personopplysninger.	Økt fokus på etterlevelse av lover og regler og vern av personopplysninger.
Det nordnorske samfunnet	Utstrakt dialog med lag og foreninger i hele landsdelen gjennom samarbeidsavtaler og sponsorat. Samarbeid med Ungt entreprenørskap i ungdoms- og videregående skole. Agenda Nord-Norge arrangeres årlig. På årets konferanse ble det lagt frem en Perspektivmelding basert på innspill fra 100 unge stemmer mellom 18 og 34 år. Kunnskapsbanken kbnn.no.	Innsikt i lag og foreningers utfordringer i landsdelen Bidra med kunnskap om personlig økonomi. Møteplass for næringsliv, det offentlige og akademia i landsdelen. Perspektivmeldingen ga en unik innsikt i unge menneskers tanker om utfordringer og muligheter med å bosettes seg i nord. Dele kunnskap om makroomgivelser internasjonalt, norsk økonomi og nordnorske forhold	Støtte gjennom Samfunnsløftet, sponsorat og banktjenester. Etablering av et ungt panel som følger opp og formidle innsikten fra de unge. Dialog med regjering om nordområdemeldingen og etablering av et eget ungdomspanel. Utvikling av kbnn.no.
Interesse-organisasjoner	Samtaler med Framtiden i våre hender og Forbrukerrådet i forbindelse med Etisk Bankguide minst en gang i året i forbindelse med datainnsamling til Etisk Bankguide. Samarbeid med LO gjennom LO-favør og ulike prosjekter i landsdelen løpende gjennom året.	Uttøve SpareBank 1 Nord-Norges posisjon og eiermakt for å gjøre investeringsmarkedet mer bærekraftig. Ansvarlig investering, kredittvirksomhet, åpenhet, tillit, lokal tilstedeværelse.	Mer omfattende kommunikasjon omkring eget samfunnsansvar. Nye retningslinjer for tredjepartsfond.

KLIMARISIKO

Verden står overfor store klimarelaterte endringer som kommer til påvirke finansiell stabilitet. Det ene er at klimaet endrer seg. Det andre er de forpliktelsene verdenssamfunnet har gjort gjennom Parisavtalen. Norge skal være med på et skifte til å bli et lavutslipps-samfunn. Det vil også berøre SpareBank 1 Nord-Norge. Konsernet er derfor både direkte og indirekte eksponert

for klimarisiko. På bakgrunn av dette er temaet viet et eget kapittel i konsernets bærekraftsrapport. Klimarisiko defineres som risiko for hendelser som treffer samfunnet på grunn av at klimaet og klimapolitikken endrer seg. Begrepet inneholder både fysisk risiko, omstillingsrisiko og ansvarsrisiko. Se nærmere beskrivelse av klimarisiko i note 6 til årsregnskapet.

ARBEIDET MED KLIMARISIKO

SpareBank 1 Nord-Norge har gjennom 2019 videreutviklet integreringen av klimarisiko i rammeverket for styring og kontroll. Gjennom vurderinger av klimarisiko i egen virksomhet og i bransjer konsernet finansierer, skal SpareBank 1 Nord-Norge bidra til å nå FNs bærekraftsmål. Dette gjelder særlig delmål 13.3, "Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimændringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette". Vurderinger knyttet til klimarisiko foretas blant annet gjennom finansiering, likviditets- og eierstyring, innkjøp og i distribusjon av verdipapirfond.

SpareBank 1 Nord-Norge rapporterer i 2019 for første gang på klimarisiko etter mal fra Task-Force for Climate related Financial Disclosures (TCFD).

VIKSOMHETSSTYRING

Styrets kunnskap om

klimarelaterte risikoer og muligheter

Styret er godt kjent med klimarelaterte risikoer og muligheter gjennom strategiske diskusjoner, samt godkjenning av styrende dokumenter hvor klimarisiko inngår. Videre mottar styret kvartalsvis og årlig ulike rapporteringer som innbefatter vurdering av konsernets klimarisiko-eksponering. I konsernets risikostrategi defineres og fastsettes konsernets risikovilje innenfor ulike risikoområder. Konsernet risikovilje på klimarisiko er lav til moderat, i tråd med samlet risikovilje for konsernets samlede virksomhet.

Ledelsens rolle i vurderingen og håndteringen av klimarelatert risiko og muligheter

Ledelsen har i 2019 hevet sin kompetanse på klimarelaterte risikoer og muligheter gjennom strategiske og operasjonelle diskusjoner, samt utarbeidelse av styrende dokumenter hvor klimarisiko inngår. Videre

mottar ledelsen kvartalsvis og årlig ulike rapporteringer som innbefatter vurdering av konsernets klimarisiko-eksponering. Det er i administrasjonen etablert tydelige roller og ansvar relatert til risikoeksponeringen på området, og relevante personer rapporterer til konsernledelsen innenfor sitt definerte område. Øverste ansvarlige for området er konserndirektør kreditt og risikostyring.

Strategi

Klimarelaterte risikoer og muligheter konsernet har identifisert på kort, medium og lang sikt.

Konsernet vurderer at klimarisiko er en underliggende risikodriver for øvrige risikotyper. Dette innbefatter særlig kredittisiko, markedsrisiko, likviditets- og finansieringsrisiko, forsikringsrisiko/eierrisiko, samt operasjonell risiko/omdømmerisiko. Både risikoer og muligheter, på kort, medium og lang sikt, er således knyttet til utlån, innlån og kapitalmarkedsplasseringer mv. Dette innbefatter blant annet:

- hvilke bransjer konsernet skal finansiere eller ikke.
- hvilke objekter konsernet skal finansiere eller ikke.
- hvilke produkter konsernet skal tilby eller ikke.
- hvilke markeder konsernet skal være eksponert mot eller ikke.

Beskrivelse av påvirkningen klimarelatert risiko og muligheter har på virksomhetens drift, strategi og finansiell planlegging

Konsernets drift, strategi og finansiell planlegging påvirkes av både eksterne og interne forhold. Klimarisiko er et sentralt eksternt forhold som konsernet tar hensyn til både i utarbeidelsen av strategi og operasjonell virksomhetsutøvelse. En prioritet i 2020 vil være å heve kunnskap i konsernet og blant våre kunder om klimarisiko og muligheter og utfordringer knyttet til dette.

Ulike scenariers potensielle påvirkning på virksomhetens drift, strategi og finansiell planlegging, inkludert et 2°C-scenario

Gjennom konsernets årlige ICAAP foretas det en vurdering av konsernets samlede risikoeksponering og kapitalbehov. Fra 2019 ble også klimarisiko tatt inn i denne vurderingen. Videre foretas det i ICAAP stress-tester knyttet til negativ utvikling eksternt og internt, og hvordan dette påvirker konsernets finansielle stilling. Stresstestene innbefatter ikke en vurdering av klimarisiko "top down" eksplisitt. Likevel vil de finansielle konsekvensene i stresstestene gi et bilde på mulige konsekvenser av eksterne forhold som klimarisiko.

I 2020 er målet å kartlegge klimarisiko i de mest sentrale bransjene. Dette vil være begynnelsen på å kartlegge ulike klimascenariers påvirkning på konsernet og dets finansielle stilling.

Risikostyring

Virksomhetens prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko

Klimarisiko identifiseres, vurderes og håndteres på ulike nivåer og med ulike metoder, herunder:

- på overordnet nivå gjennom ICAAP, risikostrategi, styrende dokumenter mv.
- på detaljert nivå gjennom vurderinger som foretas ved kredittinnvilgelse, investeringsbeslutninger, produktutvikling mv.
- løpende overvåking og rapportering fra administrasjonen til styret og ledelsen.

Videre bidrar SpareBank 1 Nord-Norge i nasjonalt arbeid med bransjestandard på klimarelatert risiko, herunder:

- Sustainable Edge (CICERO)
- Finans Norges arbeidsgruppe for klimarisiko

SpareBank 1 Nord-Norge planlegger å gjennomføre følgende arbeid på området i 2020:

- utvikle en metodikk for å måle karbonrelatert eksponering i utlånsporteføljen.
- å etablere en midlertidig metodikk for å vurdere ESG-risiko i kredittporteføljen, for å benytte fram til det er etablert en bransjestandard på området.

Hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens overordnede risikostyring:

Klimarisiko er en integrert del av konsernets risiko- og kapitalstyring. For nærmere beskrivelse av konsernets risiko- og kapitalstyring vises det til omtale i årsrapporten.

Mål

Mål og indikatorer som brukes av virksomheten for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter, i tråd med strategi og risikohåndteringsprosesser

Konsernets risikovilje på klimarisiko er lav til moderat, i tråd med samlet risikovilje for konsernets samlede virksomhet. Dette setter retning for hvilken risiko konsernet er villig til å ta på området. Dette er operasjonalisert gjennom underliggende styrende dokumenter og operasjonell drift. Dette innbefatter blant annet:

- SpareBank 1 Nord-Norge finansierer ikke virksomheter eller formål som har høy risiko for alvorlig miljøskade.
- ESG-risiko skal inngå som en del av kredittvurderingen ved innvilgelse av utlån.
- Konsernet skal øke egen kunnskap om bærekraft og klimarisiko knyttet til relevante bransjer, særlig marin sektor og eiendom.
- Konsernet skal bidra til at kundene får et bevisst forhold til bærekraft og klimarisiko, og forvente at de inntar en aktiv holdning til egen praksis på dette feltet.
- Konsernet skal integrere ESG-risiko i investeringsmandater og likviditetsstrategi.

Klimaregnskapet rapporterer på klimagassutslipp etter scope 1, scope 2 og scope 3 i egen virksomhet. Se eget avsnitt om miljø i dette kapittelet. Konsernet har et mål om 5 % reduksjon av klimagassutslipp årlig fra 2016-2026.

Fakta

Ansvarlig område i konsernet: Risikostyring
Måleparameter: GRI 201 – 2

Styrende dokumenter:

- Risikostrategi
- Retningslinjer for bærekraft i likviditets- og eierstyring
- Retningslinjer for bærekraft i finansiering

Kobling mot FNs bærekraftsmål: 13.3

ETIKK OG ANTIKORRUPSJON

SpareBank 1 Nord-Norge skal verken yte tjenester eller gi råd til kunder som har til hensikt å oppnå unndragelse av skatt, hvitvasking, terrorfinansiering, eller annen økonomisk kriminalitet. Både den som gir og den som mottar slike ytelser kan straffes. Ansatte skal kjennetegnes av høy etisk standard. Det skal opptres tillitsvekkende, ærlig og redelig, og i henhold til normer, regler og lover i samfunnet. Konsernets egen etikkhåndbok, "SNN-koden" beskriver hvordan de ansatte skal forholde seg til dette. Det gjelder for hele konsernet inkludert datterselskapene, alle medarbeidere og medlemmer i styret, komitéer og representantskap. Alle ansatte har fått opplæring konsernets prosedyrer gjennom introduksjonskurs for nyansatte og obligatorisk e-opplæring. Det samme gjelder styret i konsernet. Bekjempelse av økonomisk kriminalitet følges opp i alle forretningsforbindelser. Rapportering til styret som omfatter status på arbeidet skjer årlig. Kurs som er gjennomført på dette området i 2019:

- e-læringskurset "Etikk og god skikk" (27 % gjennomført i 2019)
- e-læringskurset: "Anti-hvitvasking" (Gjennomføringsgrad 95 %)
- e-læringskurset "GDPR og personopplysninger" og Opplæringskort (14 % gjennomført i 2019)
- sikkerhetsprogram PassOpp; 6 kurs (Gjennomføringsgrad ikke dokumentert)
- lederwebinar på økonomisk kriminalitet, etikk og antikorrupsjon
- opplæring av nyansatte i tillit, juss og etiske dilemmaer (100 % av nyansatte gjennomført)
- kompetanseheving for styret i antikorrupsjon og antihvitvasking (100 % gjennomført)

Status:

- Innhente og kontrollere legitimasjon av kunder i henhold til krav i hvitvaskingsloven har hatt et stort fokus i 2019.
- Etablering av et felles IRT (Incident Response Team) for SpareBank 1-alliansen er etablert

Fakta

Ansvarlig område i konsernet: Compliance
Måleparameter: GRI 205-2, 205-3

Styrende dokumenter:

- Policy for anti-hvitvasking og terrorfinansiering
- SNN-koden
- Policy for varsling og avvik

Kobling mot FNs bærekraftsmål: 16.4

PERSONVERN OG INFORMASJONSSIKKERHET

SpareBank 1 Nord-Norge behandler mange personopplysninger som ikke skal komme på avveie eller misbrukes. Konsernet gjennomfører en rekke opplæringstiltak for å sørge for at de ansatte har kunnskap og kompetanse innenfor personvern. Status på etterlevelse av regelverket, herunder eventuelle avvik, rapporteres kvartalsvis til styret og konsernledelsen. Konsernet har ikke fått inn klager relatert til brudd på personvernet fra tilsynsmyndigheter i 2019.

Status:

- 44 kundeklager ble mottatt hvorav 3 handlet om brudd på personvern.

Fakta

Ansvarlig område i konsernet: Personvernombud
Måleparameter: GRI 418-1

Styrende dokumenter:

- Personvernpolicy
- Personvernpolicy for ansatte

Kobling mot FNs bærekraftsmål: 16.4

LOKALSAMFUNN OG LOKAL NÆRINGSUTVIKLING

Samfunnsløftet er konsernets strategi for utdeling av samfunnsutbytte til samfunnet.

Strategien for samfunnsløftet er delt inn i følgende: lokalsamfunnsløftet, arensløftet, ungdomsløftet, innovasjonsløftet, kunnskapsløftet, i tillegg til et eget årlig temaløft som i 2019 har vært plastløftet.

Innovasjonsløftet

Nasjonale behov viser at Nord-Norge trenger 25 000 nye jobber og inntil 30 % flere gründere innen 2040. Innovasjonsløftet har som mål å stimulere til økt innovasjon og nytenking og samtidig bidra til økt innovasjonstakt i eksisterende næringsliv. Støtten skal fordeles på rene gründer- og innovasjonsprosjekt, samt til aktører som fasiliteter og styrker innovasjonstilbudet til lovende nordnorske bedrifter med utgangspunkt for vekst. Det ble avsatt 13,6 mill kroner til formålet i 2019.

LAB Nord-Norge

Lab Nord-Norge er et nyetablert selskap organisert som et ideelt AS. Ulike miljø i landsdelen er tilknyttet prosjektet med utgangspunkt i teknologiutfordringene som prioriteres. Microsoft og UiT Norges Arktiske Universitet har vært to viktige bidragsytere i 2019. Løsningene som utvikles skal komme landsdelen til

gode, være åpne og kunne deles. Lab Nord-Norge eies av SpareBank 1 Nord-Norge. Det er satt av 100 mill kroner over fem år til utvikling av selskapet, som har én ansatt.

Plastløft på 15 mill kroner

Gjennom Samfunnsløftet har SpareBank 1 Nord-Norge inngått et samarbeid med Norges Fotballforbund for å begrense spredningen av plastgranulat fra kunstgressbaner. Dette inkluderer kompetanseheving i landsdelens fotballklubber, og støtte til tiltak for å samle opp granulaten. I 2019 har Samfunnsløftet brukt 9 mill kroner på dette arbeidet.

I tillegg har SpareBank 1 Nord-Norge invitert aktører med på flere tiltak for å redusere plastforurensing. De største av disse tildelingene er gått til dugnadsbasert oppsamling og holdningsskapende arbeid. Et forskningssamarbeid i regi av foreningen In The Same Boat resulterte i innsamling av 200 tonn plastavfall fra hele den nordnorske kysten. Det ble satt av 15 mill kroner i 2018 til plastløftet gjennom 2018 og 2019.

Samiske områder

SpareBank 1 Nord-Norges markedsområde er en del av Sápmi/samiske områder. Konsernet er opptatt av å være til stede i de samiske lokalsamfunnene, og være en god forretningsforbindelse for samisk næringsliv og samiske personkunder. Telefonbank og rådgivning på nordsamisk er tilgjengelig for kundene. Samtidig er det tilrettelagt informasjon på konsernets nettside snn.no på nordsamisk. Se mer informasjon i eget kapittel om Samfunnsløftet.

Status:

- Etablering av Lab Nord-Norge
- 49 kunstgressbaner i landsdelen har fått støtte for å begrense spredningen av plastgranulat
- Samarbeid med "In the same Boat" har samlet inn 200 tonn plast fra havet i Nord-Norge
- 18 innovasjonsprosjekter i landsdelen har i 2019 fått støtte gjennom Innovasjonsløftet
- 1 mill kroner fra Samfunnsløftet satt av til markering av FNs år for urfolksspråk

Fakta

Ansvarlig område i konsernet: Kommunikasjon
Måleparameter: GRI 201-1

Styrende dokumenter:

- Retningslinjer for bærekraft i Samfunnsløftet

Kobling mot FNs bærekraftsmål: 14.1, 7, 8, 9, 12

ANSVARLIG FINANSIERING AV BEDRIFTER

SpareBank 1 Nord-Norge finansierer i hovedsak bedrifter som jobber i og for Nord-Norge og har en viktig samfunnsrolle i å bidra til en bærekraftig utvikling av næringslivet i nord. Finansiering er ett av konsernets bærende virksomhetsområder og et område som er eksponert for klimarisiko. Vurderinger av forhold knyttet til bærekraft og ESG ble i 2019 for første gang tatt med inn i kundedialogen og finansieringsprosessen. Operasjonalisering og opplæring i konsernet på dette området prioriteres i 2020.

Status:

- Forenkling av finansieringsprosessen for små og mellomstore bedrifter
- ESG-vurderinger ble i 2019 inkludert i finansieringsprosessen (nye retningslinjer for bærekraft)

Fakta

Ansvarlig område i konsernet: Kreditt
Måleparameter: GRI FS8

Styrende dokumenter:

- Kredittpolicy BM
- Retningslinjer for bærekraftig finansiering

Kobling mot FNs bærekraftsmål: 8.3, 13.3, 14.1, 16.4

GRØNNE PRODUKTER OG GRØNN INNOVASJON

Gjennom å utvikle grønne finansielle produkter kan konsernet være med på å styre kapitalstrømmer i en mer bærekraftig retning. SpareBank 1 Nord-Norge vil i 2020 lansere grønne produkter og tjenester slik at det skal være enkelt for kundene å gjøre bærekraftige valg.

Arbeidet med grønne produkter henger tett sammen med hvordan konsernet henter sin kapitalmarkedsfunding. I 2018 utstedte SpareBank 1 Boligkreditt (Spabol) den første grønne obligasjonen med fortrinnsrett (OMF) fra et norsk OMF-foretak. Lånet var på 1 mrd euro og har en løpetid på sju år. Spabol er SpareBank 1- alliansens felleseide OMF-utsteder, og SpareBank 1 Nord-Norge har per utgangen av 2019 en eierandel på 18,65 % i selskapet.

Ved årsskiftet hadde banken 25,6 mrd kroner (41,5 %) utestående i kapitalmarkedsfunding, mens overførte lån til Spabol utgjorde 36 mrd kroner (58,5 %), totalt 61,6 mrd kroner.

Overførte lån til Spabol utgjør et volum tilsvarende rundt 58,5 % av SpareBank 1 Nord-Norges samlede innlån fra kapitalmarkedet. SpareBank 1 Nord-Norge

og Nordic Investment Bank inngikk i 2018 en låneavtale på totalt 1 mrd kroner. Midlene er forbeholdt små og mellomstore bedrifter, samt miljøprosjekter i Nord-Norge. Totalt ble det innvilget lån innen miljøprosjekter basert på NIB-avtalen på 100 mill kroner. Dette utgjør i overkant av 0,1 % av total utlånsportefølje.

Status:

- Gjennom et samarbeid med Den Nordiske Investeringsbank er konsernet i gang med å tilby finansiering til grønne prosjekter.
- Ved årsskiftet hadde banken 25,6 mrd kroner (41,5 %) utestående i kapitalmarkedsfunding, mens overførte lån til Spabol utgjorde 36 mrd kroner (58,5 %), totalt 61,6 mrd kroner.
- Grønne obligasjoner utgjorde i underkant av 4 % av bankens samlede likviditetsportefølje i 2019 (mot 1 % i 2018)

Fakta

Ansvarlig område i konsernet: Treasury og Konsepter
Måleparameter: GRI FS8

Styrende dokumenter:

- Strategi for markedsrisiko
- Retningslinjer for bærekraft i likviditets- og eierstyring

Kobling mot FNs bærekraftsmål: 13.3 og 16.4

ANSVARLIG INVESTERING OG EIERSTYRING

Investeringene til SpareBank 1 Nord-Norge er i all hovedsak rettet mot det norske og nordiske markedet, og i stor grad mot obligasjonsmarkedet. I 2019 utviklet konsernet nye retningslinjer for bærekraft i likviditets- og eierstyring med mål om å integrere ESG-risiko i investeringsmandater og likviditetsstrategi og bidra til et grønnere verdipapirmarked.

Konsernet driver ikke egen fondsforvaltning, men distribuerer verdipapirfond fra andre fondsforvaltere. I 2019 har SpareBank 1-alliansen utviklet nye retningslinjer for bærekraft i verdipapirfond som skal sørge for at fondstilbudet svarer på SpareBank 1s ambisjon for bærekraft. I 2019 har en omfattende ESG-gjennomgang av alle fonstilbyderne blitt gjennomført. Basert på denne undersøkelsen vil en tettere ESG-oppfølging av fondsforvaltere og tydeligere informasjon til kundene gjennom ESG-merking lanseres i 2020.

Aktivt eierskap/oppfølging av datterselskaper

SpareBank 1 Nord-Norges policyer og retningslinjer gjelder også for konsernets heleide datterselskaper, EiendomsMegler 1 Nord-Norge, SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge, i tillegg til SpareBank 1 Finans Nord-Norge. Konsernledelsen er representert i samtlige av datterselskapenes styrever, og selskapene forvaltes i tråd med retningslinjene for konsernet forøvrig.

Konsernet har i tillegg eierposter i andre selskaper innen SpareBank 1-alliansen. Disse eies sammen med øvrige alliansebanker. I tillegg eier SpareBank 1 Nord-Norge forsikringsselskapet Fremtind sammen med øvrige alliansebanker og DNB.

Bærekraft er satt høyt på agendaen i samtlige selskaper i SpareBank 1-alliansens med følgende ambisjon: Vi skal levere godt på bærekraftsrater og beholde posisjonen hos forbrukerne som bankene som oppleves mest bærekraftig.

Gjennom Sustainable Brand Index ble Sparebank 1 kåret til "mest bærekraftige bank" i 2019, en posisjon SpareBank 1 vil jobbe for å beholde også i 2020.

ODIN forvaltning er både leverandør av verdipapirfond og datterselskap av SpareBank 1 Gruppen. Selskapet har en omfattende bærekraftspolicy for sine investeringer og de har deltatt i arbeidet med bærekraft i 2019.

Status:

- SpareBank 1 Nord-Norge investerer deler av likviditetsporteføljen i multilaterale utviklingsbanker. Disse investeringene utgjorde 12,4% av likviditetsporteføljen i 2019.
- Felles bærekraftsambisjon er etablert for SpareBank 1-alliansen
- Gjennomgang av ESG-profilen til 291 verdipapirfond

Fakta

Ansvarlig område i konsernet:
Treasury, Verdipapirforetaket og Spare- og plasseringsutvalget.
Måleparameter: GRI FS11, FS10

Styrende dokumenter:

- Strategi for markedsrisiko
- Retningslinjer for bærekraft i eier- og likviditetsstyring
- Retningslinjer for bærekraft i distribusjon og anbefaling av verdipapirfond

Kobling mot FNs bærekraftsmål: 8, 13.3 og 16.4

LEVERANDØRPPFØLGING

SpareBank 1 Nord-Norge utgjør et betydelig anskaffelsesvolum i norsk og nordnorsk sammenheng og vil bruke dette volumet til å påvirke leverandører i sitt arbeid med bærekraft.

Den største andelen av innkjøp skjer fra SpareBank 1 Utvikling. Selskapet har avtaler med 249 leverandører som leverer tjenester til SpareBank 1-bankene- og selskapene. I 2019 er det utarbeidet verktøy for å vurdere risiko for leverandørenes negative påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet samt nye retningslinjer for oppfølging av dette. På bakgrunn av vurderingen følger leverandører med økt risiko for negativ påvirkning opp for å sikre at de jobber systematisk og praktisk med bærekraft. Dette er krav som gjelder alle innkjøp SpareBank 1 Nord-Norge gjør, og også innkjøpene som gjøres gjennom SpareBank 1-alliansen.

I SpareBank 1 Nord-Norge ble det gjort innkjøp for 739 millioner kroner fordelt på 1 885 ulike leverandører. Blant de største innkjøpskategoriene er fellesanskaffelser på system i alliansen og ny teknologi.

Status

- Nye retningslinjer og rutine for risikovurdering på bærekraftig i innkjøp
- 249 av SpareBank 1s leverandører er risikovurdert i henhold til ny rutine og 37 % av disse vil få en aktiv oppfølging i 2020

Fakta

Ansvarlig område i konsernet: Innkjøp i SpareBank 1 Utvikling og Fasilitetsstyring i SpareBank 1 Nord-Norge
Måleparameter: GRI 102-9

Styrende dokumenter:

- Retningslinjer for bærekraft i leverandør
- Kobling mot FNs bærekraftsmål: 13.3 og 16.4

MILJØ OG KLIMAGASSUTSLIPP

SpareBank 1 Nord-Norge fortsatte i 2019 arbeidet for å bli en enda mer ressursbesparende og miljøeffektiv organisasjon. Alle ansatte i konsernet skal ha et bevisst forhold til forbruk, reiser, avfallshåndtering og energiforbruk generelt, og at et fokus på bærekraft også er et personlig ansvar i arbeidshverdagen. Konsernets interne mål er å redusere eget klimagassutslipp med 5 % årlig i perioden 2016-2026 og dermed være i tråd med forpliktelsene i Parisavtalen om 40 % reduksjon før 2030.

SpareBank 1 Nord-Norge utarbeider et energi- og klimaregnskap. Regnskapet følger de internasjonale standardene i "The Greenhouse Gas Protocol" og ISO 14064-1. Energi- og klimaregnskapet for 2019 viser et totalt klimagassutslipp for SpareBank 1 Nord-Norge på 829 CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Dette er en total reduksjon på 5 % tCO₂e og i tråd med konsernets mål om å redusere klimagassutslipp.

Status

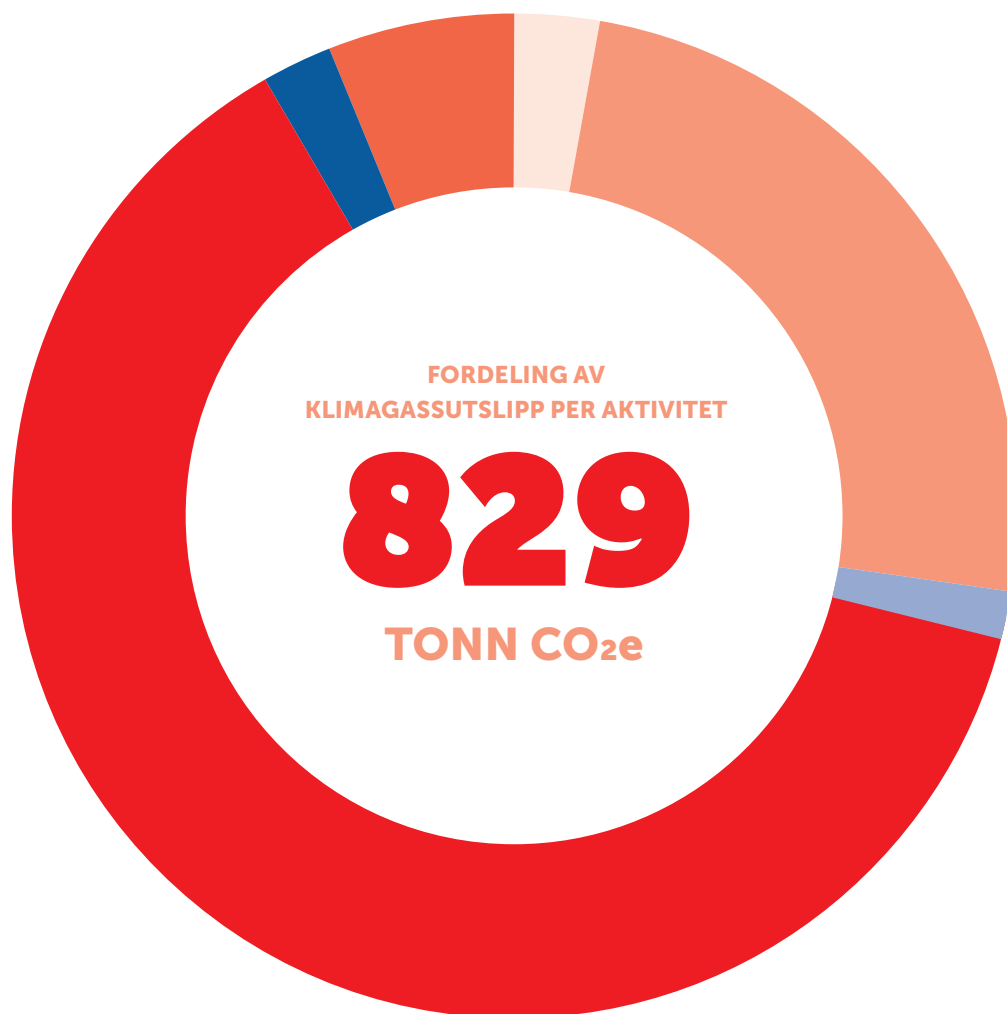
- Nytt mål i reduksjon av klimagassutslipp er satt i 2019
- Kjøp av strøm med opprinnelsesgaranti startet opp i 2019

Fakta

Ansvarlig område i konsernet: Fasilitetsstyring og HR

Styrende dokumenter:

- Policy for bærekraft og samfunnsansvar
- Kobling mot FNs bærekraftsmål: 13.3

● Flyreiser ● Avfall ● Forretningsreiser ● Transport ● Elektrisitet ● DH Nordic locations

ENERGI OG KLIMAREGNSKAP

	Kategori	2019
Scope 1	Transport (Diesel og bensin)	
	Scope 1 Utslipp	22,9
Scope 2	Elektrisitet	
	Elektrisitet nordisk miks	207
	DH Nordic locations Total	11,8
	Scope 2 Utslipp	218,8
Scope 3	Reise og avfall	
	Flyreiser totalt	520,9
	Bil	52,6
	Avfall totalt	13,5
	Scope 3 Utslipp	587
	Utslipp total	829

Kommentarer til energi og klimaregnskap

Scope 1:

2,8 % (22,9 tCO₂e) Transport: Faktisk forbruk av fossilt brensel i selskapets kjøretøy (eiet, leiet, leaset). Bruk av diesel (B5) og bensin står i 2019 for utslipp tilsvarende 23 tCO₂e. Dette er omtrent samme som i 2018.

Scope 2:

26,4 % (218,8 tCO₂e) Målt forbruk av elektrisitet i egen-eide eller leide lokaler/bygg. Utslippene fra elektrisitetsbruk er redusert med 4 % i forhold til 2018. Bruk av fjernvarme økte med 79,2 % fra 2018. En sentral årsak til det økte forbruket av fjernvarme var fordi det ble tatt i bruk et nytt bygg i 2019 som forbruker fjernvarme. SpareBank 1 Nord-Norge kjøpte opprinnelsesgarantier (OG/REC) for alt sitt elektrisitetsforbruk i 2019.

Scope 3:

70 % (587 tCO₂e) Flyreiser og Kilometer godtgjørelse: Flyreiser utgjør 62,9 % av totalt klimagassutslipp i morbank. Målt reiste personkilometer (pkm) per region. Utslipp fra flyreiser tilsvarer 520,9 tCO₂e, og utgjør 62,9 % av totale utslipp i 2019. Dette er en reduksjon i utslipp fra flyreiser med 5,9 %. I 2019 er det gitt kilometergodtgjørelse for 367 000 km. Dette gir et utslipp på 52,6 tCO₂e, og er omtrent tilsvarende med året før.

Avfall: Avfall står for et totalt utslipp på 13,5 tCO₂e i 2019 og står for en reduksjon på 30,8 % sammenlignet med tall fra 2018. Reduksjonen skyldes nybygg og renovering av hovedkontor i Tromsø som startet i 2017 og ble ferdigstilt i januar 2020. Tømming av lokalene resulterte i ekstraordinært avfall i 2018.

SAMFUNNSREGNSKAP

Økonomi	
Resultat før skatt, konsern	2 473 mill kr
Forvaltningskapital, konsern	111 524 mill kr
Egenkapitalavkastning etter skatt, konsern	15,90 %
Ren kjernekapitaldekning, konsern	17,22 %
Strategi	
Forretningsstrategi og risikostrategi	Gjennomført iht. plan
Policy på bærekraft og samfunnsansvar	Vedtatt av konsernledelsen og styret
Ansatte	
Antall årsverk, inkl. datterselskap	904
Antall årsverk, morbank	584
Sykefravær	3,98 %
Andel kvinner	53 %
Andel kvinner i ledende stillinger	39 %
Gjennomsnittsalder	43 år
Gjennomsnittlig ansettelsestid	10 år
Antall rekrutteringer, internt	14
Antall rekrutteringer, eksternt	136
Turnover	7,70 %
Antall lærlinger og internship	4
Antall organisasjonsundersøkelser som måler tilfredshet	2
Samfunnsløftet 2018	
Kunnskap	25 mill kr
Innovasjon + LAB Nord-Norge	55 mill kr
Ungdom	25 mill kr
Lokalsamfunn	60 mill kr
Arena	85 mill kr
Tema: plast	5 mill kr
Administrasjon	10 mill kr
Totalt Samfunnsløftet	265 mill kr
Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge	
Samfunnseierskap	200 mill kr

Global Compact: SpareBank 1 Nord-Norge har signert på FNs Global Compact som er verdens største initiativ for samfunnsansvar i næringslivet.

Miljøfyrtårn: SpareBank 1 Nord-Norge er Miljøfyrtårnsertifisert, og følger alle de forpliktelsene som ligger i ordningen.

UNEP FI: SpareBank 1 Nord-Norge har i 2019 signert på FNs prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet, UNEP FI.

Klimapartner: Troms SpareBank 1 Nord-Norge er med i Klimapartner Troms sammen med 15 andre bedrifter.

Samfunnsløftet

53,6 % av SpareBank 1 Nord-Norge eies av det nordnorske samfunnet. Det får dermed sitt utbytte på samme måte som de private eierne får gjennom sine egenkapitalbevis. Dette samfunnsutbyttet benyttes i henhold til målsetningen for Samfunnsløftet, som er å løfte Nord-Norge videre. Et godt resultat i 2018 gjorde det mulig å øke tildelingen til samfunnet. Gjennom Samfunnsløftets første hele driftsår ser man gode resultater av tildelingene.

215 mill kroner ble i 2019 allokert til Samfunnsløftets grunnpilarer, Ungdomsløftet (23 mill kroner), Kunnskapsløftet (23 mill kroner), Innovasjonsløftet (13,8 mill kroner), Arenaløftet (78,2 mill kroner), Lokalsamfunnsløftet (60 mill kroner) og temaløftet Plastløftet (5 mill kroner). I 2019 kom det inn 2 009 søknader til Samfunnsløftet. 1 361 store og små prosjekter i Nord-Norge fikk tildelt nesten 300 millioner kroner. Samfunnsløftet bidrar til verdiskaping og utvikling av landsdelen, og innenfor tildelingene har det nordnorske samfunnet bidratt til arbeidet med alle FNs bærekraftsmål. En mer systematisk tilnærming til denne måloppnåelsen vil være en prioritet i 2020.

Helt siden lanseringen av Samfunnsløftet har dedikerte ressurser jobbet med å samordne prosjekter og organisasjoner på tvers av landsdelen. I 2019 ble det lagt enda mer vekt på å arbeide proaktivt. Det betyr blant annet å initiere prosjekter på bakgrunn av kunnskap og kjennskap til landsdelen. Det innebærer også å lete aktivt etter aktører som ønsker å bidra til å realisere slike prosjekter. Gjennom oppsøkende arbeid, tett dialog med foreninger, lag, klubber og organisasjoner har flere fått øynene opp for muligheten til finansiering. Det gjenspeiles i at vi har fått svært mange søkere.

Samfunnsløftets organisering sikrer at alle søknader behandles likt. De fleste søknadene behandles av et råd satt som består av medarbeidere på tvers av konsernet. Søknader som overstiger én million kroner besluttet av konsernsjefen, mens søknader over 10 millioner kroner

besluttet av styret. I 2019 besluttet styret å tildele 50 millioner kroner til prosjektet Bodø 2024. Bodø som europeisk kulturhovedstad blir et av tidenes største løft for nordnorsk kulturnæring og frivillighet. Ikke minst vil det føre til at aktører på tvers av landsdelen vil jobbe tett sammen de neste årene. Tildelingen treffer flere av Samfunnsløftets grunnpilarer, og vil utkrystalliseres i en rekke prosjekter fram mot 2024.

Et annet stort prosjekt fra 2019 er Nye stemmer. 100 unge mennesker i nord ble spurt om hva som var viktig for dem, for at Nord-Norge skal fortsette å være et attraktivt sted å bo. Samtalen mellom unge resulterte i en perspektivmelding som ble presentert på Agenda Nord-Norge i Narvik i november 2019. Prosjektet fikk stor oppmerksomhet, blant annet fra statsminister Erna Solberg, og videreføres i 2020.

I mars 2019 ble også Kunnskapsbanken lansert (www.kbnn.no). Som en integrert del av Kunnskapsløftet er ambisjonene for Kunnskapsbanken store: *å etablere et felles nordnorsk kunnskapsgrunnlag for å definere felles problemstillinger og finne felles løsninger*. På nettstedet finnes rapporter, statistikker, forventningsbarometre og podkasten Nord-Norge i verden. Og selvsagt Konjunkturbarometer for Nord-Norge.

Etter første hele driftsår kan man slå fast at Samfunnsløftet har bidratt til prosjekter som har skapt glede og økt bolyst i Nord-Norge. I løpet av året har Samfunnsløftet vært omtalt i en rekke redaksjonelle artikler i nordnorske mediehus, noe som bidrar til at eiermodellen blir stadig mer kjent. Flere ser forskjellen på SpareBank 1 Nord-Norges eiermodell – der store deler av overskuddet tilbakeføres til landsdelen – og bankene som utelukkende eies av profesjonelle investorer. Det gjør at stadig flere ønsker å være kunde i den banken de er medeier i.

Det gir igjen et større utbytte til samfunnet, og flere midler til gode prosjekter i Nord-Norge.

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI) INDEX Obligatoriske indikatorer

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapporten	Rapportering direkte i indeks		
Organisasjonsprofil					
102-1	Navn på virksomheten	SpareBank 1 Nord-Norge			
102-2	De viktigste produktene og/eller tjenestene	Virksomhetsredegjørelse (184)			
102-3	Lokalisering av virksomhetens hovedkontor		SpareBank 1 Nord-Norge har hovedkontor i Tromsø		
102-4	Antall land virksomheten opererer i	SpareBank 1 Nord-Norge – Vår tilstedeværelse (16) Årsregnskap – Noter 8 (side77)			
102-5	Eierskap og juridisk selskapsform		SpareBank 1 Nord-Norge er en sparebank som er eid 53,6 % av det nordnorske samfunnet og 46 % gjennom egenkapitalbevis på Oslo Børs.		
102-6	Beskrivelse av de markedene virksomheten opererer i	Virksomhetsredegjørelse (184)			
102-7	Virksomhetens størrelse og omfang	Virksomhetsredegjørelse (185) Årsregnskap 2019 – Note 23 SpareBank 1 Nord-Norge – Årsregnskap (46)			
102-8	Totalt antall ansatte etter ansettelsestype, ansettelseskontrakt og region, fordelt på kjønn			Kvinner	Menn
			Fast ansatte	498 (472,6)	447 (434,4)
			Midlertidig ansatte	39 (20)	23 (12,6)
			Antall ansatte. Årsverk i parentes.		
				Kvinner	Menn
			Heltid	439	472
			Deltid	59	20
			Det gjøres ikke arbeid hos SpareBank 1 Nord-Norge av arbeidere som ikke er ansatt. Ingen store variasjoner i antall ansatte.		
102-9	Beskrivelse av virksomhetens leverandørkjede	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (216)			
102-10	Vesentlige endringer i løpet av rapporteringsperioden som gjelder størrelse, struktur eller eierskap		Ingen store endringer		
102-11	Beskrivelse av om og hvordan man anvender "føre var"-prinsippet i virksomheten	Styrets årsberetning (40)	Sparebank 1 Nord-Norge er medlem i Global Compact og har dermed forpliktet seg til å ivareta "føre var-prinsippet".		
102-12	Eksterne initiativer, chartre eller prinsipper for det økonomiske, miljømessige eller samfunnsmessige området som virksomheten støtter eller har gitt sin tilslutning til	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (218)	- Miljøfyrtårn - Global Compact - UNEP FI - Klimapartner		
102-13	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger, og nasjonale/internasjonale lobbyorganisasjoner	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (207)	- NHO - Finans Norge - AEC		

Strategi og analyse			
102-14	Uttalelse fra konsernsjefen	Fra konsernsjefen (6 og 207)	
Etikk og integritet			
102-16	Virksomhetens verdier, prinsipper, standarder og normer for adferd	Strategisk kompass side 10 og 11 Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (207)	Global Compacts 10 prinsipper er førende for konsernets arbeid med bærekraft
Styring			
102-18	Virksomhetens styringsstruktur, herunder øverste myndighet og komiteer som er ansvarlige for beslutninger om økonomiske, miljømessige og samfunnsmessige temaer	Eierstyring og selskapsledelse side 68. Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (207)	
Interessentdialog			
102-40	Interessentgrupper som virksomheten er i dialog med	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (209 og 210)	
102-41	Prosent medarbeidere som er dekket av kollektive tariffavtaler		100 % i morbanken, 100 % i konsernet.
102-42	Beskrivelse av hvordan virksomheten velger relevante interessenter	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (208)	I prosessen med å styrke konsernets arbeid med bærekraft, ble det i 2018 satt i gang en kartlegging av de viktigste interessentene og deres syn på etikk og bærekraft. Interessentkartet er gjeldende også for 2019
102-43	Tilnærming til interessentsamarbeid, inkludert hvor ofte interessentene involveres fordelt på type og interessentgruppe	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (208, 209)	
102-44	Viktige temaer og spørsmål som er blitt tatt opp gjennom dialog med interessenter og virksomhetens respons	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (210)	
Praksis for rapportering			
102-45	Oversikt over alle enhetene som omfattes av virksomhetens årsregnskap eller tilsvarende dokumenter	Styrets årsberetning (25)	
102-46	Beskrivelse av prosess for å definere rapportens innhold og avgrensninger samt implementering av rapporteringsprinsippene	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (207)	Bærekraftsrapporten skal formidle korrekt og forståelig informasjon, på en måte som gjør interessenter i stand til å ta beslutninger. Både positive og negative sider ved konsernets påvirkning av samfunn og miljø skal rapporteres og være av høy kvalitet og vesentlighet.
102-47	Oversikt over alle temaer som er identifisert som vesentlige	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (208)	
102-48	Endring av historiske data fra tidligere rapporter		Ingen
102-49	Vesentlige endringer fra forrige rapport med hensyn til innholdets omfang, avgrensning av rapporten eller målemetoder		Ingen
102-50	Rapporteringsperiode		01.01.19-31.12.19
102-51	Dato for utgivelse av forrige rapport		Dette er den andre GRI-rapporten for SpareBank 1 Nord-Norge.
102-52	Rapporteringsfrekvens		Årlig

102-53	Kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten eller innholdet		Ragnhild Dalheim Eriksen
102-54	Rapporteringsnivå		<i>This report has been prepared in accordance with the GRI Standards: Core option</i>
102-55	GRI-indeks	Årsrapport (220)	
102-56	Gjeldende praksis for ekstern verifikasjon av rapporteringen		Rapporten verifiseres ikke eksternt.

SPESIKKE INFORMASJON

GRI-indikator	Beskrivelse	Plassering i rapporten	Rapportering direkte i indeks
Økonomisk prestasjon			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Styrets årsberetning (35-42)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema		
103-3	Evaluering av styringssystemet		
201-1	Økonomisk verdiskaping og fordeling	Årsregnskap 2019 (46)	Inntekter: MNOK 5 595 Personalkostnader: MNOK 580 Andre driftskostnader: MNOK 651 Rentekostnader: MNOK 1 260 Provisjonskostnader: 92 Tap: - 2 Skatt: MNOK 355 Utbytte: MNOK 866 Tilbakeholdt resultat: MNOK 1 793
201-2	Økonomiske virkninger, risikoer og muligheter ved klimaendringer	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (211-212)	
Anti-korrupsjon			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (208)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema		
103-3	Evaluering av styringssystemet		
205-2	Kommunikasjon og opplæring i retningslinjer for korrupsjon	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (213)	Ingen bekreftede tilfeller i 2019.
205-3	Bekreftede korrupsjonshendelser og gjennomførte tiltak		
Opplæring og utdanning			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Organisasjon og HR (198)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema		
103-3	Evaluering av styringssystemet		
404-1	Gjennomsnittlig antall timer brukt på opplæring per ansatt etter stillingskategori		Delvis rapportert. Privatmarkedet (40 timer). Bedriftsmarkedet og fagavdelinger (10 timer). se informasjon om kurs, s. 212)
404-2	Programmer for utvikling av egen-skaper og livslang læring som utvikler ansattes verdi i arbeidsmarkedet	Organisasjon og HR (200)	Den årlige utviklingssamtalen dekker dette temaet. Alle over 60 år meldes inn i pensjons-foreningen.
404-3	Andel ansatte som jevnlig gjennomgår personal- og utviklingssamtaler		Alle ansatte gjennomfører en årlig medarbeidersamtale. I tillegg er ca. 30 % tilbudt kvartalsvise samtaler.

Mangfold og likestilling						
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Organisasjon og HR (198)				
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema					
103-3	Evaluering av styringssystemet					
405-1	Mangfold i styrende organer og i ulike ansattkategorier			Kvinner	Menn	
			Ledergruppe	4	5	
			Andre ledere	3 (+2)	7 (+1)	
			Vanlige ansatte	244 (458)	251 (383)	
			Ledergruppe: Konsernledelsen Andre ledere: Ledelse i banken. Ledelsen inkl. datterselskapers ledelse oppgitt i parentes. Vanlige ansatte: Ansatte i bankdelen totalt minus ledergruppe og andre ledere. Vanlig ansatte i konsernet oppgitt i parentes			
				30 og under	30-50	50 +
			Ledergruppe	0 (0)	5 (2)	7 (1)
			Andre ledere	10 (1)	30 (25)	20 (8)
			Vanlige ansatte	112 (67)	237 (138)	190 (84)
			.			
				Kvinner	Menn	
			Stab/støtte	62	97	
			Kjerne (innlån, utlån, treasury)	222	231	
			Regioner, Salg og kunderelasjoner og Markets er definert som kjerne. Resterende er definert som stab/støtte.			
				30 og under	30-50	50 +
Stab/støtte	54	121	104			
Kjerne (innlån, utlån, treasury)	42	156	117			

Ikke-diskriminering			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Organisasjon og HR (198)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema		
103-3	Evaluerings av styringssystemet		
406-1	Antall saker knyttet til diskriminering og gjennomførte tiltak		Vi har én sak som omhandler diskriminering i 2019 som omhandlet lønn. Saken ble håndtert etter gjeldende rutiner.

Personvern			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (213)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema		
103-3	Evaluerings av styringssystemet		
418-1	Antall av dokumenterte klager knyttet til brudd på personvernet eller tap av kundedata	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (213)	44 kundeklager. 3 omhandler personvern

Ansvarlig kreditt			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (214)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema		
103-3	Evaluerings av styringssystemet		
FS8	Pengeverdien av produkter og tjenester utviklet for å levere en miljømessig fordel	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (214)	
Ansvarlige investeringer og krav til finansielle leverandører			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (215)	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema		
103-3	Evaluerings av styringssystemet		
FS10	Andel og antall selskaper i porteføljen som virksomheten har samhandlet med om miljømessige eller sosiale forhold.	Samfunnsansvar – Bærekraft i SpareBank 1 Nord-Norge (215)	SpareBank 1 Nord-Norges policyer og retningslinjer gjelder for og er kommunisert til konsernets heleide datterselskaper.
FS11	Andel av eiendeler utsatt for positiv og negativ miljømessig eller sosial screening	Samfunnsansvar – Bærekraft i Spare-Bank 1 Nord-Norge (215)	Fondsinvesteringer: 100 %. Fra 2020 skal også ESG-risiko vurderes i kredittprosesser og likviditetsporteføljen

SpareBank 1 Nord-Norge

Org. nr: NO 952 706 365

PB 6800, 9298 Tromsø

Tel 02244

www.snn.no

